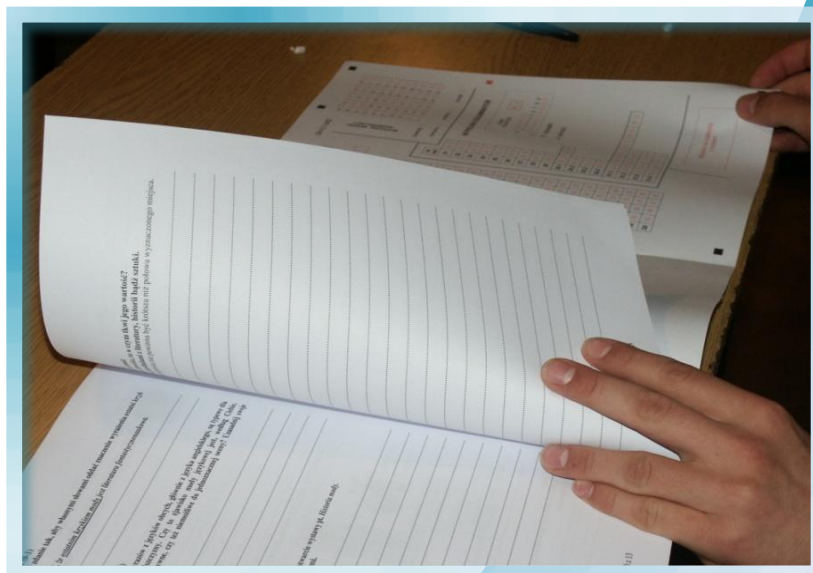

Województwo wielkopolskie

Osiągnięcia uczniów kończących gimnazjum w roku 2015

Osiągnięcia uczniów kończących gimnazjum w roku 2015

Województwo wielkopolskie

*Opracowanie: Marcjanna Klessa, Danuta Kwasiżur, Przemysław Mróz,
Małgorzata Pastusiak*

Opracowanie:**język polski**

Robert Chamczyk (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Hanna Wyleżek (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie)
Małgorzata Michalska (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi)

historia i wiedza o społeczeństwie

Marek Zieliński (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Sylwia Derda (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie)
Andrzej Bobrow (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży)

matematyka

Grażyna Miłkowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Sabina Pawłowska (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie)
Barbara Słoma (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu)

przedmioty przyrodnicze

Alicja Kwiecień (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Jolanta Baldy (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu)
Sławomir Sapanowski (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi)
Teresa Wieczorek (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi)

język angielski

Agnieszka Szafran (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Grzegorz Przybylski (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu)
Marcin Jakubowski (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu)

język niemiecki

Anna Kusztal (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Małgorzata Jezierska-Wiejak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu)
Przemysław Mróz (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu)

język francuski

Mariusz Mazurek (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Małgorzata Sośnicka (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie)

język rosyjski

Hanna Putsiato (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Anna Staroń (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie)

język hiszpański

Anna Łochowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

język włoski

Anna Opolska-Waszkiewicz (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opieka merytoryczna:

dr Marcin Smolik (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Grażyna Miłkowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Ludmiła Stopińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Beata Trzezińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca:

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Mariola Jaśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Wydział Badań i Analiz okręgowych komisji egzaminacyjnych

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa

tel. 22 536 65 00, fax 22 536 65 04

e-mail: ckesekr@cke.edu.pl

www.cke.edu.pl

SPIS TREŚCI

I. CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA	6
Język polski	6
1. Opis arkusza standardowego	6
2. Dane dotyczące populacji uczniów	6
3. Przebieg egzaminu	7
4. Podstawowe dane statystyczne	8
Komentarz	14
Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych	43
Historia i wiedza o społeczeństwie	46
1. Opis arkusza standardowego	46
2. Dane dotyczące populacji uczniów	46
3. Przebieg egzaminu	47
4. Podstawowe dane statystyczne	48
Komentarz	54
Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych	57
II. CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA	60
Matematyka	60
1. Opis arkusza standardowego	60
2. Dane dotyczące populacji uczniów	60
3. Przebieg egzaminu	61
4. Podstawowe dane statystyczne	62
Komentarz	68
Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych	80
Przedmioty przyrodnicze	83
1. Opis arkusza standardowego	83
2. Dane dotyczące populacji uczniów	83
3. Przebieg egzaminu	84
4. Podstawowe dane statystyczne	85
Komentarz	92
Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych	97
III. JEZYKI OBCE	100
Język angielski – poziom podstawowy	100
1. Opis arkusza standardowego	100
2. Dane dotyczące populacji uczniów	100
3. Przebieg egzaminu	101
4. Podstawowe dane statystyczne	102
Język angielski – poziom rozszerzony	108
1. Opis arkusza standardowego	108
2. Dane dotyczące populacji uczniów	108
3. Przebieg egzaminu	109
4. Podstawowe dane statystyczne	110
Komentarz	116
Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych	129

Język niemiecki – poziom podstawowy	134
1. Opis arkusza standardowego	134
2. Dane dotyczące populacji uczniów	134
3. Przebieg egzaminu	135
4. Podstawowe dane statystyczne	136
Język niemiecki – poziom rozszerzony	142
1. Opis arkusza standardowego	142
2. Dane dotyczące populacji uczniów	142
3. Przebieg egzaminu	143
4. Podstawowe dane statystyczne	144
Komentarz	150
Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych	162
Język rosyjski – poziom podstawowy	165
1. Opis arkusza standardowego	165
2. Dane dotyczące populacji uczniów	165
3. Przebieg egzaminu	166
4. Podstawowe dane statystyczne	167
Język rosyjski – poziom rozszerzony	173
1. Opis arkusza standardowego	173
2. Dane dotyczące populacji uczniów	173
3. Przebieg egzaminu	174
4. Podstawowe dane statystyczne	174
Komentarz	176
Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych	182
Język francuski – poziom podstawowy	183
1. Opis arkusza standardowego	183
2. Dane dotyczące populacji uczniów	183
3. Przebieg egzaminu	184
4. Podstawowe dane statystyczne	185
Język francuski – poziom rozszerzony	191
1. Opis arkusza standardowego	191
2. Dane dotyczące populacji uczniów	191
3. Przebieg egzaminu	192
4. Podstawowe dane statystyczne	193
Komentarz	198
Język hiszpański – poziom podstawowy	206
1. Opis arkusza standardowego	206
2. Dane dotyczące populacji uczniów	206
3. Przebieg egzaminu	207
4. Podstawowe dane statystyczne	208
Język hiszpański – poziom rozszerzony	214
1. Opis arkusza standardowego	214
2. Dane dotyczące populacji uczniów	214
3. Przebieg egzaminu	215
4. Podstawowe dane statystyczne	216
Komentarz	221

Aneks	229
1. Gimnazja, w których przeprowadzono egzamin gimnazjalny w kwietniu 2015 r.....	229
1.1. Liczba (odsetek) gimnazjów w kraju i województwach – ogółem i z podziałem na szkoły na wsi oraz w miastach do 20 tys., od 20 tys. do 100 tys. i powyżej 100 tys. mieszkańców	229
1.2. Liczba (odsetek) gimnazjów publicznych i niepublicznych w kraju i województwach.....	229
2. Uczniowie, którzy przystąpili do egzaminu gimnazjalnego w kwietniu 2015 r.....	230
2.1. Liczba (odsetek) gimnazjalistów w kraju i województwach – ogółem i z podziałem na uczniów szkół na wsi oraz w miastach do 20 tys., od 20 tys. do 100 tys. i powyżej 100 tys. mieszkańców	230
2.2. Liczba (odsetek) uczniów gimnazjów publicznych i niepublicznych w kraju i województwach	230
3. Liczba laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim z zakresu jednego z grupy przedmiotów objętych egzaminem, zwolnionych z danej części / danego zakresu egzaminu gimnazjalnego w 2015 r. na podstawie zaświadczenia stwierdzającego uzyskanie tytułu odpowiednio laureata lub finalisty, otrzymujących zaświadczenie o uzyskaniu z tej części/zakresu egzaminu najwyższego wyniku – w kraju i województwach.....	231
3.1. Liczba (odsetek) laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych z części pierwszej w kraju i województwach	231
3.2. Liczba (odsetek) laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych z części drugiej w kraju i województwach	232
3.3. Liczba (odsetek) laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych z części trzeciej z języka angielskiego, języka niemieckiego i języka rosyjskiego w kraju i województwach w 2015 r.....	232
3.4. Liczba (odsetek) laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych z części trzeciej z języka francuskiego i języka hiszpańskiego w kraju i województwach w 2015 r.....	233

I. CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA

Język polski

1. Opis arkusza standardowego

Uczniowie bez dysfunkcji oraz uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się wykonywali zadania zawarte w arkuszu standardowym. Podstawę zadań stanowiły różne teksty kultury: literackie – dramatyczny i poetycki, oraz publicystyczny i popularnonaukowy.

Arkusz egzaminacyjny składał się z 22 zadań, wśród których było 20 zadań zamkniętych różnego typu i 2 zadania otwarte wymagające od ucznia samodzielnego, zgodnego z poleceniem, sformułowania krótkiej wypowiedzi oraz dłuższej – opowiadania.

Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań można było uzyskać 32 punkty.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 1. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba uczniów		33709
Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	bez dysfunkcji	30823
	z dysleksją rozwojową	2886
	dziewczeta	16572
	chłopcy	17137
	ze szkół na wsi	12311
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	8720
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	7543
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	5135
	ze szkół publicznych	32108
	ze szkół niepublicznych	1601
w języku ukraińskim	-	

Z egzaminu zwolniono 54 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 2. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	23
	słabowidzący i niewidomi	58
	słabosłyszący i niesłyszący	91
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	656
	Ogółem	828

3. Przebieg egzaminu

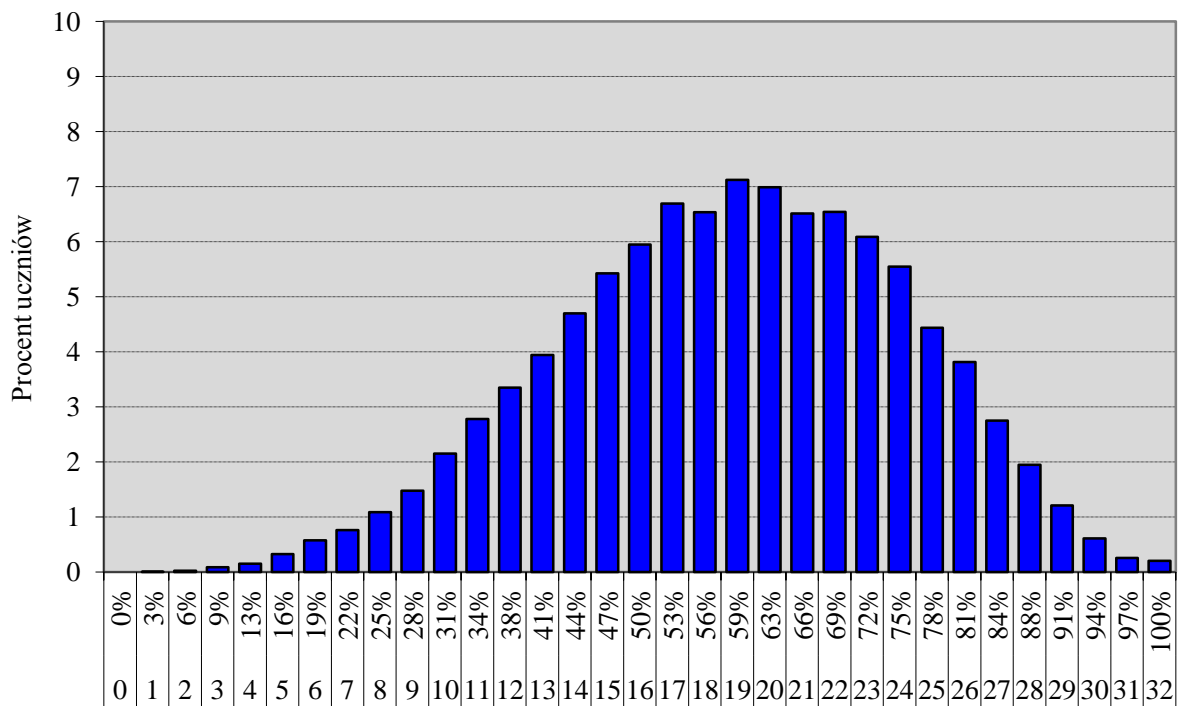
Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		21 kwietnia 2015 r.	
Czas trwania egzaminu		90 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym	
		do 135 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu dostosowanym	
Liczba szkół		628	
Liczba zespołów egzaminatorów		19	
Liczba egzaminatorów		185	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 143)		69	
Liczba unieważnień ¹	w przypadku:		
	§ 47 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
		wniesienia lub korzystania przez ucznia w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	nie dotyczy
		zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym uczniom	nie dotyczy
	§ 47 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
	§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	2
	§ 146 ust. 4	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
inne (np. złe samopoczucie ucznia)			nie dotyczy
Liczba wglądów ¹ (§ 50)		12	

¹Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wynik uzyskany w % i w punktach

Wykres 1. Rozkład wyników uczniów

Tabela 4. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
33709	3	100	59	59	58,98	16,63

Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Tabela 5. Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Część humanistyczna – język polski		
wynik procentowy	wartość centyla	stanin
0	1	1
3	1	
6	1	
9	1	
13	1	
16	1	
19	1	
22	2	
25	3	
28	4	
31	6	2
34	8	
38	11	
41	14	3
44	18	
47	23	
50	29	4
53	34	
56	41	
59	47	5
63	54	
66	61	
69	68	6
72	75	
75	81	
78	86	7
81	91	
84	94	8
88	97	
91	99	9
94	100	
97	100	
100	100	

Wyniki w skali centylowej i staninowej umożliwiają porównanie wyniku ucznia z wynikami uczniów w całym kraju. Na przykład, jeśli uczeń z języka polskiego uzyskał 78% punktów możliwych do zdobycia (wynik procentowy), to oznacza, że jego wynik jest taki sam lub wyższy od wyniku 86% wszystkich zdających (wynik centylowy), a niższy od wyniku 14% zdających i znajduje się on w 7. staninie.

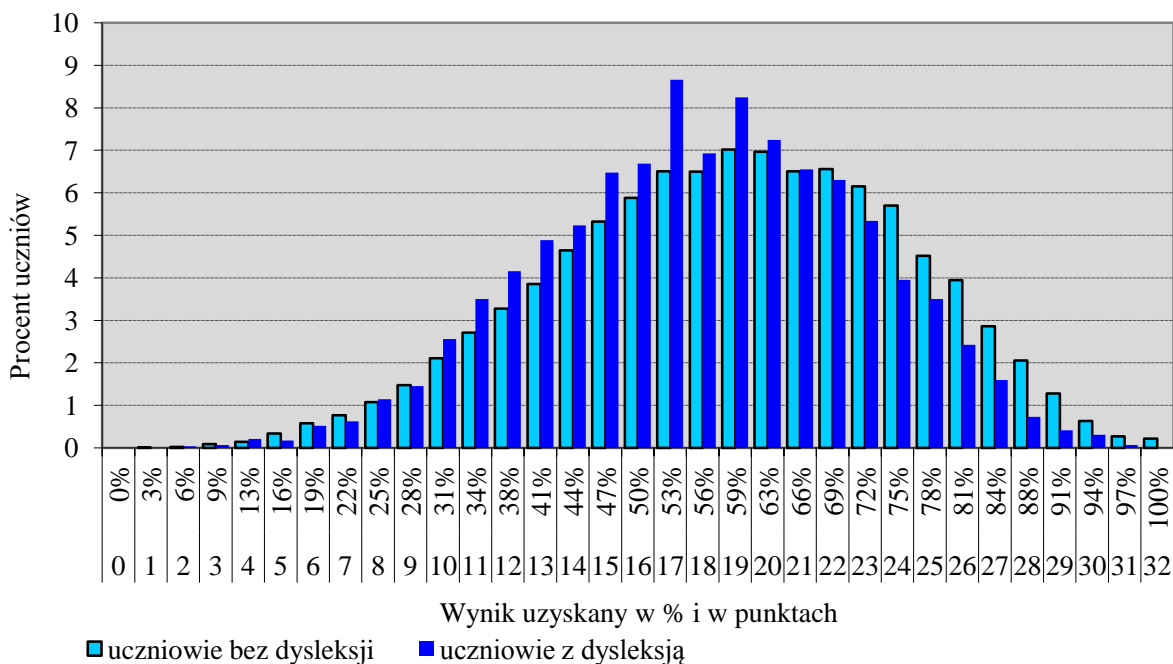
Średnie wyniki szkół² na skali staninowej

Tabela 6. Wyniki szkół na skali staninowej

Stanin	Przedział wyników (w%)
1	23-37
2	38-51
3	52-56
4	57-59
5	60-62
6	63-65
7	66-69
8	70-76
9	77-90

Skala staninowa umożliwia porównywanie średnich wyników szkół w poszczególnych latach. Uzyskanie w kolejnych latach takiego samego średniego wyniku w procentach nie oznacza tego samego poziomu osiągnięć.

Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

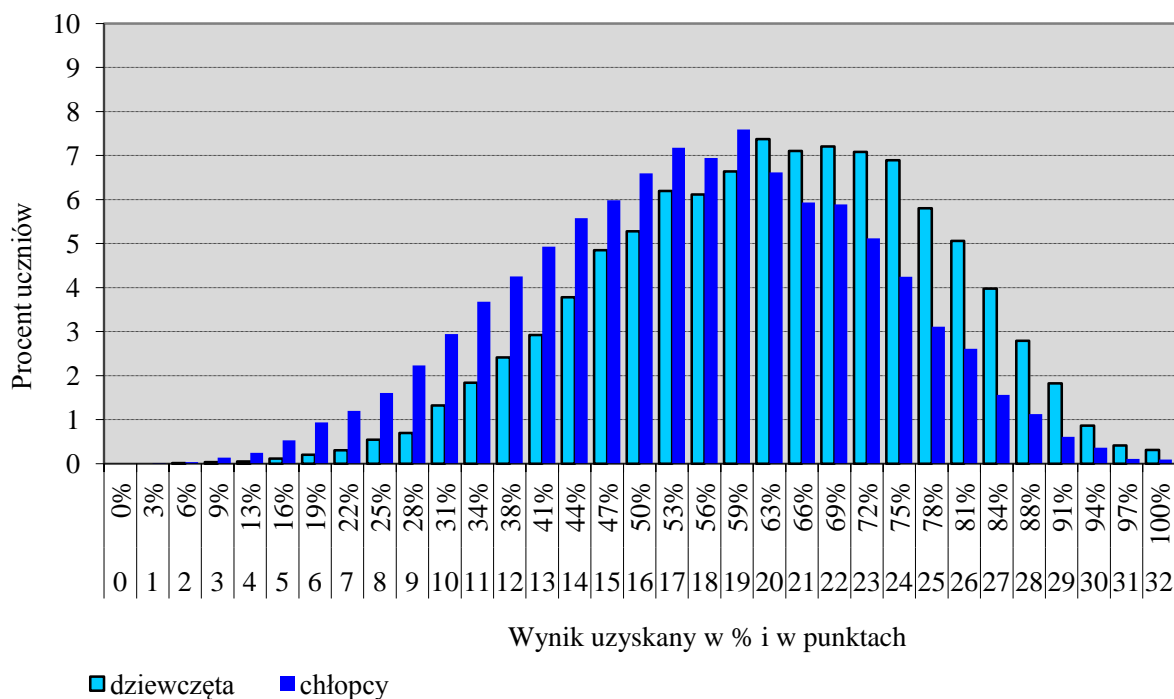
Wykres 2. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

Tabela 7. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	30823	3	100	59	59	59,25	16,73
Uczniowie z dysleksją rozwojową	2886	6	97	56	53	56,04	15,21

²Ileokroć w niniejszym sprawozdaniu jest mowa o wynikach szkół w 2015 roku, przez szkołę należy rozumieć każdą placówkę, w której liczba uczniów przystępujących do egzaminu była nie mniejsza niż 5. Wyniki szkół obliczono na podstawie wyników uczniów, którzy wykonywali zadania z arkusza GH-P1-152.

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 3. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 8. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	16572	6	100	63	63	63,00	15,78
Chłopcy	17137	3	100	56	59	55,09	16,51

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 9. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	12311	6	100	59	59	58,03	16,12
Miasto do 20 tys. mieszkańców	8720	9	100	59	59	57,53	16,38
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	7543	3	100	59	59	59,28	16,92
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	5135	6	100	66	72	63,25	17,12

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 10. Wyniki uczniów szkół publicznych i niepublicznych – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	32108	3	100	59	59	59,16	16,22
Szkoła niepubliczna	1601	3	100	59	78	55,35	23,12

Poziom wykonania zadań

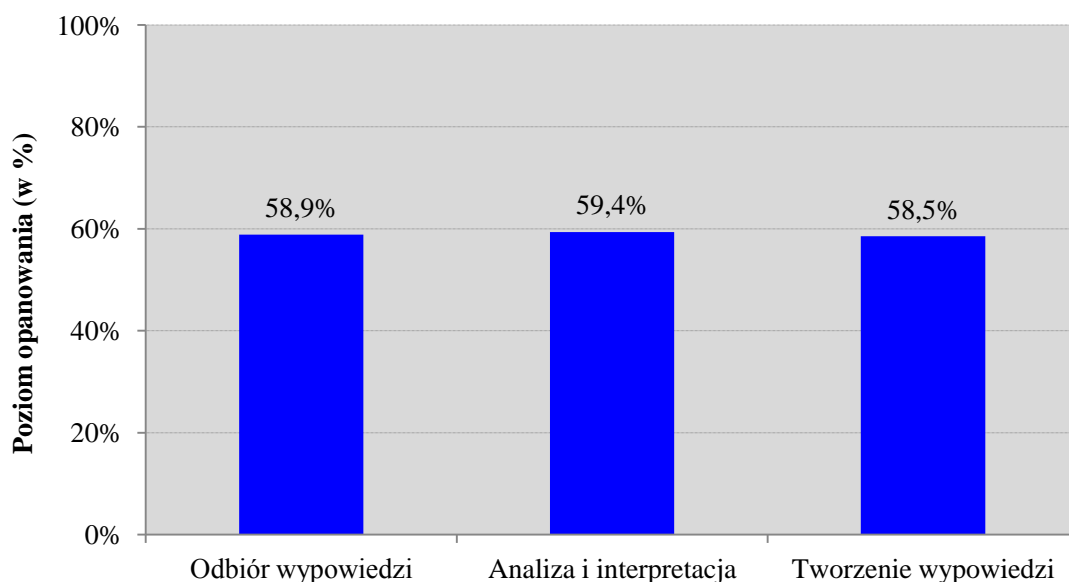
Tabela 11. Poziom wykonania zadań

Numer zadania	Wymaganie ogólne zapisane w podstawie programowej	Wymaganie szczegółowe zapisane w podstawie programowej	Poziom wykonania zadania (%)
1.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje [...].	82%
2.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	2. Analiza. Uczeń: 5) omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu [...].	66%
3.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje [...].	68%
4.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	4. Wartości i wartościowanie. Uczeń: 2) omawia na podstawie poznanych dzieł literackich [...] podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. [...] samotność [...].	83%
5.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	3. Interpretacja. Uczeń: 1) przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury [...].	81%
6.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	2. Analiza. Uczeń: 4) wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa ([...] zdrobnień [...]). <i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i> 2. Analiza. Uczeń: 4) rozpoznaje w tekście literackim porównanie [...] i objaśnia jego rolę.	61%
7.	III. Tworzenie wypowiedzi.	2. Świadomość językowa. Uczeń: 4) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie.	76%
8.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	3. Interpretacja. Uczeń: 2) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty (całość utworu). Uczeń zna teksty literackie [...]. Teksty poznawane w całości [...] przy czym nie można pominąć autorów i utworów oznaczonych gwiazdką (Adam Mickiewicz, <i>Dziady cz. II</i>).	25%
9.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	2. Analiza. Uczeń: 2) charakteryzuje postać mówiącą w utworze.	59%
10.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	3. Interpretacja. Uczeń: 1) przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury [...].	66%

11.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	2. Analiza. Uczeń: 2) charakteryzuje postać mówiącą w utworze.	54%	
12.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	3. Interpretacja. Uczeń: 1) przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury [...].	49%	
13.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	3. Interpretacja. Uczeń: 1) przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury [...].	70%	
14.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i> 2. Analiza. Uczeń: 1) dostrzega swoistość artystyczną dzieła.	40%	
15.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i> 2. Analiza. Uczeń: 5) rozpoznaje: [...] rym, refren; [...].	59%	
16.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje [...].	71%	
17.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje [...].	77%	
18.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	3. Świadomość językowa. Uczeń: 5) rozpoznaje w zdaniach [...] różne rodzaje [...] orzeczeń [...] – rozumie ich funkcje.	25%	
19.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	3. Świadomość językowa. Uczeń: 6) rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie [...] oraz rozumie ich funkcje w wypowiedzi.	36%	
20.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń: 3) korzysta ze słownika języka polskiego [...]. 3. Świadomość językowa. Uczeń: 2) rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenie w tekście.	55%	
21.	III. Tworzenie wypowiedzi.	1. Mówienie i pisanie. Uczeń: 2) stosuje zasady organizacji tekstu zgodnie z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat. 5) [...] uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi.	54%	
22.	III. Tworzenie wypowiedzi. I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	1. Mówienie i pisanie. Uczeń: 1) tworzy spójne wypowiedzi [...] pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie [...]; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada.	67%	58%
		1. Mówienie i pisanie. Uczeń: 2) stosuje zasady organizacji tekstu zgodnie z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat.	72%	
		2. Świadomość językowa. Uczeń: 3) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy do wyrażenia zamierzonych treści.	92%	

22.	2. Świadomość językowa. Uczeń: 4) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie; 5) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom; 10) stosuje poprawne formy odmiany rzeczowników, czasowników (w tym imiesłowów), przymiotników, liczebników i zaimków; stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych (zgody i rządu).	38%
	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i> 2. Świadomość językowa. Uczeń: 5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym.	47%
	2. Świadomość językowa. Uczeń: 6) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych [...]; <i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i>	22%

Średnie wyniki uczniów w zakresie wymagań ogólnych

Wykres 4. Średnie wyniki uczniów w zakresie wymagań ogólnych

Komentarz

Stopień opanowania umiejętności zawartych w wymaganiach ogólnych podstawy programowej sprawdzono zadaniami odnoszącymi się do:

- fragmentu *Dziadów cz. II* Adama Mickiewicza (zadania 1.–8.)
- wiersza *Droga nie wybrana* Roberta Frosta (zadania 9.–15.)
- fragmentu wykładu *O sławie* Leszka Kołakowskiego (zadania 16.–19., 21.)
- definicji słownikowej wyrazu *sława* (zadanie 20.).

Za rozwiązanie zadań uczniowie uzyskali średnio 59% punktów. Poziom rozwiązań zadań z zakresu wszystkich umiejętności jest równy 59% punktów.

Wszystkie trzy wymagania ogólne okazały się umiarkowanie trudne dla tegorocznych gimnazjalistów.

Podczas egzaminu z języka polskiego uczniowie rozwiązywali zadania zamknięte i otwarte obejmujące treści zapisane w podstawie programowej dla II i III etapu edukacyjnego.

Zadania odnosiły się do wszystkich wymagań ogólnych z podstawy programowej. Na podstawie analizy poziomu wykonania poszczególnych zadań można stwierdzić, że najtrudniejsze były dwa zadania sprawdzające umiejętność *odbioru wypowiedzi i wykorzystania zawartych w nich informacji* oraz dwa zadania dotyczące *analizy i interpretacji tekstów kultury*. Umiarkowanie trudne okazało się dla uczniów zredagowanie krótkiej odpowiedzi argumentacyjnej i napisanie opowiadania – zadania sprawdzające umiejętność *tworzenia wypowiedzi*. Zadań łatwych było siedem i sprawdzały umiejętności ze wszystkich wymagań ogólnych.

Zadania sprawdzające umiejętność *odbioru wypowiedzi i wykorzystania zawartych w nich informacji* odnosiły się do fragmentu *Dziadów cz. II* Adama Mickiewicza i wykładu *O sławie* Leszka Kołakowskiego. Uczniowie otrzymali 59% punktów z tego zakresu wymagań.

Najłatwiejsze dla gimnazjalistów okazały się zadania 1., 16. i 17., które sprawdzały umiejętność wyszukiwania w wypowiedzi potrzebnych informacji. Umiejętność ta kształcona jest od szkoły podstawowej, co mogło wpłynąć na to, że gimnazjaliści poprawnie ocenili stwierdzenia dotyczących obrzędu dziadów na podstawie fragmentu *Dziadów cz. II*, a także odszukali informacje dotyczące sławy zawarte w tekście Leszka Kołakowskiego.

Zadanie 20. było dla tegorocznych trzecioklasistów umiarkowanie trudne. Aby prawidłowo je rozwiązać, należało wykorzystać definicję wyrazu *sława* zaczerpniętą z *Uniwersalnego słownika języka polskiego*. Uczniowie musieli wykazać się umiejętnością korzystania z hasła słownikowego, a następnie wskazać zdanie, w którym rzeczownik *sława* występował w jednym z podanych znaczeń. Zadanie zostało poprawnie rozwiązane przez 55% uczniów.

Za rozwiązanie zadań z zakresu *analizy i interpretacji tekstów* uczniowie uzyskali 59% punktów. Najłatwiejsze okazały się zadania 4. i 5. Zadanie 4. dotyczyło wartości, wartościowania i ponadczasowych zagadnień egzystencjalnych. Na podstawie fragmentu utworu piszący mieli wskazać, co dręczy po śmierci bohaterkę dramatu Adama Mickiewicza. Uczniowie musieli poddać uważnej analizie fragment tekstu, a następnie samodzielnie go zinterpretować. Zadanie 5. wymagało od uczniów odczytania konkretnego tekstu kultury – fragmentu *Dziadów cz. II* Adama Mickiewicza i rozpoznania głównego przesłania utworu. Aby zadanie wykonać poprawnie, należało w kilku miejscach tekstu wyszukać właściwe informacje i sformułować na ich podstawie wnioski. Zadanie 4. poprawnie 83% uczniów, zadanie 5. – 81% piszących.

Trudniejsze okazało się zadanie 6. Poprawnie rozwiązało je 61% piszących. Gimnazjaliści mieli ocenić, jakie funkcje pełnią środki stylistyczne (zdrobnienie i porównanie) w przykładach przywołanych z fragmentu *Dziadów cz. II*. Łatwiejsze dla uczniów okazało się rozpoznanie porównania i objaśnienie jego roli (środka stylistycznego poznanego w szkole podstawowej) niż rozstrzygnięcie dotyczące funkcji zdrobnienia – środka stylistycznego z zakresu słownictwa wprowadzanego w gimnazjum.

Drugim tekstem w arkuszu był wiersz Roberta Frosta *Droga nie wybrana*. Zadania badające umiejętność analizy i interpretacji odnoszące się do utworu lirycznego (zadania 9.-15.) okazały się w większości umiarkowanie trudne dla gimnazjalistów. Najłatwiejsze spośród zadań było zadanie 13. 70% piszących wskazało powiedzenie, które najtrafniej oddawało główną myśl wiersza.

Najtrudniejsze było zadanie 14. 40% piszących rozpoznało, że wiersz Roberta Frosta ma charakter rozbudowanej metafory.

Na podstawie analizy uzyskanych wyników można stwierdzić, że tegoroczni trzecioklasiści podejmowali próby interpretacji utworów, potrafili rozpoznać główną myśl tekstu, charakteryzowali bohatera, wskazywali i charakteryzowali postać mówiącą w utworze. Trudne dla uczniów okazały się zadania sprawdzające umiejętności z zakresu analizy funkcjonalnej. Uczniowie potrafili odpowiedzieć na pytanie: *jak utwór jest zbudowany?*, ale trudne dla nich było określenie funkcji zastosowanej w utworze struktury i roli środków stylistycznych.

Z zakresu tworzenia wypowiedzi sprawdzane były umiejętności posługiwania się związkami frazeologicznymi, tworzenia krótkiego tekstu argumentacyjnego oraz opowiadania na zadany temat. Są one istotne z punktu widzenia wymagań ogólnych i szczegółowych określonych na I, II i III etapie kształcenia ogólnego oraz ze względu na przydatność w dalszym kształceniu i w dorosłym życiu. Podstawę do wnioskowania o poziomie opanowania tych umiejętności stanowiły rozwiązania trzech zadań – jedno zamknięte (zadanie 7.) oraz dwa otwarte (zadanie 21. i zadanie 22.). Piszący uzyskali za rozwiązanie zadań w tym obszarze wymagań średnio 59% punktów.

Stożenie opanowania umiejętności tworzenia krótkiej wypowiedzi argumentacyjnej sprawdzono za pomocą zadania 21. Tworzenie takiego tekstu jest wpisane w proces kształcenia na różnych przedmiotach od początku szkolnej edukacji, 54% uczniów spełniło wszystkie warunki określone w poleceniu.

W zadaniu 21. uczniowie mieli rozstrzygnąć problem, czy każdego celebrytę można nazwać człowiekiem sławnym. W uzasadnieniu swojej odpowiedzi powinni odwołać się do tekstów Leszka Kołakowskiego i Mirosława Pęczaka, nie posługując się cytatami z tych tekstów.

Większość piszących stworzyła spójne pod względem logicznym i poprawne składniowo wypowiedzi. Prawie wszyscy przedstawili stanowisko, potrafili także uzasadnić własne zdanie.

Oto dwa przykłady rozwiązań zadania ocenionych na maksymalną liczbę punktów (2 pkt.).

Przykład 1.

..... Moim zdaniem, każdego celebrytę można nazwać człowiekiem sławnym. ~~Ważnym~~
~~tak~~ Odwołując się do tekstu Leszka Kołakowskiego ^{jak i} Mirosława Pęczaka
~~nie~~ uważam, że nie trzeba odnieść ogromnego sukcesu w dziedzinie np.
nauki, aby być sławnym. ~~W~~ Wystarczy jedynie wystąpienie w jakimś reality show
aby wybudzić zainteresowanie w śród społeczeństwa i stać się rozpoznawal-
nym, a przez to sławnym, popularnym.....

Przykład 2.

..... Moim zdaniem nie każdego człowieka celebrytę można.....
nazwać człowiekiem sławnym. Wynika to z samej definicji
sławy, która mówi, że zdobyć ją można chwalebными czynami
i zasługami, a nie tylko samą rozpoznawalnością, a
której pisze w swoim tekście Mirosław Pęczak, Leszek
Kołakowski w fragmencie „O sławie” przywołuje
postacie, które na sławę zapracowały.....

Analiza rozwiązań zadania 21. dowodzi, że piszący, nie mogąc mechanicznie przywoływać poglądów przedstawionych przez Leszka Kołakowskiego i Mirosława Pęczaka, zostali zmotywowani do pogłębionej refleksji – musieli dokonać analizy i wartościowania tekstów kultury i przedstawić je w taki sposób, aby stanowiły trafną ilustrację stanowiska. Trudne dla uczniów było odwołanie w uzasadnieniu do dwóch tekstów, a więc zaprezentowanie w swoich wypowiedziach umiejętności

przyjmowania poglądów innych ludzi lub umiejętności polemizowania z ich przekonaniami. Dlatego typowymi uchybieniami w realizacji tego zadania było odwoływanie się do tekstów ogólnikowo lub tylko do jednego tekstu.

Przykład 3.

Moim zdaniem każdego celebrytą można nazwać stammym
ponieważ jest celebrytą czyli coś musiał zrobić abym
mim zostać, więc na pewno celebryt za stammym,
jedni ~~nie~~ bardziej inni mniej ale na pewno ktoś
o nich szta.

Przykład 4.

Uważam, że każdy celebryta jest sławny, ponieważ jest
to osoba, którą widzimy na co dzień w telewizji i
czytamy o niej w gazetach. Natomiast ktoś sławny jest znany
i rozpoznawalny na całym świecie. Sądzę, że osoba ~~niepopularna~~
mała popularna nie występowałaby tak często w środkach
masowego przekazu.

Zdarzały się rozwiązania, w których uczniowie wprawdzie przedstawiali stanowisko i je uzasadniali, ale argumentacja nie wynikała z tekstów prezentowanych w arkuszu egzaminacyjnym.

Czasem uczniowie udzielali odpowiedzi niezgodnej z poleceniem – snuli rozważania o byciu celebrytą, zamiast zajmować stanowisko wobec postawionego problemu. Świadczy o tym zamieszczony poniżej przykład rozwiązania zadania.

Przykład 5.

Według mnie ~~nie~~ każdego można nazwać
celebrytą, ponieważ każdy kogoś obgaduje np. bledy
dzy z klasy obgadują innych ludzi nie tylko
w szkole ale też poza nią. Celebrytą może
być każdy kto jest przez daną osobę
lub ludzi lubiany np. ja jestem lubiany
przez swoich przyjaciół, nie jestem sławny
a jestem celebrytą.

Utrata punktów za rozwiązanie tego zadania wiązała się również z wykorzystywaniem cytatów w uzasadnieniu własnego stanowiska.

Przykład 6.

Czy każdego celebrytę można nazwać sławnym? Moim zdaniem
można, ~~lecz~~ żeby przybliżyć przedś przybliżyć i uzasadnić moją
opinię przedstawię parę argumentów.
← Pierwszym z nich będzie argument dotyczący ^{wykładu} ~~wypowiedzi~~ Lecha Koźmińskiego,
a przedewszystkiem jego słowa ~~dotyczące~~ ^{dotyczące} sławnych ludzi: „Ukryty w
Ameryce znają nazwiska i oblicza ludzi, którzy prowadzą dzienniki lub popularne programy telewizyjne”.
Drugi będzie opierał się na ^{fragmentu} wypowiedzi: „Mirosław Pezdek, bohaterowie z gorszej strony „Babilona”
2007, nr. 20, Autor pisze, że: „Celebryci to osoby, o które wszyscy chcą być, nie są znane”.
Oba argumenty łącząc się w całość potwierdzają moją
opinię, ~~odwołania o tym~~.

W zadaniu 22. uczniowie musieli wykazać się umiejętnością redagowania opowiadania. Zgodnie z zapisami w podstawie programowej kształcili i doskonalili umiejętność tworzenia opowiadania twórczego i odtwórczego od początku nauki szkolnej – na I etapie edukacyjnym krótkiego opowiadania, na II etapie opowiadania z dialogiem (twórczego i odtwórczego), by kończąc gimnazjum, wykazać się umiejętnością stworzenia opowiadania spójnego, urozmaiconego kompozycyjnie i fabularnie. A zatem – uwzględniając wymagania edukacyjne i praktykę szkolną – piszący nie zostali postawieni w sytuacji trudnej i nietypowej. Świadczą o tym między innymi średni wynik uzyskany przez uczniów za rozwiązanie zadania, który wyniósł 58% punktów i niewielka liczba uczniów, którzy nie podjęli próby napisania opowiadania.

Treść

Poprawne rozwiązanie zadania 22. wymagało zarówno znajomości formy, w jakiej powinien wypowiedzieć się uczeń, jak i uważnej analizy polecenia, które określało warunki niezbędne do napisania tekstu zgodnego z tematem. Poziom wykonania zadania w zakresie treści jest równy 67%.

Polecenie zostało tak skonstruowane, aby gimnazjalistom zapewnić maksymalną dowolność w realizacji treści. Dlatego uczniowie w zależności od wrażliwości, zainteresowań, doświadczeń czytelniczych oraz kompetencji pisarskich mieli możliwość podejmowania samodzielnych decyzji w ukazywaniu świata przedstawionego, prowadzenia narracji i prezentowania toku zdarzeń oraz doborze środków wzbogacających wypowiedź.

Jednak wymagania zawarte w poleceniu nie pozwalały na całkowitą swobodę w realizacji tematu. W poleceniu określono, że piszący powinni skoncentrować się na zaprezentowaniu *podróży, podczas której wydarzyło się coś, co sprawiło, że ktoś stał się sławny*, a więc ukierunkowano uwagę uczniów na trzy niezbędne elementy – podróż, wydarzenie i sławę. Ponadto forma wypowiedzi pisemnej, określona w poleceniu, determinowała gimnazjalistów do eksponowania zjawisk dynamicznie rozwijających się w czasie.

Dzięki temu, że polecenie nie narzucało z góry przyjętej, jedynie słusznej koncepcji opowiadania, uczniowie wykazywali się kreatywnością i wybierali odpowiednią dla siebie strategię realizacji tematu, a także swobodnie dobierali środki językowe, aby uczynić wypracowanie atrakcyjnym dla czytającego.

Gimnazjaliści opisywali podróże zagraniczne i po Polsce, do miejsc egzotycznych lub położonych blisko miejsca zamieszkania, po ziemskim globie i w kosmosie, grupowe i indywidualne, z rodziną lub przyjaciółmi, podróże odbywane różnymi środkami transportu – samolotem, statkiem, pociągiem, rowerem, wyjazdy wakacyjne i weekendowe.

Bohaterowie opowiadań zdobywali sławę dzięki własnym zaletom (np. talentowi aktorskiemu, muzycznemu, empatii, odwadze, posiadanym umiejętnościom, wiedzy, altruizmowi) lub dzięki

pomocy innych (np. dobroczyńcom, łowcom talentów), czasem dzięki siłom nadprzyrodzonym (szczególnie w opowiadaniach fantastycznych). Często decydował o ich sławie przypadek (np. nagłe zastępstwo za nieobecną lub chorą osobę).

Oto przykład jednej z możliwych realizacji tematu opowiadania.

Przykład 1.

Był ciepły, wiosenny dzień. Emerytowany ratownik TOPR-u, Andrzej Kosiniński wybrał się na całonocną wyprawę górską. Celem podróży był tego dnia Giewont.

Andrzej wyruszył nad ranem z chaty w stronę Czerwonych Wiśniów i okolicznych Małde Łąki zaczął wspinaczkę na „śpiącego rycerza”. Początek podejścia pokonał szybko, nachylenie jest tam raczej łagodne.

Schody - dostawnie i w przenośni - zaczęły się dopiero później. Skalne podejście w środku lasu było dla wielu kłopotliwe. Kosiniński się jednak do nich nie zaliczał. Kłopotliwi on do tych ludzi, którzy są w stanie przejść każde podejście.

Ubliżając się do szczytu, Andrzej przechodził przez tzw. „pięknioko”. W tym miejscu oddalając się nieco od szlaku można trafić na szczelinę. Turdusie z jednej z takich szczelin Andrzej usłyszał błagalne wołanie:

- Pomocy! Błagam, rat... Au!

W byłym TOPR-owcu obudził się instynkt ratownika. Kosiniński podbiegł do szczeliny i zobaczył przystupnego do ściany skalnej młodzieńca.

- Jak się nazywasz? - spytał.

- Piotrek! - odpowiedział młody - Pomóż mi, chyba mam złamaną nogę, dłuższy nie stoję!

Andrzej rozciągnął przewieszony przez białą polonę i podał op. Piotrowi.

- Złap się!

Andrzej nie burzowo chwycił się materiału. Piotrowik zapadł się pod nogi i uciągnął Piotra, jednak w ostatniej chwili kawałek skóry ujechał pod jego nogi i Andrzej sam spadł na stopień kolejowy. Rozglądając się zobaczył oddaloną o dwa metry bonę. Zamrzyknął i skoczył, łapiąc go w ostatniej chwili.

Młoda dziewczyna imieniem Magda stała w tym czasie nad kłosem i wszystko nagrywała. Andrzej poprosił ją o podanie ręki i z jej pomocą zdołał wstać z powrotem na twardą.

Następnego dnia napisanie z akcji drnęło internet. Andrzej był pobawiany w serwisach informacyjnych. Zyskał sobie w ten sposób sławę „górskiego bohatera”

Postaci stawały się sławne w wyniku jednorazowego zachowania w czasie podróży (np. pomocy rannemu na wycieczce w górach, ratowania tonącego) lub dzięki wcześniejszym działaniom (np. uprawianiu sportu, kształceniu umiejętności w szkole artystycznej, prowadzeniu badań naukowych), które zostały odkryte, dostrzeżone i docenione w trakcie podróży. Bohaterowie uczniowskich opowiadań brali udział w akcjach obywatelskich, w programach telewizyjnych, wyróżniali się aktywnością w Internecie, wygrywali konkursy sportowe, artystyczne, naukowe. Dokonywali bohaterskich czynów – ratowali innych, pomagali słabszym, cierpiącym. Odkrywali nowe łądy, urzędnika, lekarstwa, pokonywali zło, walczyli, poświęcali życie, wznosili się na szczyty kariery zawodowej.

W wielu pracach egzaminacyjnych (podobnie jak w zamieszczonym poniżej opowiadaniu) piszący, prezentując przygodę w podróży kreowanych przez siebie postaci, określali miejsce, czas, tworzyli akcję i konkretyzowali wszystkie te elementy.

Przykład 2.

Minął rok odkąd opuściłem dom, po to by zeksplorować niedotkniętą ludzką ręką Płaskowyż Nascur. Zebrawszy po drodze niespodziewaną sojuszniczkę panią profesor Akimbo ruszyłem. Po drodze zdarzyło się nam kilka niesamowitych przygód, jednak dzięki znakomitej znajomości języków obcych mojej towarzyszkii udało nam się wybrnąć z nich cało. A każda następna z nich wydawała się nam coraz mniej prawdopodobna. Największa z nich miała jednak dopiero nadejść...

Komary wielkości wróbla wściekły bzycały dookoła namiotu, od wczoraj nie chcąc zostawić nas w spokoju. Słońce jednak już wstało i jego ostre promienie przebijały się przez gęstą koronę lasu. Rozwścieczone owady pokrzyły jeszcze przez chwilę i po chwili odleciały, nie mogąc wytrzymać upału. Dopiero wtedy wychyliłem głowę poza tropik. Widząc odlatujących napastników nie wytrzymałem i rzuciłem jeszcze kamieniem za nimi, oczywiście nie trafiając. Klnąc wygiąłem się, prostując wszystkie kości. Całą noc spędziłem zwinięty w kłębek z zasłoniętymi uszami. Bzyczenie owadów okazało się jednak skuteczniejsze w utrudnianiu mi snu. Po chwili z namiotu wyczołgała się pani profesor. Przyzwyczajona do tropikalnego lasu, wyspała się doskonale, a po jej czole nie spływała nawet kropelka potu. Rzuciwszy mi energetycznego batonika wesoło krzyknęła:

-Czas ruszać!

Chcąc nie chcąc wpakowałem, smakujące jak kawałek kartonu, śniadanie do ust i narzuciwszy bagaże na plecy ruszyłem. Nie wędrowaliśmy długo, gdy usłyszeliśmy krzyk. Natychmiast ruszyliśmy biegiem w kierunku, z którego doszedł dźwięk. Zatrzymała mnie Akimbo, ratując mnie przed wpadnięciem do ogromnej, spiralnej jaskini. Na jej dnie zobaczyłem dwie, ogromne, kłapiące szczęki, wyposażone w setki błyszczących i przypuszczalnie ostrych jak brzytwa zębów. Tuż poza zasięgiem dziwnego stworzenia wisiał uciepiony kawałek liany tubylec. Młody chłopak, w wieku kilkunastu lat.

-Zrób coś!- Krzyknęła moja towarzyszką, do głowy jednak przyszło mi tylko jedno...

-Lepiej się cofnij.- Powiedziałem uśmiechając się tajemniczo, sięgnąłem do plecaka i wyszarpnąłem stamtąd paczkę dynamitu. Nie marnując czasu potarłem lont o ziemię i widząc wyraźny płomień rzuciłem go na oślep w jamę, samemu nakrywając ciałem Akimbo. Usłyszeliśmy zduszony huk i ogłuszający ryk, a z dziury spadł na nas deszcz dziwnego, niebieskiego płynu o drażniącym zapachu. Zaciekawiony wstałem szybko i, nie tracąc nawet czasu na otrzepanie się, spojrzałem w dół. Z, przypuszczalnie, otworu gębowego stwora kapłała niebieska krew, a chłopiec uspokoiwszy się zignorował nasze nawoływania i wspiąwszy się po lianie uciekł w głąb dżungli. Po chwili, zrozumiawszy co się właśnie stało zaśmiałem się głośno i chwyciłem linę.

-Kto ostatni na dole ten frajer.- Krzyknąłem zjeżdżając w dół.

Wróciwszy do Europy początkowo nikt mi nie dowierzał. Sam bym sobie nie uwierzył, gdyby nie doskonale zakonserwowane szczątki stwora, które stamtąd przywoziłem. Otrzymałszy tytuł szlachecki z rąk samej królowej i francuską Legię Honorową natychmiastowo stałem się znany i lubiany na salonach współczesnej Europy. I to mi wystarcza, nie zamierzam nigdy więcej jej opuszczać. Tylko czy na pewno?

W rozwiązaniach zadania 22. można było dostrzec starania (choć nie zawsze ze skutkiem pozwalającym na przyznanie najwyższej liczby punktów) autorów opowiadań o zachowanie spójności i logicznego związku pomiędzy realizacją tematu, a obranymi sposobami prezentowania świata przedstawionego, prowadzenia narracji i przedstawiania toku zdarzeń. Dlatego w opowiadaniach zarówno realistycznych, jak i fantastycznych, współczesnych czy historycznych, często można było zauważyć związek pomiędzy wydarzeniami a kreowanym wizerunkiem bohatera literackiego, czasem i miejscem akcji.

Narrator prezentował zależności pomiędzy zachowaniem bohatera w konkretnej sytuacji w czasie podróży, a jego cechami charakteru, zainteresowaniami, aspiracjami, predyspozycjami, potrzebami, wychowaniem, światem wartości, pozycją społeczną, historią życia, płcią, wiekiem, doświadczeniem i środowiskiem, w którym przebywa. Z układu wydarzeń wynikało, że sposób zachowania w konkretnej sytuacji uzależniony był także od okoliczności życiowych – politycznych, historycznych, religijnych, ekonomicznych.

Przykład 3.

..... Zamknęłam oczy i powiedziałam sobie
..... stanowczo, że muszę to zrobić. Nie mogę
..... się wycofać tylko dlatego, że zabrakło mi
..... odwagi. Przecież załam już tak daleko. Przez
..... ostatnich kilka sekund, starałam się wymówić oddech
..... i doprowadzić moje serce do normalnego rytmu.
..... - ^{Ostrożnie} ~~szybko~~ „Julio, dan nada!” - stłumił myk
..... Filipe, przedni się do mojej głowy i poddał
..... na mnie jak impuls - „Juz niedaleko!”
..... W jednej chwili, wiedziałam już, co ~~ma~~ ^{muszę} zrobić.
..... Nie poddam się. Dowiecę się do celu.
..... Otworzyłam oczy i ujrzałam przed sobą pole
..... biele. Wielka jasna przestrzeń, praca, nie w górę i
..... ogłami czoną, jedynie, ^{niczym} nieznającym ~~nieznającym~~, białym
..... nieba. ~~Wygwałtam~~ Energetycznie wywarłam nek z
..... bodu i podciągając się na drugiej ręce, wbiłam
..... go wyżej, ~~potem~~ poruszając się powoli do w górę
..... swojego ~~wznieścia~~, które było ostatnim etapem,
..... ~~przewodzącym~~ do celu. ~~mojej~~ wędrówki.

Po kolejnych, wieloznacznych minutach, które ciągnęły się w nieskończoność, wreszcie dotarliśmy na szczyt. Zdobyliśmy najwyższe szczytowanie świata Ziemi - Mount

~~po dwóch miesiącach, nadal to szczyt było~~
~~podawieć~~

~~choć minęły już dwa miesiące~~

- Jak się z tym czujesz? - zapytał mój towarzysz, gdy patrzyłam z uwielbieniem i niedowierzaniem na widok, który rozciągał się przed nami.

- Nie zapomniawszy uczucie - powiedziałem, odmykając wzrok od widoku.

- Tak, Pam - zgodziłem się ze mną Filip - Pomyśl tylko... teraz jesteś niewne! - dodał z uśmiechem.

Co ~~to~~ zobakuję, miałem rację o naszym wyprawie... prawie było jeszcze dłużej po jej zakończeniu.

Świat zapamiętał mnie jeszcze dłużej po tym,

jak, jako najmłodszego w historii, w ~~niekiedy~~ ^{został}

zestrągnięto krótkim cieniem, zdobywcą Mount

Everest.

Warto zwrócić uwagę, w jaki sposób uczniowie prowadzili narrację. Narracja trzecioosobowa pojawiała się równie często jak narracja pierwszoosobowa. Jeżeli uczniowie wybierali narrację prowadzoną w trzeciej osobie, wówczas narrator ukryty za zdarzeniami, umieszczony na zewnątrz świata przedstawionego, rozwijał opowieść o bohaterze mniej lub bardziej zbiektywizowaną. Opisywał ciąg zdarzeń uszeregowanych w jakimś porządku – najczęściej chronologicznym. Z reguły narrator wszechwiedzący relacjonował nie tylko fakty, ale i prezentował emocje. Logikę w tak pisanych opowiadaniach przede wszystkim tworzył związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy wydarzeniami.

..sądzić...ami...ciawa, gdy...młody...chłopaki...objęła...i...opytał, czy wszystko
 ..w...porządku...ktoś...miech...cię...tylko...i...rozjechała...niepewnie.....
 ..Długo...refleksji...czuła...czy...Ami, a...kochała...tam...długo
 ..przyprawił...o...ból...głowy...kiedy...dzieła...cię...tak...szybko!...Och...nie...
 ..zaprządził...~~z~~...zdala...od...flumu...i...mimo, że...~~to~~...przygoda.....
 ..bliznęła...cię...szybko, zapadła...w...pamięci...~~dziwaczny~~...ma...całe...życie.
 ..Już...może...przez...dnia...na...dziadach...użytecznych...gazet...plotkarskich...pojawiły
 ..cię...zdjęcia...Ami...i...jej...idła...„Kim...jest...tajemnicza...dziwaczna?!...-...krzycały
 ..magiki...Szum...nie...potrwał...długo, gdy...kilka...tygodni...pożniej...media
 ..~~przeistotały~~...~~interakcją~~...~~się~~...obchł...za...interesowania...Mimo...to, Ami...choć...
 ..przez...chwilę...~~moż~~...poczuła...cię...ciawma...i...przeżyła...przygodę,.....
 ..o...lata...~~to~~...będzie...opowiadać...przez...resztę...życia.....

Nieco inaczej kształtowała się fabuła, a także sytuacja narracyjna w wypracowaniach, w których piszący zdecydowali się na narrację pierwszoosobową. Narrator uzewnętrzniał się jako „ja”, opowiadając o zdarzeniach, których był świadkiem lub w których sam uczestniczył, a więc występował równocześnie jako bohater utworu. Z reguły tematyka opowiadania znana była autorowi z osobistych doświadczeń życiowych (np. wydarzenie z wycieczki klasowej, z wakacji z rodziną, z wyjazdu na biwak, z wycieczki rowerowej). Bywały jednak i takie opowiadania, prowadzone w narracji pierwszoosobowej, których czas akcji osadzony był w przeszłości lub przyszłości. Taki typ narracji z reguły sprzyjał większej ekspresywności tekstu, jego dynamizacji, ponieważ pozwalał na wprowadzenie osobistego punktu widzenia. Dlatego częściej niż w opowiadaniach prowadzonych w narracji trzecioosobowej pojawiały się takie elementy wzbogacające wypowiedź, jak ekspresywność, kreowanie nastroju czy budowanie napięcia. Spostrzeżenia te ilustruje poniższe opowiadanie.

Przykład 5.

ZWYKŁY BOHATER

Stawa przychodzi ^{w momencie} ~~to najmniej~~ spo, gdy najmniej się jej spodziewamy, gdy o nią nie prosimy. W szkolnym autobusie, w parku, na szkolnym korytarzu... Jednak jedno jest pewne - gdy przyjdzie raz, łatwo człowieka nie opuści...

Czułam jak pot spływa mi po czole, gdy w ten upalny, wiosenny dzień pędziłam do szkoły, jak zwykle spóźniona. Pięć minut wcześniej ucieki mi autobus, zostawiając mnie w chmurze pyłu na przystanku. Jedno spożycie na zegarek wystarczyłoby, żeby się przerażała - to będzie moje 5. spóźnienie w tym miesiącu. Poprawiłam plecak na ramieniu i ruszyłam zattocznym chodnikiem w stronę szkoły, patrzeć jak pod moimi stopami zmienia się kolor płytek. Nie miałam czasu, żeby delectować się promieniami ośleszczającymi moją twarz, lub śpiewem ptaka siedzącego niedaleko na gałęzi pokrytej białymi kwiatami. Z każdym krokiem ~~to~~ coraz bardziej ciążyły mi te wszystkie książki, które musiałam nieść, jednak starałam się nie zwalniać tempa. Zerknęłam na zegarek - wskazówki przesunęły się nieubłaganie. Mruknięłam do siebie: - Mama ^{cię} zabije... - i jeszcze przyspieszyłam.

Szłam już wzdłuż szkolnego płotu, gdy zobaczyłam, że na parkingu, niedaleko wejścia do szkoły, ktoś leży. Moja lękawska natura wygrała ze strachem o obniżoną ocenę z zachowania. Podeszłam bliżej. Była to młoda dziewczyna ubrana w szkolny mundur. Jej jasne włosy rozsypały się dookoła

głowy, oczy miała zamknięte. ~~W~~ Pochyliłam się nad nią i złapałam za ramię.
 - Halo, słyszysz mnie? - potrasnęłam ciałem, która bezwładnie
 opadła na bok.
 Zrozumiałam, że muszę działać szybko. Sprawdziłam oddech (ślabo, ale
 był), zadzwoniłam po pogotowie, ułożyłam ją w pozycji bocznej i
 czekałam aż do przyjazdu karetki. ~~W~~ Zabraли ją do szpitala, porozmawiałam
 z nauczycielami. Teraz wszyscy twierdzą, że uratowałam jej życie,
 chociaż tak naprawdę nie robiłam wiele.
 Nie chciałam być sławna, więc denuncjuje mnie,
 że wszyscy naigle zaczęli mnie rozpoznawać. Sława potrafi być
 uciążliwa, nawet ta niezastęplona, o czym przekonałam się na
 własnej skórze. W każdej sytuacji trzeba jednak znaleźć pozytyw -
 nie wpisali mi spóźnienia!

Najczęściej stosowanymi przez gimnazjalistów elementami wzbogacającymi narrację były: dialog, opis, dynamizowanie akcji i budowanie napięcia. Rzadko pojawiały się w pracach uczniów zabiegi potęgujące napięcie poprzez opóźnienie bądź zatrzymanie akcji utworu, czy cofanie się do przeszłości, przypominanie wcześniejszych wydarzeń tak, aby czytający mógł sobie dokładniej wyobrazić i zrozumieć okoliczności następstwa akcji.

Analiza rozwiązań zadania 22. dowodzi, że stosunkowo rzadko uczniowie potrafili wykorzystać w pełni możliwości dialogu. Był elementem charakterystyki pośredniej bohaterów. Konkretyzował miejsce i czas narracji, informował o wydarzeniach. Wypowiedzi postaci powiadały o okolicznościach niezaprezentowanych przez narratora lub odwrotnie – rozmowy bohaterów ukazywały przebieg zdarzeń. Czasem dialog był zabiegiem służącym do budowania napięcia lub chwytem nastawionym na opóźnienie akcji, innym razem elementem uwiarygodnienia prezentowanego wydarzenia.

Poniższa praca jest jedną z realizacji, w której uczeń zastosował funkcjonalnie dialog.

Przykład 6.

Był to jeden z najbardziej deszczowych tygodni całego sierpnia. Woda lała się z nieba nieprzerwanie już od kilku dni, a widoczność na drogach była wprost niesamowicie mała.

- Tato, daleko jeszcze? - córka odwróciła wzrok od szyby samochodowej. Zawsze lubiła obserwować krajobraz podczas jazdy, jednak teraz widziała niewiele poza szarymi chmurami i strugami wody.

- Co? Nie, już niedługo - odparł po chwili, skupiony na ~~skupiony~~ ~~na~~ prowadzeniu auta po śliskiej nawierzchni. Siedząca obok niego siona kurczowo trzymała się podłokietnika, raz po raz zamykając oczy, kiedy auto skakało na wybojach.

Nagle samochód zahamował z głośnym piskiem, a pasażerów zarzuciło do przodu.

- Tato, co się stało? - odwróciła się przestraszona dziewczynka.

Njechali właśnie na most zawieszony nad rzeką. Pomimo tej widoczności rodzina natychmiast zauważyła przed nagłego hamowania. Przy jednej z barierek zabezpieczających most stała ciężarówka. Nie wyglądała na zniszczoną, bo ta barierek była mocno wgnieciona, w jednym miejscu nawet przemiana. Łata trojka wchiała wbite w dno rzeki auto, jedynie jego bagażnik wystawał nieco ponad wzburzone fale.

Ojciec błyskawicznie wysiadł z auta.
~~Ona i córka~~ ~~zobaczyli~~ ~~już~~ ~~brat~~ ~~przebieg~~ ~~z~~ ~~całkowicie~~ ~~stronę~~ ~~kanium~~ matka
i córka zdążyły zareagować. mężczyzna skoczył, unikając pośród fal.
~~Ona~~ nie wysiadła z auta, kierując się w stronę wypadku.
K... oddali... słyszeli już syreny pogotowia i policji.
- Patrz!!! - wrzasnęła dziennikarka, ^{wskazując} ~~patrzyła~~ auto w ręce.
Mężczyzna wypluł na powierchnię, ciągnąc za sobą
ledwo przytomną kobietę. W następnej chwili dopadli ich
ratownicy pogotowia.
- Było to wielkie szczęście, że znalazł się pan tam akurat
w tej chwili - mówiła potem dziennikarka w telewizyjnym studiu.
- Krobitem tylko to, co ~~możę~~ musiałem - odpowiadał jej mężczyzna.
- Niemniej zachowałoby się podobnie w takiej sytuacji. Niewątpliwie
zyskał pan stawę swoim nycynem.

Kolejnym elementem wzbogacającym wypowiedź bardzo często występującym w tegorocznych pracach egzaminacyjnych było dynamizowanie akcji. Uczniowie dynamizowali ją dzięki użyciu czasowników nazywających czynności, działanie, ruch. Posługiwali się również czasownikami dokonanymi, które akcentowały poszczególne etapy akcji. Gimnazjaliści sięgali po środki składniowe – krótkie zdania współrzędne, a także krótkie zdania złożone podrzędnie, dzięki którym uzyskiwali wrażenie szybkiego tempa wydarzeń. Zabiegi te ilustruje zaprezentowana poniżej praca.

Przykład 7.

Autobus zatrzymał się na trzecim przystanku.
Wzięliśmy bagaż i udaliśmy się w stronę chatki.
Właściciel pokazał nam pokoje. Zaraz po wyjeżdżeniu
poszliśmy spać - w końcu jutro wyjeżdżamy.
Myśmy zryliśmy o świcie. Bus zawiózł nas do
samego rezerwu dzungli. Wzięliśmy sprzęt i poszliśmy
szukać miejsca na obóz. Spotkaliśmy wiele ciekawych
zwierząt, zwłaszcza ptaków. Michał, bardzo nimi
zafascynowany, cały czas robił zdjęcia. Ja celowałam
na dalsze gatunki. Przechodziliśmy obok wielkiego
wodospada. Było to idealne miejsce na obozisko

Zdjąłam więc plecak i zaczęłam walczyć namiot.
Nadszedł wieś. ~~Zaczęłam~~ Gasień opisał, a
Michał przygotowywał statywę oraz aparaty. Czuję,
że wydany się coś niewyłączył. Zatrzymałam swój
notowizor i poszedłem - według planu - na północ.
Cóż, głębiej zapuszczałam się w gęsty las. W pewnym
momencie, dobiegł krzyk jakiegoś drzewa. Brzmiało to
jak ptak, ale nigdy czegoś takiego nie słyszałam.
Potrafiłam coś to sprawdzić. Wpięłam się na
drzewo, żeby ~~namierzyć~~ mieć widok na okolicę. Po
chwili to zobaczyłam - wielki, różowy, świecy
w ciemności ptak. Tak, to być niezwykły dotąd
gatunek papugi. Od razu zrobiłam serię zdjęć
i zadzwoniłam do odpowiedniej organizacji.
Tydzień później, po powrocie do domu,
zaczęłam dostawać ~~listy~~, listy, korespondencje.
Zapraszono mnie do wywiadów, wiadomości, relacji.
Zaczęto o mnie pisać w gazetach, pokazywać w
telewizji. ~~Wzrosła~~ ~~moje~~ Nazwano mnie „stawym
i odważnym zoologiem”. Podobno mi się to. Najbardziej
jednak zadowolony mnie fakt, że zrobiłam coś dobrego
dla świata, spełniłam się w mojej pasji. pnr. tym

W wielu pracach uczniowie wprowadzali opis jako element wzbogacający wypowiedź. Przede wszystkim stosowali go do konkretyzowania tła, wyglądu postaci, do ukazania składników i właściwości danego przedmiotu. Szczególnie często wykorzystywali opis w precyzowaniu usytuowania przedmiotów w przestrzeni. Pośrednio – chociaż rzadziej – do charakteryzowania bohatera, ukazującego świat zewnętrzny tak, jak się on zarysowuje przed jego oczami. Równie rzadko opis służył do wytworzenia odpowiedniej atmosfery. Autor poniżej przedstawionej pracy wykorzystał niektóre możliwości zastosowania opisu w opowiadaniu.

Przykład 8.

..... Dzień był zimny, mroźniejszy niż wówczas, gdy wspólnie opuszczali wieś - te pozerniałe zgliszcza, które ze wsi zostały - i oczywiście stał się dla wszystkich fakt raptownie nadchodzącej zimy; udawali jednak, całą swą liczną grupą, że nie odczuwają mrozu, że ich kończyny nie dygocą bezwolnie z zimna, że igiełki lodu nie kłują poszarzałej skóry na ich twarzach.....

..... Doskonale wiedzieli, że i tak - niezależnie od ilości wydobywających się z gardła stęknięć i skarżeń - nie mają czym się ogzać.....

..... Na końcu tej bezbarwnej, roztrzęsionej masy, otoczonej jedynie kurzem wzbijanym z wyłobionych koleinami dróg, odkrytej wyłączenie grubą warstwą dzwoniącej w uszach ciszy, kroczył chłopiec. Poruszał się jak inny - spięty, zgarbiony, ~~zgarbiony~~ skulony w sobie;..... miał jednak, wzorem pozostałych, spoglądać w swą wędrówce ^{wprost} przed siebie wzrokiem pustym, wygasłym, on rozglądał się na boki z niekarszą wymalowaną na niewinnej twarzy; obserwował liście, pozó-

Ike i zwiędłe, gdy tańczyły, poruszone
wiatrem, przyglądał się promieniom porannego
słońca, słabo przedzierającego się przez
kanary drzewa.

I wtedy już dojrzał i złotą kulkę, pięknie
połyskującą wśród burych gałęzi, co i rusz
opalizującą tęzowymi smugami.

Pożął iść ku niej.

- Hej, smarku! Dokąd ty? - zawołał ktoś
za nim, lecz on nie obrócił się, nie odpa-
wiedział, kroczył dalej.

Był już bliźutko, tak blisko, że czuł
na twarzy bijące od błyskotki ciepło...

Zatrzymał się. Wyciągnął dłoń.

I pochwycił kulkę w rozedrgane palce.

Wszystko stało się nagle i zniknęło
zimno, stracił się głód, odeszło prze-
rzenie. Świat przykrył się peleryną
szczęścia i spokoju.

Sam zaś chłopiec, zwany Wybarwicciem
- prawdziwego imienia nie znał nikt -
aż do swej śmierci otaczany był
chwale, a przydomek jego znany
był wielu przyszłym pokoleniom.

Nie wszyscy uczniowie napisali tekst zgodnie z określonymi wymaganiami. Ci, którzy nie uzyskali maksymalnej liczby 4 punktów za treść najczęściej:

- pomijali jeden z elementów niezbędnych do pełnej realizacji tematu np. nie uwzględniali elementu podróży,
- snuli refleksje o sławie i sposobach jej zdobywania, nie wprowadzali akcji (np. *Moim zdaniem warto rozwijać swoją pasję, by móc stać się później sławnym*),
- nie konkretyzowali wszystkich elementów świata przedstawionego, najczęściej czasu,
- dokonywali niefunkcjonalnych zmian w sposobie prowadzenia narracji z trzecioosobowej na pierwszoosobową lub odwrotnie (np. *Nazywam się Klaudia i chodzę do gimnazjum. [...] W wakacje dwa lata temu pojechałam nad morze. Zamieszkała wraz z rodzicami w hotelu.*),
- zaburzali logiczne uporządkowanie wydarzeń prowadzących do wydarzenia głównego,
- nie wprowadzali do narracji elementów wzbogacających wypowiedź, np. dialogu, opisu, czasowników dynamizujących akcję albo stosowali tylko jeden lub dwa takie elementy,
- stosowali w opowiadaniu w niefunkcjonalny sposób środki językowe typowe dla innej formy wypowiedzi – np. rozprawki, charakterystyki postaci lub recenzji (np. *Jako pierwszy przykład podam książkę J.R.R. Tolkiena. Książka opowiada o hobbicie o imieniu Bilbo, który został zaproszony na wyprawę, o której nic nie wiedział, lecz podjął ryzyko i zgodził się na wyprawę. Jako drugi przykład podam książkę „W 80 dni dookoła świata”, która opowiada o bogatym człowieku, który wraz ze swoim wiernym lokajem bądź też służącym postanowił w 80 dni okrążyć cały świat różnymi sposobami.*),
- streszczali teksty kultury (np. *Igrzyska śmierci* Suzanne Collins, film *Gwiezdne wojny*).

Segmentacja tekstu

Zdecydowana większość gimnazjalistów (72%) potrafiła utrzymać się w rygorach stosowania konsekwentnej i celowej segmentacji. Wyodrębniali treściowe części opowiadania, zachowywali właściwe proporcje. Wyposażali swoje teksty w odpowiednie ramy kompozycyjne, funkcjonalnie rozpoczynali i kończyli wypowiedź. Wyróżniali graficznie poszczególne części pracy akapitami, interlinią lub blokiem. Pisali w sposób spójny i logiczny. Między kolejnymi zdaniami dbali o związek zarówno gramatyczny, jak i znaczeniowy, a także o porządek logiczny tekstu. Oto przykład rozwiązania zadania spełniającego wymagania dotyczące kompozycji opowiadania.

Przykład 9.

.....
..... Było, suche, upalne lato, stan ^{Gracetown,} Tennessee. Jechaliśmy poprzez
..... miasto, słuchając jakiegoś rockowego kawałka na cały
..... regulator. Jim kiwał głową w rytm muzyki, Monica tupota
..... nogą, obuta w różowy kłapek. O, tak, to były właśnie nasze
..... wakacyjne wyprawy. Po prostu ^{codziennie} wiedzieliśmy, że zdarzy się coś
..... nieszykowanego. Tak miało być także i tym razem.....

..... - Terry, pojedźmy po coś do placu, zaraz uschnę - sapnęła.....
 Monica...chl. odpowiedział pakimatem. głową i skręciłem u...dłacie dane,
 gdzie...mleścić...się...maty...sklepik...całodobowej...słoni...Seven Eleven...
 zaparkowatem...i...na...krawężniku przed sklepem...i po chwili.....
 całą trójkę wysiedliśmy, a u nasze twardzie buchnął opar...gargre-
 go...powietrza. Gdy, weszliśmy do sklepu, nad naszymi głowami deli-
 kabnie zadźwięczał dzwonek. Od razu skierowaliśmy się u stronę.....
 lodówek z napojami. Ach, przyjemny chłód! Jim podrapał się
 po rudej czuprynie, a potem sięgnął po puszkę Pepsi. Ja wyb-
 ratem...Sprite! a... Monica...Fontę. Razem z Rudzielem postan-
 oiliśmy czymś się pościć, więc zniknęliśmy u alejce ze studzykami.
 chl. sklepie...zrobiło się cicho. Niepokojąco cicho. Zauważyłem,
 że wszystkie wentylatory i chłodzarki przestały pracować. Nagle
 usłyszałem puszkę, która upada na podłogę i turła się po niej,
 a później stłumiony krzyk Moniki.....

- To jest napad, nie ruszaj się, albo definitywnie staniesz się krzywdą! -

Warknął ~~przez~~ typ u kominłarce, który ^{wyskoczył} ~~wyskoczył~~ zza rogu. Nie ^{musiałem} ~~muszę~~ wiele
 myśleć, ^{zareagowałem} ~~zareagowałem~~ od razu. ~~Podbiegłem~~ ^{Podbiegłem} do szefa, który próbował
 obezwładnić Monikę i wymierzylem mu cios u twarz. Facet upadł na...
 podłogę, a nagle ni stąd, ni z owąd pojawił się policjant, który...
 skut. go kajdankami.....

- Dzięki, syreny - uśmiechnę ^{no} się do mnie. - Jesteś prawdziwym bohaterem.
 Yy wygada na to, że zyskałeś stację u naszym miasteczku. Spójrz,
 ludzie ^{na} ulicy obserwowali cię u akcji przez sklepową witrynę.....
 Laktad, że jeszcze dziś udełisz swojego pierwszego wywiadu? - sier-
 żant puścił mi acuko.....

..... I tak właśnie nasza niewinna podróż przez Gracetown zamienita
 się u przygodę, dzięki której ^{na} ~~na~~ młatem swoje pięć minut stawi.....

Ortografia i interpunkcja

Gimnazjaliści za poprawną ortografią i interpunkcją mogli uzyskać łącznie 2 punkty – punkt za poprawne stosowanie reguł ortograficznych i punkt za poprawne stosowanie reguł interpunkcyjnych. Uczniowie, którzy nie uzyskali punktu za poprawność ortograficzną, najczęściej łamali zasady pisowni „nie” z różnymi częściami mowy (np. *niewróciła*), pisowni wyrazów z *u – ó, ż – rz, h – ch* (np. *powrut*), wielkiej i małej litery, szczególnie w zapisie dialogu i w zapisie nazw własnych (np. *Polskie morze*). W wypracowaniach uczniów, którzy otrzymali punkt za poprawność ortograficzną, pojawiały się uchybienia polegające na błędnym zapisie: samogłosek *q, ę* w końcówkach fleksyjnych (np. *ide w góry, uczestniką*) i w formach czasu przeszłego czasowników (np. *krzyknoł, zapieli*), partykuły „by” (np. *odważył by*), przyimków złożonych (np. *z ponad, z nad*) oraz wyrażen przyimkowych (np. *napewno*).

Piszący zaprezentowali niezadowalający poziom umiejętności stosowania reguł interpunkcyjnych, zwłaszcza gdy powiązane one były z umiejętnością zbudowania wypowiedzi poprawnej składniowo. Na podstawie analizy prac można stwierdzić, że uczniowie zazwyczaj nie rozdzielali przecinkiem imiesłowowego równoważnika zdania od zdania nadrzędnego (np. *Stał się sławny, wykazał się odwagą ratując pasażerów samolotu.*), zdań składowych (np. *Tomek wpadł do jakiegoś tunelu który był ukryty w ziemi. Ewa odwiedziła galerię sztuki współczesnej zajrzała też do sali z eksponatami z XIX wieku.*) oraz zdań wtrąconych (np. *Port lotniczy w którym się znaleźliśmy był ogromny*). Natomiast rozdzielali przecinkami zdania łączne i rozłączne (np. *Rozwijala swoją pasję, oraz doskonaliła swoje umiejętności.*) oraz wyrazy typu *mimo że, chyba że* wprowadzające zdanie podrzędne (np. *Czekałem mimo, że nie mogłem się doczekać.*). Zdarzało się, że wydzielali frazeologizmy cudzym słowem (np. „*strach ma wielkie oczy*”). Niekonsekwentnie stosowali znaki interpunkcyjne w zapisie dialogu

(np. – *Spójrz, jutro już nas nie będzie* – *Powiedział do mnie.*

– *Jest wspaniały.* – *krzyknęła z zadowolenia Ewa.*

„– *Mam nadzieję, że tak*” – *odparłam z nadzieją.*)

Niski poziom opanowania umiejętności interpunkcyjnych tegorocznych trzecioklasistów zapewne związany jest z niezadowalającym poziomem wiedzy dotyczącej budowy zdania pojedynczego i złożonego. Potwierdzają tę zależność uzyskane przez uczniów niskie oceny za rozwiązanie zarówno zadania otwartego, jak i za rozwiązania zadań zamkniętych badających ten obszar kompetencji językowych.

„Pod lupą” – świadomość językowa

Istnieje ścisły związek między umiejętnościami skupionymi wokół świadomości językowej a wszystkimi innymi umiejętnościami polonistycznymi. Znajomość gramatyki i struktury języka przekłada się na świadome tworzenie wypowiedzi. Pozwala na pełne zrozumienie intencji i treści komunikatu, a zatem wspiera proces interpretacji i analizy tekstów literackich. Świadomość językowa jest niezbędna w zbudowaniu poprawnej krótkiej odpowiedzi argumentacyjnej i dłuższej formy wypowiedzi. Uczeń dzięki znajomości środków językowych i struktury języka tworzy poprawne gramatycznie, precyzyjne, celowe, funkcjonalne i skuteczne komunikaty. Podstawa programowa z języka polskiego zakłada, że gimnazjalista powinien posiadać kompetencje językowe, które pozwolą mu stać się świadomym nadawcą i odbiorcą różnorodnych wypowiedzi.

Dla tegorocznych gimnazjalistów w tym zakresie najtrudniejsze okazało się zadanie 18. Sprawdzało, ono, czy uczeń potrafi rozpoznać w zdaniu rodzaj orzeczenia, a następnie wskazać podmiot wyrażony rzeczownikiem, do którego to orzeczenie się odnosi. Problemy związane z poprawnym rozwiązaniem zadania mogą wskazywać na nieznaną terminologię z zakresu nauki o języku, a także na brak umiejętności rozróżniania dwóch rodzajów orzeczeń: czasownikowego i imiennego. Inną przyczyną nieprawidłowych rozwiązań może być niedostrzeżenie między podmiotem a orzeczeniem zależności, która wymaga zgodności formy gramatycznej (rodzaju i liczby). Zadanie to poprawnie rozwiązało 25% uczniów.

Trudne dla piszących było zadanie 19., w którym uczniowie mieli wskazać zdanie podrzędne przydawkowe. 36% gimnazjalistów udzieliło poprawnej odpowiedzi. Zadanie badało umiejętność

rozdzielania rodzajów zdań złożonych podrzędnie, a także rozumienia ich funkcji w wypowiedzi. Poprawne wykonanie zadania wymagało wiedzy z zakresu składni, umiejętności rozpoznawania zdań pojedynczych i złożonych (współrzędnie i podrzędnie) oraz rozróżniania rodzajów zdań złożonych podrzędnie. Konieczne było sformułowanie pytania, na jakie odpowiada składowe zdanie podrzędne przydawkowe. Trudność zadania mogła wynikać z braku umiejętności dostrzeżenia związku między rzeczownikiem a zdaniem podrzędnym określającym go, a także nieznaności pytań, na które odpowiada zdanie złożone z podrzędnym przydawkowym, czyli *jaki? jaka? jakie? czyj? czyja? czyje? który? która? które? ile? czego? z czego?*

W zadaniu 22., badającą umiejętność napisania opowiadania, uczniowie mieli nie tylko wykazać się kompetencjami redakcyjnymi, ale także zaprezentować umiejętności komunikowania się w języku ojczystym. Dlatego istotny wpływ na poziom wykonania tego zadania miała ocena tych kompetencji, które w podstawie programowej skupione są wokół wymagań szczegółowych dotyczących świadomości językowej – stosowności stylu, poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej. Gimnazjalista, na 10 punktów możliwych do uzyskania za to zadanie, mógł zdobyć aż 5, jeśli napisał tekst poprawną polszczyzną (2 punkty za poprawność językową, po 1 punkcie za styl, ortografię i interpunkcję).

Uczniowie, którzy w zadaniu 22. za poprawność językową uzyskali maksymalną liczbę punktów (2 pkt), wykazali się umiejętnością zredagowania poprawnej gramatycznie i funkcjonalnej wypowiedzi pisemnej. Umiejętnie wykorzystywali wiedzę i umiejętności z zakresu świadomości językowej, w tym różnorodne środki językowe do wzbogacenia narracji. Funkcjonalnie stosowali słownictwo konkretyzujące miejsce i czas akcji. Aby zaprezentować bohaterów opowiadania, używali nie tylko rzeczowników nazywających cechy, uczucia, stany psychiczne i reakcje, ale także przysłówków czy przymiotników wartościujących, czasowników nazywających czynności i zachowanie. Korzystali z wyrażen i zwrotów zapewniających spójność wypowiedzi i sygnalizujących następstwo czasowe. Trafnie posługiwali się związkami frazeologicznymi. Nie stosowali zbędnych zapożyczeń ani nie nadużywali modnych wyrazów. Umiejętnie wykorzystywali wiedzę z zakresu gramatyki do stworzenia tekstu poprawnego pod względem składniowym oraz fleksyjnym. Na ogół poprawnie stosowali imiesłowowe równoważniki zdania, poprawnie wyznaczali granice wypowiedzi.

Zdarzały się jednak w pracach uczniów uchybienia – czasem uczniowie niepoprawnie odmieniali wyrazy, zaburzali szyk zdania. Jeśli popełniali błędy frazeologiczne, to najczęściej był to efekt nieporadnego stosowania środków językowych mających uczynić tekst bardziej atrakcyjnym dla czytającego. Niekiedy dobierali niewłaściwe wyrazy bliskoznaczne. Nie ustrzegli się też błędów stylistycznych – były to przede wszystkim skróty myślowe oraz powtórzenia wyrazowe i składniowe.

Przykład 10.

„Tokijskie słowa”
Otworzyłam... ony. Po lewej stronie siedziała starsza
kobieta
z psem, po prawej małe dziecko. Raptownie wstałam.
- Dobrze się wyjeżdżasz... dziecko? - spytała właścicielka
zwrócenia.
- Tak, jak najbardziej - odpowiedziałam zdyszana.
Wyłączyłam... mój bilet lotniczy ^{z kieszonki} i uniosłam głowę,
aby móc zobaczyć gochini. Zostało mi 10 minut do
odlotu. Zobaczyłam... mój bagaż i... uśmiechnęła... myself
w kierunku... wejścia na pokład... uśmiechnęła... Nie wiedziałam
jeszcze, że to będzie... podwórko mojego życia.
Usiadłam... na moim miejscu. Uwierzyłam, że mam
miejsce przy oknie, ~~nie bynajmniej~~ spotykałam się z bilet
i nie miałam... podziękować się, kiedy... wystartujemy... z lotniska
w... w kierunku Tokio. Moje marzenie się
spełnia... w końcu ^{miałam}... możliwości zobaczenia... Kwayin
Kwitnącej... Miśki.
W pewnym... momencie... przysiadł się do mnie
mężczyzna... ubrany... był cały... na noma, a na głowie
miał... uemy... kapelusz ~~Sp. Pajz~~ Przyglądając... nie ma
zrozumiałam, że jest... Azjata.
- Nie chce mi mówić, ale... według biletu... pami... siedzi
na... moim miejscu... przesiadł... w moim kierunku... piękna... podryw.

- Proszam baroho, moge sie pneviasiti parechiatam, a ot ten
 gestem rek: dat mi do zovnenia, abym mierzmenia ta
 miestas. Zaraz po tym zdjat svoj kapekuz i vyinagrat.....
 z podduziej torby motatnik. W tym momenu zanienichomiatam.
 Obok mnie siediat Hiroshi Kowabli, japoniyk polnhega podskocia,
 stovny ma wty swiat pivna. Pnev: wataj obagp nie odervatam
 die jiaz stovem, rekajac na konca pochasy.....
 W nastepnego dnia byliiny na miestas. Zaraz tam bagazi.....
 i nekatom, az wazy opuszo samolot. To samo uobit meryna
 siedhazy obok mnie. Gdy wstat z miestas, chwytam torby.
 i nastajam za mim. ~~W nastepnego dnia~~ w ktorym ~~obok~~
~~ze schodiaz~~ moj dlugi zrat spwat, ze potkietam nie upadlam
 proto na znonego pivna. Zaraz wlywalam okwiek. Pnev.....

Nastepnego dnia, gdy do mojego pokoju hotelowego dostarczona
 zostala gazetka, niemal me upadlam. Moje zdjecie, na ktorym leze
 na pana Kowalskiego bylo na okladce. Przed pokojem stala grupa
 dziennikarzy, ktory pytal o to, czy byly mnie wos z ta stowa. Usmieklam
 sie i wyjasniam sytuacje. Dziaki

Dzieki temu wydaneniu dowiedzialam sie, ze stovnym mozna
 stac sie nawet dziaki swojej grupie lub perlam, oraz, ze iz
 czlowami status gwiazdy moze twac baroho krotko.

Mocną stroną gimnazjalistów przystępujących do egzaminu w 2015 roku była umiejętność
 dostosowania stylu do obranej przez siebie strategii prowadzenia narracji w opowiadaniu – 92%
 uczniów wykazała się taką umiejętnością. Gimnazjaliści potrafili zachować jednolitość stylu nie tylko
 na poziomie zdania, ale także na poziomie akapitu i całości tekstu. Jeśli mieszały style – czynili to
 prawie zawsze celowo, z pełną świadomością funkcji stylów, jakich używali.

Oto przykład rozwiązania, które świadczy o umiejętności dostosowania odpowiedniego stylu do formy
 opowiadania.

Przykład 11.

Pewnego czerwcowego ranka Katarzyna obudziła się wypoczęta i w cudownym nastroju. Podczas śniadania rodzice oznajmili jej, że zapisali ją na jutrzejszą wycieczkę do stadniny koni w Janowie. Ta wiadomość jeszcze bardziej dodała jej skrzydeł, gdyż pobyt tam miał przypadać na Święto Konia Arabskiego, odbywające się właśnie w tej stajni.

Następnego dnia dziewczynka szybko wybiegła z domu śpiesząc się na autokar. Była cała w skowronkach. Nie wyprowadził jej z równowagi nawet fakt, że pies pogryzł nowe bryczesy, przez co musiała jechać w zwykłych jeansach. Pogoda była wyśmienita, na niebie nie było ani jednej chmurki, a słońce zwiastowało piękny dzień. Po dotarciu na pętlę autobusową szybko zajęła ostatnie wolne miejsce w pojeździe. Obok niej siedział chłopczyk o imieniu Mirosław. Przez całą podróż rozmawiali o ich wspólnej pasji czyli koniach. Okazało się, że ojciec chłopca ma własną lecznicę weterynaryjną. Kasia jak zakłęta wysłuchiwała opowieści o różnych ciekawych przypadkach, jakie mieli okazję tam leczyć. Interesowało ją to tym bardziej, że sama w przyszłości chciałaby pracować w tym zawodzie. Dzieci były tak zajęte rozmową, że nawet nie zauważyły faktu, iż autokar dojechał już na miejsce. Oboje szybko pobiegli zająć wolne miejsca na trybunach, aby mieć jak najlepszy widok na prezentowane konie. Na początku spiker wyczytał imiona wystawianych zwierząt oraz nazwiska ich prezenterów. Na ujeżdżalni wkraczały same sławy z jeździeckiego świata. Dobry humor Kaśki przysł jednak, kiedy zobaczyła jak kara klacz, która przegrała jedną z konkurencji jest na parkingu okładana palcatem przez właściciela. Jej dobre serce oraz miłość do zwierząt nie pozwoliły na bezczynne przyglądanie się temu procederowi. Poprosiła Mirka o przypilnowanie jej rzeczy, a sama poszła rozmówić się z końskim oprawcą. Wyrwała mu z ręki bat, następnie zaczęła wydzierać się w niebogłosy na okrutnego mężczyznę:

- Co pan wyrabia?! Tak nie wolno!

- Nie pouczaj mnie smarkulo – odparł właściciel klaczy

Nikt nie zwrócił uwagi, że podczas kłótni koń zerwał uwiąz i teraz przerażony pędzi galopem prosto w podziwiałą tłum. Kobieta stojąca z tyłu, zauważywszy biegnące zwierzę krzyknęła, dzięki czemu ludzie zdążyli się odsunąć. Niestety, pewna staruszka nie miała tyle szczęścia i została stratowana przez klacz. Katarzyna zachowała zimną krew, przypomniała sobie czego uczyli ją na lekcjach edukacji dla bezpieczeństwa. Wezwała pogotowie, udzieliła kobiecie pierwszej pomocy oraz zatamowała krwawienie. W natłoku wydarzeń nawet nie zwróciła uwagi, że przerwano całą imprezę i wszystkie oczy są zwrócone właśnie na nią. Podbiegł Mirosław, który oznajmił Kasi, że nagrał całe zdarzenie z mężczyzną i koniem oraz oddał je w ręce policji, która miała patrol w pobliżu. Chwilę później na miejscu pojawili się ratownicy oraz policjanci. Prowadzący wydarzenie właściciel stadniny oznajmił przez mikrofon, iż dowiedział się od osób z pogotowia, że bohaterstwo dziewczynki uratowało życie staruszce. Tłum zaczął wiwatować i bić brawa. Dzięki udzielonej pomocy kobieta ma szansę wrócić do pełnej sprawności. Policja natomiast przesłuchiwała Kaśkę oraz kilka innych osób. Okazało się iż okrutnie potraktowana klacz została w rzeczywistości skradziona z sąsiedniej stadniny rok temu, dzięki interwencji dziewczyny sprawa wyszła na jaw. Kobyłka wróciła do swoich prawowitych właścicieli, a złodziej został już zatrzymany.

Po powrocie do domu Katarzyna marzyła tylko o tym, by móc położyć się do łóżka i zasnąć po tak wyczerpującym dniu. Ledwie jednak przekroczyła próg mieszkania, a rodzice poprosili, aby przyszła do salonu. Tam na ekranie telewizora zobaczyła siebie ratującą ranną staruszkę. Chwilę potem rozdzwoniły się telefony. Wszystkie lokalne media chciały przeprowadzać wywiady z młodą bohaterką. Od tego dnia Kasia stała się sławna, wiele osób rozpoznawało ją na ulicy i prosiło o autograf lub wspólne zdjęcie, gdyż doceniali fakt, że sławę tą zdobyła dobrymi uczynkami, a nie zaś bezmyślnym wygłupianiem się przed kamerami. Oprócz tego tata Mirka zaproponował dziewczynie darmowe praktyki w jego lecznicy. Kaśka była wniebowzięta! W ten oto sposób nieśmiała dziewczynka z dnia na dzień dzięki zwykłej podróży do słynnej stadniny stała się celebrytką, która prawie codziennie gościła w różnych serwisach informacyjnych, telewizji śniadaniowej czy w audycjach radiowych gdzie rozpoczęła prowadzenie własnego magazynu na temat udzielania pierwszej pomocy.

Forma wypowiedzi pisemnej oraz temat wypracowania umożliwiły uczniom zastosowanie różnorodnych odmian języka, szczególnie stylu potocznego. Uczniowie często wykorzystywali go zwłaszcza w dialogach lub w narracji pierwszoosobowej do charakteryzowania narratora-bohatera opowiadania. Czynili to z wielką wprawą, o czym świadczy fragment rozwiązania uczniowskiego.

Przykład 12.

- Proszę wszystkich pasażerów o zapięcie pasów -
- Głowa stewardessy odbiła się od przedziału
pasażerskiego w pięknym, białym ~~to~~ to dwudziesto-
tonowym samolocie. Za pięć minut startujemy.
Rozejnętym się. W samolocie było może
z sto osób. Matka z dwojgiem dzieci, samotny
biznesman, zdenerwowany polityk, gruby podróżny
batonika i wielu innych, a wśród nich ja.
Lecieliśmy z Neapolu do Meksyku. Tam chciałem
spędzić wakacje.
- Dzień dobry! Czy to miejsce jest wolne? -
- Zapytał wysoki brunet, nagle pojawiając się
koło mojego fotela. Miał na sobie garnitur.
Popatrzyłem na miejsce obok siebie. Spełnienie
wyborem dwóch osobowców aby nikt się nie
dosiadł...
- Tak, proszę - trudno - pomyślałem
* * *
Lot trwał już trzydzieści minut. Głównie
siedzieliśmy przedemną wstał i wyszedł na środk
przedziału. Chwilę stał bez ruchu, po czym...
- Ręce do góry! - zaczął wnieść rękę i wyciągnął
pistolet. - To napad!

..... Biznesman odda mnie nie ruszał się. Wstąpił do
..... jemu. Zatagodzić sytuację, ale w tym momencie
..... zamedoniec przyśięgnął mnie do siebie, przystawił
..... kufę pistoletu do skroni i wreszcie
..... - Oddawać kasę!

..... Szybko nadbiegły stewardessy, ale zamedoniec
..... tylko się odwrócił, wyelował... Obie leżące z kulami
..... w głowach na ziemi.

..... Nikt nie wiedział co robić. Wszyscy byli
..... przerażeni. Tylko biznesman pozwoli wstać. Popętny
..... zamedoncowi głęboło w oczę... Wyrwał mu
..... pistolet z dłoni i z całej siły uderzył go pięścią
..... w twarz. Pożmij zamedoniet, posprzątał cięta i
..... vsiać, tak jakby nie się nie stało.

..... "Zwykły człowiek stał się słowny" → rytetem w gazetach
..... oraz systemem w radia i telewizji.

Zdarzały się jednak przypadki niefunkcjonalnego mieszania stylów, głównie wykorzystywania zwrotów charakterystycznych dla rozprawki (np. *sądzę, moim pierwszym argumentem*).

Wnioski i rekomendacje

Na podstawie analizy wyników egzaminu gimnazjalnego z zakresu języka polskiego w 2015 roku, można wnioskować, na ile trzecioklasiści są świadomymi odbiorcami kultury, a także kompetentnymi i refleksyjnymi użytkownikami języka ojczystego.

67% uczniowie kończących w tym roku III etap edukacji dostosowało odmianę i stylu języka do gatunku, w którym się wypowiadają. Zdecydowana większość potrafiła również analizować i interpretować fragment utworu (*Dziadów cz. II*), który w podstawie programowej wskazany jest do omówienia jako lektura obowiązkowa. Gimnazjaliści wykazali, że potrafią wyszukiwać potrzebne informacje, przedstawiać propozycję odczytania fragmentu tekstu dramatycznego, a także omawiać na jego podstawie ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne.

72% piszących poprawnie zrealizowała temat i kompozycję opowiadania. Na tym poziomie zaprezentowali również umiejętności stosowania związków frazeologicznych i rozumienia ich znaczenia oraz wyszukiwania w tekście popularnonaukowym potrzebnych informacji. Ponad połowa uczniów wykazała się umiejętnościami z zakresu analizy i interpretacji, samodzielnego docierania do informacji i świadomości językowej – piszący potrafili rozpoznać i wskazać funkcje zdrobnień i porównań (61% uczniów), rymu i rytmu (59% uczniów), scharakteryzować postać mówiącą (średnio 56% piszących), omówić rolę elementów konstrukcyjnych utworu (66%), przedstawić propozycję odczytania wiersza, skorzystać ze słownika języka polskiego oraz rozpoznać wyrazy wieloznaczne i określić ich znaczenie w tekście (55% uczniów), stworzyć spójną pod

względem logicznym i składniowym krótką wypowiedź argumentacyjną na zadany temat (54% uczniów).

Najtrudniejsze dla tegorocznych gimnazjalistów były zadania, które wymagały od nich wykorzystania zdobytej wiedzy i umiejętności z zakresu literatury bądź języka. Mniej niż połowa uczniów uwzględniła w interpretacji kontekst całego utworu (*Dziadów cz. II*) oznaczonego w podstawie programowej jako dzieło do poznania w całości (25% piszących), dostrzegła swoistość artystyczną utworu poetyckiego (40% uczniów), rozpoznawała różne rodzaje zdań złożonych podrzędnie oraz orzeczeń i określała ich funkcje (36% piszących), przestrzegała poprawności ortograficznej (47%), językowej (38%) i interpunkcyjnej (22%).

W praktyce szkolnej warto:

- zwracać uwagę na kształcenie umiejętności uogólniania przeczytanych tekstów tak, aby rozpoznawanie problematyki utworów czy określanie ich tematu nie sprawiało uczniom trudności,
- w czasie analizy i interpretacji tekstów uczyć nie tylko rozpoznawania środków stylistycznych zastosowanych w utworze, ale przede wszystkim zwracać uwagę na funkcje, jakie pełnią,
- utrzymywać pojęcia rymu i refrenu, które wprowadzane są już na II etapie edukacyjnym,
- wykonywać zadania dotyczące funkcjonalnego posługiwania się językiem, ponieważ uczeń musi wiedzieć, że użycie określonych środków językowych pomaga osiągnąć cel wypowiedzi,
- doskonalić kompetencje w zakresie argumentowania, ponieważ uczeń powinien nauczyć się nie tylko prezentowania własnego zdania, ale, co najważniejsze, umieć je uzasadnić i poprzeć odpowiednimi przykładami.

Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych

Opis arkusza dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

Arkusz zadań z zakresu języka polskiego dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera (GH-P2-152) został przygotowany na podstawie arkusza GH-P1-152, zgodnie z zaleceniami specjalistów. Jeden z tekstów źródłowych występujących w arkuszu standardowym – poetycki – został zastąpiony tekstem epickim. Uczniowie otrzymali zadania dostosowane pod względem merytorycznym oraz graficznym: wyróżniono informację o numerze każdego zadania i liczbie punktów możliwych do uzyskania za jego rozwiązanie, zwiększono odstępy między wierszami w tekstach i zastosowano pionowy układ odpowiedzi. Przy każdym zadaniu zamkniętym umieszczono informację o sposobie zaznaczenia właściwej odpowiedzi.

Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

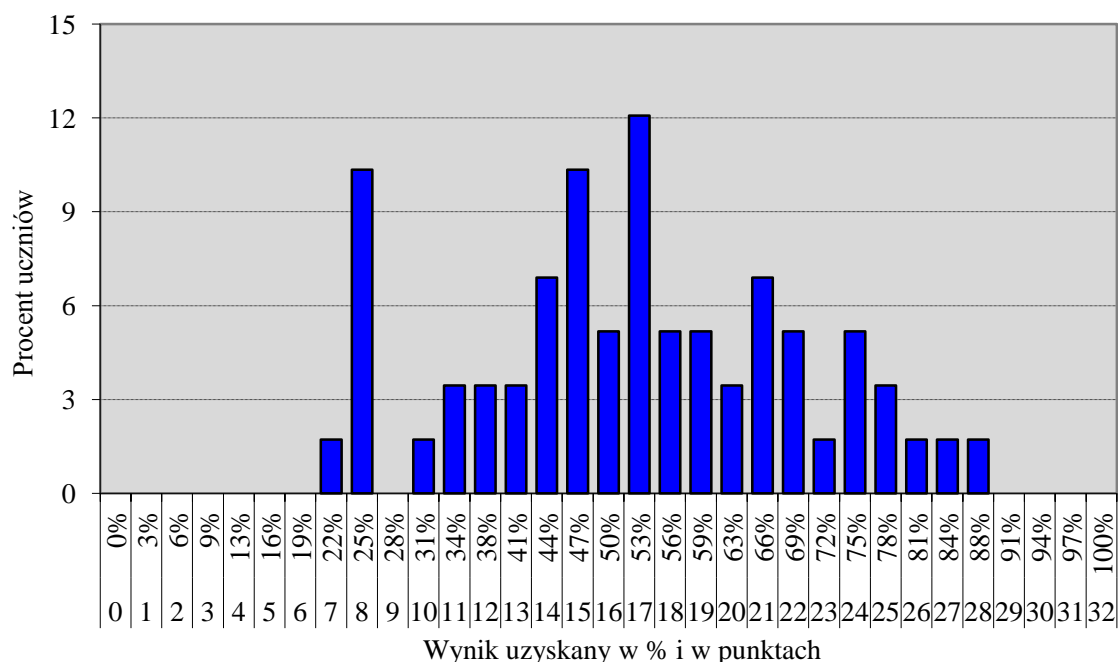
Tabela 12. Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
23	13	91	50	50	51,65	19,29

Opis arkuszy dla uczniów słabowidzących i niewidomych

Arkusze z zakresu języka polskiego dla uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych (GH-P4-152, GH-P5-152, GH-P6-152) zostały przygotowane na podstawie arkusza standardowego. Uczniowie słabowidzący otrzymali arkusze, w których dostosowano wielkość czcionki: GH-P4-152 – Arial 16 pkt, GH-P5-152 – Arial 24 pkt oraz skrócono teksty źródłowe. Dla uczniów niewidomych przygotowano arkusze zadań w brajlu.

Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych

Wykres 5. Rozkład wyników uczniów

Tabela 13. Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych – parametry statystyczne

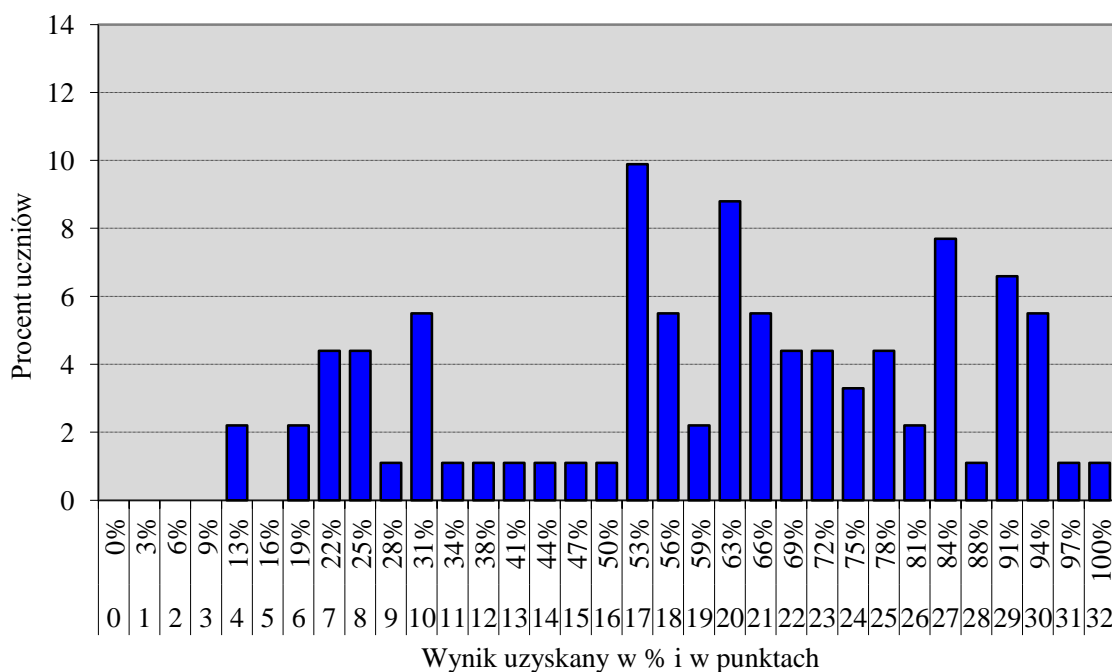
Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
G4-47	22	88	53	25; 53	53,64	17,06
G5-10	25	63	45,5	53; 47 i 44	45,10	10,54
G6-1	-	84	-	-	84,00	-

Opis arkusza dla uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących

Uczniowie słabosłyszący i niesłyszący rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu GH-P7-152. Podstawę zadań stanowiły teksty literackie i publicystyczne oraz tekst ikoniczny, w których uproszczono słownictwo lub je wyjaśniono.

Arkusz składał się z 22 zadań – 20 zamkniętych różnego typu i 2 otwartych. Zadanie otwarte krótkiej odpowiedzi polegało na sformułowaniu dwóch argumentów uzasadniających zdanie, że książkom należy się szacunek, a zadanie rozszerzonej odpowiedzi – na napisaniu opowiadania o tym, jak ktoś stał się sławny.

Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących

Wykres 6. Rozkład wyników uczniów

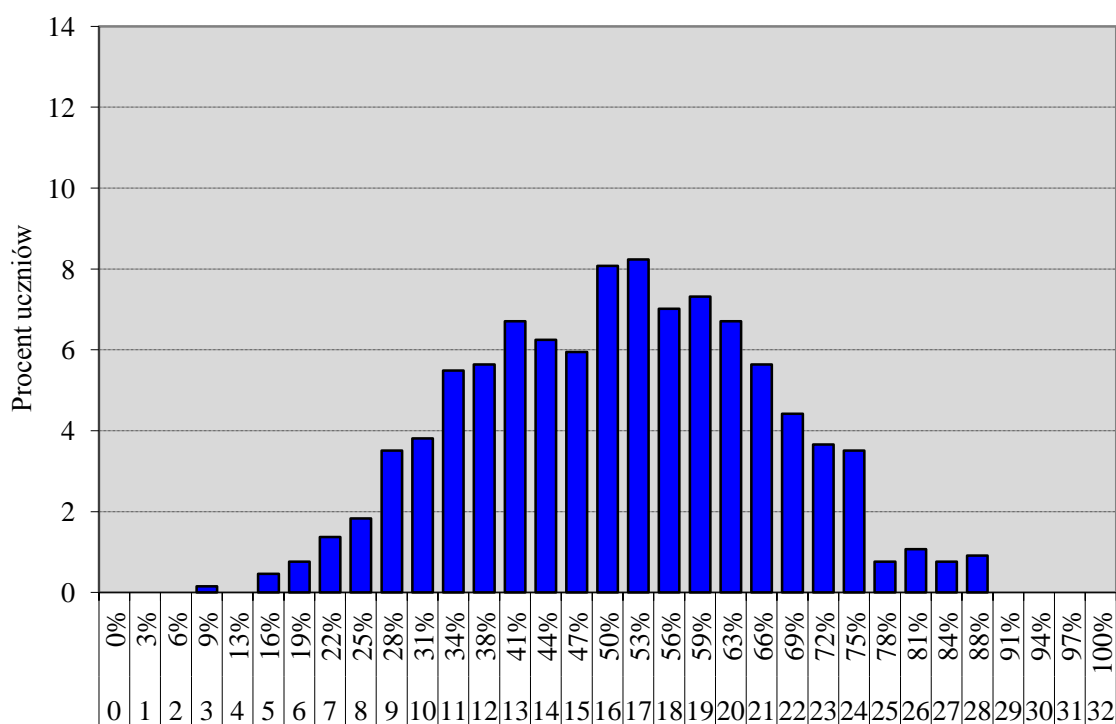
Tabela 14. Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
91	13	100	63	53	60,99	23,45

Opis arkusza dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu GH-P8-152. Podstawę zadań stanowiły krótkie fragmenty tekstów literackich i tekstu popularnonaukowego, w których uproszczono lub wyjaśniono słownictwo. Arkusz zawierał 22 zadania: 20 zamkniętych różnego typu i 2 otwarte. Jedno z zadań otwartych polegało na uzasadnieniu odpowiedzi na pytanie, w którą z podróży opisanych w tekście chciałabyś/chciałbyś się udać, zaś drugie – rozszerzonej odpowiedzi – na napisaniu opowiadania o kimś, kto przeżył przygodę w czasie podróży. Polecenie zostało dodatkowo opatrzone szczegółową instrukcją, która ułatwiała uczniowi wykonanie zadania. Treści zadań zamieszczonych w arkuszu były bliskie sytuacjom życiowym zdających, a polecenia do nich sformułowane prosto i zrozumiale.

Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Wynik uzyskany w % i w punktach

Wykres 7. Rozkład wyników uczniów

Tabela 15. Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
656	9	88	51,5	53	51,27	15,03

Historia i wiedza o społeczeństwie

1. Opis arkusza standardowego

Uczniowie bez dysfunkcji oraz uczniowie z dysleksją rozwojową rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu standardowym.

Arkusz egzaminacyjny składał się z 25 zadań zamkniętych różnego typu: 20 zadań z historii i 5 z wiedzy o społeczeństwie. Dominowały zadania wyboru wielokrotnego, w których uczeń wybierał jedną z podanych odpowiedzi. Podstawę zadań stanowiły teksty kultury m.in.: teksty historyczne, ilustracje, mapy, tablica genealogiczna.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 16. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba uczniów		33708
Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	bez dysfunkcji	30822
	z dysleksją rozwojową	2886
	dziewczeta	16573
	chłopcy	17135
	ze szkół na wsi	12311
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	8720
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	7543
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	5134
	ze szkół publicznych	32108
	ze szkół niepublicznych	1600
	w języku ukraińskim	-

Z egzaminu zwolniono 64 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 17. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	23
	słabowidzący i niewidomi	58
	słabosłyszący i niesłyszący	91
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	656
	Ogółem	828

3. Przebieg egzaminu

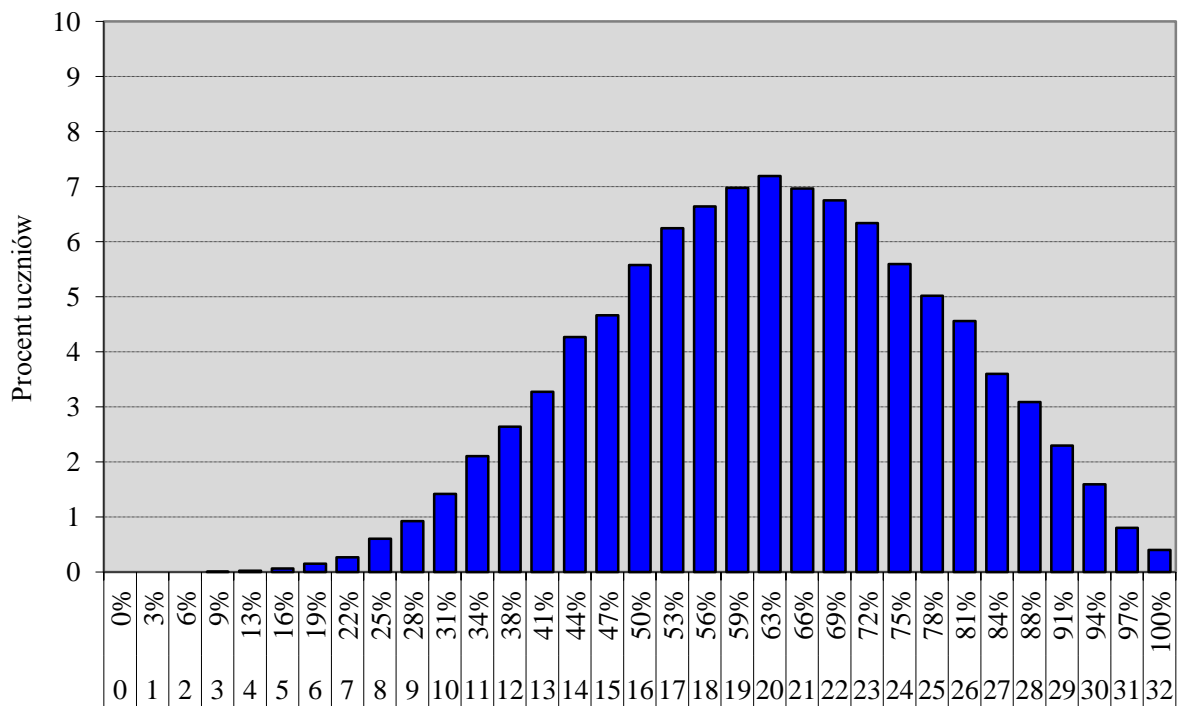
Tabela 18. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		21 kwietnia 2015 r.	
Czas trwania egzaminu		60 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym	
		do 80 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu dostosowanym	
Liczba szkół		628	
Liczba obserwatorów ³ (§ 143)		66	
Liczba unieważnień ³	w przypadku:		
	§ 47 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
		wniesienia lub korzystania przez ucznia w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	2
		zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym uczniom	nie dotyczy
	§ 47 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
	§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	2
	§ 146 ust. 4	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
inne (np. złe samopoczucie ucznia)		nie dotyczy	
Liczba wglądów ³ (§ 50)		6	

³Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wynik uzyskany w % i w punktach

Wykres 8. Rozkład wyników uczniów

Tabela 19. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
33708	9	100	63	63	62,65	16,33

Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Tabela 20. Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli oraz wyniki na skali staninowej

Część humanistyczna – historia i wiedza o społeczeństwie		
wynik procentowy	wartość centyla	stanin
0	1	1
3	1	
6	1	
9	1	
13	1	
16	1	
19	1	
22	1	
25	2	
28	2	
31	4	2
34	5	
38	8	
41	11	3
44	15	
47	19	
50	24	4
53	30	
56	36	
59	43	5
63	50	
66	57	
69	64	6
72	70	
75	76	
78	82	7
81	87	
84	91	
88	94	8
91	97	
94	99	
97	100	9
100	100	

Wyniki w skali centylowej i staninowej umożliwiają porównanie wyniku ucznia z wynikami uczniów w całym kraju. Na przykład, jeśli uczeń z historii i wiedzy o społeczeństwie uzyskał 72% punktów możliwych do zdobycia (wynik procentowy), to oznacza, że jego wynik jest taki sam lub wyższy od wyniku 70% wszystkich zdających (wynik centylowy), a niższy od wyniku 30% zdających i znajduje się on w 6. staninie.

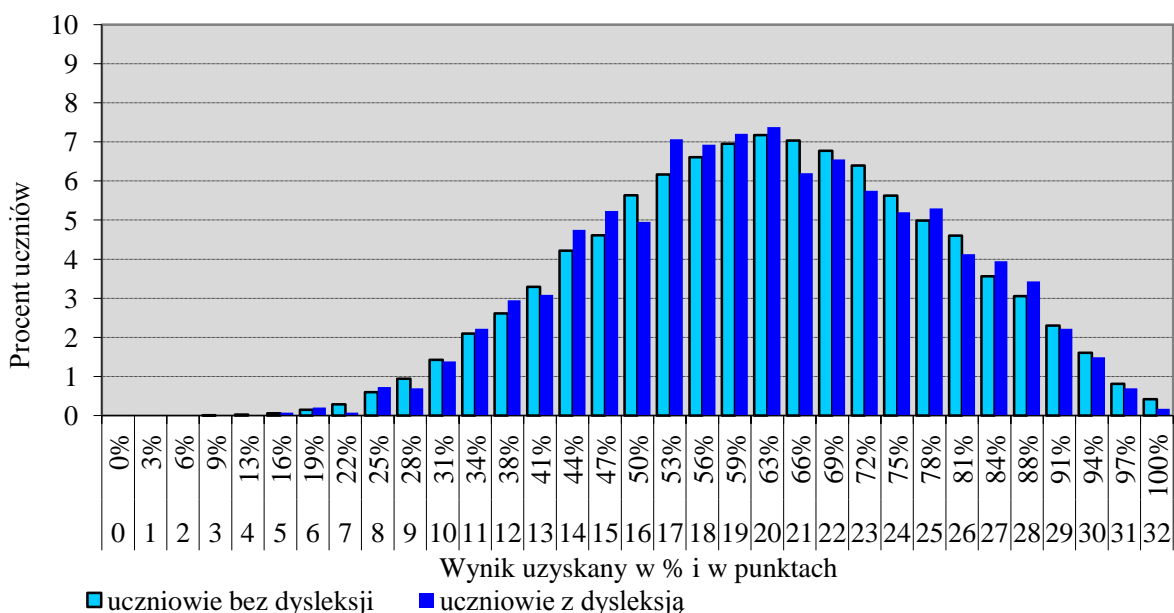
Średnie wyniki szkół⁴ na skali staninowej

Tabela 21. Wyniki szkół na skali staninowej

Stanin	Przedział wyników (w %)
1	32-44
2	45-54
3	55-58
4	59-61
5	62-64
6	65-67
7	68-71
8	72-78
9	79-94

Skala staninowa umożliwia porównanie średnich wyników szkół w poszczególnych latach. Uzyskanie w kolejnych latach takiego samego średniego wyniku w procentach nie oznacza tego samego poziomu osiągnięć.

Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

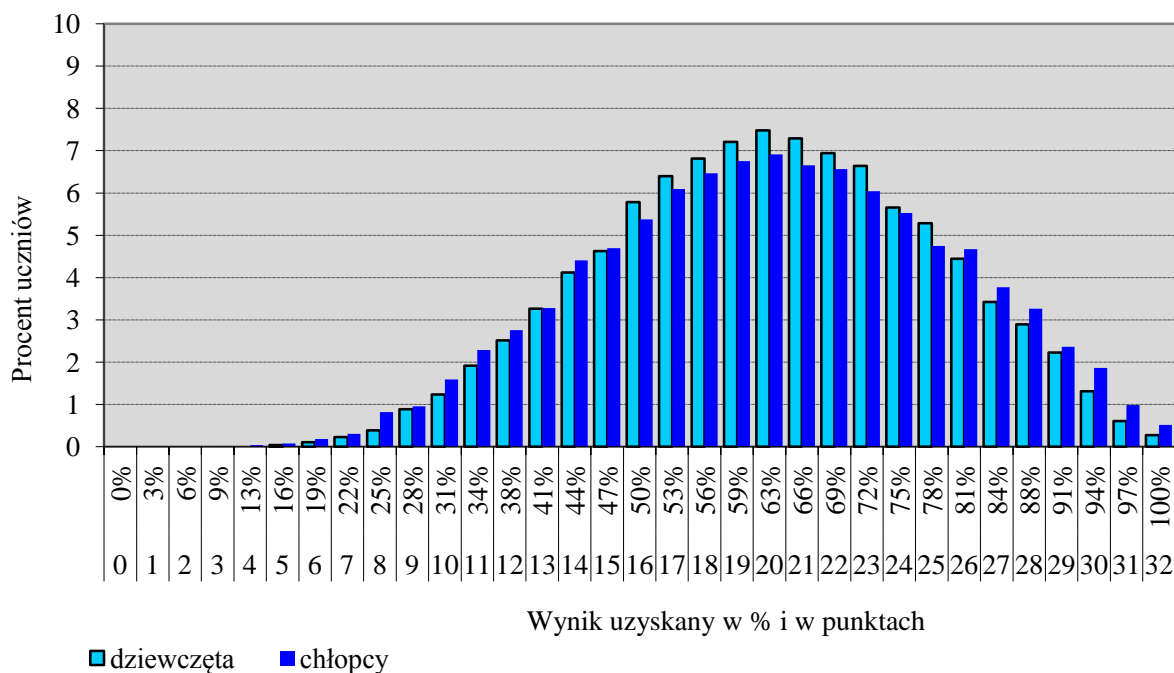
Wykres 9. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

Tabela 22. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	30822	9	100	63	63	62,68	16,34
Uczniowie z dysleksją rozwojową	2886	16	100	63	63	62,29	16,23

⁴Ileokroć w niniejszym sprawozdaniu jest mowa o wynikach szkół w 2015 roku, przez szkołę należy rozumieć każdą placówkę, w której liczba uczniów przystępujących do egzaminu była nie mniejsza niż 5. Wyniki szkół obliczono na podstawie wyników uczniów, którzy wykonywali zadania z arkusza GH-H1-152.

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 9. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 23. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	16573	16	100	63	63	62,69	15,74
Chłopcy	17135	9	100	63	63	62,61	16,88

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 24. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	12311	13	100	63	66	61,74	15,85
Miasto do 20 tys. mieszkańców	8720	9	100	63	63	61,09	15,79
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	7543	13	100	63	63	62,57	16,48
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	5134	9	100	69	72	67,60	17,19

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 25. Wyniki uczniów szkół publicznych i niepublicznych – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	32108	9	100	63	69	62,71	16,02
Szkoła niepubliczna	1600	9	100	63	78	61,47	21,61

Poziom wykonania zadań

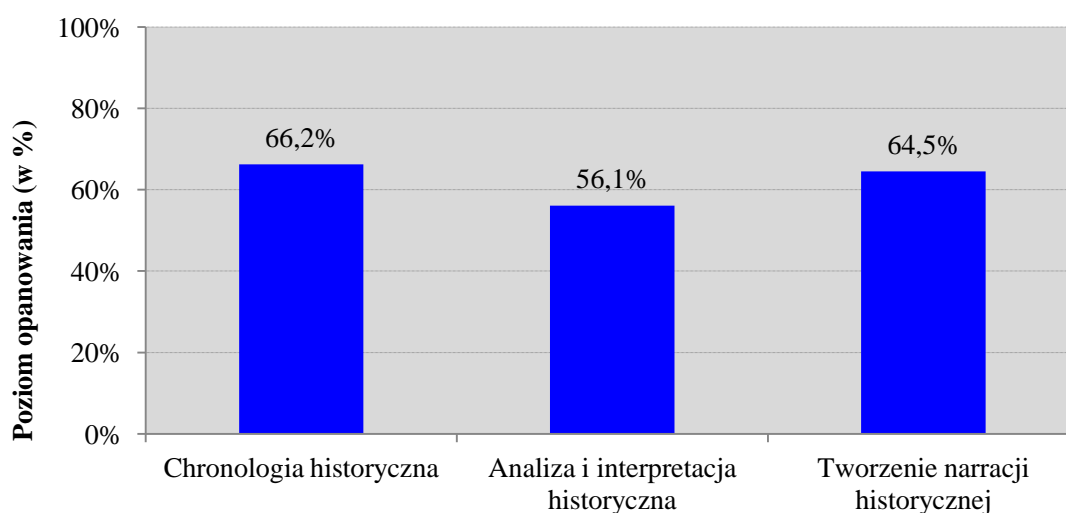
Tabela 26. Poziom wykonania zadań

Numer zadania	Wymaganie ogólne zapisane w podstawie programowej	Wymaganie szczegółowe zapisane w podstawie programowej	Poziom wykonania zadania (%)
1.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	2. Cywilizacje Bliskiego Wschodu. Uczeń: 1) lokalizuje w czasie i przestrzeni cywilizacje starożytnej Mezopotamii; 3) wyjaśnia znaczenie pisma i prawa w procesie powstawania państw.	61%
2.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	4. Cywilizacja grecka. Uczeń: 3) charakteryzuje czynniki integrujące starożytnych Greków – [...] igrzyska olimpijskie.	94%
3.	I. Chronologia historyczna. II. Analiza i interpretacja historyczna.	6. Dziedzictwo antyku. Uczeń: 1) charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej [...] antycznego świata w różnych dziedzinach: [...] architekturze. 10. Bizancjum i Kościół wschodni. Uczeń: 2) [...] rozpoznaje osiągnięcia kultury bizantyjskiej ([...] architektura, sztuka).	86%
4.	I. Chronologia historyczna.	3. Starożytny Izrael. Uczeń: 1) charakteryzuje podstawowe symbole i główne zasady judaizmu. 7. Chrześcijaństwo. Uczeń: 1) umiejscawia w czasie i przestrzeni narodziny [...] chrześcijaństwa. 8. Arabowie i świat islamski. Uczeń: 2) opisuje podstawowe zasady i symbole islamu.	37%
5.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	11. Społeczeństwo średniowiecznej Europy. Uczeń: 1) rozpoznaje typowe instytucje systemu lennego.	67%
6.	I. Chronologia historyczna.	11. Społeczeństwo średniowiecznej Europy. Uczeń: 1) rozpoznaje typowe instytucje systemu lennego.	65%
7.	II. Analiza i interpretacja historyczna. III. Tworzenie narracji historycznej.	13. Polska pierwszych Piastów. Uczeń: 1) sytuuje w czasie i przestrzeni państwo pierwszych Piastów; 4) docenia dokonania pierwszych Piastów w dziedzinie polityki [...].	76%
8.	I. Chronologia historyczna. II. Analiza i interpretacja historyczna.	14. Polska dzielnicowa i zjednoczona. Uczeń: 1) sytuuje w czasie i przestrzeni Polskę okresu rozbitcia dzielnicowego.	42%

9.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	16. Wielkie odkrycia geograficzne. Uczeń: 2) ocenia wpływ odkryć geograficznych na życie społeczno-gospodarcze i kulturowe Europy [...].	34%
10.	I. Chronologia historyczna. II. Analiza i interpretacja historyczna.	17. Humanizm i renesans. Uczeń: 2) charakteryzuje największe osiągnięcia [...] Mikołaja Kopernika [...].	82%
11.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	20. Społeczeństwo i ustroj Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Uczeń: 2) wyjaśnia okoliczności uchwalenia oraz główne założenia [...] artykułów henrykowskich.	56%
12.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	22. Formy państwa nowożytnego. Uczeń: 1) charakteryzuje, na przykładzie Francji Ludwika XIV, ustroj monarchii absolutnej; 2) wymienia, odwołując się do przykładu Anglii, główne cechy monarchii parlamentarnej.	53%
13.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	23. Europa w XVIII w. Uczeń: 1) wymienia idee oświecenia i rozpoznaje je w [...] architekturze i sztuce.	40%
14.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	27. Walka o utrzymanie niepodległości w ostatnich latach XVIII w. Uczeń: 1) sytuuje w czasie I, II i III rozbiór Rzeczypospolitej i wskazuje na mapie zmiany terytorialne po każdym rozbiorze.	56%
15.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	27. Walka o utrzymanie niepodległości w ostatnich latach XVIII w. Uczeń: 1) sytuuje w czasie I [...] rozbiór Rzeczypospolitej i wskazuje na mapie zmiany terytorialne po [...] rozbiorze.	52%
16.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	28. Rewolucja francuska. Uczeń: 3) opisuje główne zasady ideowe rewolucji francuskiej zawarte w Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela. 29. Epoka napoleońska. Uczeń: 1) opisuje zmiany w Europie w okresie napoleońskim w zakresie stosunków społeczno-gospodarczych i politycznych.	72%
17.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	33. Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim. Uczeń: 1) wskazuje na mapie nowy układ granic państw zaborczych na ziemiach polskich po kongresie wiedeńskim.	45%
18.	II. Analiza i interpretacja historyczna. III. Tworzenie narracji historycznej.	34. Społeczeństwo dawnej Rzeczypospolitej w okresie powstań narodowych. Uczeń: 1) sytuuje w czasie i przestrzeni [...] powstanie styczniowe; 2) przedstawia przyczyny oraz [...] przebieg [...] powstań narodowych.	53%
19.	II. Analiza i interpretacja historyczna	32. Europa i świat w XIX w. Uczeń: 1) opisuje przyczyny [...] wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych.	64%
20.	II Analiza i interpretacja historyczna.	39. Sprawa polska w I wojnie światowej. Uczeń: 2) ocenia wysiłek zbrojny Polaków.	38%
21.	V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.	11. Rzeczpospolita Polska jako demokracja konstytucyjna. Uczeń: 2) omawia najważniejsze zasady ustroju Polski – [...] podział władzy [...].	44%

22.	IV. Znajomość zasad i procedur demokracji.	11. Rzeczpospolita Polska jako demokracja konstytucyjna. Uczeń: 3) korzystając z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej omawia podstawowe prawa i wolności w niej zawarte.	87%
23.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	20. Integracja europejska. Uczeń: 2) wyjaśnia, czym zajmują się najważniejsze instytucje Unii Europejskiej – [...] Parlament Europejski [...].	56%
24.	V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.	17. Gmina jako wspólnota mieszkańców. Uczeń: 2) wymienia najważniejsze zadania samorządu gminnego [...].	75%
25.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	21. Polska w Unii Europejskiej. Uczeń: 3) formułuje i uzasadnia własne zdanie na temat korzyści, jakie niesie ze sobą członkostwo w Unii Europejskiej, odwołując się do przykładów z własnego otoczenia i całego kraju.	83%

Średnie wyniki uczniów w zakresie wymagań ogólnych

Wykres 10. Średnie wyniki uczniów w zakresie wymagań ogólnych

Komentarz

Egzamin z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie badał poziom opanowania przez gimnazjalistów umiejętności zapisanych w podstawie programowej dla III etapu edukacyjnego. Średni wynik egzaminu na poziomie 63% świadczy o tym, że dla tegorocznych gimnazjalistów egzamin był umiarkowanie trudny.

W zakresie *analizy i interpretacji historycznej* najwyższy poziom wykonania miały zadania związane z analizą materiału ikonograficznego. Zadanie 2. polegało na zestawieniu informacji zawartych we fragmencie tekstu pieśni ułożonej na cześć zwycięzcy igrzysk z ilustracjami przedstawiającymi sceny utrwalone na ceramice greckiej. 94% uczniów bezbłędnie rozwiązało zadanie i wskazało właściwą ilustrację. Łatwe okazało się również zadanie 3., którym sprawdzano nie tylko umiejętność analizy materiału ikonograficznego, lecz także umiejętności z zakresu chronologii. 86% uczniów rozpoznało budowę charakterystyczne dla cywilizacji śródziemnomorskich, a następnie poprawnie wybrało tę, która została wzniesiona najwcześniej, oraz tę, którą wzniesiono najpóźniej.

Wysoki poziom wykonania miało zadanie 10., w którym oczekiwano wykorzystania informacji z dwóch źródeł: noty biograficznej i tablicy genealogicznej. Gimnazjaliści powinni powiązać fakty z życia Mikołaja Kopernika z okresami panowania właściwych władców z dynastii

Jagiellonów. Zadanie sprawdzało nie tylko umiejętność analizy, ale także posługiwania się chronologią historyczną. 82% piszących wskazało właściwą odpowiedź.

Zadanie 16. wymagało od gimnazjalistów analizy i interpretacji fragmentów Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela oraz Kodeksu Napoleona. 72% piszących zrozumiała zawarte w obu dokumentach przepisy dotyczące prawa własności. Natomiast znacznie lepiej znany uczniom i często omawiany na lekcjach tekst artykułów henrykowskich (zadanie 11.) prawidłowo zinterpretowało 56% piszących, co oznacza, że 44% gimnazjalistów nie znało zasad ustroju Rzeczypospolitej ustanowionych w czasie bezkrólewia 1573 roku, a blisko $\frac{1}{4}$ piszących nie potrafiła prawidłowo objaśnić zapisu o wolnej elekcji i wskazywała jako prawdziwe zdanie *Dokument, z którego pochodzi tekst, wprowadzał w Rzeczypospolitej monarchię dziedziczną*.

Umiarkowanie trudne dla gimnazjalistów było zadanie 14., w którym uczniowie mieli rozstrzygnąć, czy na podstawie mapy politycznej Rzeczypospolitej z okresu rozbiorów, z zaznaczonymi jedynie granicami zaborów i tabeli, zawierającej dane liczbowe na temat wielkości obszarów zagarniętych w trzech rozbiorach, można potwierdzić prawdziwość zdań: *Największa część ziem Rzeczypospolitej znalazła się pod zaborem rosyjskim* oraz *Ziemie najlepiej rozwinięte gospodarczo znalazły się pod wpływami Prus*. Materiał źródłowy został tak dobrany, aby nie można było w nim znaleźć informacji na temat rozwoju gospodarczego ziem Rzeczypospolitej, w tym ziem zaboru pruskiego. Zadanie sprawdzało, czy uczniowie potrafią analizować mapę i dane liczbowe oraz formułować wnioski tylko na podstawie załączonego materiału. Z zapisu polecenia *Czy informacje zawarte na mapie i w tabeli pozwalają potwierdzić...* wynikało, że uczniowie nie powinni wychodzić poza oba teksty źródłowe. Można przyjąć, że zaznaczenie przez około 40% uczniów odpowiedzi TAK w odniesieniu do obu zdań wynikało z braku umiejętności oddzielenia posiadanej wiedzy od tego, co jest zawarte w podanym materiale źródłowym. Zadanie poprawnie rozwiązało 56% gimnazjalistów.

Trudne dla uczniów były dwa zadania reprezentujące zakres wymagań dotyczący chronologii historycznej. W zadaniu 4. należało uporządkować religie monoteistyczne zgodnie z czasem ich powstania. 37% uczniów wykonało to zadanie poprawnie, co świadczy o tym, że ponad połowa z nich nie potrafiła umieścić w czasie powstania judaizmu, chrześcijaństwa i islamu albo nie znała genezy powstania tych religii. Prawie tak samo trudne okazało się zadanie 8., które sprawdzało umiejętność analizy tekstu i kompetencje z zakresu chronologii. Uczniowie musieli rozpoznać wydarzenie opisane we fragmencie kroniki Jana Długosza, a następnie umiejscowić je na taśmie chronologicznej. Informacje niezbędne do wykonania tego zadania znajdowały się w tekście, więc gimnazjaliści nie powinni mieć problemów z identyfikacją ustawy sukcesyjnej Bolesława Krzywoustego. Trudne dla gimnazjalistów było poprawne umieszczenie w czasie początków rozbitcia dzielnicowego zapewne dlatego, że nie znali podstawowych dat z historii średniowiecznej Polski. 42% uczniów wykonało zadanie poprawnie.

Najtrudniejsze dla uczniów okazało się zadanie 9. W tekście Alvaro Velho o kontaktach handlowych Kalikatu uczniowie powinni wyszukać informacje na temat handlu przyprawami korzennymi pomiędzy Azją i Europą. Ocena prawdziwości pierwszego zdania wymagała rozstrzygnięcia, czy jeden z zaznaczonych szlaków handlowych na dołączonej do zadania mapie jest tym, który został opisany w tekście. Musieli przeanalizować przebieg trasy transportu korzeni, ustalić kolejność docierania do poszczególnych miejsc i na koniec znaleźć właściwy szlak na mapie. Ustalenie prawdziwości drugiego zdania wymagało przede wszystkim uważnej lektury tekstu, w którym wspomniano, że korzenie z Aleksandrii są *zabierane przez galery weneckie i genueńskie*. Posługując się tą informacją, uczniowie powinni ustalić, że pośrednikami w handlu pomiędzy Azją i Europą byli m.in. kupcy włoscy. 34% piszących dokonało poprawnej oceny stwierdzeń podanych w zadaniu. Można przypuszczać, że uczniowie mieli kłopoty ze zrozumieniem tekstu, w którym występują liczne nazwy geograficzne, i nie wiedzieli, że Wenecja i Genua to państwa włoskie.

Gimnazjaliści w stopniu zadowalającym opanowali umiejętność wyszukiwania informacji w różnych źródłach, potrafili sformułować wnioski, jednak uzyskali znacząco gorsze wyniki, gdy do

rozwiązania zadań wymagane było posłużenie się wiedzą pozaźródłową. Ilustruje to rozwiązanie zadania 18. Na podstawie analizy fragmentu manifestu Komitetu Centralnego Narodowego piszący mieli określić, kiedy i w jakim celu został wydany dokument oraz o czym jest w nim mowa. 71% uczniów poprawnie określiło cel wydania dokumentu, 57% zrozumiało, że manifest m.in. głosił uwłaszczenie chłopów, 30% uczniów powiązało dokument z powstaniem styczniowym.

Spośród zadań z wiedzy o społeczeństwie na szczególną uwagę zasługuje zadanie 21., w którym uczniowie, po przeczytaniu artykułu 10. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, opisującego zasadę podziału władzy w państwie, mieli za zadanie wskazać organ władzy centralnej odpowiedzialny za uchwalanie ustaw. Poziom wykonania zadania 44% świadczy o niezadowalającej znajomości najważniejszych zasad ustrojowych Polski.

Jednocześnie 87% piszących poprawnie przyporządkowało podane sytuacje do zapisanych w konstytucji praw i wolności obywatelskich (zadanie 22.), 83% uczniów odczytało i poprawnie zinterpretowało wyniki sondażu opinii publicznej (zadanie 25.).

Wnioski i rekomendacje

W oparciu o powyższą analizę zachęcamy nauczycieli, aby:

- 1) kształcili umiejętności złożone; ćwiczyli z młodzieżą umiejętności integrowania informacji z różnych źródeł, np. pracowali jednocześnie ze źródłem pisanim i mapą, tablicą genealogiczną i źródłem ikonograficznym itp.
- 2) ćwiczyli umiejętności z zakresu chronologii oraz umiejętności dostrzegania i analizowania kontekstów do interpretacji tekstów kultury, zwłaszcza tych wymagających posłużenia się własną wiedzą
- 3) podczas omawiania zasad ustrojowych Rzeczypospolitej Polskiej pokazywali, w jaki sposób zapisy konstytucji wpływają na życie obywateli i działanie władz.

Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych

Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

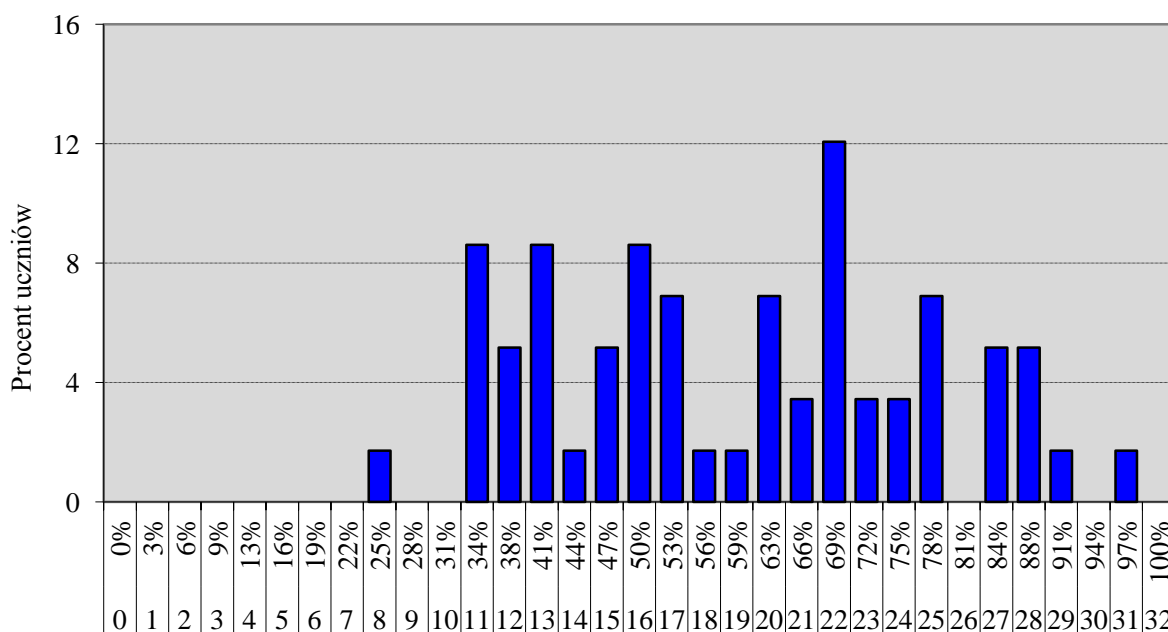
Arkusze dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie (GH-H2-152), zostały przygotowane na podstawie arkusza GH-H1-152, zgodnie z zaleceniami specjalistów. Uczniowie otrzymali zadania dostosowane pod względem graficznym: wyróżniono informację o numerze każdego zadania i liczbie punktów możliwych do uzyskania za jego rozwiązanie, zwiększono odstęp między wierszami w tekstach i zastosowano pionowy układ odpowiedzi. Przy każdym zadaniu umieszczono informację o sposobie zaznaczenia właściwej odpowiedzi.

Tabela 27. Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
23	22	91	66	50; 88	61,91	20,92

Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych

Arkusze dla uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie (GH-H4-152, GH-H5-152, GH-H6-152) zostały przygotowane na podstawie arkusza GH-H1-152. Uczniowie słabowidzący otrzymali arkusze, w których dostosowano wielkość czcionki – odpowiednio Arial 16 pkt i Arial 24 pkt, uproszczono mapy oraz taśmę chronologiczną, powiększono ilustracje, a gdy było to konieczne dodano opis. Tablicę genealogiczną i wykres zastąpiono opisem. Dla uczniów niewidomych przygotowano arkusze w brajlu.

Wynik uzyskany w % i w punktach

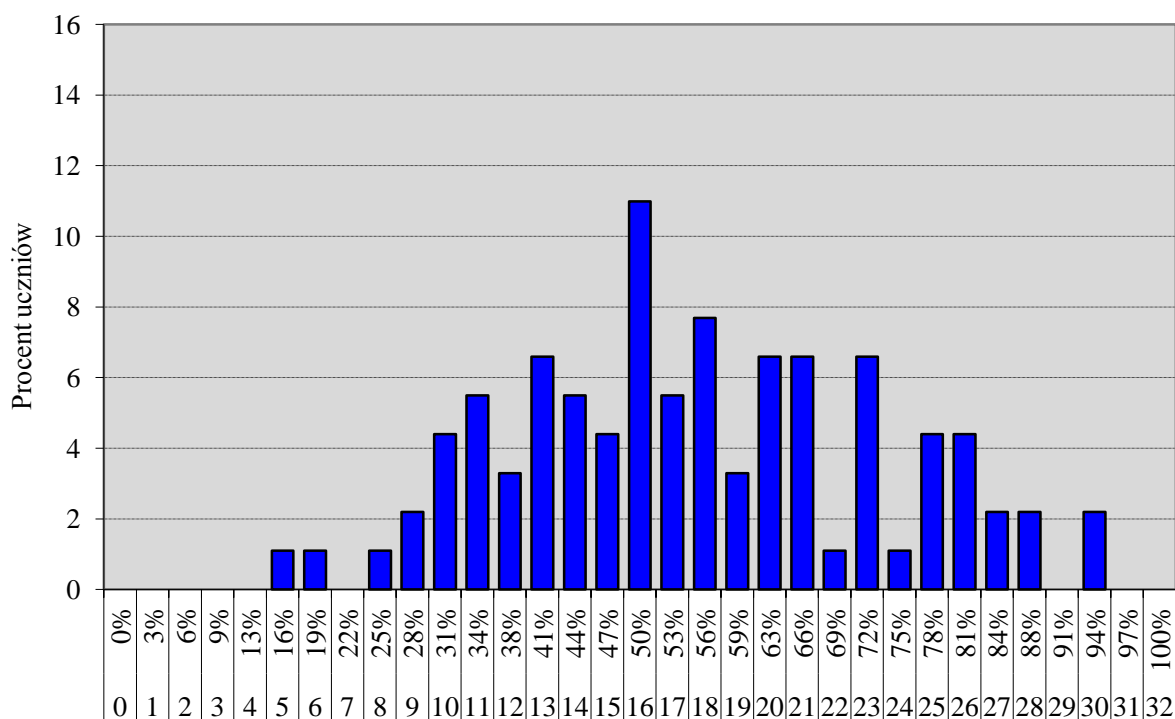
Wykres 11. Rozkład wyników uczniów

Tabela 28. Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
G4-47	25	97	63	69	61,02	18,59
G5-10	34	75	50	50	50,70	12,13
G6-1	-	78	-	-	78,00	-

Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących

Uczniowie słabosłyszący i uczniowie niesłyszący rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu GH-H7-152, który został przygotowany na podstawie arkusza GH-H1-152. Trzony zadań i polecenia uproszczono, ograniczając je do niezbędnych informacji. W arkuszu skrócono teksty źródłowe, zachowując pierwotną ich treść i znaczenie, a także wyjaśniono trudne słownictwo. Zadania, w miarę możliwości, wzbogacono o dodatkowe materiały ilustracyjne ułatwiające jego wykonanie.

Wynik uzyskany w % i w punktach

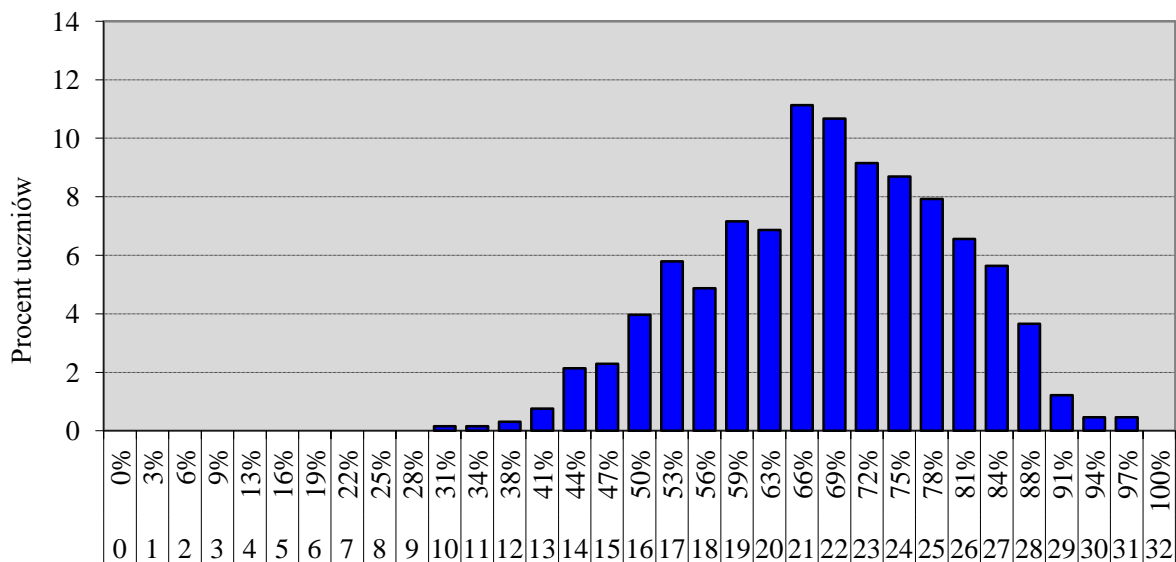
Wykres 12. Rozkład wyników uczniów

Tabela 29. Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
91	16	94	53	50	55,34	17,79

Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu GH-H8-152. Arkusz zawierał 20 zadań zamkniętych różnego typu. Podstawę zadań stanowiły teksty źródłowe m.in.: teksty historyczne, ilustracje, mapa, tablica genealogiczna i taśma chronologiczna. Zadania zamieszczone w arkuszu były przyjazne uczniowi w formie i treści, w miarę możliwości odnosiły się do sytuacji życiowych. Teksty były krótkie, miały uproszczone słownictwo. Polecenia były proste, zrozumiałe dla ucznia.

Wynik uzyskany w % i w punktach

Wykres 13. Rozkład wyników uczniów

Tabela 30. Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
656	31	97	69	66	68,12	11,95

II. CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA

Matematyka

1. Opis arkusza standardowego

Uczniowie bez dysfunkcji oraz uczniowie z dysleksją rozwojową rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu GM-M1-152.

Arkusz zawierał 23 zadania: 20 zamkniętych i 3 otwarte. Dominowały zadania wyboru wielokrotnego, w których uczeń wybierał jedną z podanych odpowiedzi. W czterech zadaniach typu prawda-falsz należało ocenić prawdziwość podanych zdań. Zadania otwarte wymagały od gimnazjalistów samodzielnego sformułowania rozwiązania. W zadaniach wykorzystano zdjęcie, rysunki i wykresy.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 1. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba uczniów		33642
Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	bez dysfunkcji	30758
	z dysleksją rozwojową	2884
	dziewczeta	16537
	chłopcy	17105
	ze szkół na wsi	12274
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	8687
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	7544
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	5137
	ze szkół publicznych	32040
	ze szkół niepublicznych	1602
	w języku ukraińskim	-

Z egzaminu zwolniono 68 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 2. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	24
	słabowidzący i niewidomi	58
	słabosłyszący i niesłyszący	91
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	657
	Ogółem	830

3. Przebieg egzaminu

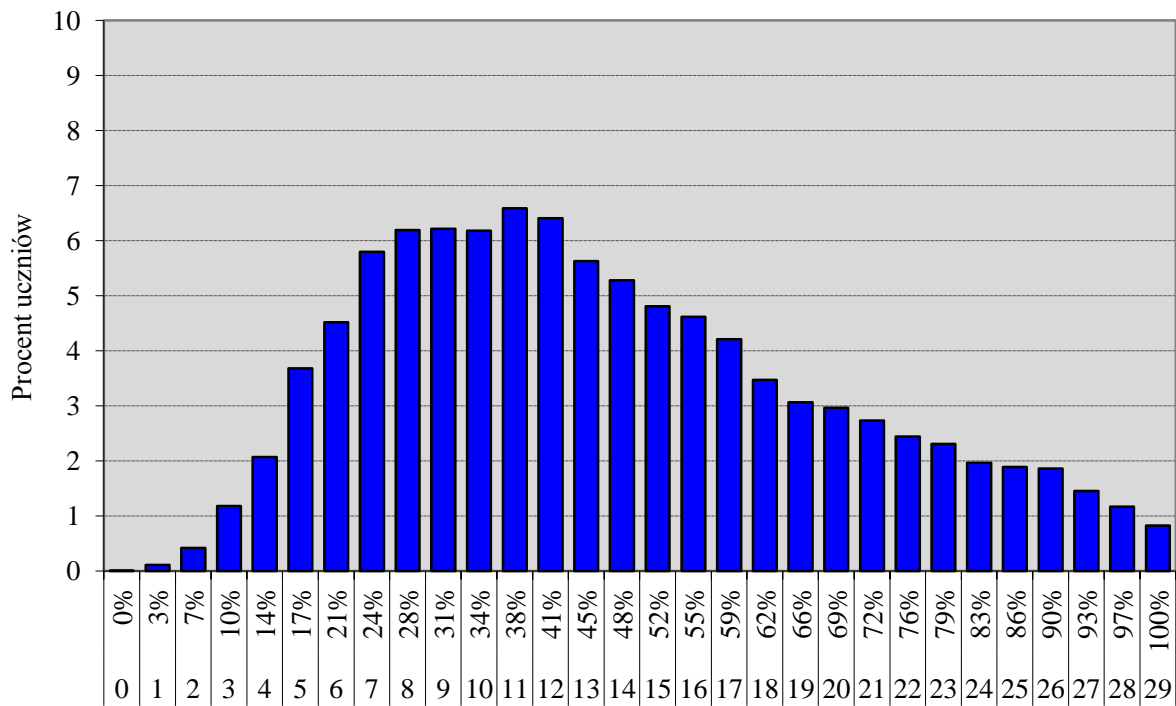
Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		22 kwietnia 2015 r.	
Czas trwania egzaminu		90 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym	
		do 135 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu dostosowanym	
Liczba szkół		628	
Liczba zespołów egzaminatorów		21	
Liczba egzaminatorów		418	
Liczba obserwatorów ⁵ (§ 143)		65	
Liczba unieważnień ⁵	w przypadku:		
	§ 47 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
		wniesienia lub korzystania przez ucznia w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	nie dotyczy
		zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym uczniom	nie dotyczy
	§ 47 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	68
	§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	1
	§ 146 ust. 4	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
inne (np. złe samopoczucie ucznia)			1
Liczba wglądów ⁵ (§ 50)		10	

⁵Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wynik uzyskany w % i w punktach

Wykres 1. Rozkład wyników uczniów

Tabela 4. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
33642	0	100	45	38	46,98	21,79

Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Tabela 5. Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Część matematyczno-przyrodnicza – matematyka		
wynik procentowy	wartość centyla	stanin
0	1	1
3	1	
7	1	
10	2	
14	4	
17	7	2
21	12	
24	17	3
28	23	
31	30	4
34	36	
38	42	
41	48	5
45	53	
48	59	
52	64	
55	68	6
59	72	
62	76	
66	79	
69	82	7
72	85	
76	87	
79	90	
83	92	8
86	94	
90	96	
93	98	9
97	99	
100	100	

Wyniki w skali centylowej i staninowej umożliwiają porównanie wyniku ucznia z wynikami uczniów w całym kraju. Na przykład, jeśli uczeń z matematyki uzyskał 66% punktów możliwych do zdobycia (wynik procentowy), to oznacza, że jego wynik jest taki sam lub wyższy od wyniku 79% wszystkich zdających (wynik centylowy), a niższy od wyniku 21% zdających i znajduje się on w 6 staninie.

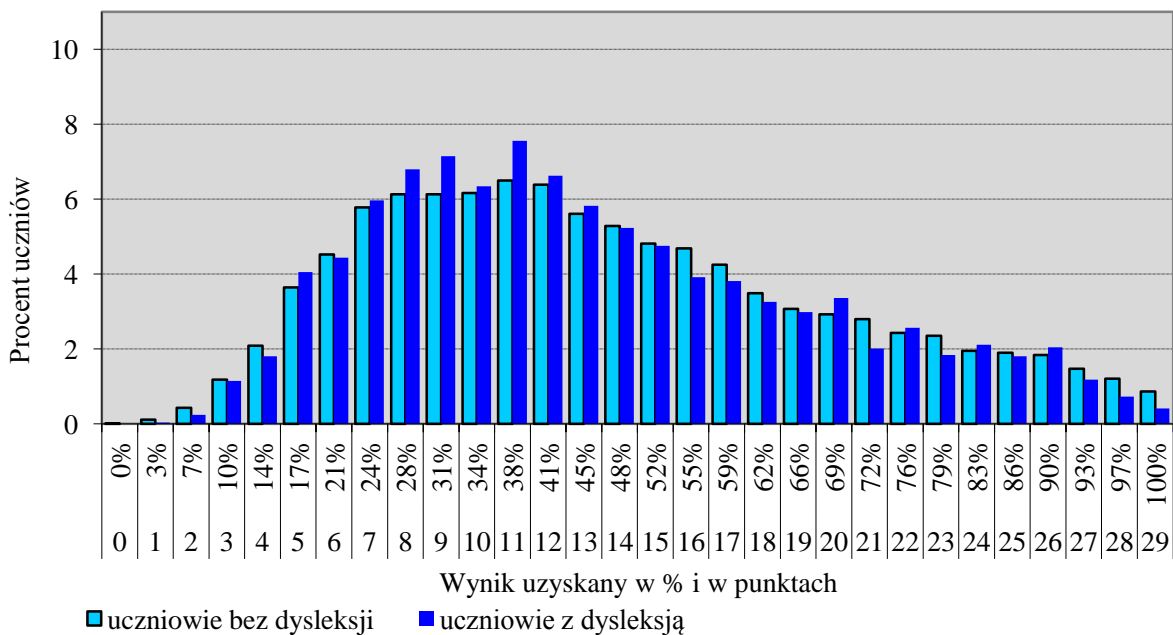
Średnie wyniki szkół⁶ na skali staninowej

Tabela 6. Wyniki szkół na skali staninowej

Stanin	Przedział wyników (w %)
1	15-23
2	24-34
3	35-40
4	41-44
5	45-48
6	49-53
7	54-59
8	60-71
9	72-93

Skala staninowa umożliwia porównywanie średnich wyników szkół w poszczególnych latach. Uzyskanie w kolejnych latach takiego samego średniego wyniku w procentach nie oznacza tego samego poziomu osiągnięć.

Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

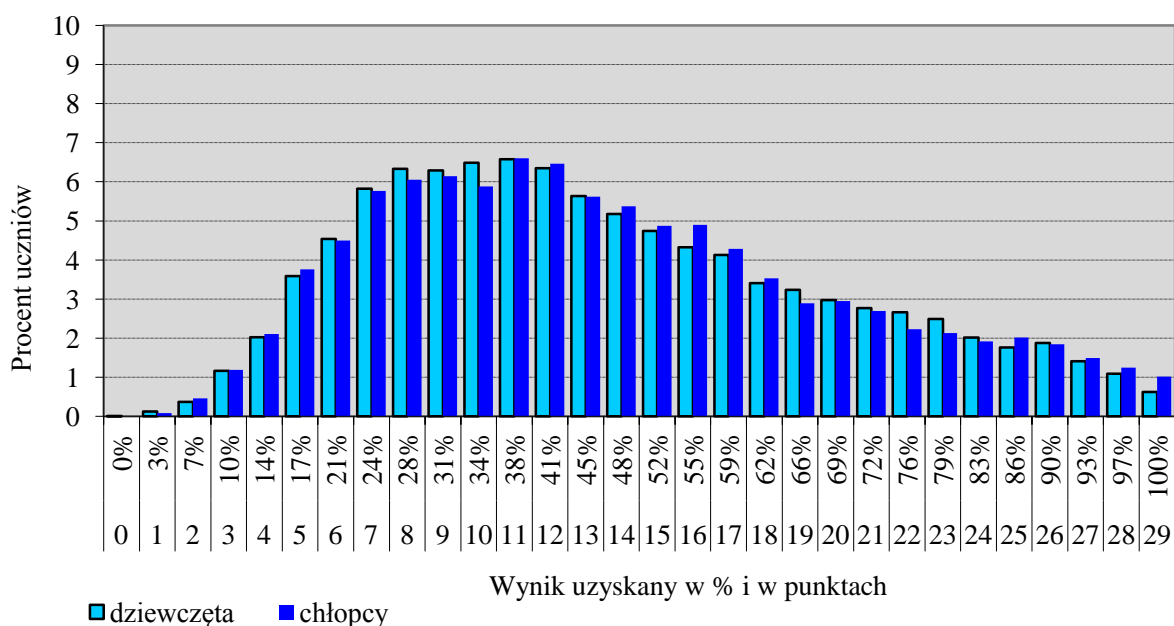
Wykres 2. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

Tabela 7. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	30758	0	100	45	38	47,09	21,85
Uczniowie z dysleksją rozwojową	2884	3	100	41	38	45,84	21,05

⁶Ileokroć w niniejszym sprawozdaniu jest mowa o wynikach szkół w 2015 roku, przez szkołę należy rozumieć każdą placówkę, w której liczba uczniów przystępujących do egzaminu była nie mniejsza niż 5. Wyniki szkół obliczono na podstawie wyników uczniów, którzy wykonywali zadania z arkusza GM-M1-152.

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 3. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 8. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	16537	0	100	45	38	46,88	21,66
Chłopcy	17105	3	100	45	38	47,08	21,90

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 9. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	12274	0	100	41	38	46,01	20,79
Miasto do 20 tys. mieszkańców	8687	3	100	41	38	44,58	20,68
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	7544	3	100	45	28	47,05	22,19
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	5137	3	100	52	38	53,25	24,07

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 10. Wyniki uczniów szkół publicznych i niepublicznych – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	32040	0	100	45	38	46,96	21,49
Szkoła niepubliczna	1602	3	100	41	21	47,33	27,09

Poziom wykonania zadań

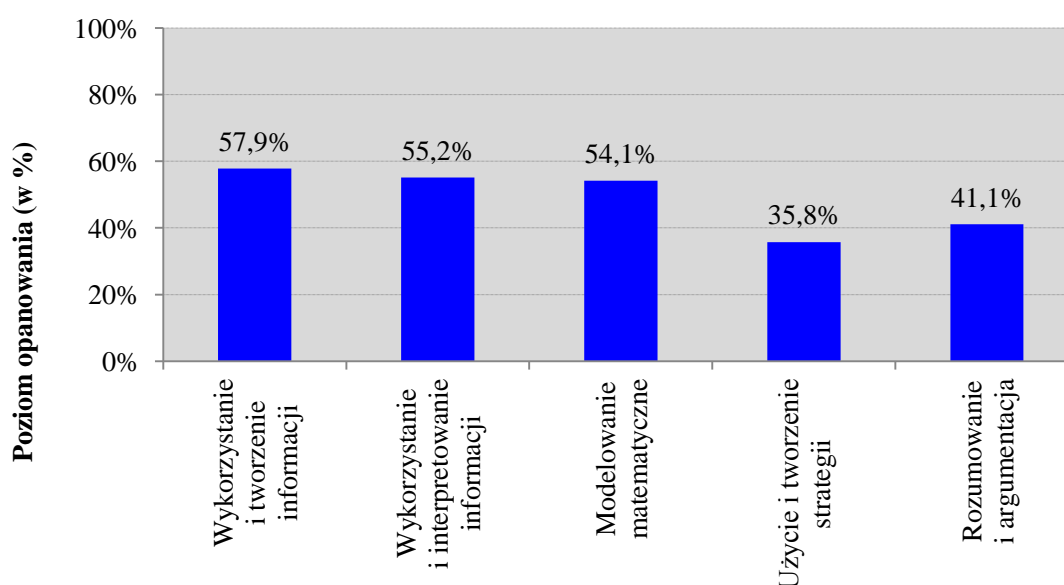
Tabela 11. Poziom wykonania zadań

Numer zadania	Wymaganie ogólne zapisane w podstawie programowej	Wymaganie szczegółowe zapisane w podstawie programowej	Poziom wykonania zadania (%)
1.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i> 12. Obliczenia praktyczne. Uczeń: 9) w sytuacji praktycznej oblicza: drogę przy danej prędkości i danym czasie, prędkość przy danej drodze i danym czasie, czas przy danej drodze i danej prędkości; [...]	72%
2.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	1. Liczby wymierne dodatnie. Uczeń: 7) stosuje obliczenia na liczbach wymiernych do rozwiązywania problemów w kontekście praktycznym [...].	80%
3.	II. Wykorzystywanie i interpretowanie reprezentacji.	2. Liczby wymierne (dodatnie i niedodatnie). Uczeń: 1) interpretuje liczby wymierne na osi liczbowej. Oblicza odległość między dwiema liczbami na osi liczbowej. 4) oblicza wartości nieskomplikowanych wyrażeń arytmetycznych zawierających liczby wymierne.	50%
4.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	4. Pierwiastki. Uczeń: 2) włącza czynnik przed znak pierwiastka oraz włącza czynnik pod znak pierwiastka.	21%
5.	V. Rozumowanie i argumentacja.	3. Potęgi. Uczeń: 3) porównuje potęgi o różnych wykładnikach naturalnych i takich samych podstawach [...].	36%
6.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	<i>Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej.</i> 1. Liczby naturalne w dziesiętkowym układzie pozycyjnym. Uczeń: 1) odczytuje i zapisuje liczby naturalne wielocyfrowe.	57%
7.	II. Wykorzystywanie i interpretowanie reprezentacji.	7. Równania. Uczeń: 4) zapisuje związki między wielkościami za pomocą układu dwóch równań pierwszego stopnia z dwiema niewiadomymi.	67%
8.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	8. Wykresy funkcji. Uczeń: 4) odczytuje i interpretuje informacje przedstawione za pomocą wykresów funkcji (w tym wykresów opisujących zjawiska występujące w [...] życiu codziennym).	72%

9.	II. Wykorzystywanie i interpretowanie reprezentacji.	5. Procenty. Uczeń: 2) oblicza procent danej liczby, 4) stosuje obliczenia procentowe do rozwiązywania problemów w kontekście praktycznym.	51%
10.	III Modelowanie matematyczne.	9. Statystyka opisowa i wprowadzenie do rachunku prawdopodobieństwa. Uczeń: 5) analizuje proste doświadczenia losowe (np. [...] rzut monetą, [...]) i określa prawdopodobieństwa najprostszych zdarzeń w tych doświadczeniach (prawdopodobieństwo wypadnięcia orła w rzucie monetą, dwójki lub szóstki w rzucie kostką, itp.).	53%
11.	V. Rozumowanie i argumentacja.	9. Statystyka opisowa i wprowadzenie do rachunku prawdopodobieństwa. Uczeń: 4) wyznacza [...] medianę zestawu danych.	37%
12.	II. Wykorzystywanie i interpretowanie reprezentacji.	6. Wyrażenia algebraiczne. Uczeń: 2) oblicza wartości liczbowe wyrażeń algebraicznych.	53%
13.	III. Modelowanie matematyczne.	8. Wykresy funkcji. Uczeń: 5) oblicza wartości funkcji podanych nieskomplikowanym wzorem i zaznacza punkty należące do jej wykresu.	65%
14.	V. Rozumowanie i argumentacja.	4. Pierwiastki. Uczeń: 3) mnoży i dzieli pierwiastki drugiego stopnia. 6. Wyrażenia algebraiczne. Uczeń: 2) oblicza wartości liczbowe wyrażeń algebraicznych. Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej. 9. Wielokąty, koła, okręgi. Uczeń: 2) konstruuje trójkąt o trzech danych bokach; ustala możliwość zbudowania trójkąta.	32%
15.	II. Wykorzystywanie i interpretowanie reprezentacji.	10. Figury płaskie. Uczeń: 3) korzysta z faktu, że styczna do okręgu jest prostopadła do promienia poprowadzonego do punktu styczności. Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej. 9. Wielokąty, koła, okręgi. Uczeń: 3) stosuje twierdzenie o sumie kątów trójkąta.	55%
16.	IV. Użycie i tworzenie strategii.	10. Figury płaskie. Uczeń: 22) rozpoznaje wielokąty foremne i korzysta z ich podstawowych własności.	47%
17.	IV. Użycie i tworzenie strategii.	10. Figury płaskie. Uczeń: 9) oblicza pola i obwody trójkątów i czworokątów; 15) korzysta z własności trójkątów prostokątnych podobnych; 18) rozpoznaje symetralną odcinka i dwusieczną kąta.	59%
18.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej. 10. Bryły. Uczeń: 3) rozpoznaje siatki graniastosłupów prostych i ostrosłupów.	46%
19.	IV. Użycie i tworzenie strategii.	Umiejętność z zakresu szkoły podstawowej. 11. Obliczenia w geometrii. Uczeń: 4) oblicza objętość i pole powierzchni prostopadłościanu przy danych długościach krawędzi.	56%
20.	III. Modelowanie matematyczne.	11. Bryły. Uczeń: 2) oblicza [...] objętość graniastoslupa prostego, ostrosłupa [...]).	32%
21.	III. Modelowanie matematyczne.	7. Równania. Uczeń: 7) za pomocą równań lub układów równań opisuje i rozwiązuje zadania osadzone w kontekście praktycznym.	58%

22.	V. Rozumowanie i argumentacja	10. Figury płaskie. Uczeń: 8) korzysta z własności kątów i przekątnych w prostokątach [...], 9) oblicza pola [...] trójkątów i czworokątów; 14) stosuje cechy przystawania trójkątów, 22) rozpoznaje wielokąty foremne i korzysta z ich podstawowych własności.	30%
23.	IV. Użycie i tworzenie strategii.	10. Figury płaskie. Uczeń: 5) oblicza długość okręgu [...]; 9) oblicza pola [...] czworokątów. 11. Bryły. Uczeń: 2) oblicza [...] objętość [...] walca (także w zadaniach osadzonych w kontekście praktycznym).	22%

Średnie wyniki uczniów w zakresie wymagań ogólnych

Wykres 4. Średnie wyniki uczniów w zakresie wymagań ogólnych

Komentarz

Zadania z zakresu matematyki sprawdzały treści ze wszystkich wymagań ogólnych zapisanych w podstawie programowej. Umiejętności uczniów sprawdzane były zarówno zadaniami zamkniętymi, jak i otwartymi. Za rozwiązanie zadań zamkniętych gimnazjaliści uzyskali średnio 52% punktów możliwych do zdobycia, a za zadania otwarte średnio 36% punktów. Uczniowie mieli do rozwiązania 23 zadania, spośród których trzy okazały się łatwe, pozostałe były umiarkowanie trudne (11 zadań) i trudne (9 zadań). Nie było zadań bardzo łatwych i bardzo trudnych.

Gimnazjaliści na najwyższym poziomie rozwiązyali zadania sprawdzające umiejętność *wykorzystania i tworzenia informacji* (poziom wykonania 58%). Jednocześnie warto zauważyć, że wszystkie zadania w arkuszu, które okazały się dla uczniów łatwe (poziom wykonania 72%, 80%, 71%) i najtrudniejsze zadanie zamknięte (poziom wykonania 21%) należały do grupy zadań reprezentujących to wymaganie ogólne. Na niższym poziomie uczniowie rozwiązyali zadania sprawdzające umiejętność *wykorzystywania i interpretowania reprezentacji* oraz *modelowania matematycznego* (poziom opanowania odpowiednio równy 55% i 54%). Zadania sprawdzające te umiejętności okazały się dla uczniów umiarkowanie trudne, a jedno trudne. Także na niskim poziomie

uczniowie rozwiązyli zadania sprawdzające umiejętność *użycia i tworzenia strategii* (poziom wykonania 36%). Zadania reprezentujące tę umiejętność były dla uczniów trudne i umiarkowanie trudne, a jedno z nich okazało się najtrudniejszym zadaniem otwartym (poziom wykonania 22%). Trudne dla piszących okazały się wszystkie zadania z zakresu wymagania ogólnego *Rozumowanie i argumentacja* (poziom wykonania 41%).

Najłatwiejsze dla piszących były zadania umieszczone w kontekście praktycznym: uczniowie bez problemu odczytywali i przetwarzali informacje przedstawione w formie opisu i schematu, obliczali czas potrzebny na przejazd kolejki od górnej stacji do wskazanego miejsca przy danej prędkości oraz znajdowali długość trasy, znając prędkość kolejki i czas przejazdu tą trasą.

W zadaniu 1. (poziom wykonania 72%) prawie co czwarty uczeń niepoprawnie obliczył czas przejazdu kolejki – ponad połowa utożsamiała 0,8 minuty z 8 sekundami. Średnio co piąty uczeń błędnie rozwiązał zadanie 2. (poziom wykonania 80%), w którym należało obliczyć długość trasy. Warto zauważyć, że dla połowy z nich krótszy czas przejazdu kolejki, przy takiej samej prędkości, oznacza przebycie przez nią dłuższej trasy.

Łatwe dla piszących były też zadania, w których uczniowie odczytywali i interpretowali informacje przedstawione za pomocą wykresów funkcji, obliczali wartości funkcji podanych nieskomplikowanym wzorem. W zadaniu 8. (poziom wykonania 72%) na podstawie wykresu przedstawiającego, jak zmienia się masa porcji lodów z wafelkiem w zależności od liczby gałek lodów, należało ustalić masę jednej gałki lodów bez wafelka. Prawie co piąty uczeń, zamiast wskazać masę jednej gałki lodów bez wafelka, wskazał masę wafelka (10 g), bo taką jednostkę ustalono na osi opisującej masę porcji lodów z wafelkiem (osi y układu współrzędnych). Jest to rezultat nieuważnego przeczytania treści zadania i pobieżnej analizy wykresu. W zadaniu 13. (poziom wykonania 65%) do podanego wzoru opisującego zależność objętości wody w zbiorniku od czasu upływającego podczas opróżniania tego zbiornika należało dobrać wykres, który tę zależność przedstawia. Skoro zbiornik był opróżniany, to efektem końcowym był brak wody w tym zbiorniku, czyli wartość funkcji opisanej wzorem jest wówczas równa zero. Dla 76% piszących było oczywiste, że końcowym rezultatem będzie pusty zbiornik, ale średnio co siódmy z nich błędnie ustalił czas opróżniania tego zbiornika. Co czwarty uczeń wskazał wykres odpowiadający napełnianiu zbiornika wodą. Być może jest to skutek nieuważnego przeczytania treści zadania.

Tegoroczni trzecioklasiści potrafią zapisywać związki między wielkościami za pomocą równań lub układu dwóch równań pierwszego stopnia z dwiema niewiadomymi. Świadczą o tym rozwiązania zadania: 7. (poziom wykonania 67%) i 21. (poziom wykonania 58%). W zadaniu 7. zapisano układ równań pierwszego stopnia z dwiema niewiadomymi zgodny z warunkami zadania tekstowego. Rolą ucznia było zidentyfikowanie, co oznacza jedna ze zmiennych w tym układzie. Natomiast w zadaniu 21. uczeń musiał sam zbudować model matematyczny sytuacji praktycznej opisanej w zadaniu i odpowiedzieć na postawione pytanie. Zasadniczą trudnością zadania było zapisanie poprawnego równania lub układu równań opisującego związki między wielkościami podanymi w zadaniu oraz obliczenie ceny grubego zeszytu (2 zł) i ceny cienkiego zeszytu (0,50 zł). Po ustaleniu cen zeszytów należało sprawdzić, czy kwota 10 zł wystarczy na zakup 5 grubych i 1 cienkiego zeszytu oraz zapisać poprawny wniosek. Większość uczniów właśnie w ten sposób rozwiązywała to zadanie. Zadanie można też było rozwiązać bez obliczania cen zeszytów, ustalając poprawnie relacje pomiędzy kosztami zakupu odpowiednich liczb zeszytów cienkich i grubych. Przykład takiego niestandardowego rozwiązania zaprezentowano poniżej.

$10 = \frac{7}{4}q$
 $3 + 8 \cdot \frac{1}{4} = 3 + 2 = 5$
 $4 + 4 \cdot \frac{1}{4} = 4 + 1 = 5$
 $5 + \frac{1}{4} = 5\frac{1}{4}$

Liczby nie wystarczają.

W typowych rozwiązaniach uczniowie zazwyczaj zapisywali poprawny układ równań, ale dość często mieli problemy z poprawnym rozwiązaniem tego układu. Popelniali błędy zarówno w przekształceniach algebraicznych, jak i rachunkowe.

Prawie połowa piszących nie rozwiązała poprawnie zadań, w których należało wykorzystać umiejętność działań na ułamkach lub stosować podstawowe własności liczb wymiernych. Świadczy o tym poziom rozwiązania zadań 3. i 12., które sprawdzały stosowanie algorytmów podstawowych działań – pierwsze odnosiło się do konkretnych liczb, drugie – do wyrażeń algebraicznych. Zadanie 3. (poziom wykonania 50%) wymagało od ucznia obliczenia wartości niezbyt skomplikowanego wyrażenia arytmetycznego oraz usytuowania otrzymanego wyniku pomiędzy dwiema liczbami. 22% uczniów umiejscowiło wynik działania na dodatniej części osi liczbowej, co może świadczyć o otrzymaniu wyniku dodatniego lub zgubieniu znaku minus. W zadaniu 12. (poziom wykonania 53%) uczeń miał stwierdzić, ile wartości liczbowych podanych wyrażeń algebraicznych to liczby dodatnie. Zapisane wyrażenia odnosiły się do działań na liczbach, z których jedna była dodatnia, a druga ujemna. Uczeń powinien wiedzieć, że iloczyn i iloraz dwóch liczb przeciwnych znaków jest liczbą ujemną, kwadrat dowolnej liczby, różnej od zera, jest zawsze liczbą dodatnią, a wynik odejmowania liczby ujemnej od liczby dodatniej też jest dodatni.

Jeszcze trudniejsze dla uczniów niż zadania 3. i 12. okazało się zadanie 4. Można było je rozwiązać na dwa sposoby. Pierwszy polegał na zauważeniu, że podane w tabeli pierwiastki można przedstawić w postaci iloczynów dwóch liczb: całkowitej i przybliżenia liczby $\sqrt{5}$. W tym celu uczeń musiał wyłączyć odpowiedni czynnik przed znak pierwiastka i po wykonaniu prostych obliczeń stwierdzić, że przybliżenia obu pierwiastków są poprawne. Drugi sposób polegał na porównaniu pierwiastków.

W tym celu uczeń musiał wykonać działania: $\sqrt{20} : \sqrt{5} = \sqrt{4} = 2$, $\sqrt{500} : \sqrt{5} = \sqrt{100} = 10$ oraz stwierdzić, że pierwsza liczba jest 2 razy a druga 10 razy większa niż $\sqrt{5}$, co oznacza, że przybliżenia obu pierwiastków są poprawne. Prawdziwość obu zdań stwierdziło 21% gimnazjalistów, a zadanie okazało się jednym z trudniejszych zadań w arkuszu.

Umiejętność wykonywania działań z zastosowaniem pierwiastków drugiego stopnia miała też kluczowe znaczenie przy rozwiązywaniu zadania 14. (poziom wykonania 32%), które omówiono w dalszej części komentarza.

Trudniejsze niż zadania z arytmetyki okazały się dla uczniów zadania dotyczące zagadnień z geometrii, a wśród zadań geometrycznych znacznie trudniejsze były zadania ze stereometrii niż z planimetrii. Za rozwiązanie zadań z planimetrii gimnazjaliści zdobyli 44% możliwych do uzyskania punktów, podczas gdy za zadania ze stereometrii 32% możliwych do uzyskania punktów.

Najłatwiejsze dla gimnazjalistów zadanie z geometrii płaskiej zadanie 17. było umieszczone w kontekście praktycznym (poziom wykonania 59%). Rozwiązanie zadania wymagało zaplanowania i wykonania czynności, które pozwolą ocenić prawdziwość podanych stwierdzeń. Wykorzystując

własności symetralnej odcinka należało ustalić, że wymiary „zaginanych” trójkątów prostokątnych (*EBD* i *FDC*) są takie same i ich pola są równe. Zatem pola czworokątów powstałych po „zagięciu” tych trójkątów są także równe. Porównanie ze sobą długości boków obydwu czworokątów pozwalało stwierdzić, że obwód czworokąta I jest większy od obwodu czworokąta II. Zdanie dotyczące pól czworokątów było prawdziwe, a zdanie dotyczące ich obwodów – fałszywe. Średnio co trzeci uczeń nie potrafił poprawnie porównać pól czworokątów, a co piąty – obwodów tych figur.

Najtrudniejsze dla gimnazjalistów zadania z planimetrii okazały się zadania sprawdzające umiejętność przeprowadzenia prostego rozumowania, które wymagały wnioskowania oraz interpretowania wyników czy argumentowania. Były to zadania: 14. (poziom wykonania 32%) i 22. (poziom wykonania 30%).

Do poprawnego rozwiązywania zadań ze stereometrii potrzebna jest dobrze ukształtowana wyobraźnia przestrzenna. Przykładem jest zadanie 18., którego rozwiązanie polegało na rozpoznaniu siatek przedstawionej na rysunkach bryły (czworościanu foremego). Zdecydowana większość uczniów zna typową siatkę tej bryły – przedstawiono ją na rysunku I – toteż odpowiedź, w której ona nie występowała, wybrało 4% piszących. Większość uczniów poprawnie rozpoznało siatkę czworościanu w wielokącie II. Decydujące zatem było rozstrzygnięcie, czy wielokąt III może być siatką przedstawionej bryły. Zadanie poprawnie rozwiązało 46% gimnazjalistów.

Rozwiązując zadania z geometrii przestrzennej, uczniowie mieli również problem z dobraniem modelu matematycznego do opisanej sytuacji oraz wskazaniem związków między wielkościami i poprawną ich interpretacją. W zadaniu 20., w którym należało ocenić prawdziwość podanych stwierdzeń, uczeń powinien ustalić relację pomiędzy objętością ostrosłupa prawidłowego czworokątnego i objętością sześcianu oraz obliczyć długość krawędzi sześcianu. Jeśli ostrosłup prawidłowy czworokątny i sześcian mają jednakowe podstawy i równe wysokości, to objętość sześcianu jest trzy razy większa od objętości ostrosłupa. Wystarczy proste porównanie wzorów na obliczanie objętości tych brył. Zdanie, które było prawdziwe, 42% piszących oceniło jako fałszywe. Jeśli wiadomo, że suma objętości obu brył jest równa 36 cm^3 i objętość sześcianu jest trzy razy większa od objętości ostrosłupa, to krawędź sześcianu ma długość 3 cm. Można było także obliczyć objętość sześcianu o krawędzi 3 cm oraz objętość ostrosłupa o krawędzi podstawy i wysokości równej 3 cm i sprawdzić, czy obliczona suma objętości tych brył spełnia warunki zadania. Drugie zdanie także było prawdziwe, ale 43% piszących stwierdziło inaczej. W konsekwencji dwóch poprawnych odpowiedzi udzieliło 32% piszących.

Szczególnie dużo problemów mieli uczniowie, gdy sytuacja była przedstawiona w nietypowy sposób i należało ustalić sposób rozwiązania, zgodny z warunkami opisanymi w zadaniu. Potwierdzenia tej obserwacji dostarczają rozwiązania zadania 23., które okazało się dla piszących jednym z najtrudniejszych zadań w tegorocznym arkuszu (poziom wykonania 22%). Uczniowie, rozwiązując je, musieli wykazać się umiejętnościami przeprowadzenia prostego rozumowania matematycznego i użycia właściwej strategii. Do wyznaczenia objętości pudełka mającego kształt walca, uczeń powinien obliczyć długość promienia podstawy walca i wysokość walca:

- znając obwód koła, będącego podstawą pudełka, należało wyznaczyć długość promienia,
 - mając daną długość boku równoległoboku i jego powierzchnię (ściana boczna walca), można było wyznaczyć wysokość, która była również wysokością danego pudełka.
- Przy podanej przybliżonej wartości liczby π i znajomości wzoru na objętość walca nietrudno już było uzyskać właściwy wynik. Oto przykładowe typowe poprawne rozwiązanie zadania.

$P_{\square} = 220 \text{ cm}^2$

$V_{\text{walca}} = \pi r^2 \cdot h$

$2\pi r = 44 \text{ cm}$

$2\pi r = 44 \text{ ?}$

$\pi r = 22$

$r = \frac{22}{\pi} = \frac{22}{7}$

$r = 22 \cdot \frac{7}{22} = 7$

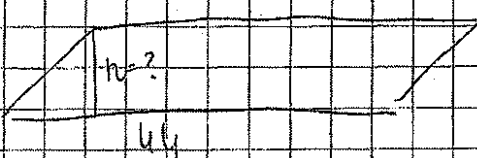
$h = 5 \text{ cm}$

$V_{\text{walca}} = \pi \cdot 7^2 \cdot 5$

$V_{\text{walca}} = 49\pi \cdot 5$

$V_{\text{walca}} = 245\pi = 245 \cdot \frac{22}{7} = 540 \text{ (cm}^3\text{)}$

Odp.: $\text{Objętość walca wynosi } 770 \text{ cm}^3$

$220 = a \cdot h$

$220 = 44 \cdot h$

$h = \frac{220}{44} = 5 \text{ cm}$

$\begin{array}{r} 44 \\ \cdot 5 \\ \hline 220 \end{array}$

Takich rozwiązań nie było wiele. Trzech na czterech uczniów nie wyznaczyło właściwych wielkości – nie znało wzorów na obliczanie: pola równoległoboku, długości okręgu czy objętości walca lub niepoprawnie przekształcało te wzory, a także popełniało błędy rachunkowe w trakcie obliczeń.

„Pod lupą” – rozumowanie i argumentacja

Na podstawie analizy wyników uzyskanych za rozwiązanie zadań (zarówno zamkniętych: 5., 11., 14., jak i zadania otwartego 22.) można wnioskować, że uczniowie nie potrafili rozwiązać zadań, które łączą ze sobą treści kilku wymagań szczegółowych, wymagają dostrzeżenia zależności, przeprowadzenia rozumowania i sformułowania poprawnych wniosków. Wszystkie zadania reprezentujące *Rozumowanie i argumentację* uzyskały bardzo zbliżony poziom wykonania (odpowiednio: 36%, 37%, 32%, 30%), co pozwala stwierdzić, że statystycznie co trzeci uczeń potrafi rozwiązać takie zadania.

Zadanie 5. nie wymagało od uczniów wykonywania obliczeń. Należało porównać kolejne potęgi liczby 7 oraz zauważyć pewną regułę, dotyczącą cyfry jedności i wykładnika potęgi. W kolejnych potęgach liczby 7 jako cyfry jedności cyklicznie powtarzają się: 7, 9, 3, 1. Zatem, co czwarta potęga liczby 7 z wykładnikiem podzielny przez 4 ma na końcu cyfrę 1. Wykładnik 190 z dzielenia przez 4 daje resztę równą 2, stąd sto dziewięćdziesiąta potęga liczby 7 będzie miała taką cyfrę jedności, jak druga liczba w zauważonym cyklu, tj. cyfrę 9. Wnikliwe czytanie i analizowanie zapisów zadania decydowało o właściwym wyborze odpowiedzi. Polecenie wyraźnie skupiało uwagę na cyfrze jedności każdej potęgi liczby 7, a proponowane odpowiedzi zawierały dokładnie takie cyfry, jakie pojawiały się cyklicznie w rzędzie jedności kolejnych potęg liczby 7. Niektórzy uczniowie zamiast skoncentrować się na znalezieniu relacji (zależności) pomiędzy cyfrą jedności a wykładnikiem potęgi skupiali uwagę na szybko wzrastających wartościach potęg, a nawet próbowali obliczać kolejne, których wartości nie podano w zadaniu. Ci, którzy nie potrafili zauważyć tej zależności, dokonywali przypadkowych wyborów odpowiedzi. Uczniowie, którzy potrafili

z przesłanek wyprowadzić właściwy wniosek i w konsekwencji wybrali poprawną odpowiedź stanowili 36% piszących.

Do rozwiązania zadania 11. nie wystarczało rutynowe wyznaczanie mediany zestawu danych. Liczby w zadaniu zostały już rosnąco uporządkowane, ale z pięciu uporządkowanych liczb naturalnych podano wartości pierwszej i ostatniej liczby, a trzy środkowe liczby oznaczono literami. Dla tak zapisanych trzech pierwszych liczb oraz czterech ostatnich liczb podano za każdym razem wartość mediany. Korzystając z tego, że mediana zestawu nieparzystej liczby danych jest liczbą środkową, i znając jej wartość, uczeń od razu stwierdzał, że druga z pięciu zapisanych liczb (liczba a) to 3. Z informacji, że mediana czterech ostatnich liczb jest równa 5 oraz z tego, że druga liczba jest równa 3 wynika, że trzecia liczba może być równa tylko 4. Z kolei mediana zestawu parzystej liczby danych jest równa średniej arytmetycznej dwóch środkowych liczb, a skoro jest to średnia arytmetyczna liczby 4 i liczby c oraz jej wartość jest równa 5, to liczba c jest równa 6. Na podstawie analizy wybieralności odpowiedzi przez uczniów pozwala stwierdzić, że uczniowie niezbyt wnikliwie analizowali informacje podane w treści zadania i w konsekwencji nie potrafili przełożyć ich na znany sobie algorytm postępowania. Wielu uczniów, mimo posiadanej wiedzy, było bezradnych wobec sytuacji zdefiniowanej w nietypowy sposób. 37% piszących rozwiązała zadanie poprawnie.

Zadanie 14. sprawdzało umiejętność przeprowadzenia prostego rozumowania i interpretowania wyników. Aby je poprawnie rozwiązać należało:

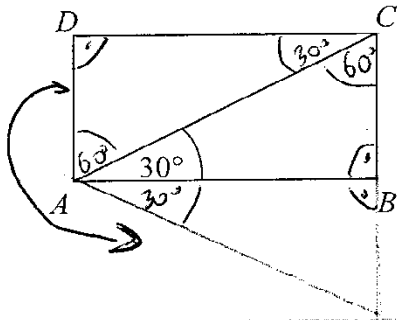
- sprawdzić, czy podane odcinki mogą być bokami trójkąta (na podstawie nierówności trójkąta),
- ustalić, który z podanych odcinków jest najdłuższy,
- ustalić, jaka jest zależność pomiędzy sumą kwadratów długości dwóch krótszych odcinków a kwadratem długości najdłuższego odcinka,
- zinterpretować otrzymany wynik.

Do poprawnego wykonania tego zadania potrzebna była umiejętność włączania czynnika pod znak pierwiastka lub szacowania wartości pierwiastków kwadratowych. Uczniowie, którzy nie poradzili sobie z oszacowaniem przybliżonej wartości pierwiastków kwadratowych (21% piszących) wskazywali jako poprawną odpowiedź, że z podanych odcinków nie można zbudować trójkąta. Z kolei, błędne ustalenie najdłuższego odcinka prowadziło do błędnego wykorzystania zależności pomiędzy sumą kwadratów długości dwóch krótszych odcinków a kwadratem długości najdłuższego odcinka i w konsekwencji do błędnego wnioskowania o rodzaju trójkąta. Wydaje się też, że wielu uczniów nie potrafiło zinterpretować doprowadzonych poprawnie do końca obliczeń. Może o tym świadczyć stosunkowo niewielka różnica pomiędzy wyborem trójkąta rozwartokątnego (33% uczniów), a wyborem trójkąta ostrokątnego (28% piszących). Średnio co trzeci gimnazjalista poprawnie rozwiązał zadanie poprawnie.

Umiejętność rozumowania i argumentacji sprawdzano także za pomocą zadania otwartego. Było to zadanie 22. Należało w nim uzasadnić, że pole prostokąta, w którym przekątna z bokiem tworzy kąt 30° , jest równe polu trójkąta równobocznego o boku równym przekątnej tego prostokąta. Zadanie to można było rozwiązać różnymi sposobami, ale każdy z nich wymagał od uczniów znajomości własności figur płaskich i umiejętności argumentowania.

Jeden ze sposobów rozwiązania polegał na pokazaniu, że trójkąty ABC i ACD , na które przekątna AC podzieliła prostokąt $ABCD$, są przystające a trójkąt, który powstanie po złożeniu tych części prostokąta (trójkątów ABC i ACD) będzie trójkątem równobocznym o boku równym długości przekątnej prostokąta. Zatem pole prostokąta $ABCD$ jest równe polu trójkąta równobocznego o boku równym przekątnej AC . Poniżej zamieszczono dwa przykłady poprawnych rozwiązań zadania opisanym sposobem.

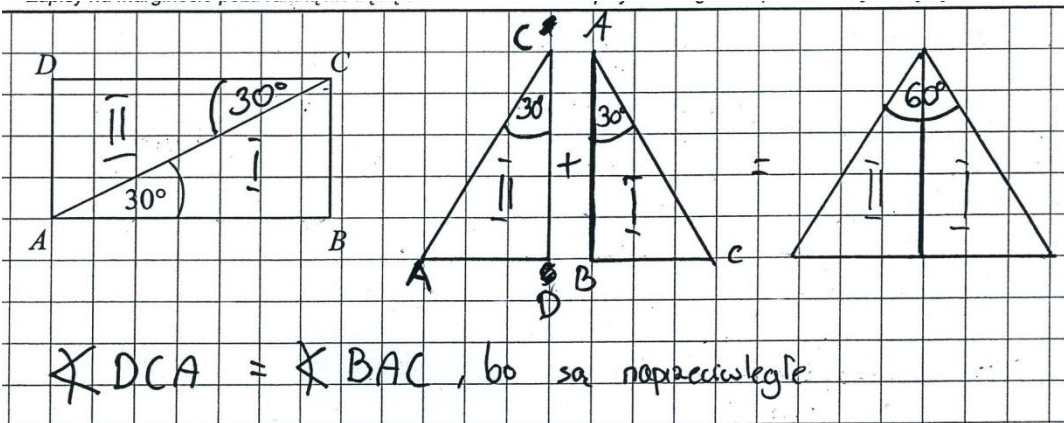
Przykład 1.

Odp: ~~Przekątne~~ Przekątne prostokąta
 dzieli ten trójkąt na dwie
 połowy trójkąta równobocznego
 co można wywnioskować
 z zależności katowych,

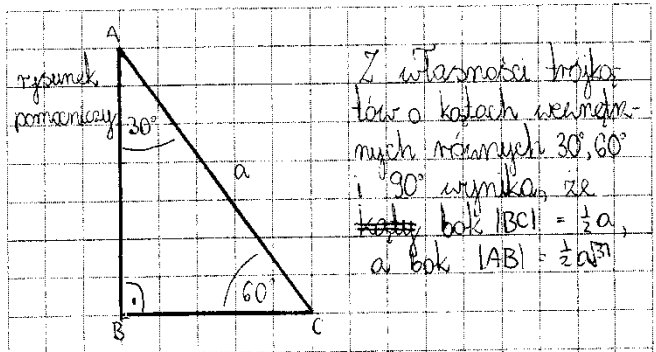
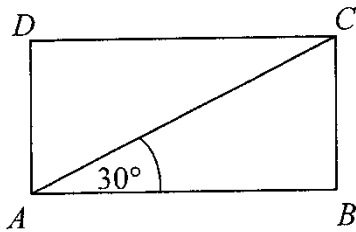
ponieważ kiedy kąty w trójkącie wynoszą 30° , 60° i 30°
 to wiemy, że bok ~~AC~~ w tym przypadku $|AB|$ jest
 wysokością tego trójkąta, jest on równy z
 bokiem $|CD|$.

Przykład 2.

Rozwiązując zadanie innym sposobem, należało opisać algebraicznie pole prostokąta i trójkąta
 równobocznego o boku równym przekątnej prostokąta oraz przekształcić wyrażenia opisujące pola
 tych figur tak, aby otrzymać wyrażenia równe. Poniżej zamieszczono przykłady poprawnych
 rozwiązań zadania.

Przykład 1.

Obliczenia pola prostokąta ABCD o bokach równych: $\frac{1}{2}a, \frac{1}{2}a, \frac{1}{2}a\sqrt{3}, \frac{1}{2}a\sqrt{3}$:

$$P_{ABCD} = \frac{1}{2}a \cdot \frac{1}{2}a\sqrt{3} = \frac{1}{4}a^2\sqrt{3} = \frac{a^2\sqrt{3}}{4}$$

Obliczenia pola trójkąta równobocznego o bokach równych a każdy:

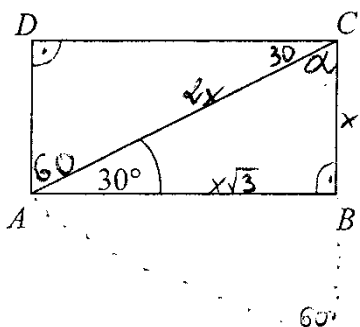
$$P_{\Delta} = \frac{a^2\sqrt{3}}{4}$$

$$\frac{a^2\sqrt{3}}{4} = \frac{a^2\sqrt{3}}{4}$$

$$P_{ABCD} = P_{\Delta}$$

odp. Pola dane w zadaniu są sobie równe, co można wykazać dzięki znajomości własności trójkątów prostokątnych, sposobu na wyliczenie pola prostokąta, oraz trójkąta równobocznego.

Przykład 2.

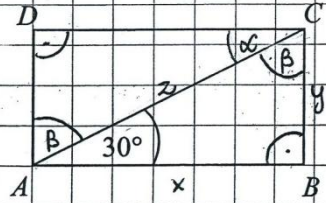
$$\alpha = 180^\circ - 30^\circ - 90^\circ = 60^\circ$$

$$P_{\Delta AEC} = \frac{(2x)^2\sqrt{3}}{4} = \frac{4x^2\sqrt{3}}{4} = x^2\sqrt{3}$$

$$P_{\Delta ABC} = P_{\square ABCD}$$

$$P_{\square ABCD} = x \cdot x\sqrt{3} = x^2\sqrt{3}$$

Przykład 3.

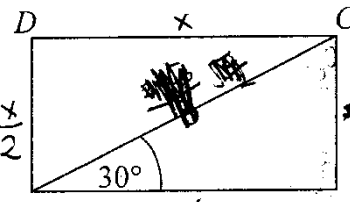
$\beta = 180^\circ - (30^\circ + 90^\circ)$
 $\beta = 180^\circ - 120^\circ$
 $\beta = 60^\circ$
 $\alpha = 90^\circ - 60^\circ$
 $\alpha = 30^\circ$

$P_{\square} = y \cdot x$
 $z = 2y$
 $P_{\Delta} = \frac{2y \cdot x}{2}$
 $P_{\Delta} = y \cdot x$
 $P_{\square} = P_{\Delta}$

72% piszących nie rozwiązało zadania poprawnie. Poniżej zamieszczono kilka przykładów obrazujących trudności uczniów z przeprowadzeniem właściwego rozumowania i argumentowania.

Przykłady niepoprawnych rozwiązań

Przykład 1.

$P_{\square} = a \cdot b$
 $P_{\square} = \frac{x}{2} \cdot x = \frac{x^2}{2}$

$P_{\Delta} = \frac{1}{2} \cdot x \cdot x = \frac{x^2}{2}$

Przekątna dzieli prostokąt na dwa takie same trójkąty
 Jeśli jedną przeciwiebną i dotrzemy do drugiej strony nam się trójkąt równoboczny

Uczniowie zauważali, że przekątna podzieliła prostokąt na dobrze znane im trójkąty o kątach 30°, 60°, 90°, ale nie potrafili poprawnie zapisać relacji między miarami kątów a długościami boków.

Przykład 2.

$180^\circ - 90^\circ - 30^\circ = 60^\circ$
 Sama kątów wewnętrznych trójkąta równobocznego wynosi 180° , kątów z kątów na miarę 60° , więc przekątna ~~jest~~ podobna do jednej z boków trójkąta.

Niektórzy uczniowie poprzestali tylko na uzasadnieniu, że trójkąt o boku równym przekątnej prostokąta jest trójkątem równobocznym, zapominając o uzasadnieniu równości pól odpowiednich figur.

Przykład 3.

~~Przykład 3~~
~~Przykład 3~~

$$(2a)^2 = (a+3)^2 + a^2$$

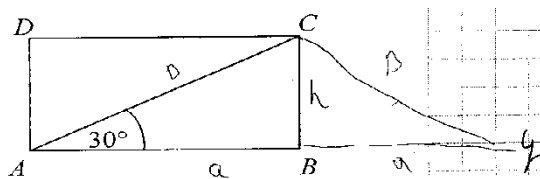
$$4a^2 = 3a^2 + a^2$$

$$4a^2 = 4a^2$$

$$P_{\Delta} = P_{\square}$$

Powyższy przykład pokazuje, że część uczniów ograniczyło się tylko do opisu boków i kątów trójkąta ABC, nie uzasadniając postawionej w zadaniu tezy.

Przykład 4.

Role prostokąta jest równa

$$a \cdot h$$

trójk. ADC to $\frac{1}{2} a \cdot h$ a trójk. CB'B

$$\text{to } 2 \cdot \frac{1}{2} a \cdot h = a \cdot h$$

$$P_{\square} = a \cdot h$$

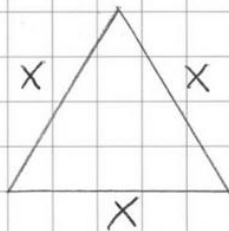
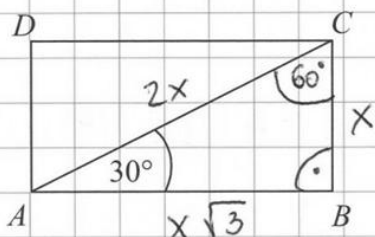
$$P_{\triangle} = a \cdot h$$

$$P_{\square} = a \cdot h$$

$$P_{\triangle ADC} = a \cdot h$$

Wśród uczniów, którzy znali zależności między długościami boków w trójkącie prostokątnym o kącie ostrym 30° , byli tacy, którzy uzasadniali równość pól danego prostokąta i trójkąta równoramiennego o boku długości przekątnej prostokąta i kącie między ramionami tego trójkąta równym 120° .

Przykład 5.

$$P_{\square} = a \cdot b$$

$$P_{\square} = x \cdot x\sqrt{3} = 2x \cdot \sqrt{3}$$

$$P_{\triangle} = \frac{a^2 \sqrt{3}}{4}$$

$$P_{\triangle} = \frac{x^2 \sqrt{3}}{4}$$

$$P_{\triangle} = \frac{1}{4} \cdot x^2 \sqrt{3} = \frac{1}{2x} \cdot x^2 \sqrt{3} = 2x\sqrt{3}$$

Odp.: Pole prostokąta ABCD jest równe polu trójkąta równobocznego.

Uczniowie popełniali błędy przy przekształcaniu wyrażeń algebraicznych i aby otrzymać równość pól „dopasowywali” jedno wyrażenie do drugiego.

Zadanie 22. jest przykładem, w którym uzasadnienie tezy wydaje się oczywiste. Tak oczywiste, że wielu uczniów nie czuło potrzeby jej uzasadniania. Często rozwiązanie ograniczało się tylko do opisu rysunków lub do samego stwierdzenia, że pole prostokąta jest równe polu trójkąta równobocznego, którego bokiem jest przekątna prostokąta bez zapisania miar kątów trójkąta ACD oraz bez uzasadniania równości pól trójkątów ADC i ABC . Albo przeciwnie, odwołując się do swojej wiedzy, uczniowie pisali o własnościach trójkątów równobocznych i trójkątów prostokątnych, zapominając, jaką tezę należy uzasadnić. Do zapisu swojego rozumowania gimnazjaliści używali nieporadnego języka, a argumentowanie było chaotyczne. Jeśli do uzasadnienia tezy wykorzystywali wzory na obliczanie pola prostokąta i trójkąta równobocznego, to często te same zmienne oznaczały inne wielkości. W wielu przypadkach uczniowie ograniczali się do zapisania pól prostokąta i trójkąta, zapominając o wykazaniu ich równości. Często, przekształcając wyrażenia, popełniali błędy. Reasumując, większość zdających miała problem z wykorzystaniem posiadanej wiedzy do sformułowania syntetycznej informacji, uzasadniającej prawdziwość faktu, że pole trójkąta równobocznego o boku długości przekątnej danego prostokąta jest równe polu tego prostokąta.

Wnioski i rekomendacje

Osiągnięcia gimnazjalistów w zakresie opanowania wiadomości i umiejętności matematycznych określonych w wymaganiach szczegółowych podstawy programowej są bardzo zróżnicowane. Obok rozwiązań w całości poprawnych, świadczących o dużej wiedzy i umiejętności samodzielnego myślenia, były odpowiedzi błędne, niepełne lub będące dowodem niezrozumienia treści zadania. Łatwość arkusza egzaminacyjnego wyniosła 0,47, poziom wykonania poszczególnych zadań – od 21% do 80%.

W tym roku, podobnie jak w latach ubiegłych, gimnazjaliści uzyskali wyższe wyniki za rozwiązanie zadań zamkniętych niż otwartych. Zadania tematycznie związane z arytmetyką są dla uczniów łatwiejsze niż zadania tematycznie związane z geometrią. Szczególną uwagę należy zwrócić na zadania sprawdzające *rozumowanie i argumentację*, których poziom wykonania w kolejnych latach jest niski (w przypadku zadań z geometrii wymagających samodzielnego sformułowania rozwiązania nie przekroczył 30%). Trudne dla gimnazjalistów jest uzasadnianie prawdziwości postawionej tezy. Uczniowie często argumentują nieporadnym językiem matematycznym, bez przemyślanej strategii i porządku, zapominają o podsumowaniu lub zapisaniu wniosków. W praktyce szkolnej należy wykorzystywać większą liczbę zadań na uzasadnianie i argumentację, kształcić język wypowiedzi, utrzymywać dobre nawyki myślowe, zachęcać do aktywności w rozwiązywaniu problemów.

Uczniowie poprawnie rozwiązują zadania umieszczone w kontekście praktycznym oraz te, w których mogą zastosować znany sobie algorytm. Jednak, mimo posiadanej wiedzy, czują się bezradni wobec sytuacji opisanej nieszablonowo, nie potrafią dobrać odpowiedniego algorytmu do warunków podanych w zadaniu, a być może mają też trudności z wnikliwym przeczytaniem i przeanalizowaniem treści zadań. Dlatego dobrze byłoby, aby uczniowie na lekcjach rozwiązywali zadania, w których problem został przedstawiony w nietypowy sposób. Radzenie sobie w sytuacjach dotąd nieznanach to ważna umiejętność nie tylko matematyczna.

Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych

Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

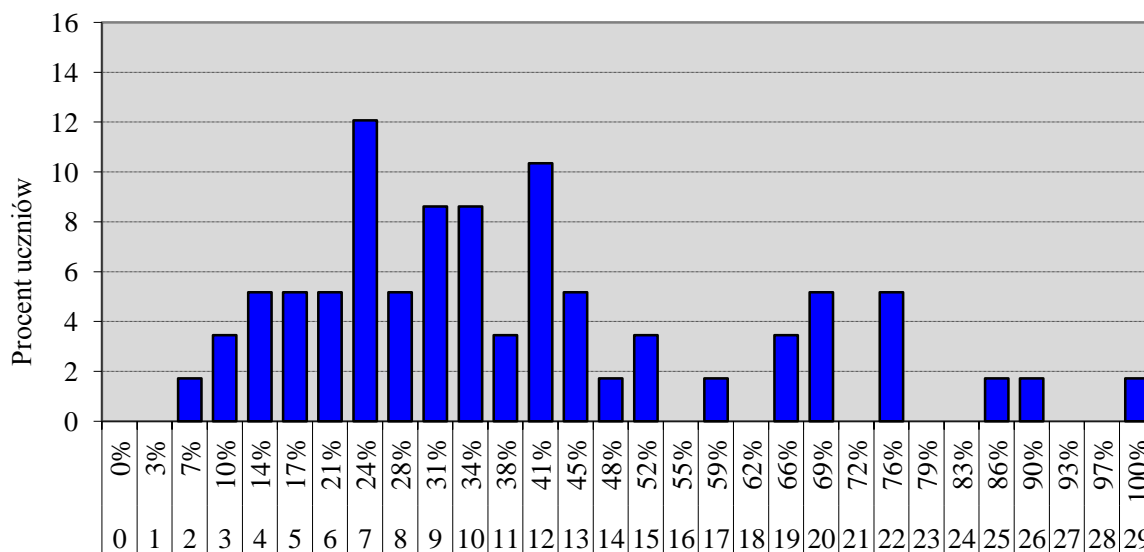
Arkusz dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera z zakresu matematyki (GM-M2-152) został dostosowany na podstawie arkusza standardowego, zgodnie z zaleceniami specjalistów. Uczniowie otrzymali arkusze dostosowane pod względem graficznym: dodano i powiększono rysunki, wyróżniono informację o numerze każdego zadania i liczbie punktów możliwych do uzyskania za jego rozwiązanie, zwiększono odstępy między wierszami w tekstach, zastosowano – jednolity w całym arkuszu – pionowy układ odpowiedzi. Przy każdym zadaniu zamkniętym umieszczono informację o sposobie zaznaczenia właściwej odpowiedzi.

Tabela 12. Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
24	7	83	28	28	38,92	23,79

Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych

Arkusze dla uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych z zakresu matematyki (GM-M4-152, GM-M5-152, GM-M6-152) zostały przygotowane na podstawie arkusza GM-M1-152. Uczniowie słabowidzący otrzymali arkusze, w których dostosowano wielkość czcionki (odpowiednio Arial 16 pkt i Arial 24 pkt), uproszczono i powiększono formy graficzne, a gdy było to konieczne, zastąpiono je opisem. Dla uczniów niewidomych przygotowano arkusz w brajlu.

Wynik uzyskany w % i w punktach

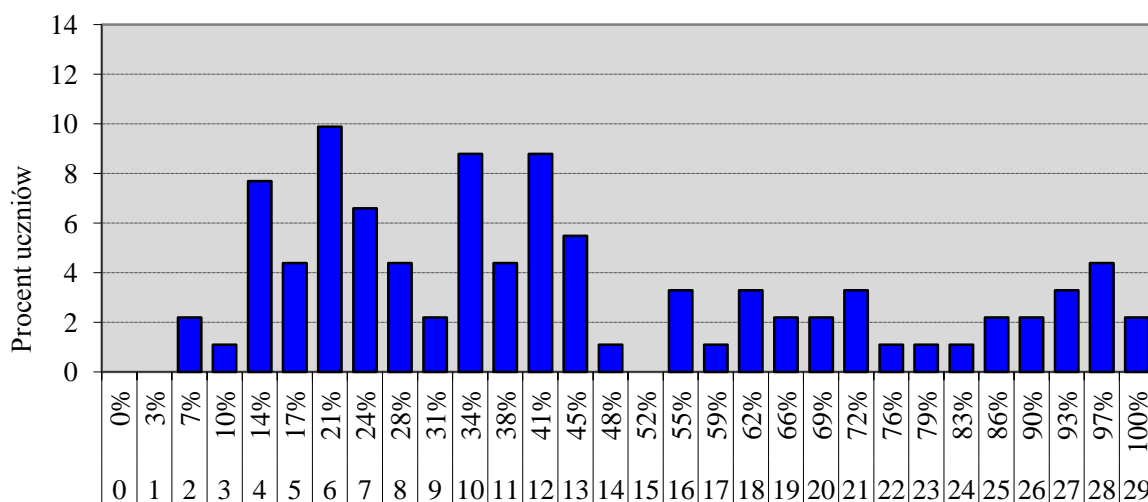
Wykres 5. Rozkład wyników uczniów

Tabela 13. Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
G4-47	7	100	38	24; 34 i 41	41,43	22,62
G5-10	14	69	26	17; 24 i 28	29,30	16,03
G6-1	-	31	-	-	31,00	-

Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących

Uczniowie słabosłyszący i uczniowie niesłyszący rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu GM-M7-152, który został przygotowany na podstawie arkusza GM-M1-152. Arkusz egzaminacyjny składał się z 23 zadań: 20 zamkniętych i 3 otwartych. Trzono zadań i polecenia uproszczono, ograniczając je do niezbędnych informacji oraz dostosowano słownictwo. W miarę możliwości przeredagowano treści zadań, wykorzystując znany uczniowi kontekst praktyczny lub dodając rysunki.

Wynik uzyskany w % i w punktach

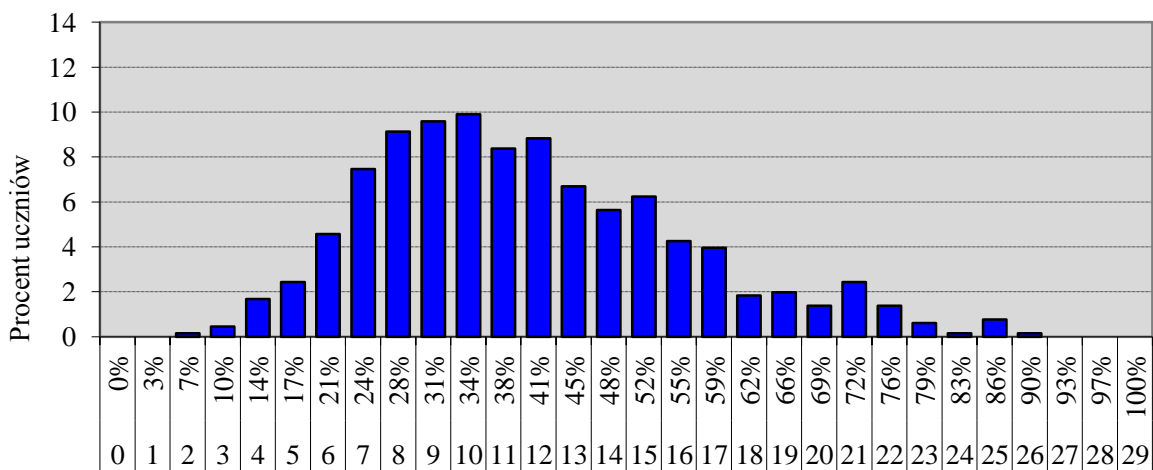
Wykres 6. Rozkład wyników uczniów

Tabela 14. Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
91	7	100	38	21	44,78	26,87

Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu GM-M8-152. Arkusz egzaminacyjny zawierał 20 zadań: 17 zamkniętych i 3 otwarte, które wymagały od uczniów samodzielnego sformułowania rozwiązania. Treści wielu zadań odnosiły się do sytuacji życiowych bliskich uczniowi. W zadaniach wykorzystano wykres i rysunki, które ułatwiały udzielenie poprawnych odpowiedzi.

Wynik uzyskany w % i w punktach

Wykres 7. Rozkład wyników uczniów

Tabela 15. Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
657	7	90	38	34	40,37	15,40

Przedmioty przyrodnicze

1. Opis arkusza standardowego

Uczniowie bez dysfunkcji oraz uczniowie z dysleksją rozwojową rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu GM-P1-152.

Arkusz egzaminacyjny zawierał 24 zadania zamknięte z biologii, chemii, fizyki i geografii. Każdy z przedmiotów reprezentowany był przez sześć zadań różnego typu: wyboru wielokrotnego, prawdzi-falsz, na dobieranie.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 16. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba uczniów		33710
Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	bez dysfunkcji	30824
	z dysleksją rozwojową	2886
	dziewczeta	16574
	chłopcy	17136
	ze szkół na wsi	12312
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	8719
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	7543
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	5136
	ze szkół publicznych	32109
	ze szkół niepublicznych	1601
	w języku ukraińskim	-

Z egzaminu zwolniono 177 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 17. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	24
	słabowidzący i niewidomi	58
	słabosłyszacy i niesłyszacy	91
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	657
	Ogółem	830

3. Przebieg egzaminu

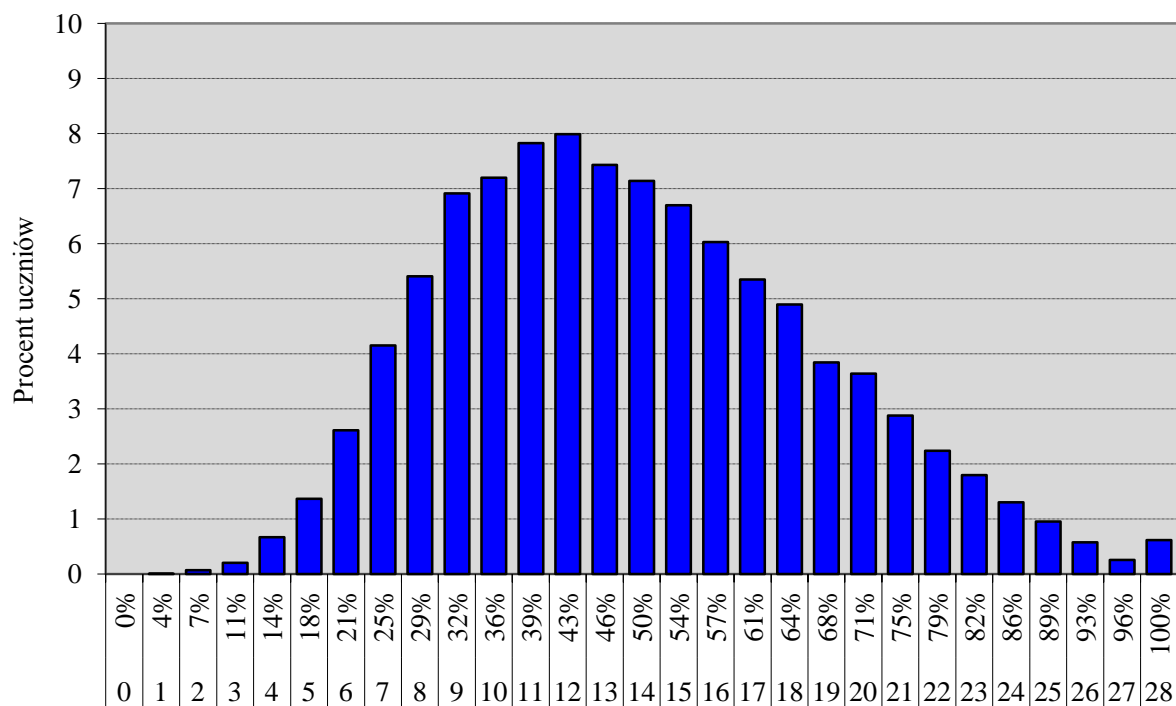
Tabela 18. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		22 kwietnia 2015 r.	
Czas trwania egzaminu		60 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym	
		do 80 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu dostosowanym	
Liczba szkół		628	
Liczba obserwatorów ⁷ (§ 143)		61	
Liczba unieważnień ⁷	w przypadku:		
	§ 47 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
		wniesienia lub korzystania przez ucznia w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	nie dotyczy
		zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym uczniom	nie dotyczy
	§ 47 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
	§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	1
	§ 146 ust. 4	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
inne (np. złe samopoczucie ucznia)			1
Liczba wglądów ⁷ (§ 50)		7	

⁷Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wynik uzyskany w % i w punktach

Wykres 8. Rozkład wyników uczniów

Tabela 19. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
33710	4	100	46	43	49,19	17,76

Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Tabela 20. Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Część matematyczno-przyrodnicza – przedmioty przyrodnicze		
wynik procentowy	wartość centyla	stanin
0	1	1
4	1	
7	1	
11	1	
14	1	
18	3	
21	5	2
25	9	
29	14	3
32	21	
36	28	4
39	36	
43	44	5
46	51	
50	59	6
54	66	
57	72	
61	77	7
64	82	
68	86	
71	90	8
75	93	
79	95	
82	97	9
86	98	
89	99	
93	100	
96	100	
100	100	

Wyniki w skali centylowej i staninowej umożliwiają porównanie wyniku ucznia z wynikami uczniów w całym kraju. Na przykład, jeśli uczeń z przedmiotów przyrodniczych uzyskał 64% punktów możliwych do zdobycia (wynik procentowy), to oznacza, że jego wynik jest taki sam lub wyższy od wyniku 82% wszystkich zdających (wynik centylowy), a niższy od wyniku 18% zdających i znajduje się on w 7 staninie.

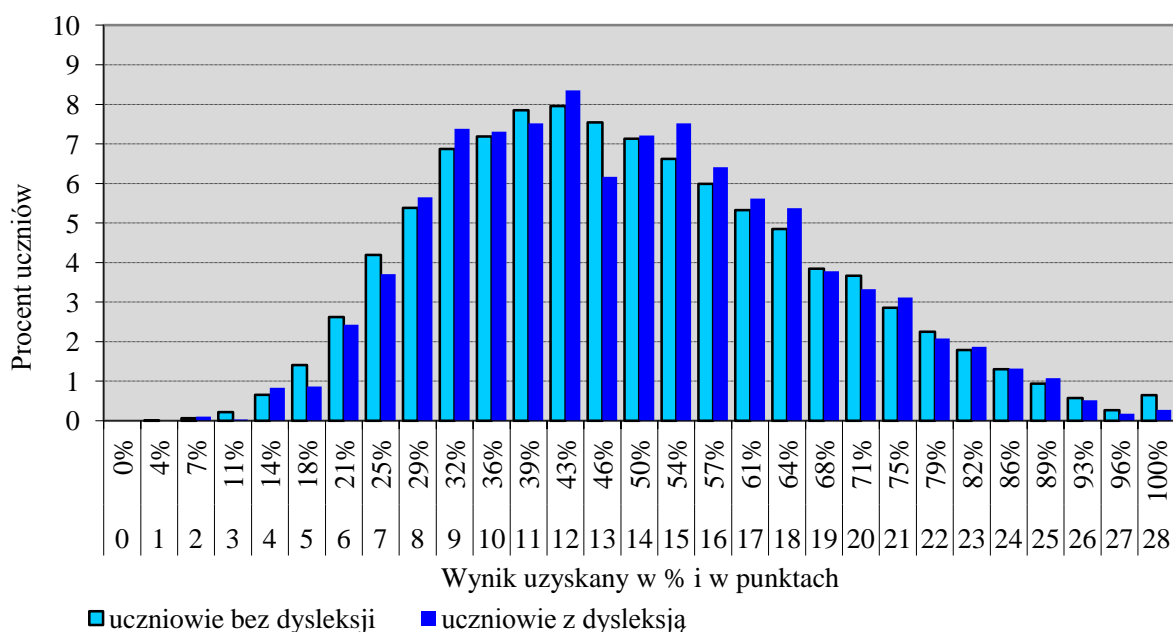
Średnie wyniki szkół⁸ na skali staninowej

Tabela 21. Wyniki szkół na skali staninowej

Stanin	Przedział wyników (w %)
1	23-32
2	33-39
3	40-43
4	44-46
5	47-49
6	50-52
7	53-56
8	57-66
9	67-93

Skala staninowa umożliwia porównywanie średnich wyników szkół w poszczególnych latach. Uzyskanie w kolejnych latach takiego samego średniego wyniku w procentach nie oznacza tego samego poziomu osiągnięć.

Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

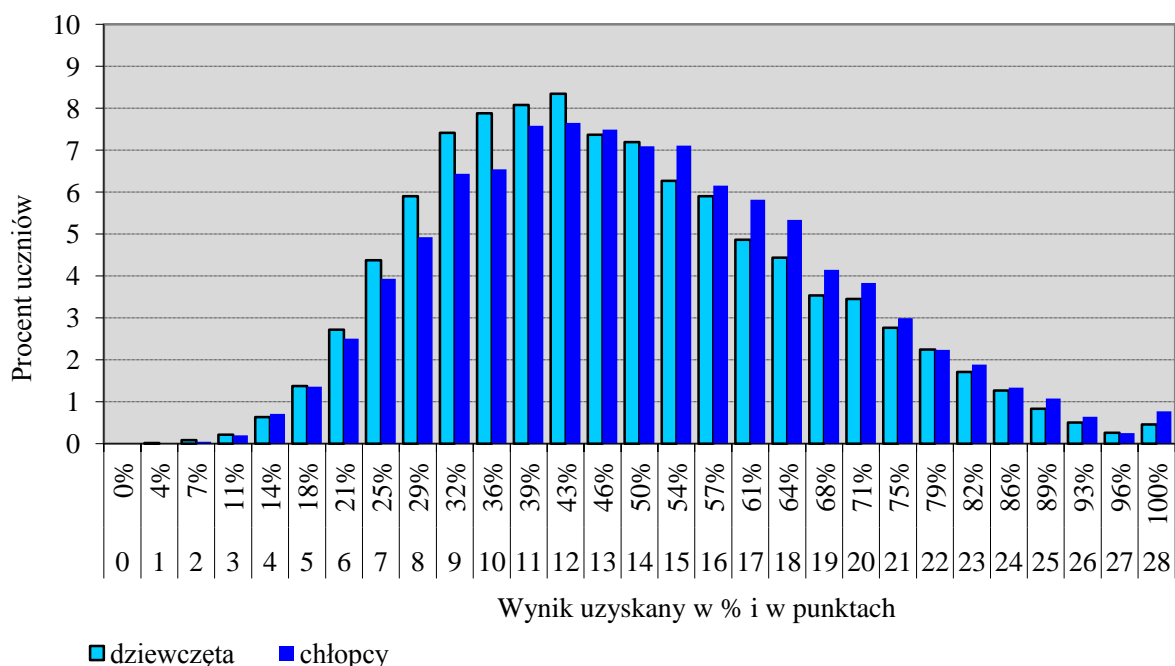
Wykres 9. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

Tabela 22. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	30824	4	100	46	43	49,18	17,80
Uczniowie z dysleksją rozwojową	2886	7	100	46	43	49,35	17,35

⁸Ileokroć w niniejszym sprawozdaniu jest mowa o wynikach szkół w 2015 roku, przez szkołę należy rozumieć każdą placówkę, w której liczba uczniów przystępujących do egzaminu była nie mniejsza niż 5. Wyniki szkół obliczono na podstawie wyników uczniów, którzy wykonywali zadania z arkusza GM-P1-152.

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 10. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 23. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	16574	4	100	46	43	48,29	17,57
Chłopcy	17136	7	100	50	43	50,06	17,91

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 24. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	12312	7	100	46	43	48,01	16,88
Miasto do 20 tys. mieszkańców	8719	4	100	46	43	47,57	16,84
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	7543	4	100	46	39	49,08	17,93
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	5136	7	100	54	43	54,92	19,84

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 25. Wyniki uczniów szkół publicznych i niepublicznych – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	32109	4	100	46	43	49,13	17,50
Szkoła niepubliczna	1601	7	100	46	32	50,46	22,46

Poziom wykonania zadań

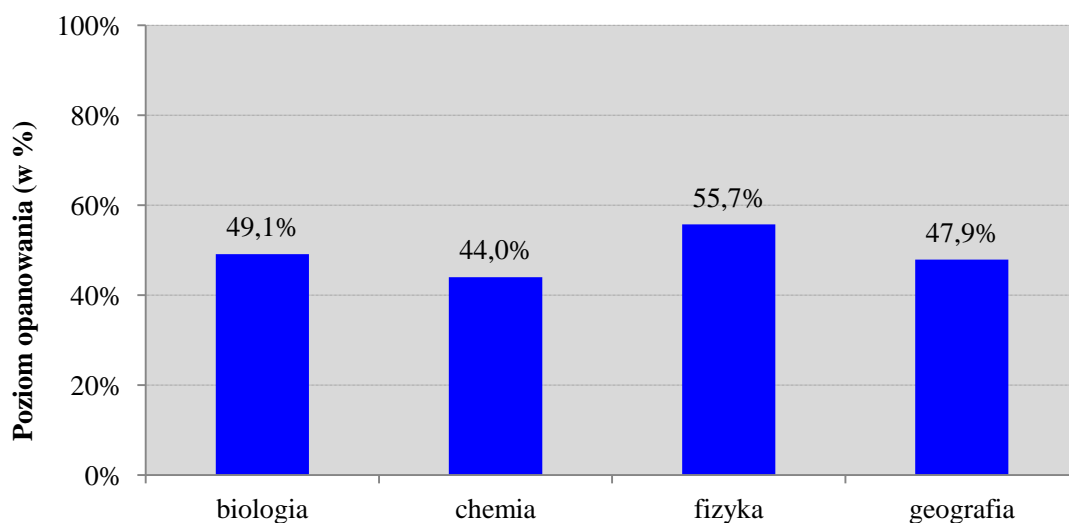
Tabela 26. Poziom wykonania zadań

Numer zadania	Wymaganie ogólne zapisane w podstawie programowej	Wymaganie szczegółowe zapisane w podstawie programowej	Poziom wykonania zadania (%)
1.	III. Poszukiwanie, wykorzystanie i tworzenie informacji.	III. Systematyka – zasady klasyfikacji, sposoby identyfikacji i przegląd różnorodności organizmów. Uczeń: 9) wymienia cechy umożliwiające zaklasyfikowanie organizmu do [...] stawonogów ([...] pajęczaków) [...] oraz identyfikuje nieznanego organizm jako przedstawiciela jednej z wymienionych grup na podstawie obecności tych cech; 10) porównuje cechy morfologiczne, [...] grup zwierząt wymienionych w pkt 9 [...].	39%
2.	II. Znajomość metodyki badań biologicznych.	V. Budowa i funkcjonowanie organizmu roślinnego na przykładzie rośliny okrytozalążkowej. Uczeń: 5) [...] opisuje warunki niezbędne do procesu kiełkowania (temperatura, woda, tlen).	52%
3.	IV. Rozumowanie i argumentacja.	VI. Budowa i funkcjonowanie organizmu człowieka. 4. Układ oddechowy. Uczeń: 1) podaje funkcje części układu oddechowego, rozpoznaje je (na [...] modelu [...]) oraz przedstawia związek ich budowy z pełnioną funkcją.	35%
4.	IV. Rozumowanie i argumentacja.	III. Systematyka – zasady klasyfikacji, sposoby identyfikacji i przegląd różnorodności organizmów. Uczeń: 11) przedstawia znaczenie poznanych [...] zwierząt w środowisku [...]. IV. Ekologia. Uczeń: 7) wykazuje, na wybranym przykładzie, że symbioza (mutualizm) jest wzajemnie korzystna dla obu partnerów.	68%
5.	IV. Rozumowanie i argumentacja.	VIII. Genetyka. Uczeń: 5) przedstawia dziedziczenie cech jednogenowych [...].	34%
6.	I. Znajomość różnorodności biologicznej i podstawowych procesów biologicznych.	IX. Ewolucja życia. Uczeń: 2) wyjaśnia na odpowiednich przykładach, na czym polega dobór naturalny i sztuczny [...].	75%

7.	I. Pozyskiwanie, przetwarzanie i tworzenie informacji. II. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów.	2. Wewnętrzna budowa materii. Uczeń: 10) [...] zapisuje elektronowo mechanizm powstawania jonów, na przykładzie [...] Mg [...] Cl, opisuje powstawanie wiązania jonowego.	57%
8.	II. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów.	2. Wewnętrzna budowa materii. Uczeń: 5) [...] wyjaśnia różnice w budowie atomów izotopów wodoru.	61%
9.	II. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów.	7. Sole. Uczeń: 5) wyjaśnia pojęcie reakcji strąceniowej [...], na podstawie tabeli rozpuszczalności soli [...] wnioskuje o wyniku reakcji strąceniowej.	50%
10.	II. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów.	2. Wewnętrzna budowa materii. Uczeń: 12) definiuje pojęcie wartościowości jako liczby wiązań, które tworzy atom, łącząc się z atomami innych pierwiastków [...]. 6. Kwasy i zasady. Uczeń: 3) planuje [...] doświadczenia, w wyniku których można otrzymać wodorotlenek [...].	43%
11.	II. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów.	5. Woda i roztwory wodne. Uczeń: 6) prowadzi obliczenia z wykorzystaniem pojęć: stężenie procentowe, masa substancji, masa rozpuszczalnika, masa roztworu [...].	31%
12.	II. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów. III. Opanowanie czynności praktycznych.	8. Węgiel i jego związki z wodorem. Uczeń: 8) projektuje doświadczenie pozwalające odróżnić węglowodory nasycone od nienasyconych.	23%
13.	I. Wykorzystanie wielkości fizycznych do opisu poznanych zjawisk lub rozwiązania prostych zadań obliczeniowych.	1. Ruch prostoliniowy i siły. Uczeń: 1) posługuje się pojęciem prędkości do opisu ruchu [...]; 2) odczytuje prędkość i przebytą odległość z wykresów zależności drogi [...] od czasu [...].	71%
14.	II. Przeprowadzanie doświadczeń i wyciąganie wniosków z otrzymanych wyników.	9. Wymagania doświadczalne. Uczeń: 5) wyznacza ciepło właściwe wody za pomocą czajnika elektrycznego lub grzałki o znanej mocy (przy założeniu braku strat). 8. Wymagania przekrojowe. Uczeń: 12) planuje doświadczenie lub pomiar [...].	32%
15.	I. Wykorzystanie wielkości fizycznych do opisu poznanych zjawisk lub rozwiązania prostych zadań obliczeniowych.	3. Właściwości materii. Uczeń: 6) posługuje się pojęciem ciśnienia (w tym ciśnienia hydrostatycznego [...]).	61%
16.	III. Wskazywanie w otaczającej rzeczywistości przykładów zjawisk opisywanych za pomocą poznanych praw i zależności fizycznych. IV. Posługiwanie się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym popularno-naukowych).	3. Właściwości materii. Uczeń: 8) analizuje i porównuje wartości sił wyporu dla ciał zanurzonych w cieczy [...]. 2. Energia. Uczeń: 9) opisuje zjawiska topnienia, krzepnięcia, parowania, skraplania [...].	69%
17.	I. Wykorzystanie wielkości fizycznych do opisu poznanych zjawisk lub rozwiązania prostych zadań obliczeniowych.	4. Elektryczność. Uczeń: 10) posługuje się pojęciem pracy i mocy prądu elektrycznego. 8. Wymagania przekrojowe. Uczeń: 6) odczytuje dane z tabeli [...].	40%

18.	II. Przeprowadzanie doświadczeń i wyciąganie wniosków z otrzymanych wyników.	7. Fale elektromagnetyczne i optyka. Uczeń: 5) opisuje (jakościowo) bieg promieni przy przejściu światła z ośrodka rzadszego do ośrodka gęstszego optycznie [...]. 9. Wymagania doświadczalne. Uczeń: 11) demonstruje zjawisko załamania światła (zmiany kąta załamania przy zmianie kąta padania – jakościowo).	50%
19.	I. Korzystanie z różnych źródeł informacji geograficznej.	1. Mapa – umiejętność czytania, interpretacji i posługiwania się mapą. Uczeń: 6) określa położenie [...] matematyczno-geograficzne punktów [...] na mapie.	41%
20.	III. Stosowanie wiedzy i umiejętności geograficznych w praktyce.	2. Kształt, ruchy Ziemi i ich następstwa. Uczeń: 3) [...] przedstawia (wykorzystując również własne obserwacje) zmiany w oświetleniu Ziemi oraz w długości trwania dnia i nocy [...]; 4) podaje najważniejsze geograficzne następstwa ruchów Ziemi.	39%
21.	I. Korzystanie z różnych źródeł informacji geograficznej.	1. Mapa – umiejętność czytania, interpretacji i posługiwania się mapą. Uczeń: 7) lokalizuje na mapach (również konturowych) [...] najważniejsze obiekty geograficzne na świecie [...] ([...] góry [...] morza [...]).	62%
22.	I. Korzystanie z różnych źródeł informacji geograficznej. II. Identyfikowanie związków i zależności oraz wyjaśnianie zjawisk i procesów.	6. Wybrane zagadnienia geografii gospodarczej Polski. Uczeń: 3) przedstawia, na podstawie różnych źródeł informacji, strukturę wykorzystania źródeł energii w Polsce [...].	65%
23.	I. Korzystanie z różnych źródeł informacji geograficznej.	5. Ludność Polski. Uczeń: 3) charakteryzuje [...] zróżnicowanie rozmieszczenia ludności w Polsce [...].	48%
24.	I. Korzystanie z różnych źródeł informacji geograficznej.	1. Mapa – umiejętność czytania, interpretacji i posługiwania się mapą. Uczeń: 2) odczytuje z map informacje przedstawione za pomocą różnych metod kartograficznych. 4. Położenie i środowisko przyrodnicze Polski. Uczeń: 4) podaje główne cechy klimatu Polski; wykazuje ich związek z czynnikami je kształtującymi [...].	19%

Średnie wyniki uczniów z podziałem na przedmioty

Wykres 11. Średnie wyniki uczniów z podziałem na przedmioty

Komentarz

Zadania z zakresu przedmiotów przyrodniczych sprawdzały treści zapisane w podstawie programowej z czterech przedmiotów: biologii, chemii, fizyki i geografii. Szczegółowy wykaz sprawdzanych umiejętności podano w Tabeli 26. Średni wynik za rozwiązanie zadań to 49%.

Zadania z biologii

Za pomocą zadań z zakresu biologii sprawdzano głównie umiejętności *poszukiwania, wykorzystania i tworzenia informacji oraz rozumowania i argumentacji*. Pojawiły się również zadania związane ze *znajomością różnorodności biologicznej oraz znajomością metodyki badań biologicznych*. Zakres treści obejmował zagadnienia z systematyki, budowy i funkcjonowania organizmu roślinnego i organizmu człowieka oraz genetyki i ewolucji życia.

Spośród zadań z biologii na najwyższym poziomie gimnazjaliści rozwiązali zadania 4. i 6. W zadaniu 4. piszący na podstawie analizy tekstu musieli rozstrzygnąć, czy opis zależności między organizmami jest symbiozą czy pasożytnictwem, i wskazać poprawną argumentację dla dokonanego przez siebie wyboru. 68% uczniów poprawnie uznało symbiozę za zależność zachodzącą między organizmami. Prawie wszyscy, którzy dokonali tego wyboru, dobrze go uzasadnili. Analizy tekstu wymagało również rozwiązanie zadania 6. 75% piszących poprawnie zidentyfikowało opisany proces adaptacji zięby do zmieniających się warunków środowiskowych jako *dobór naturalny*.

Umiarkowanie trudne było zadanie 2., które dotyczyło metodyki badań biologicznych. Piszący na podstawie opisu słownego i dokumentacji z przebiegu doświadczenia przedstawionego w formie tabelarycznej mieli ocenić, czy wynik doświadczenia pozwala na sformułowanie wniosku dotyczącego *konieczności dostępności światła do kiełkowania nasion badanego gatunku rośliny* oraz czy *woda jest niezbędna do kiełkowania nasion*. Opisane w zadaniu doświadczenie jest na liście zalecanych w podstawie programowej doświadczeń i obserwacji. Zadanie poprawnie wykonało 52% piszących. Na 100 uczniów 88 właściwie oceniło wniosek, a średnio co drugi potrafił określić, czy doświadczenie pozwala odpowiedzieć na pytanie dotyczące niezbędności wody do kiełkowania nasion. Można przypuszczać, że dla wielu uczniów trudności z rozwiązaniem tego zadania wynikały z niedostatecznej znajomości metodyki badań biologicznych. Doświadczenia w biologii są podstawą do poznawania i rozumienia procesów biologicznych, a analiza i interpretacja wyników obserwacji rozwijają umiejętność ponadprzedmiotową – myślenie naukowe.

Trudne dla uczniów były zadania: 1., 3. i 5.

Zadanie 1. składało się z dwóch części. W pierwszej części (1.1.) oczekiwano od uczniów, aby na podstawie opisu morfologii i warunków bytowania zaleszczotka, organizmu, którego prawdopodobnie uczniowie nie znali, dokonali klasyfikacji tego gatunku do gromady pajęczaków lub owadów. Aby udzielić odpowiedzi, należało wykorzystać wiedzę na temat cech owadów i pajęczaków oraz wykazać się umiejętnością analizy i interpretacji podanych w tekście informacji. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 61% uczniów. Trudniejsza okazała się druga część zadania (1.2.). Średnio co piąty uczeń wiedział, że ciało zaleszczotków pokryte jest chitynowym oskórkiem, a informacja, że *zaleszczotki są pożytecznymi mieszkańcami uli, w których żywią się roztocznymi szkodliwymi dla pszczół i małymi gąsienicami owadów* nie była przydatna dla większości uczniów, aby zaliczyć zaleszczotki do drapieżników.

Trudne dla uczniów okazało się zadanie 3., sprawdzające umiejętność dostrzegania funkcji poszczególnych części układu oddechowego, rozpoznania ich na modelu oraz przedstawienia związku budowy tych części z pełnioną funkcją. Na 100 uczniów 35 rozumiało, że zaznaczony strzałkami ruch fragmentu balonu modeluje przeponę, ukazując jej udział w procesie wentylacji płuc.

Zadanie 5 miało poziom wykonania 34%. Sprawdzało, czy uczeń potrafi zastosować wiedzę dotyczącą zasad dziedziczenia cech jednogenowych w chorobie Huntingtona. Zadanie wymagało analizy tekstu i wykorzystania informacji o przyczynie choroby. Powoduje ją allel dominujący, który znajduje się w autosomie, a rodzice są heterozygotami pod względem tej cechy. Trudności uczniów z rozwiązaniem tego zadania mogły wynikać z niedostatecznej znajomości mechanizmu dziedziczenia cechy jednogenowej warunkowanej przez allele dominujące przy nieznannej uczniom chorobie genetycznej.

Zadania z chemii

Za pomocą zadań z zakresu chemii badano głównie umiejętności *pozyskiwania, przetwarzania i tworzenia informacji* oraz *rozumowania i zastosowania nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów*. Większość zadań sprawdzała umiejętności złożone wymagające wykorzystania i łączenia ze sobą kilku informacji. (zadanie 7., 9., 11., 12.). Zakres treści obejmował zagadnienia dotyczące wewnętrznej budowy materii, właściwości związków nieorganicznych, roztworów wodnych oraz budowy i właściwości węglowodorów.

Najwyższy poziom wykonania miało zadanie 8. Było to zadanie typowe, mało skomplikowane, polegające na prostym przetworzeniu informacji. Sprawdzało umiejętność określania składu jądra atomowego pierwiastka na podstawie jego liczby atomowej i liczby masowej. Umiejętność tę opanowało 61% uczniów. Podane w treści zadania przykłady izotopów (izotopy wodoru) powinny być omawiane na lekcjach chemii. Większość piszących wiedziała, że każdy izotop wodoru ma w jądrze jeden proton. Co trzeci uczeń nie ustalił i nie porównał liczby neutronów w poszczególnych izotopach wodoru.

Umiejętność ustalenia wartościowości pierwiastków na podstawie ich wzorów sumarycznych oraz znajomość właściwości chemicznych substancji potrzebne były do rozwiązania zadania 10. Było ono dwupunktowe. Pierwsza część zadania (10.1.) dotyczyła wskazania wśród podanych wzorów tlenków takiego wzoru tlenku niemetalu, w którym niemetal przyjmuje swoją maksymalną wartościowość. 51% piszących dokonało poprawnego wyboru. Druga część zadania (10.2.) sprawdzała wiedzę na temat właściwości chemicznych tlenków. Okazało się, że co trzeci uczeń trafnie rozpoznał tlenek, który po wprowadzeniu do wody utworzył zasadę.

Zadanie 7. było dla uczniów umiarkowanie trudne. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 57% piszących. Wymagało ono od gimnazjalistów przeanalizowania schematu przedstawiającego mechanizm reakcji tworzenia wiązania jonowego. Następnie na podstawie znajomości budowy atomu mieli oni określić położenie pierwiastka w układzie okresowym oraz wykorzystać teorię wiązań chemicznych do zidentyfikowania pierwiastków tworzących to wiązanie. 43% gimnazjalistów miało

problemy z identyfikacją pierwiastków na podstawie analizy budowy powłoki walencyjnej przedstawionej w formie graficznej (model kropkowy) atomów i jonów.

Zadanie 9. należało do zadań sprawdzających umiejętności złożone. Obudowę zadania stanowiły tekst wprowadzający i fragment tabeli rozpuszczalności soli srebra w wodzie. W tekście wprowadzającym opisano sporządzenie dwóch wodnych roztworów azotanu(V) srebra, do których przygotowania użyto w jednym z roztworów wody destylowanej pozbawionej soli mineralnych, a w drugim wody z kranu zawierającej sole mineralne (m.in. chlorki). Zadanie sprawdzało umiejętność wnioskowania na podstawie analizy informacji podanych w tekście wprowadzającym i tabeli rozpuszczalności. Uczniowie mieli sprawdzić, czy wprowadzenie do wody z kranu soli azotanu(V) srebra spowoduje wytrącenie osadu, a następnie odnieść się do informacji dotyczącej stosowania w pracy laboratoryjnej wody destylowanej, a nie wody z kranu. Na podstawie wyników można stwierdzić, że średnio co drugi uczeń opanował umiejętność analizy informacji pod kątem dostrzegania zależności przyczynowo-skutkowych.

Trudne dla uczniów było zadanie 11., w którym w sposób nietypowy zaprezentowano dane. Zadanie sprawdzało umiejętność obliczenia stężenia procentowego jednego z dwóch roztworów, których składy (masa substancji rozpuszczonej i masa rozpuszczalnika) podane zostały w formie wykresu punktowego. Na podstawie analizy wyników można stwierdzić, że uczniowie pobieżnie przeanalizowali wykres, w szczególności opis osi poziomej (masa rozpuszczalnika). 31% uczniów poprawnie rozwiązało zadanie, pozostali błędnie zinterpretowali dane przedstawione na wykresie.

Najtrudniejszym zadaniem z chemii okazało się dla gimnazjalistów zadanie 12. Dotyczyło umiejętności odróżnienia węglowodorów nasyconych od nienasyconych. Piszący mieli wskazać, który z węglowodorów można było zidentyfikować na podstawie doświadczenia przedstawionego na schemacie. Na podstawie nazwy węglowodoru należało określić, czy jest on węglowodorem nasyconym czy nienasyconym oraz odwołać się do doświadczenia, w którym węglowodory nienasycone odbarwiają wodę bromową.

Zadania zawierające pytania o nasycony bądź nienasycony charakter związków (węglowodorów, kwasów tłuszczowych) pojawiały się już wcześniej w arkuszach egzaminacyjnych, np.: *W której probówce woda bromowa uległa odbarwieniu?*, *W którym wierszu tabeli poprawnie scharakteryzowano wymienione węglowodory?* Polecenia w tych zadaniach odnosiły się jednak do mniej złożonych umiejętności niż polecenie w zadaniu 12. Duża wybieralność uzasadnienia *odbarwia wodę bromową* dla niepoprawnie wskazanego węglowodoru może świadczyć o schematycznym myśleniu. 60% gimnazjalistów wybrało takie uzasadnienie. Na lekcjach chemii oraz w podręcznikach najczęściej stawiane są pytania dotyczące odbarwienia wody bromowej. Postawione pytanie w zadaniu 12. dotyczyło wskazania tego gazu, który tej wody bromowej nie odbarwił. Co czwarty uczeń udzielił poprawnej odpowiedzi.

Zadania z fizyki

Umiejętności uczniów z zakresu fizyki sprawdzane były zadaniami reprezentującymi wszystkie wymagania ogólne podstawy programowej, przy czym skupiono się przede wszystkim na sprawdzeniu umiejętności dotyczących *wykorzystania wielkości fizycznych do opisu poznanych zjawisk oraz przeprowadzania doświadczeń i wyciągania wniosków z otrzymanych wyników*.

Łatwe dla uczniów okazało się zadanie 13., sprawdzające umiejętność odczytywania przebytej odległości z wykresów zależności drogi od czasu i na tej podstawie formułowanie wniosku dotyczącego prędkości poruszających się ciał. Poprawnej odpowiedzi dotyczącej interpretacji zamieszczonych wykresów udzieliło 71% gimnazjalistów.

Umiarkowanie trudne dla uczniów było zadanie 15., za pomocą którego sprawdzano umiejętność posługiwania się pojęciem ciśnienia hydrostatycznego. Stwierdzenia opisujące sytuację przedstawioną na rysunku poprawnie zinterpretowało 61% piszących.

Uczniowie udzielający odpowiedzi na pytania postawione w zadaniu 16., składającym się z dwóch części, musieli przeanalizować dane dotyczące gęstości oraz temperatury topnienia i wrzenia

kilku metali, które zostały zamieszczone w tabeli. Zadanie 16.1. było dla piszących najłatwiejsze w całym zestawie zadań – 78% odpowiedzi poprawnych. W drugiej części zadania (16.2.) uczniowie mieli zidentyfikować metal na podstawie jego stanów skupienia w podanych temperaturach. Okazało się to dla uczniów umiarkowanie trudne – 59% poprawnych odpowiedzi. Co piąty uczeń wskazywał ołów, błędnie interpretując jego stan skupienia w temperaturze 500 °C.

Połowa piszących poprawnie wykonała zadanie 18., które wymagało znajomości zjawiska załamania światła oraz umiejętności analizy zmiany kąta załamania w zależności od kąta padania. Średnio o trzeci uczeń błędnie rozpoznał relację pomiędzy kątem padania a kątem załamania i ocenił pierwsze zdanie jako prawdziwe.

Trudne dla gimnazjalistów okazało się zadanie 17., ponieważ mniej niż połowa z nich (40%) potrafiła na podstawie danych dotyczących mocy oraz czasu pracy domowych urządzeń oszacować ilość zużytej energii elektrycznej. Większość uczniów, którzy udzielili błędnej odpowiedzi, utożsamiała moc urządzenia z zużyta energią, zupełnie ignorując czas pracy tegoż urządzenia. W efekcie najczęściej spotykaną błędną odpowiedzią było wskazywanie urządzenia, które charakteryzuje się największą mocą.

Najtrudniejsze dla piszących było zadanie 14. 32% uczniów udzieliło właściwej odpowiedzi. Zadanie sprawdzało, czy uczeń poprawnie posługuje się pojęciami: ciepło właściwe, praca, moc oraz wie, jakie przyrządy są niezbędne do doświadczalnego wyznaczenia ciepła właściwego. Na podstawie analizy treści zadania i danych z tabeli uczeń powinien stwierdzić, że nieznaną jest masa wody i na tej podstawie wnioskować, że nie zostały wykonane wszystkie pomiary niezbędne do wyznaczenia ciepła właściwego wody. Podane wyniki pomiarów oraz określona moc grzałki pozwoliły natomiast na obliczenie przyrostu temperatury jako różnicy między temperaturą końcową a początkową. Uczeń identyfikował moc grzałki jako energię, którą to urządzenie dostarcza w celu ogrzania wody w określonym czasie.

Na podstawie analizy uzyskanych wyników można stwierdzić, że podobnie jak w latach poprzednich dla gimnazjalistów najtrudniejsze są zadania związane z analizą i interpretacją danych doświadczalnych. Bez kształcenia tych umiejętności i wykonywania na lekcjach doświadczeń zapisanych w podstawie programowej uczniowie będą mieli problemy z opisywaniem i wyjaśnianiem zjawisk fizycznych.

Zadania z geografii

Za pomocą zadań z zakresu geografii sprawdzano głównie umiejętność posługiwania się podstawowym źródłem informacji geograficznej, jakim jest mapa. Zadania te były trudniejsze od zadań, w których uczniowie musieli wykorzystywać np. tabele statystyczne lub tekst. Na podstawie uzyskanych przez uczniów w 2015 r. wyników można stwierdzić, że gimnazjaliści opanowali umiejętność odczytywania podstawowych informacji z map, ale mieli problemy z ich interpretacją.

Piszący na najwyższym poziomie wykonali zadanie związane z identyfikacją gór na mapie Europy. 59% poprawnie rozpoznało położenie Alp wśród pasm górskich zaznaczonych na mapie (zadanie 21.1.), a 65% rozpoznało obiekt znajdujący się na granicy kontynentów Europy i Azji (zadanie 21.2.).

Trudne dla gimnazjalistów okazało się zadanie 19. Poprawnie rozwiązało je 41% uczniów. W zadaniu sprawdzano umiejętność określania położenia matematyczno-geograficznego punktów na mapie. Uczniowie mieli rozpoznać wartość południka przechodzącego przez zaznaczone na mapie miasto Manaus. W tym celu powinni wykorzystać długość geograficzną skrajnego wschodniego przyłodka Ameryki Południowej oraz podaną w treści zadania informację o poprowadzeniu zaznaczonych na mapie południków co 10° długości geograficznej. Należało także uwzględnić fakt, że wartości południków na półkuli zachodniej maleją w kierunku wschodnim.

Najtrudniejsze dla uczniów okazało się zadanie 24., sprawdzające umiejętności wymagające odczytania z mapy cech klimatu Polski oraz wykazania ich związku z czynnikami je kształtującymi. Materiałem źródłowym w tym zadaniu była mapa klimatyczna Polski, na której przedstawiono za

pomocą izoterm rozkład średniej temperatury powietrza w styczniu. 52% gimnazjalistów, niepoprawnie interpretując mapę, błędnie wskazała na brak w Polsce obszarów o średniej temperaturze stycznia niższej niż -5°C . Umiejętność określania wartości zmiennej poza przedstawionym na mapie zakresem nie jest prostą umiejętnością, ale uczniów zawiodła także podstawowa wiedza, z której powinno wynikać, że zimą w górach na południu Polski, np. w Tatrach, temperatury powietrza są niższe od -5°C . Piszący nie zauważali też, że w styczniu w Warszawie średnia temperatura powietrza jest niższa niż we Wrocławiu. Na taką odpowiedź wskazywał na mapie przebieg izoterm, których wartości malały w kierunku północno-wschodnim (poza górami). Należało zauważyć, że przebieg izoterm na mapie potwierdzał ogólną prawidłowość klimatyczną polegającą na coraz niższej zimą średniej temperaturze powietrza wraz z rosnącą odległością od oceanu i zmniejszaniem się wpływów morskich mas powietrza. Zadanie poprawnie rozwiązało 19% gimnazjalistów.

Należy zwrócić uwagę na fakt, że mapy załączone do zadań były uogólnione i ściśle powiązane z poleceniem tak, aby skupić uwagę uczniów na istotnych szczegółach. Wielu uczniów nie wykorzystało tej możliwości – dokonana przez nich analiza map była bardzo pobieżna.

Atutem zadań wykorzystujących mapy jako materiał źródłowy i zastosowanych w zadaniach z przedmiotów przyrodniczych był dobór map zróżnicowanych zarówno pod względem szczegółowości, jak i treści. Pozwoliło to rzetelnie sprawdzić najważniejszą umiejętność geograficzną, jaką jest posługiwanie się mapą, i uwzględnić jeden z głównych obszarów edukacji geograficznej na poziomie gimnazjalnym – geografii regionalną.

Wnioski i rekomendacje

Zestawienie wyników tegorocznego egzaminu gimnazjalnego wskazuje, że:

1. trudność zadań egzaminacyjnych zależy głównie od tego, na ile są one złożone i nietypowe – uczniowie poprawnie rozwiązywali zadania, które sprawdzały umiejętności odczytywania i interpretowania informacji w sytuacjach typowych, wyćwiczonych podczas lekcji; problemy pojawiały się wtedy, gdy gimnazjaliści mieli do czynienia z sytuacją nietypową lub w nietypowy sposób zostały podane informacje do zadania (np. w formie wykresu punktowego). Widoczne jest, że umiejętności przetwarzania informacji sprawdzane zadaniami wychodzącymi poza znany schemat nie zostały przez uczniów opanowane w dostatecznym zakresie;
2. trudne dla uczniów były zadania wymagające wykonania prostych operacji matematycznych,
3. najtrudniejsze dla piszący okazały się zadania, w których odwoływano się do analizy doświadczeń i interpretacji wyników.

Sukces egzaminacyjny zależy nie tylko od znajomości pojęć i faktów, ale także od umiejętności wykorzystywania informacji (również nowych). Warto więc w pracy z uczniami stosować metody, które te umiejętności będą doskonaliły. Rekomendujemy wdrażanie uczniów do samodzielnego projektowania i przeprowadzania doświadczeń oraz analizy ich wyników, a także formułowania wniosków na podstawie przeprowadzanego rozumowania. Są to umiejętności ponadprzedmiotowe, które służą kształtowaniu postawy poznawczej oraz przygotowują uczniów do rozwiązywania problemów bardziej złożonych. W nauczaniu geografii nacisk powinien być kładziony na pracę z mapą. W wielu przypadkach mapa ilustruje treści, na podstawie których uczeń powinien dostrzegać prawidłowości i związku przyczynowo-skutkowe.

Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych

Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

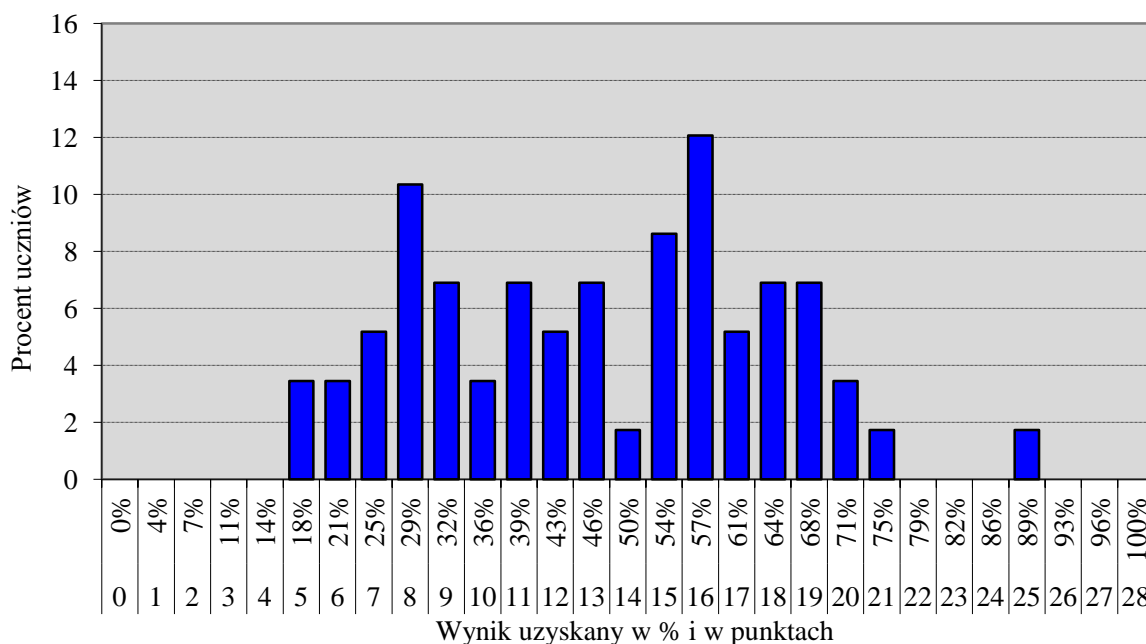
Arkusz dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera z zakresu przedmiotów przyrodniczych (GM-P2-152) został dostosowany na podstawie arkusza GM-P1-152 zgodnie z zaleceniami specjalistów. Uczniowie otrzymali arkusz, w którym została wyróżniona informacja o numerze każdego zadania i liczbie punktów możliwych do uzyskania za jego rozwiązanie. W tekstach do zadań i między odpowiedziami zwiększono interlinię oraz zastosowano pionowy układ odpowiedzi. Uczniowie wybrane odpowiedzi zaznaczali w arkuszu, poprzez otoczenie ich kółkiem.

Tabela 27. Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
24	7	89	46	29; 39 i 57	47,75	21,47

Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych

Arkusze dla uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych z zakresu przedmiotów przyrodniczych (GM-P4-152, GM-P5-152, GM-P6-152) zostały przygotowane na podstawie arkusza standardowego. Uczniowie słabowidzący otrzymali arkusze, w których dostosowano wielkość czcionki – odpowiednio Arial 16 pkt i Arial 24 pkt. Dla uczniów niewidomych przygotowano arkusze w brajlu.

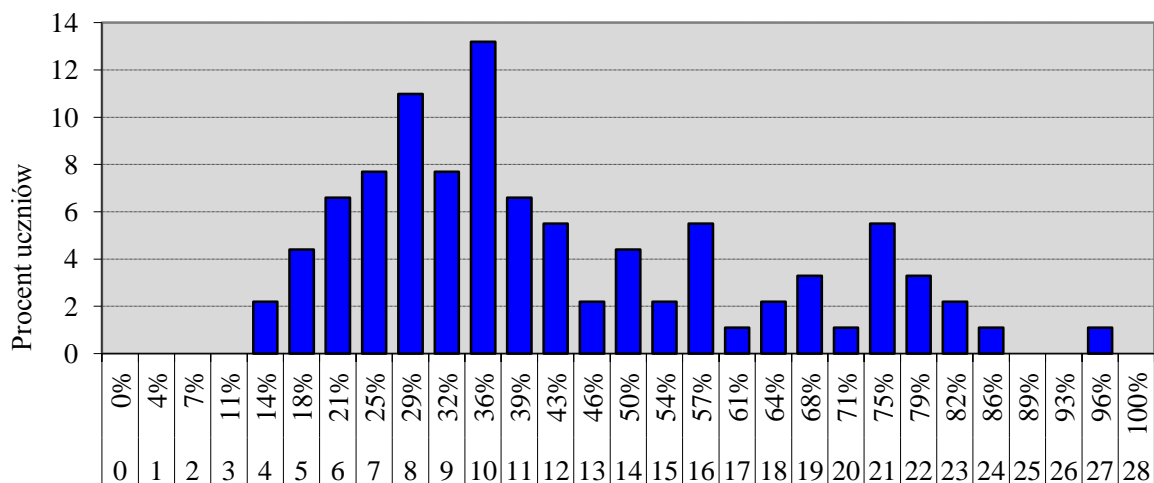
Wykres 12. Rozkład wyników uczniów

Tabela 28. Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
G4-47	18	89	54	57	49,38	16,69
G5-10	18	57	30,5	25 i 29	35,10	12,89
G6-1	-	64	-	-	64,00	-

Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących

Uczniowie słabosłyszący i uczniowie niesłyszący rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu GM-P7-152, który został przygotowany na podstawie arkusza standardowego. Arkusz egzaminacyjny składał się z 24 zadań. Polecenia uproszczono, ograniczając je do niezbędnych informacji oraz dostosowano słownictwo. W miarę możliwości przeredagowano treści zadań, wykorzystując znany uczniowi kontekst praktyczny lub ilustrując treść rysunkami.

Wynik uzyskany w % i w punktach

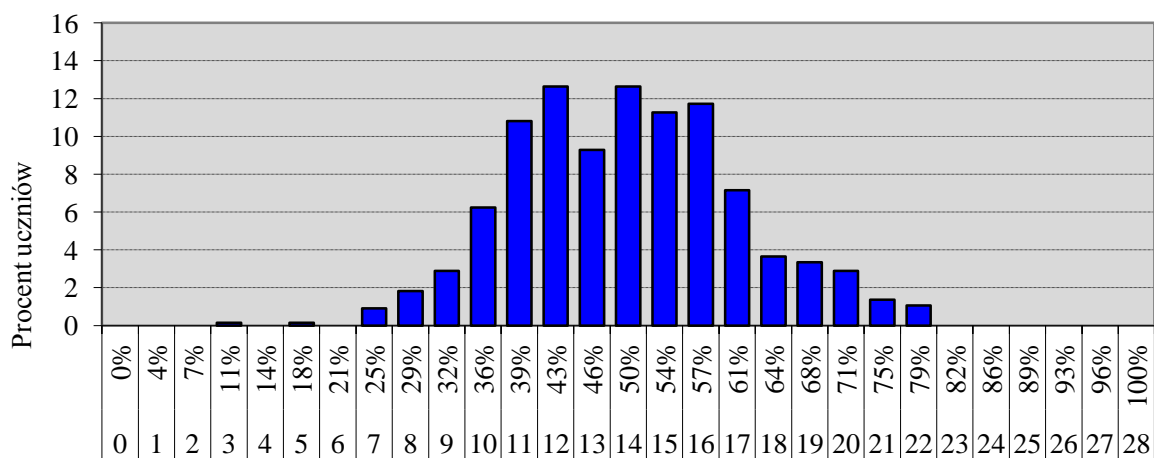
Wykres 13. Rozkład wyników uczniów

Tabela 29. Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
91	14	96	36	36	42,89	19,68

Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu GM-P8-152. Arkusz egzaminacyjny zawierał 20 zadań zamkniętych. W zadaniach wykorzystano rysunki, schematy, tabele, opisy doświadczeń i mapy.

Wynik uzyskany w % i w punktach

Wykres 14. Rozkład wyników uczniów

Tabela 30. Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
657	11	79	50	43; 50	49,87	11,16

III. JĘZYKI OBCE

Język angielski – poziom podstawowy

1. Opis arkusza standardowego

Arkusz składał się z 40 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego, prawda-falsz oraz zadań na dobieranie) ujętych w 11 wiązek. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności określone w podstawie programowej III.0 w czterech obszarach: rozumienie ze słuchu (12 zadań), rozumienie tekstów pisanych (12 zadań), znajomość funkcji językowych (10 zadań) oraz znajomość środków językowych (6 zadań). Za rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 1. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba uczniów		28188
Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	bez dysfunkcji	25729
	z dysleksją rozwojową	2459
	dziewczeta	13798
	chłopcy	14390
	ze szkół na wsi	9903
	ze szkół w miastach do 20 tys. Mieszkańców	7136
	ze szkół w miastach od 20 tys. Do 100 tys. Mieszkańców	6569
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. Mieszkańców	4580
	ze szkół publicznych	26879
	ze szkół niepublicznych	1309

Z egzaminu zwolniono 63 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 2. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	23
	100% widzący i niewidomi	45
	słabosłyszący i niesłyszący	78
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	431
	Ogółem	577

3. Przebieg egzaminu

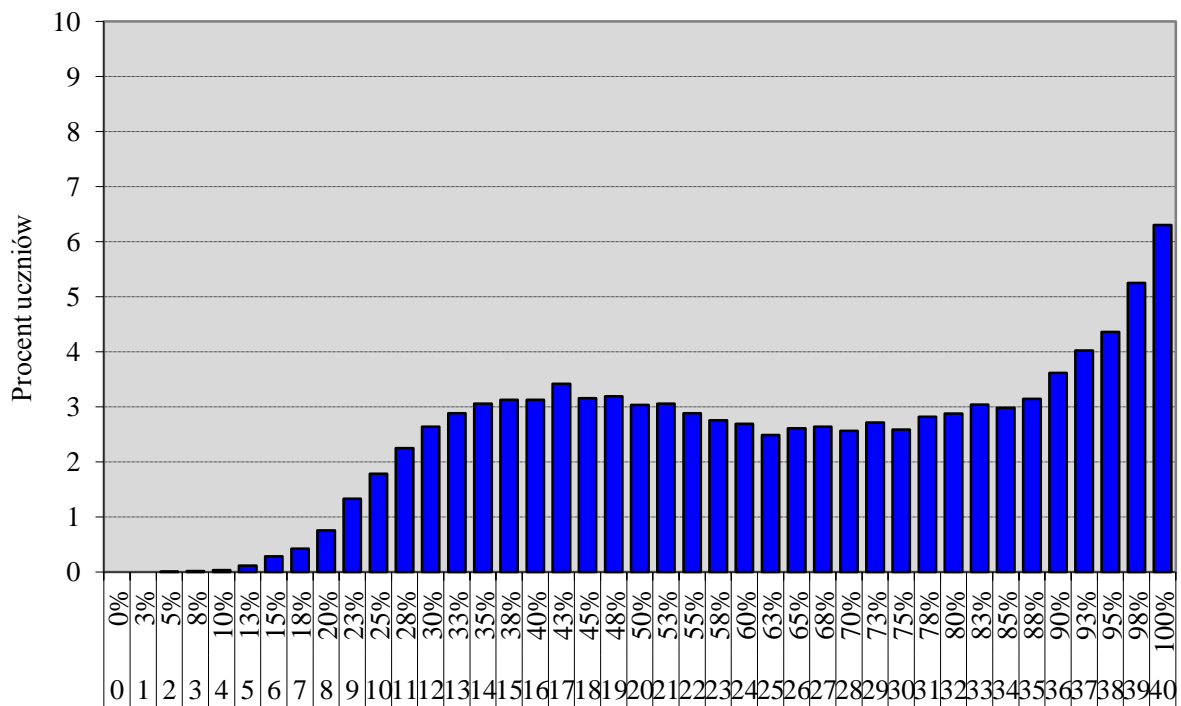
Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		23 kwietnia 2015 r.	
Czas trwania egzaminu		60 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym	
		do 80 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu dostosowanym	
Liczba szkół		614	
Liczba obserwatorów ⁹ (§ 143)		31	
Liczba unieważnień ⁹	w przypadku		
	§ 47 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
		wniesienia lub korzystania przez ucznia w Sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	1
		zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym uczniom	nie dotyczy
	§ 47 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
	§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	2
	§ 146 ust. 4	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
inne (np. złe samopoczucie ucznia)		2	
Liczba wglądów ⁹ (§ 50)		1	

⁹Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wynik uzyskany w % i w punktach

Wykres 1. Rozkład wyników uczniów

Tabela 4. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
28188	5	100	65	100	64,95	24,25

Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Tabela 5. Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Język angielski – poziom podstawowy		
wynik procentowy	wartość centyla	stanin
0	1	1
3	1	
5	1	
8	1	
10	1	
13	1	
15	1	
18	1	
20	2	
23	3	
25	5	
28	7	2
30	9	
33	12	
35	15	3
38	18	
40	21	
43	24	
45	27	4
48	30	
50	33	
53	36	
55	39	
58	42	5
60	44	
63	47	
65	49	
68	52	
70	55	
73	57	
75	60	
78	63	6
80	65	
83	68	
85	71	
88	75	
90	78	7
93	82	
95	87	8, 9
98	93	
100	100	

Wyniki na skali centylowej i staninowej umożliwiają porównanie wyniku ucznia z wynikami uczniów w całym kraju. Na przykład, jeśli uczeń z języka angielskiego na poziomie podstawowym uzyskał 80% punktów możliwych do zdobycia (wynik procentowy), to oznacza, że jego wynik jest taki sam lub wyższy od wyniku 65% wszystkich zdających (wynik centylowy), a niższy od wyniku 35% zdających i znajduje się on w 6 staninie.

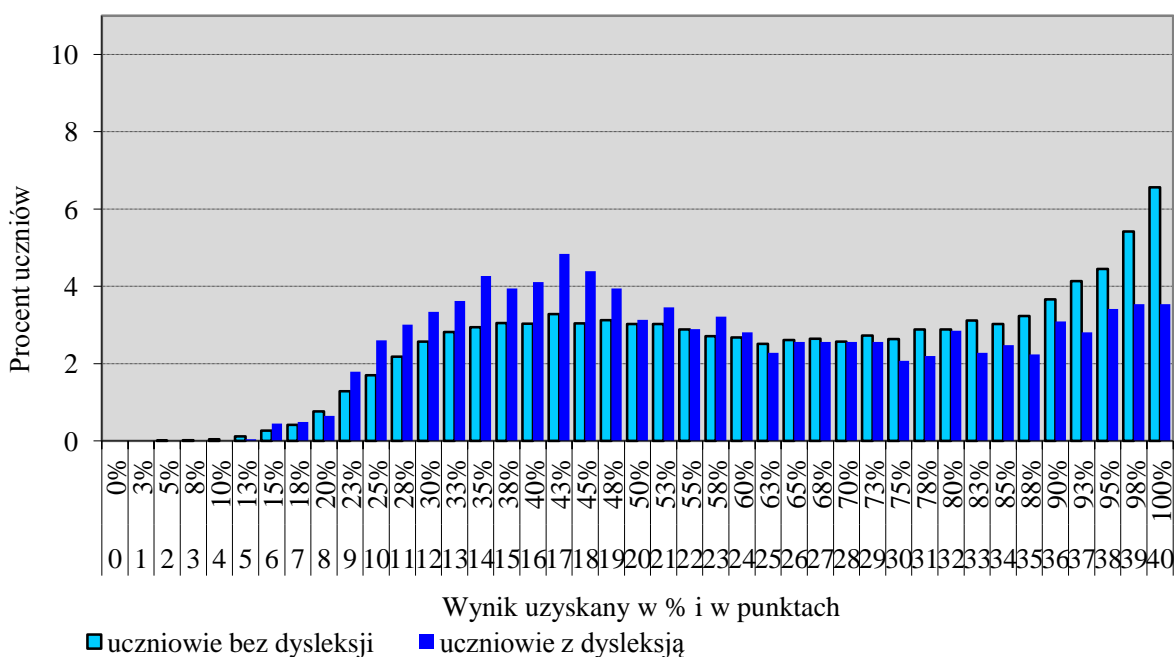
Średnie wyniki szkół¹⁰ na skali staninowej

Tabela 6. Wyniki szkół na skali staninowej

Stanin	Przedział wyników (w %)
1	26-38
2	39-49
3	50-55
4	56-60
5	61-66
6	67-72
7	73-80
8	81-91
9	92-100

Skala staninowa umożliwia porównywanie średnich wyników szkół w poszczególnych latach. Uzyskanie w kolejnych latach takiego samego średniego wyniku w procentach nie oznacza tego samego poziomu osiągnięć.

Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

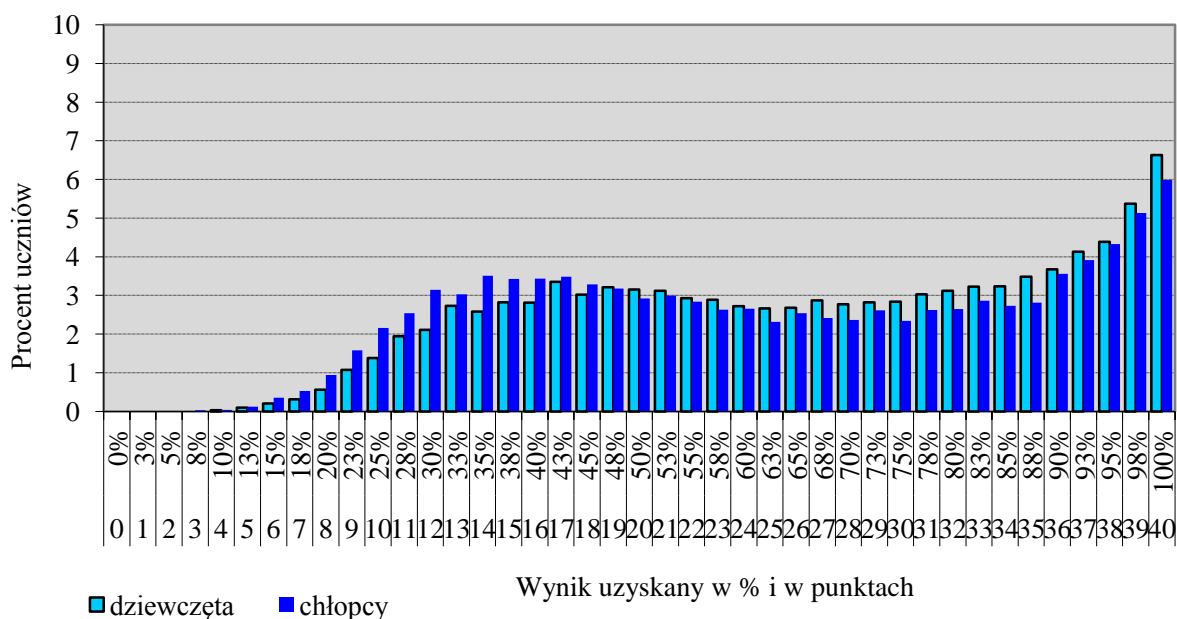
Wykres 2. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

Tabela 7. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	25729	5	100	65	100	65,50	24,24
Uczniowie z dysleksją rozwojową	2459	13	100	55	43	59,17	23,56

¹⁰Ilećroć w niniejszym sprawozdaniu jest mowa o wynikach szkół w 2015 roku, przez szkołę należy rozumieć każdą placówkę, w której liczba uczniów przystępujących do egzaminu była nie mniejsza niż 5. Wyniki szkół obliczono na podstawie wyników uczniów, którzy wykonywali zadania z arkusza GA-P1-152.

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 3. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 8. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	13798	10	100	68	100	66,55	23,57
Chłopcy	14390	5	100	63	100	63,42	24,78

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 9. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	9903	8	100	60	43	61,16	23,15
Miasto do 20 tys. mieszkańców	7136	8	100	60	100	62,02	23,60
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	6569	5	100	70	100	67,01	24,48
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	4580	8	100	83	100	74,75	24,21

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 10. Wyniki uczniów szkół publicznych i niepublicznych – parametry statystyczne

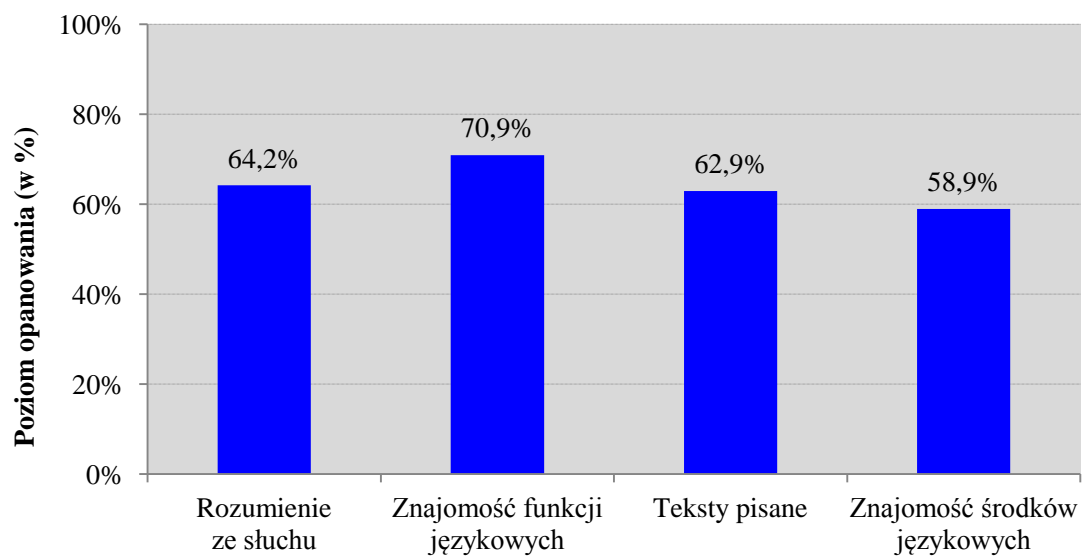
	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	26879	5	100	65	100	64,79	23,95
Szkoła niepubliczna	1309	8	100	78	100	68,19	29,58

Poziom wykonania zadań

Tabela 11. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Nr zad.	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	83%
	1.2.		70%
	1.3.		49%
	1.4.	2.5) Uczeń określa kontekst wypowiedzi.	72%
	1.5.	2.2) Uczeń określa główną myśl tekstu.	48%
	2.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	59%
	2.2.		67%
	2.3.		61%
	2.4.		75%
	3.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	63%
	3.2.		76%
	3.3.		48%
IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Znajomość funkcji językowych	4.1.	6.6) Uczeń wyraża swoje emocje.	48%
	4.2.	6.2) Uczeń stosuje formy grzecznościowe.	83%
	4.3.	6.5) Uczeń wyraża swoje opinie i życzenia, pyta o opinie i życzenia innych.	55%
	4.4.	6.3) Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.	70%
	5.1.	6.3) Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.	75%
	5.2.	6.2) Uczeń stosuje formy grzecznościowe.	75%
	5.3.	6.7) Uczeń wyraża prośby i podziękowania oraz zgodę lub odmowę wykonania prośby.	74%
	6.1.	6.3) Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.	80%
	6.2.	6.6) Uczeń wyraża swoje emocje.	72%
6.3.	6.7) Uczeń wyraża prośby i podziękowania oraz zgodę lub odmowę wykonania prośby.	76%	
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	7.1.	3.4) Uczeń określa kontekst wypowiedzi.	75%
	7.2.	3.2) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	54%
	7.3.	3.2) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	61%
	7.4.	3.4) Uczeń określa kontekst wypowiedzi.	72%
	8.1.	3.3) Uczeń określa intencje nadawcy/autora tekstu.	44%
	8.2.	3.2) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	83%
	8.3.	3.1) Uczeń określa główną myśl tekstu.	57%
	8.4.	3.2) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	81%
	9.1.	3.2) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	65%
	9.2.		41%
9.3.	66%		
9.4.	56%		
I. Znajomość środków językowych	10.1.	1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych)	67%
	10.2.		48%
	10.3.		46%
	11.1.	1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych)	66%
	11.2.		38%
	11.3.		88%

Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Wykres 4. Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Język angielski – poziom rozszerzony

1. Opis arkusza standardowego

Uczniowie bez dysfunkcji oraz uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się wykonywali zadania zawarte w arkuszu standardowym. Arkusz składał się z 20 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego oraz zadań na dobieranie) ujętych w 5 wiązek oraz 11 zadań otwartych (dwóch wiązek zadań sprawdzających znajomość środków językowych oraz jednego zadania sprawdzającego umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej). Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności określone w podstawie programowej III.1 w czterech obszarach: rozumienie ze słuchu (10 zadań), rozumienie tekstów pisanych (10 zadań), znajomość środków językowych (10 zadań) oraz tworzenie wypowiedzi pisemnej (1 zadanie). Za rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 12. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba uczniów		25406
Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	bez dysfunkcji	23127
	z dysleksją rozwojową	2279
	dziewczeta	12577
	chłopcy	12829
	ze szkół na wsi	8649
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	6118
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	6128
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	4511
	ze szkół publicznych	24255
	ze szkół niepublicznych	1151

Z egzaminu zwolniono 63 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 13. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	22
	słabowidzący i niewidomi	39
	słabosłyszący i niesłyszący	71
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	16
	Ogółem	148

3. Przebieg egzaminu

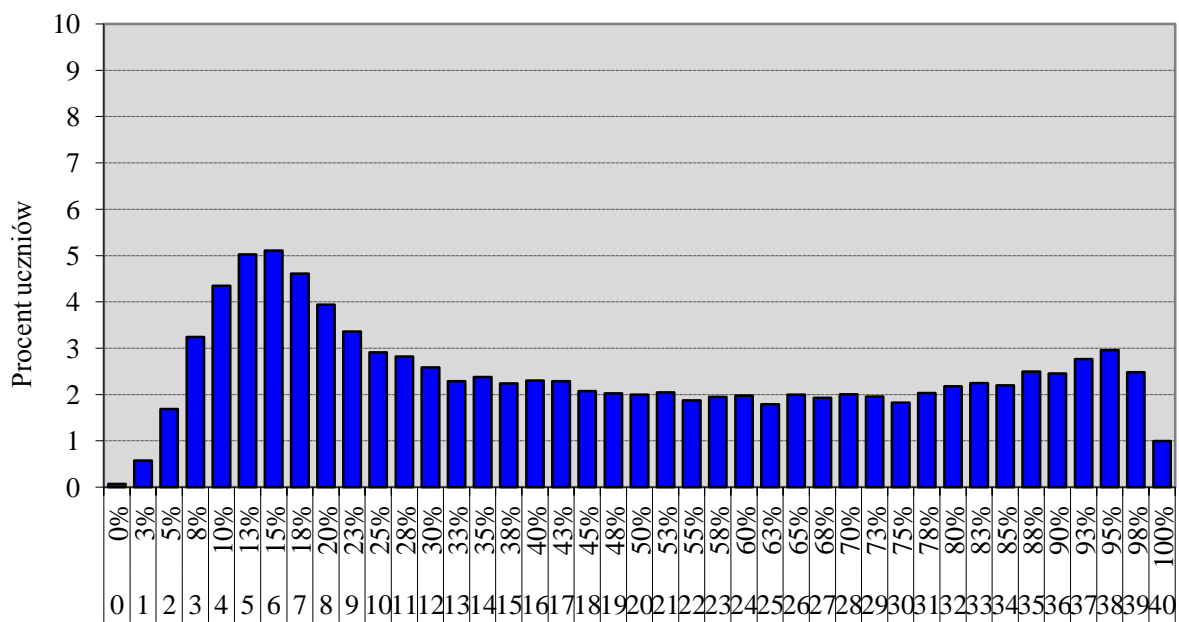
Tabela 14. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		23 kwietnia 2015 r.	
Czas trwania egzaminu		60 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym	
		do 90 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu dostosowanym	
Liczba szkół		598	
Liczba zespołów egzaminatorów		11	
Liczba egzaminatorów		278	
Liczba obserwatorów ¹¹ (§ 143)		28	
Liczba unieważnień ¹¹	w przypadku		
	§ 47 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
		wniesienia lub korzystania przez ucznia w Sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	nie dotyczy
		zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym uczniom	nie dotyczy
	§ 47 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	2
	§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	4
	§ 146 ust. 4	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
	inne (np. złe samopoczucie ucznia)		1
Liczba wglądów ¹¹ (§ 50)		1	

¹¹Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wynik uzyskany w % i w punktach

Wykres 5. Rozkład wyników uczniów

Tabela 15. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
25406	0	100	43	15	46,78	29,45

Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Tabela 16. Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Język angielski – poziom rozszerzony		
wynik procentowy	wartość centyla	stanin
0	1	1
3	1	
5	3	
8	6	2
10	11	
13	16	3
15	21	
18	25	
20	29	4
23	32	
25	35	
28	38	
30	40	
33	43	5
35	45	
38	47	
40	49	
43	51	
45	53	
48	55	
50	57	
53	59	6
55	61	
58	63	
60	64	
63	66	
65	68	
68	70	
70	72	
73	74	7
75	76	
78	78	
80	80	
83	82	8
85	85	
88	87	
90	90	9
93	93	
95	96	
98	99	
100	100	

Wyniki na skali centylowej i staninowej umożliwiają porównanie wyniku ucznia z wynikami uczniów w całym kraju. Na przykład, jeśli uczeń z języka angielskiego na poziomie rozszerzonym uzyskał 80% punktów możliwych do zdobycia (wynik procentowy), to oznacza, że jego wynik jest taki sam lub wyższy od wyniku 80% wszystkich zdających (wynik centylowy), a niższy od wyniku 20% zdających i znajduje się on w 7 staninie.

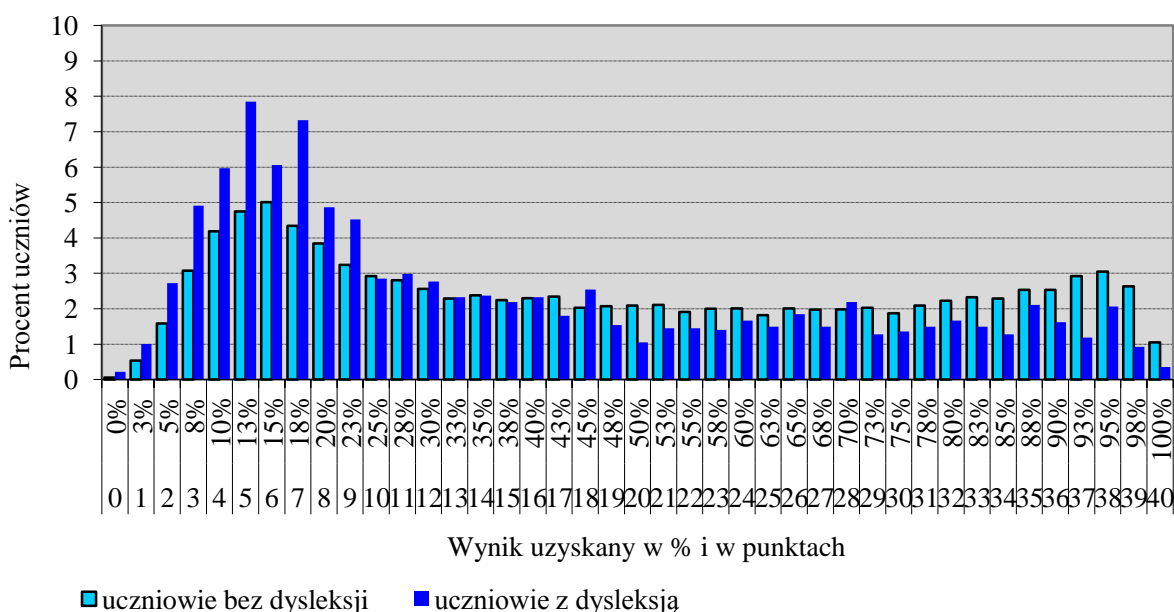
Średnie wyniki szkół¹² na skali staninowej

Tabela 17. Wyniki szkół na skali staninowej

Stanin	Przedział wyników (w %)
1	8–17
2	18–27
3	28–33
4	34–39
5	40–47
6	48–55
7	56–66
8	67–83
9	84–98

Skala staninowa umożliwia porównywanie średnich wyników szkół w poszczególnych latach. Uzyskanie w kolejnych latach takiego samego średniego wyniku w procentach nie oznacza tego samego poziomu osiągnięć.

Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

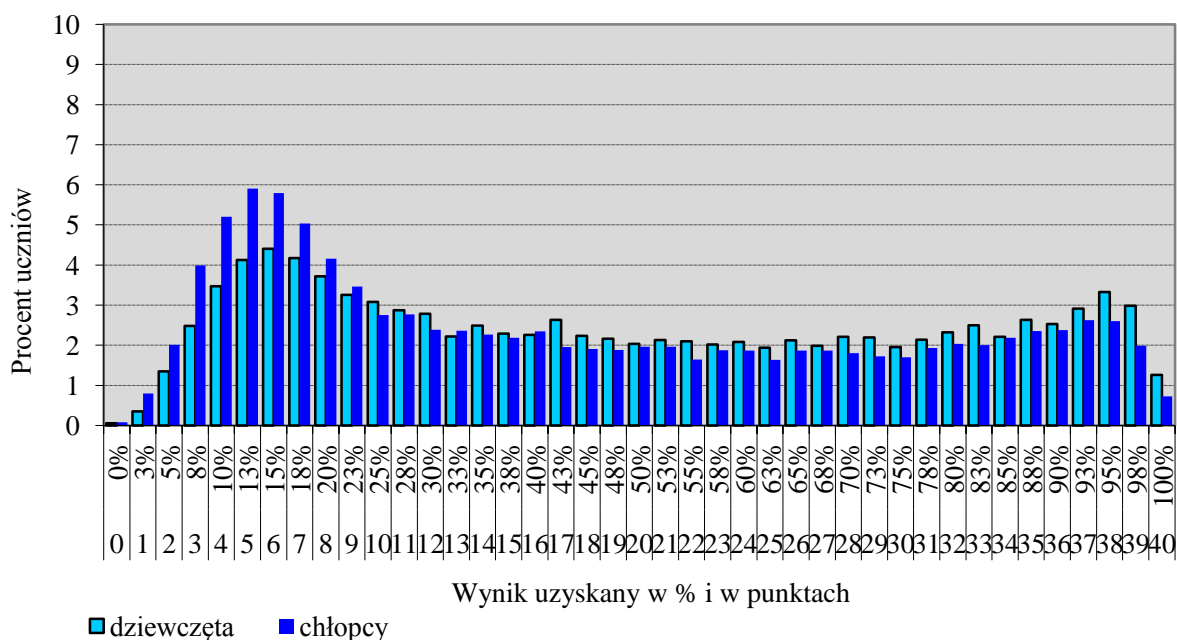
Wykres 6. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

Tabela 18. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	23127	0	100	43	15	47,66	29,48
Uczniowie z dysleksją rozwojową	2279	0	100	28	13	37,80	27,56

¹²Ilekoć w niniejszym sprawozdaniu jest mowa o wynikach szkół w 2015 roku, przez szkołę należy rozumieć każdą placówkę, w której liczba uczniów przystępujących do egzaminu była nie mniejsza niż 5. Wyniki szkół obliczono na podstawie wyników uczniów, którzy wykonywali zadania z arkusza GA-R1-152.

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 7. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 19. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Plać	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	12577	0	100	45	15	49,44	29,20
Chłopcy	12829	0	100	38	13	44,17	29,46

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 20. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	8649	0	100	35	15	41,57	27,26
Miasto do 20 tys. mieszkańców	6118	0	100	38	13	43,66	27,87
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	6128	0	100	48	15	49,11	30,02
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	4511	0	100	63	95	57,82	31,45

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 21. Wyniki uczniów szkół publicznych i niepublicznych – parametry statystyczne

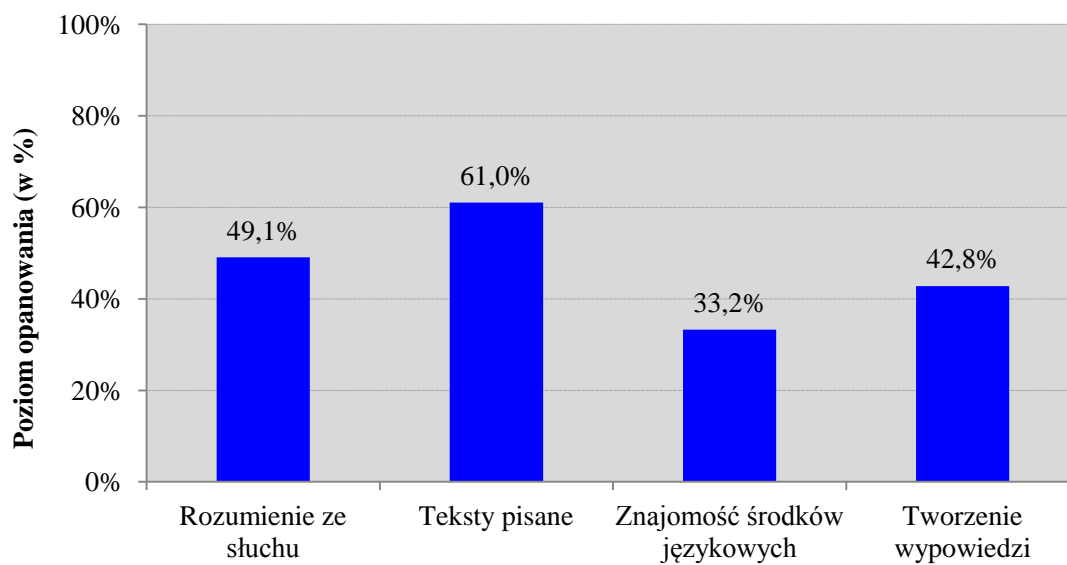
	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	24255	0	100	40	15	46,24	29,05
Szkoła niepubliczna	1151	3	100	70	95	58,15	35,05

Poziom wykonania zadań

Tabela 22. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Nr zad.	Wymagania szczegółowe/Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)	
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	46%	
	1.2.		35%	
	1.3.	2.5) Uczeń określa kontekst wypowiedzi.	67%	
	1.4.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	46%	
	1.5.		32%	
	1.6.		44%	
	2.1.	2.4) Uczeń określa intencję nadawcy/autora tekstu.	46%	
	2.2.		49%	
	2.3.		56%	
	2.4.		70%	
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	3.1.	3.2) Uczeń określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	56%	
	3.2.		64%	
	3.3.		70%	
	4.1.	3.6) Uczeń rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	58%	
	4.2.		67%	
	4.3.		62%	
	4.4.		42%	
	5.1.	3.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	66%	
5.2.	61%			
5.3.	65%			
I. Znajomość środków językowych	6.1.	1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	42%	
	6.2.		29%	
	6.3.		54%	
	6.4.		31%	
	6.5.		36%	
	7.1.	1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	23%	
	7.2.		37%	
	7.3.		31%	
	7.4.		28%	
	7.5.		22%	
I. Znajomość środków językowych III Tworzenie wypowiedzi IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Wypowiedź pisemna	8.	5. Uczeń tworzy krótkie, proste i zrozumiałe wypowiedzi pisemne, np. e-mail: 1) opisuje ludzi [...] i czynności; 4) relacjonuje wydarzenia z przeszłości; 5) wyraża i uzasadnia swoje poglądy [...]; 6) przedstawia opinie innych osób; 9) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji. 7. Uczeń reaguje w formie prostego tekstu pisanego, np. e-mail, w typowych sytuacjach: 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia.	treść	40%
		spójność i logika wypowiedzi	49%	
		zakres środków językowych	45%	
		poprawność środków językowych	39%	
1.	1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych), umożliwiających realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów: 1) człowiek; 3) szkoła; 5) życie rodzinne i towarzyskie (formy spędzania czasu wolnego); 10) sport (dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, imprezy sportowe, sport wyczynowy).			

Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Wykres 8. Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Komentarz

Głównym celem niniejszej analizy jest wskazanie mocnych i słabych stron gimnazjalistów w oparciu o dane statystyczne i obserwacje egzaminatorów oceniających prace uczniów oraz omówienie niektórych przyczyn trudności w rozwiązywaniu zadań w tegorocznych arkuszach.

Poziom podstawowy

Gimnazjaliści przystępujący do egzaminu z języka angielskiego na poziomie podstawowym uzyskali średnio 65% punktów, a na poziomie rozszerzonym 47% punktów. Analizując wykresy przedstawiające rozkłady wyników (Wykres 1. i Wykres 5.), zarówno na poziomie podstawowym, jak i na poziomie rozszerzonym można zauważyć ich dwumodalność. Oznacza to, że wśród gimnazjalistów wyraźnie można wyodrębnić dwie grupy uczniów o zróżnicowanych ogólnych kompetencjach językowych. Na poziomie podstawowym dominującą grupą są uczniowie, którzy uzyskali wyniki powyżej 90% punktów. Wyjaśnieniem może być fakt, że zdecydowana większość uczniów obowiązkowo przystępujących do egzaminu na poziomie podstawowym kontynuuje naukę języka angielskiego rozpoczętą w szkole podstawowej. W związku z tym realizują oni na lekcjach podstawę programową III.1 i mają obowiązek przystąpić do egzaminu na poziomie rozszerzonym. Wysokie wyniki z egzaminu na poziomie podstawowym, którego zadania oparte są na podstawie programowej III.0 (dla uczniów rozpoczynających naukę języka obcego w gimnazjum) nie powinny więc być zaskoczeniem. Drugą grupą są gimnazjaliści z wynikami pomiędzy 33% a 55% punktów.

Także wśród wyników uczniów na poziomie rozszerzonym można zaobserwować dwie grupy uczniów, ale grupa uczniów o niskich wynikach (poniżej 30% punktów) jest znacznie liczniejsza od grupy, która uzyskała wysokie wyniki. Istnienie dużej grupy uczniów, którzy uzyskują niskie i bardzo niskie wyniki na poziomie rozszerzonym oznacza, że spora część gimnazjalistów nie opanowała wymagań podstawy programowej III.1 w zadowalającym stopniu (powyżej 70% punktów).

Uczniowie uzyskali na poziomie podstawowym najwyższe wyniki za rozwiązanie zadań sprawdzających znajomość funkcji językowych (średni wynik wynosi 71% punktów), niższe wyniki uzyskali w pozostałych trzech obszarach umiejętności: rozumienie ze słuchu (64% punktów), rozumienie tekstów pisanych (63% punktów) oraz znajomość środków językowych (59% punktów).

Na podstawie analizy wyników uzyskanych w obszarze **rozumienia ze słuchu** można stwierdzić, że wśród zadań umiarkowanie trudnych dla gimnazjalistów znajdowały się zadania sprawdzające umiejętność wyszukiwania w tekście określonych informacji. Poniżej zamieszczono analizę dwóch zadań: 1.1., które było dla uczniów najłatwiejsze i 1.3., które było dla nich najtrudniejsze.

1.1. What will the girl wear to the party?

Transkrypcja

Girl: I don't know what to wear to Tina's party. What do you think of this dress?

Boy: A dress? But it's a barbecue!

Girl: You're right. I won't feel comfortable in a dress.

Boy: Why don't you wear this T-shirt and jeans?

Girl: I'm afraid the T-shirt needs washing. But look at this blouse. I think it goes well with the jeans.

Boy: Good idea!

Girl: That's decided then.

Udzielając poprawnej odpowiedzi na pytanie postawione w zadaniu 1.2. należało zrozumieć nazwy ubrań podane w nagraniu i zdecydować, które z nich dziewczyna założy na przyjęcie. Propozycje założenia sukienki oraz t-shirtu z dżinsami zostają odrzucone przez rozmówców. Natomiast kluczowe wyrażenia wskazujące na ostateczny wybór ubrania (*Good idea* oraz *That's decided then*) pojawiają się w rozmowie w reakcji na propozycję założenia bluzki i dżinsów. Większość uczniów (70%) wykonała to zadanie poprawnie.

1.3. What time are the boys going to meet?

A.

B.

C.

Transkrypcja

Boy: Peter, it's me. I've got the tickets for this new thriller. The film starts at half past six, so let's meet in front of the shopping centre at a quarter to six. We'll have time to look at some games. Don't be late. Bye!

W przypadku zadania 1.3. jedynie 49% uczniów wskazało poprawną odpowiedź. Zadanie sprawdzało umiejętność określania czasu zegarowego. Udzielenie błędnej odpowiedzi mogło wynikać z niezwrócenia uwagi na fakt, że pytanie dotyczy godziny spotkania a nie godziny rozpoczęcia filmu. Gimnazjaliści, którzy wybrali błędne odpowiedzi (B. i C.), mogli kierować się usłyszaną w nagraniu liczbą sześć. Nie zrozumieli oni prawdopodobnie wyrażenia *a quarter to six*, które odpowiada polskiemu „za kwadrans szósta”.

Oprócz wymienionych zadań 1.1. i 1.3. w obszarze rozumienia ze słuchu trudność sprawiło uczniom także rozwiązanie zadań sprawdzających umiejętność określania głównej myśli tekstu. W dwóch zadaniach sprawdzających tę umiejętność (1.5. oraz 3.3.) poprawnej odpowiedzi udzieliła około 48% gimnazjalistów. Poniżej omówiono jedno z tych zadań.

3.3.	The speaker explains to the listeners one of the methods used in her tricks.	P	F
------	--	---	---

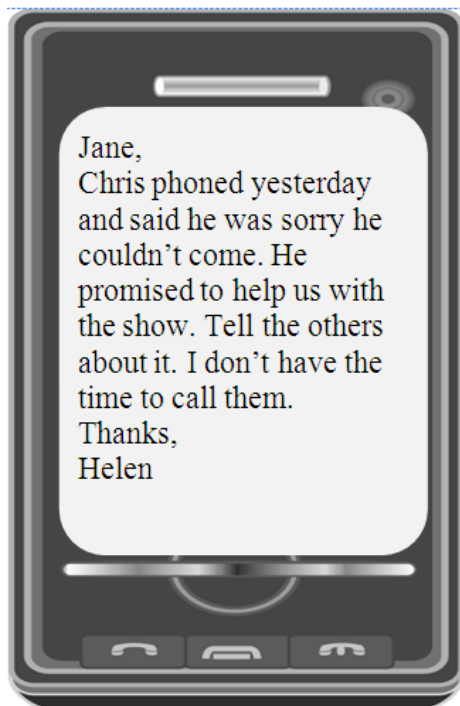
Transkrypcja

Woman: Do you have a talent for magic? Would you like to take part in our new talent show on Channel Four called Wannabe Wizard? We're looking for young people who are good at performing tricks. During the show TV viewers will choose the best young magician of the month. If you are interested, film yourselves doing a few different tricks. Make sure that each trick is no longer than 90 seconds. And remember: do not add any sound effects or music. Please send us your video material by the 31st of May together with your name and address. We'll invite some of you to perform your tricks in our studio. But before that, you'll have to write an e-mail to us and explain the method used in your tricks.

48% gimnazjalistów uznało, że zdanie 3.3. jest prawdziwe. Część z nich zasugerowała się prawdopodobnie słowem *method* użytym w zadaniu i powtórzonym w ostatnim zdaniu wypowiedzi. Tymczasem słowo *method* pojawiło się jedynie w instrukcji dla chętnych do wzięcia udziału w programie telewizyjnym, którego dotyczyła wypowiedź. Kobieta nie tylko nie przedstawiała żadnej

metody stosowanej w swoich sztukach, ale nie wspominała nawet o tym, że sama jest magikiem. Prezentowała ona tylko zasady zgłaszania się do programu.

W obszarze **rozumienia tekstów pisanych** trudne dla uczniów były zadania sprawdzające ogólne rozumienie tekstu, w tym przede wszystkim zadanie, wymagające określenia intencji autora wiadomości (zadaniu 8.1.).

8.1. Helen wrote the message to

- A. make a promise to Jane.
- B. thank Jane for coming.
- C. ask Jane to do something.

W tym zadaniu wskazanie poprawnego rozwiązania wymagało zrozumienia, że Helen prosi Jane o przekazanie innym osobom informacji otrzymanej od Chrisa (*Tell the others about it.*). Poprawną odpowiedź C. wybrało 44% uczniów. Osoby, które wybrały błędne odpowiedzi, prawdopodobnie skojarzyły słowa *promised* oraz *thanks*, które pojawiły się w tekście, ze słowami *promise* i *thank* w odpowiedzi w tym zadaniu. Problemem mogło też być zrozumienie słowa *ask* jako *prosić*, a nie *pytać* w poprawnej opcji odpowiedzi. Analiza wyników za to zadanie ilustruje, że uczniowie czytając teksty skupiają się często na pojedynczych słowach, bez przeanalizowania kontekstu, w którym one się pojawiają. Trudne było również zadanie 8.3. sprawdzające określanie głównej myśli tekstu (57% poprawnych odpowiedzi). Wyższe wyniki w tym zadaniu uczniowie uzyskali rozwiązując zadania 8.2. i 8.4., w których należało wyszukać określone informacje zamieszczone w tekstach (odpowiednio 83% i 81% poprawnych odpowiedzi).

W zadaniach, w których należało określić kontekst wypowiedzi (7.1. i 7.4) uczniowie uzyskali wysokie wyniki, odpowiednio 75% i 72% poprawnych odpowiedzi. Natomiast zadania 7.2. i 7.3., w których należało wyszukać w tekstach określone informacje rozwiązało poprawnie odpowiednio 54% i 61% uczniów. Trudność z wyszukiwaniem określonych informacji w tekstach potwierdzają wyniki uzyskane przez uczniów w zadaniu 9. Rozwiązując je, uczniowie uzyskali najniższy średni wynik w tej części arkusza egzaminacyjnego (57% punktów). Poniżej przedstawiono analizę dwóch zadania dotyczących tekstu A.

PLACES TO VISIT

A.	If you want to travel back in time, come to the Viking Museum. Get on a small, modern train which will take you back to the 10 th and 11 th centuries. You'll visit Viking huts with wax figures of Vikings inside. You will hear the Vikings' conversations, smell the dishes they ate and see them doing the housework.
-----------	---

B.	Visit our unique exhibition and find many models of modern cars and trains. At the weekend you can see old ships and planes illustrating the history of journeys from the 17 th century up to now. Last year we won a competition for the most interesting interactive exhibition.
-----------	---

In this place visitors

9.1.	can listen to a language used in the past.	A
9.2.	use a means of transport to travel around.	A

Gimnazjaliści uzyskali wyższe wyniki za rozwiązanie zadania 9.1. (65% poprawnych odpowiedzi) niż za rozwiązanie zadania 9.2. (41% poprawnych odpowiedzi). Rozwiązując zadanie 9.1., uczniowie mieli zdecydować, w którym z trzech opisanych miejsc zwiedzający mogą usłyszeć język, którego używano w przeszłości. Większość z nich zauważyła związek pomiędzy wyrażeniem *listen to a language used in the past*, a fragmentem zdania pojawiającym się w opisie A.: *You will hear the Viking's conversations [...]*. W zadaniu 9.2. uczniowie powinni wskazać opis miejsca, w którym zwiedzający korzystają ze środka transportu. Większość gimnazjalistów nie potrafiła wskazać poprawnej odpowiedzi. Najczęściej wybierali oni tekst B., w którym zamieszczono kilka słów i wyrażen związanych z podróżowaniem i środkami transportu, np.: *modern cars and trains, old ships and planes, history of journeys*. Czytając tekst uważnie i analizując przytoczone słowa i wyrażenia w kontekście, w którym one występują, uczniowie powinni jednak zauważyć, że żaden z wymienionych w tekście B. środków transportu nie służy zwiedzającym do podróżowania po tym miejscu, stanowią one jedynie ekspozycje na wystawach.

Część zadań egzaminacyjnych sprawdzająca **znajomość funkcji językowych** sprawiła uczniom najmniej problemów. Większość gimnazjalistów poprawnie rozwiązała zadanie 5., w którym należało uzupełnić minidialogi brakującymi wypowiedziami jednej z osób (średni wynik wynosi 75% punktów) oraz z zadaniem 6., w którym należało wybrać reakcje właściwe dla sytuacji opisanych w języku polskim (średni wynik – 76% punktów). Niższe wyniki uczniowie uzyskali za rozwiązanie zadania 4. (średni wynik – 64% punktów), które wymagało wybrania właściwej reakcji na wypowiedzi wysłuchane z płyty CD. Na podstawie analizy wyników za to zadanie można stwierdzić, iż uczniowie potrafią wskazać typowe reakcje w podanej sytuacji językowej, natomiast trudność sprawiają im reakcje mniej standardowe. W zadaniu 4.2. poprawną reakcją na zwrot *Good luck with the test!* wybrało 83% uczniów. Odpowiedź *Thanks* jest najbardziej typową reakcją na życzenia powodzenia na teście. Natomiast w zadaniu 4.1., w którym uczniowie mieli wybrać właściwą reakcję na wypowiedź *I can't believe I've passed the exam.*, poprawna odpowiedź D. (*I'm so happy for you*) jest znacznie mniej typowa. Częściej używaną reakcją jest *Congratulations*. Ponadto udzielenie poprawnej odpowiedzi wymagało połączenia informacji o zdaniu egzaminu z pozytywną reakcją rozmówcy. W przypadku tego zadania poprawną odpowiedź wskazało 48% uczniów.

Dwa ostatnie zadania w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzały **znajomość środków językowych**. Trudne dla uczniów było zadanie 10. sprawdzające przede wszystkim znajomość leksyki (średni wynik wynosi 54% punktów). W zadaniu 11. natomiast nacisk położono na sprawdzenie znajomości struktur gramatycznych (średni wynik – 64% punktów).

A. brought	B. found	C. noisy	D. silent	E. taught	F. wrong
------------	----------	----------	-----------	-----------	----------

LOST PARROT

Two weeks ago the police **10.1. B** an African grey parrot sitting on a roof near Tokyo. After a night at the police station, the parrot was taken to a veterinary hospital. There the bird said to one of the vets, "I'm Mr. Yosuke Nakamura." The parrot also knew his full home address.

The police checked the address, and went to see the Nakamura family. Mr. Yosuke Nakamura said, "I **10.2. E** the bird my name and address about two years ago."

The funny thing is that at the police station the parrot didn't say a word, he was completely **10.3. D**, and began talking only when he was at the vet's.

Analiza wyborów uczniów w zadaniu 10. pokazuje, że mają problemy oni ze zrozumieniem tekstu. Bardzo często wybierane przez nich odpowiedzi wskazują, że nie są oni w stanie określić jaka część mowy pasuje do danej luki. Dla przykładu w zadaniu 10.1. można było spodziewać się, że uczniowie wybiorą jeden z czasowników, gdyż wskazywała na to struktura zdania. Tymczasem około 14% z nich wybrało przymiotniki (*silent, wrong*). Natomiast lukę w zadaniu 10.3. aż 18% uczniów uzupełniło słowem *noisy*. Jest to właściwa część mowy, jednak taki wybór wskazuje, że uczniowie nie zrozumieli fragmentu zdania występującego przed i po luce w zadaniu 10.3.

W zadaniu 11. najtrudniejsze do uzupełnienia było zadanie 11.2. (38% poprawnych odpowiedzi). W zadaniu należało wybrać poprawne uzupełnienie zdania *I think the ticket office 11.2. ____ before 6 p.m., so we need to get there earlier*. Bardzo atrakcyjna dla uczniów była odpowiedź C. (*closed*). Byłaby ona poprawnym uzupełnieniem luki, gdyby zdanie składało się tylko z pierwszej części („myślę, że kasa biletowa została zamknięta przed 18”). Tymczasem druga część zdania („więc potrzebujemy dotrzeć tam wcześniej”) jednoznacznie wskazuje, że chodzi o przekazanie informacji dotyczącej godziny, o której zwykle zamykana jest kasa biletowa. Jest to typowy kontekst dla użycia czasu *Present Simple*.

Poziom rozszerzony

Wyniki egzaminu na poziomie rozszerzonym ilustrują, że uczniowie na wyższym poziomie opanowali umiejętności receptywne niż z umiejętności produktywne. Średni wynik za zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu wynosi 49% punktów, a za zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych – 61% punktów. Podobnie jak w latach ubiegłych, najtrudniejsze były zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik – 33% punktów) oraz wypowiedź pisemna (średni wynik – 43% punktów).

W obszarze **rozumienia ze słuchu** podstawa programowa określa te same umiejętności zarówno dla poziomu podstawowego, jak i rozszerzonego. Różnice pomiędzy poziomem podstawowym, a rozszerzonym wynikają z długości tekstów, tempa odtwarzanych nagrań oraz wymaganego do ich rozwiązania zakresu środków językowych.

W zadaniu 1. uczniowie wysłuchiwali dwóch tekstów: dialogu i monologu, na podstawie których mieli rozwiązać zadania sprawdzające umiejętności: wyszukiwania w tekście określonych informacji, określania kontekstu sytuacyjnego jednego z wysłuchanych tekstów oraz określania intencji osoby mówiącej. Poniżej zamieszczono analizę zadań 1.1.–1.3. Sprawdzały one umiejętność wyszukiwania szczegółowych informacji w tekście (1.1. i 1.2.) oraz umiejętność określania kontekstu sytuacyjnego (1.3.). Analiza wyników uzyskanych przez uczniów w tych zadaniach ilustruje, że uczniowie potrafili określić kontekst sytuacyjny wysłuchanego dialogu. Niższe wyniki osiągnęli oni za rozwiązanie zadań sprawdzających umiejętność wyszukiwania w tekście określonych informacji.

Tekst 1.

Usłyszysz rozmowę dwojga nastolatków.

1.1. Marion wants her friend to

- A. carry her books out.
- B. move some furniture.
- C. take the carpet away.

1.2. Which is true about Marion?

- A. She likes the same colours as her mum does.
- B. She wants to buy a poster for her room.
- C. She's going to prepare some food.

1.3. What are Marion and her friend doing?

- A. They are getting ready to paint a room.
- B. They are moving out of the house.
- C. They are putting in new furniture.

Transkrypcja

Man: OK, Marion, what would you like me to do now?

Woman: Well, let me think. I've already taken the books and the chairs out. Now you can push the bed and the desk to the middle of the room.

Man: Fine. But first you have to roll the carpet. I can carry it to the garage if you want.

Woman: It can stay. It's old and I'm going to throw it away afterwards.

Man: I'll put some old newspapers on it anyway. Now, what colour would you like the walls to be?

Woman: My mum suggested green or blue. She likes those colours the most, but they are not my favourite. I think I'd like orange on these three walls and brown on this one. I've got a lovely poster. It will look great on it.

Man: Where is it? I'd like to see it.

Woman: It's still wrapped in paper. I'll put the poster on the wall when it's dry.

Man: What shall we do now?

Woman: You can start the work and I'll make some spaghetti for us. It won't take long.

Man: But you'll help me after lunch?

Woman: Sure. I'll bring the brushes for us. If we work together, we should finish it today.

W zadaniu 1.3. poprawnej odpowiedzi udzieliło 67% uczniów. Zauważyli oni, że czynności omawiane przez nastolatków (wyniesienie książek i krzeseł, przesunięcie większych mebli na środek pokoju, rozkładanie gazet na podłodze, zamiar użycia pędzla) związane są z przygotowaniem do malowania pokoju. Trudniejsze dla gimnazjalistów było zadanie 1.1., w którym poprawnej odpowiedzi udzieliło 46% z nich. Część z nich błędnie wskazała w tym zadaniu odpowiedź A. Zasugerowali się oni prawdopodobnie fragmentem dialogu, w którym Marion zastanawia się,

co pozostało jeszcze do zrobienia i wymienia czynności, które sama już wykonała (*I've already taken the books and the chairs out*). Wybranie odpowiedzi A. może wskazywać, że uczniowie nie znają zasad stosowania czasu *Present Perfect* oraz znaczenia przysłówka *already*. Niższe wyniki uzyskali uczniowie za rozwiązanie zadania 1.2. (35% poprawnych odpowiedzi). Rozwiązanie tego zadania wymagało skojarzenia poprawnej odpowiedzi z fragmentem wypowiedzi Marion dotyczącym przygotowania spaghetti. Bardziej atrakcyjna była dla uczniów odpowiedź B. Nie zrozumieli oni prawdopodobnie fragmentu rozmowy, który wskazuje, że plakat został już kupiony.

W zadaniach 1.4. i 1.5. wyszukiwanie informacji szczegółowych było również wyzwaniem dla uczniów (odpowiednio 46% i 32% poprawnych odpowiedzi). Wyższe wyniki uczniowie uzyskali za rozwiązanie zadania 2. sprawdzającego tę samą umiejętność (średni wynik – 55% punktów).

W obszarze **rozumienia tekstów pisanych**, oprócz szerszego niż na poziomie podstawowym zakresu środków językowych, w podstawie programowej wymienione są dwa wymagania dodatkowe, które powinni opanować uczniowie na poziomie rozszerzonym, tj. określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu (umiejętność sprawdzana w zadaniu 3.), oraz rozpoznawanie związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu (umiejętność sprawdzana w zadaniu 4.). Zadanie 5. natomiast sprawdza umiejętność wyszukiwania informacji szczegółowych. Zadania 3. i 5. były łatwiejsze od zadania 4.

Najłatwiejszym dla uczniów w tej części arkusza było zadanie 3. (średni wynik – 63% punktów). Największy problem sprawiło trzecioklasistom zadanie 3.1.

D. Why was Snoopy's name changed?

E. Where did the idea for Snoopy come from?

3.1. _____

When Charles Schulz was 15, he got a black-and-white dog called Spike. Charles once drew a picture of his pet. The illustration was so good that it was printed in a book. Ten years later, in 1950, Spike became the model for Snoopy, a character in Charles Schulz's cartoon series.

W zadaniu 3.1. poprawną odpowiedź E. wybrało 56% uczniów. Prawdopodobnie przyczyną tego niskiego wyniku był brak znajomości wyrażenia *come from*, które uczniowie zazwyczaj kojarzą z pytaniem o miejsce pochodzenia. Tymczasem w pytaniu E. występuje ono w kontekście wymyślenia postaci. Wskazywanie przez uczniów błędnej odpowiedzi D. (pytanie o powody zmiany imienia bohatera kreskówki) mogło wynikać w tym przypadku z faktu pojawienia się w tekście dwóch imion: psa, którego właściciel uwiecznił na ilustracji (Spike), oraz bohatera kreskówki (Snoopy). Uczniowie nie zwrócili uwagi, że imię bohatera kreskówki nie uległo zmianie.

Najtrudniejszym dla gimnazjalistów w tej części arkusza było zadanie 4., sprawdzające rozpoznawanie związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu (średni wynik – 57% punktów).

BIG JOHN DOESN'T PAY

A bus came to a stop and a really big man got on. "Big John doesn't pay," he said. The small bus driver didn't want to argue with a man that size. **4.1. D** The next day, the same thing happened. The giant got on and again said, "Big John doesn't pay."

This continued for some time. The bus driver began to get more and more irritated with the situation. He thought about it all the time and one day he found the solution. **4.2. E** There, he started an intensive karate course. He practised every day and didn't miss a single class. **4.3. C** When the giant got on again and said the same thing, the driver stood up and said, "Oh yeah, and why

doesn't Big John pay?"

The giant reached inside his pocket. **4.4. B** Naturally, he expected the worst. But the man took out a plastic card and said, "Because Big John has a bus pass."

- A. Instead, the man decided to buy a ticket.
- B. The driver watched this movement.
- C. After three months he was ready.
- D. So he didn't say anything.
- E. He decided to join a gym.

Wskazanie poprawnych odpowiedzi w tego typu zadaniach wymaga znalezienia związków logicznych, leksykalnych i/lub gramatycznych pomiędzy poszczególnymi fragmentami tekstu. Na podstawie analizy tego zadania można stwierdzić, że większość uczniów poprawnie wstawiła te zdania, w których mieli bardzo wyraźne, proste połączenia leksykalno-gramatyczne. Na przykład w zadaniu 4.2. (67% poprawnych odpowiedzi) uczniowie prawidłowo skojarzyli rzeczownik *a gym* w zdaniu E. z przysłówkiem miejsca *there*, rozpoczynającym następne zdanie w tekście. Trudność natomiast sprawiły uczniom zadania, których rozwiązanie wymagało zrozumienia dłuższego fragmentu tekstu i/lub zidentyfikowania zdań powiązanych ze sobą logicznie. Najwięcej problemów sprawiło uczniom zadanie 4.4. Poprawne wykonanie tego zadania wymagało zrozumienia wyrażenia *reached inside his pocket*, poprzedzającego lukę i połączenia *go* z wyrażeniem *this movement* w zdaniu B. Prawidłowo zadanie to rozwiązało 42% gimnazjalistów. Wielu uczniów wybierało zdanie A., kojarząc wyrażenie *reached inside his pocket* z decyzją o zakupie biletu (*the man decided to buy a ticket*). Nie zwrócili oni uwagi na to, że zdanie to rozpoczynało się od przysłówka *instead* i w związku z tym nie pasowało logicznie do danego fragmentu tekstu.

Średnie wyniki uczniów osiągnięte za rozwiązanie zadania 5. sprawdzającego umiejętność wyszukiwania informacji szczegółowych wyniosły od 61% do 66% punktów.

Umiejętnością opanowaną przez gimnazjalistów na najniższym poziomie jest **stosowanie środków językowych**. W tym obszarze średni wynik uzyskany przez gimnazjalistów to 33% punktów. Większość uczniów nie potrafiła poprawnie uzupełnić tekstu w zadaniu 6. oraz zdań w zadaniu 7. W zadaniu 6. gimnazjaliści uzupełniali luki wyrazami podanymi w ramce. Należało dostosować formę wyrazu tak, aby powstał spójny i logiczny tekst. 42% uczniów poprawnie uzupełniło lukę w zadaniu 6.1., w którą należało wpisać przymiotnik *comfortable* utworzony od rzeczownika *comfort*. Wśród niepoprawnych odpowiedzi najczęściej występowało słowo *comfort* bez zmiany na formę przymiotnika. Najtrudniejszym dla uczniów było uzupełnienie luk w zadaniu 6.2. (utworzenie liczby mnogiej rzeczownika *lorry*) oraz w zadaniu 6.4. (utworzenie przysłówka od przymiotnika *final*). Poprawnej odpowiedzi udzieliło w tych zadaniach odpowiednio 29% i 31% gimnazjalistów. W obydwu przypadkach jednym z najczęściej popełnianych błędów była niepoprawna pisownia wpisanych wyrazów.

Niższe wyniki uzyskali uczniowie za rozwiązanie zadania 7. Poszczególne zadania poprawnie uzupełniło od 22% do 37% z nich. Najtrudniejsze dla uczniów były zadania wymagające zastosowania czasu przeszłego. Sporym wyzwaniem dla gimnazjalistów było zastosowanie czasu *Past Simple* w zadaniu 7.1. Większość uczniów (77%) nie zidentyfikowała poprawnie kontekstu wypowiedzi, pomimo że dwa elementy w zdaniu wskazywały na użycie tego czasu (czasownik w formie *bought* oraz okolicznik czasu *last week*). Trudne było dla uczniów także uzupełnienie zdania odnoszącego się do przeszłości wyrażeniem z czasownikiem *promise* (zadanie 7.5.). Gimnazjaliści nie potrafili poprawnie połączyć czasownika *promise* z czasownikiem *do*. W tym zadaniu występowały także odpowiedzi, które zawierały więcej niż cztery wyrazy, co oznacza, że nie spełniały warunków określonych w poleceniu i nie mogły być uznane za poprawne rozwiązania.

W zadaniu 8. uczniowie mieli napisać krótką wiadomość e-mail na wskazany temat. Sprawdzane było opanowanie przez nich wymagań podstawy programowej w zakresie tworzenia wypowiedzi pisemnej. Temat wymagał wykazania się umiejętnością opisywania ludzi i czynności, relacjonowania wydarzeń z przeszłości i teraźniejszości, wyrażania i uzasadniania swoich poglądów i uczuć, a także przedstawiania opinii innych osób. Średni wynik za to zadanie wyniósł 43% punktów. Niski wynik uzyskany przez uczniów za kryterium treści (40% punktów) wskazuje, że mają oni problem z komunikatywnym przekazaniem informacji i rozwinięciem swoich wypowiedzi. Nieznacznie wyższe wyniki uczniowie uzyskali za kryterium spójności i logiki tekstu (49% punktów). Niskie wyniki gimnazjaliści osiągnęli za zakres użytych środków językowych (45% punktów) i ich poprawność (39% punktów). Jakość języka jest tym aspektem, który wymaga szczególnej uwagi w procesie dydaktycznym. Niewłaściwy dobór słownictwa i błędy gramatyczne bardzo często uniemożliwiają lub znacznie utrudniają komunikatywne przekazanie informacji, a to wpływa na ocenę prac uczniów nie tylko w kryterium treści.

„Pod lupą” – rozwinięcie poszczególnych elementów polecenia w wypowiedzi pisemnej

Jak co roku, gimnazjaliści przystępujący do egzaminu z języka angielskiego na poziomie rozszerzonym musieli zmierzyć się z napisaniem własnej wypowiedzi na podany temat.

Tegoroczne polecenie do zadania 8. brzmiało:

Kilka dni temu zwyciężyłeś(-aś) w zawodach sportowych. W e-mailu do kolegi/koleżanki z Londynu:

- **wyjaśnij, dlaczego uczestniczyłeś(-aś) w zawodach**
- **przedstaw problem, który powstał podczas zawodów**
- **napisz, jak zareagowali koledzy na wiadomość o Twoim zwycięstwie.**

Podpisz się jako XYZ.

Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z trzech podpunktów, pamiętając, że długość e-maila powinna wynosić od 50 do 100 słów. Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji, spójność, bogactwo językowe oraz poprawność językowa.

Mogłoby się wydawać, że napisanie krótkiego e-maila jest całkiem proste. Jednak średni wynik uzyskany przez gimnazjalistów za to zadanie (43% punktów) wskazuje na to, że wielu uczniów miało trudności z formułowaniem wypowiedzi pisemnej. Około 36% uczniów uzyskało za to zadanie 0 punktów, co oznacza, że nie podjęli oni próby napisania tej wiadomości lub prace, które napisali, były w znacznej części lub w całości niekomunikatywne.

Niniejsze omówienie ma służyć pomocą wszystkim uczniom, którzy w przyszłości staną przed wyzwaniem, jakim jest skonstruowanie dobrej wypowiedzi pisemnej. Poniższe wnioski mogą się przyczynić do odniesienia sukcesu, jednak nie można zapomnieć o tym, że zadanie egzaminacyjne wymaga spełnienia określonych warunków. Jednym z nich jest właściwa realizacja tematu w kryterium treści. Za wypowiedź w tym kryterium uczeń może uzyskać od 0 do 4 punktów, zgodnie z poniższą tabelą.

Do ilu elementów uczeń się odniósł?	Ile elementów rozwinął?			
	3	2	1	0
3	4 p.	3 p.	2 p.	1 p.
2		2 p.	1 p.	1 p.
1			1 p.	0 p.
0				0 p.

Uczniowie w swoich wypowiedziach muszą nie tylko starannie odnieść się do wszystkich podpunktów polecenia, ale także każdą przekazywaną informację powinni opisać w sposób bardziej szczegółowy. Zdarza się, że właśnie z powodu zbyt pobieżnego potraktowania poszczególnych podpunktów polecenia nawet uczniowie, którzy posługują się językiem angielskim na dobrym

poziomie, nie uzyskują maksymalnej liczby punktów w kryterium treści. Jak poważny jest to problem, ilustruje przedstawiona poniżej praca.

Hi Annie,
How are you? I haven't heard from you since last month. I've got some great news! I won the swimming competition. I had told you about in my last e-mail. It was organized on Friday in my school's swimming pool. I took part in it because I wanted to check myself. The tournament was a great organization success. There were many spectators. But I had a problem with stomachache. After my victory I felt wonderful, my dream came true, even my friends congratulated me!
Love,
X2

Praca ta ma ciekawy wstęp, właściwie dostosowany do sytuacji komunikacyjnej określonej w poleceniu, dowiadujemy się z niej dużo na temat zawodów sportowych, w których uczestniczył uczeń. Autor pracy posługuje się bogatym słownictwem i używa dość zaawansowanych struktur gramatycznych. Niestety, podpunkty polecenia, które miał omówić w swojej pracy, zostały zrealizowane bardzo pobieżnie. Wiemy tylko, że uczeń wziął udział w imprezie, bo chciał się sprawdzić, że problemem był bólowy brzuch i, że koledzy mu pogratulowali. Spójrzmy zatem jeszcze raz na kryteria oceniania przedstawione w tabeli: ponieważ uczeń jedynie odniósł się do trzech podpunktów polecenia i żadnego z nich nie rozwinął, praca została oceniona na jeden punkt w kryterium treści. Należy pamiętać, że w takiej sytuacji można jej przyznać maksymalnie po jednym punkcie w pozostałych trzech kryteriach, co oznacza, że uczeń może zdobyć maksymalnie 4 punkty za swoją pracę.

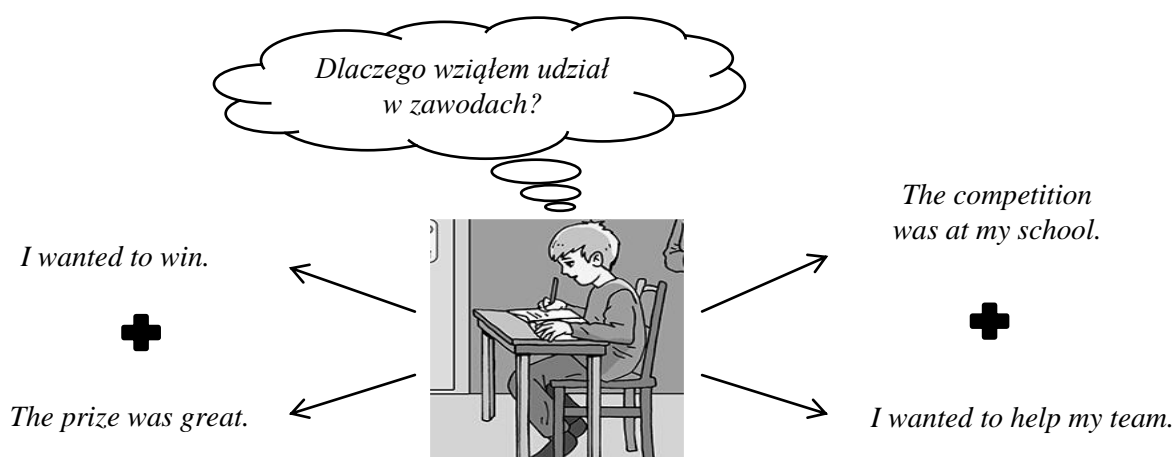
Przykładem właściwej realizacji podpunktów polecenia jest następująca praca:

Hi ABC,
How are you? Last weekend I won a race in my town. I took part in it because of my mum. In her opinion, I spend too much time searching the Internet so I should try some sports. There was only one problem during the competition. My friend, Anna, twisted her ankle and she couldn't run. It made me feel bad because I know she's really good at most sports and she wanted to be a winner. Yay! My friends were so happy and they threw a party for me. See you soon,
X2

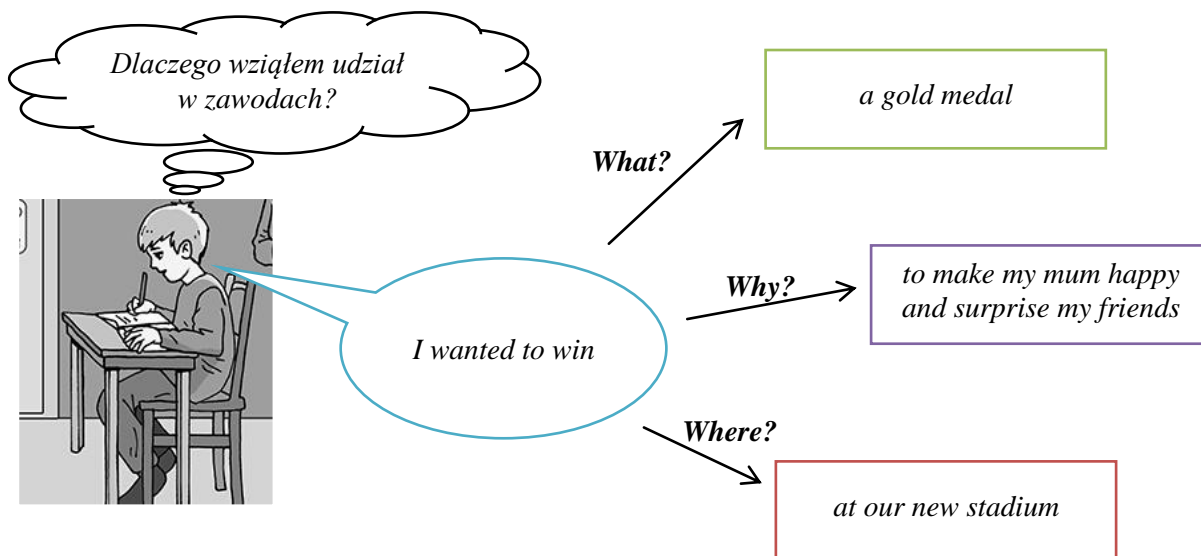
W tej pracy uczeń skupił się na tym, co było wymagane w poleceniu, rozwijając wszystkie podpunkty. W rezultacie w kryterium treści jego praca została oceniona na maksymalną liczbę punktów.

Gimnazjalista, podając tylko jeden powód wzięcia udziału w zawodach, tj. zachętę ze strony mamy, rozwija swoją wypowiedź poprzez przytoczenie jej opinii na temat sposobu, w jaki spędza on wolny czas. Opisując problem, który pojawił się podczas zawodów, uczeń wspomina o koleżance, której skręcona noga w kostce uniemożliwiła udział w biegu. Dodatkowo autor pracy, rozwijając ten podpunkt polecenia, wspomina o własnych emocjach związanych z problemem koleżanki. Reakcja kolegów jest wyrażona poprzez przymiotnik określający emocje, a ponadto jest też opisane działanie kolegów.

Przygotowując uczniów do pisania wypowiedzi, można zaproponować im zaplanowanie swojej wypowiedzi według pewnego schematu: najpierw podajemy wymaganą informację, a następnie rozbudowujemy ją za pomocą dodatkowych elementów. Możliwe jest oczywiście przekazywanie informacji w dowolnej kolejności. Ważne jest, aby uświadomić uczącym się, że praca musi zawierać jasny przekaz, a informacje muszą łączyć się ze sobą logicznie, tworząc spójny tekst. W warunkach szkolnych można zaproponować uczniom ćwiczenie polegające na rozbudowywaniu przekazywanej informacji o kolejne elementy, tak jak przedstawiono poniżej.

Podając przyczynę wzięcia udziału w zawodach, uczeń może podać kilka powodów. Pozwoli to na rozwinięcie tego podpunktu polecenia.

Powyższy przykład pokazuje inny sposób rozwinięcia tego samego podpunktu. Uczeń podaje jeden powód, napisał, że chciał wygrać, a następnie rozbudowuje tę wypowiedź za pomocą dodatkowego opisu, który jest odpowiedzią na pytania pomocnicze, takie jak: *co?*, *dlaczego?*, *jak?*

Rozwinięcie poszczególnych podpunktów polecenia nie powinno sprawić problemów gimnazjalistom nawet o przeciętnych umiejętnościach językowych. W trakcie procesu dydaktycznego uczniowie powinni mieć możliwość korzystania z języka obcego w różnorodnych sytuacjach, wypowiadać się na różne tematy, starać się, by ich wypowiedzi nie kończyły się na jednozdaniowych, zdawkowych kwestiach. Zbyt często uczniowie wykonują jedynie zadania, takie jak: uzupełnianie luk, transformacje, zadania wielokrotnego wyboru. Tymczasem powinni jak najczęściej mieć możliwość wykorzystywania materiałów podręcznikowych lub autentycznych (teksty, obrazki, itp.) jako podstawę do wyrażania swoich opinii, przypuszczeń, a także jako bazę do tworzenia różnorodnych opowiadań. Warto pokazać uczniom w jaki sposób planować wypowiedź pisemną, aby móc otrzymać maksymalną liczbę punktów.

Wnioski

Analiza wyników egzaminu z języka angielskiego pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków dotyczących pracy z gimnazjalistami w kolejnych latach.

❖ Analiza wyborów uczniów w zadaniach zamkniętych ilustruje, że uczniowie bardzo często udzielają odpowiedzi sugerując się pojedynczymi słowami występującymi w tekstach. Bardzo ważne jest zwracanie im uwagi na kontekst, w jakim poszczególne słowa są użyte i ich powiązanie z odpowiedziami w zadaniu. Warto wymagać od uczniów, aby potrafili uzasadnić zarówno wybór opcji właściwej, jak i powody odrzucenia opcji, które są dystraktorami w zadaniu. Dzięki temu bardziej świadomie będą wybierać odpowiedzi na egzaminie.

❖ Zadania, w których należy zrozumieć ogólny sens tekstu (główną myśl tekstu, intencję nadawcy, kontekst wypowiedzi), sprawiają uczniom trudności. Warto w procesie dydaktycznym zwracać uwagę na sformułowania występujące w trzonach zadań, np. „Helen napisała tę wiadomość, żeby...”, „E-mail jest o...”, które wskazują, że jest to zadanie sprawdzające ogólne rozumienie tekstu. Ważne jest, aby uczyć się potrafić dokonać syntezy informacji, które pojawiają się w nagraniu bądź w tekście. Uczniowie powinni mieć świadomość, że dopiero po przeczytaniu całego akapitu lub tekstu można określić, co jest jego głównym tematem. Ponadto wskazanie prawidłowej odpowiedzi często wymaga nie tylko zrozumienia poszczególnych wyrażen, ale też skojarzenia różnych informacji. Wiele tekstów wykorzystywanych podczas lekcji może służyć jako doskonały materiał do ćwiczenia tych umiejętności, np. poprzez wymyślenie tytułu do całego tekstu lub jego części, zaznaczenie słów i wyrażen związanych z poprawną odpowiedzią.

❖ Inną ważną umiejętnością, która wymaga szczególnej uwagi jest umiejętność łączenia wyrażen synonimicznych. Identyfikowanie i zestawianie ze sobą wyrażen o podobnych znaczeniach jest szczególnie przydatne w rozwiązywaniu zadań wielokrotnego wyboru. Ponadto umiejętność wyrażania myśli przy pomocy różnorodnych środków językowych jest niezbędna przy formułowaniu płynnej wypowiedzi pisemnej. Na doskonalenie tej umiejętności należy poświęcić więcej czasu w procesie edukacyjnym.

❖ Znajomość środków językowych to od lat część arkusza, w której zadania są największym wyzwaniem dla uczniów. Duży odsetek gimnazjalistów nie podejmuje próby ich rozwiązania albo uzyskuje bardzo niskie wyniki. Wskazywać to może na zbyt duże skupienie się na umiejętnościach receptywnych i mniej intensywną pracę nad jakością języka uczniów. Tymczasem brak znajomości podstawowych struktur gramatycznych lub bardzo ograniczony zasób słownictwa wpływa nie tylko na wynik zadań sprawdzających znajomość środków językowych, ale bardzo często powoduje zaburzenie komunikacji, a tym samym uzyskanie mniejszej liczby punktów za przekazanie informacji w wypowiedzi pisemnej (np. na skutek użycia niewłaściwego czasu lub słowa). Co więcej, bardzo często ograniczony zasób środków językowych pośrednio powoduje też problemy z rozwiązywaniem zadań w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu i rozumienie tekstów pisanych, ponieważ brak znajomości podstawowych struktur gramatycznych znacznie utrudnia lub uniemożliwia rozumienie fragmentów tekstu kluczowych do rozwiązania zadania.

❖ Trudne dla uczniów było zadanie 10. na poziomie podstawowym oparte na tekście, wymagające uzupełnienia luk. Wybory uczniów w tym zadaniu pokazują, że nie zawsze wiedzą oni, jaka część

mowy jest wymagana do uzupełnienia danej luki. Tymczasem może to być bardzo pomocne, ponieważ pozwala ograniczyć liczbę rozważanych opcji odpowiedzi. Warto więc zwracać uwagę gimnazjalistów, że w sytuacji, kiedy mają problem z wyborem właściwej odpowiedzi mogą podzielić pracę nad tym zadaniem na dwa etapy. Najpierw powinni zapoznać się z danym fragmentem tekstu i określić, która część mowy będzie do niego pasowała, a następnie spośród wyrazów będących tymi częściami mowy wybrać ten, który pasuje logicznie i znaczeniowo do kontekstu tekstu.

❖ Aby poprawnie wykonać zadania otwarte sprawdzające znajomość środków językowych, należy także pamiętać o uważnym czytaniu poleceń. Zadania przygotowywane są w taki sposób, aby sprawdzona została konkretna struktura gramatyczna lub wyrażenie leksykalne, a polecenie do zadania jest jego integralną częścią. Aby odpowiedź ucznia została uznana za poprawną, musi ona spełniać wszystkie warunki w nim określone. Zdarza się, że uczniowie przekraczają limit słów podany w zadaniu 7. lub uzupełniają luki w zadaniu 6., nie przekształcając w żaden sposób wyrazu podanego w zadaniu. Należy też pamiętać, że we wszystkich zadaniach sprawdzających znajomość środków językowych wymagana jest pełna poprawność ortograficzna.

❖ Podczas realizacji polecenia w wypowiedzi pisemnej niezwykle istotną kwestią, przekładającą się bezpośrednio na liczbę punktów otrzymanych za wykonanie zadania, jest umiejętne rozwijanie poszczególnych podpunktów polecenia. Dlatego ważne jest, aby przyzwyczajając uczniów do wnikliwej analizy polecenia i planowania swojej wypowiedzi w taki sposób, aby zawierała ona przekaz, którego realizacja nie jest ograniczona jedynie do niezbędnego minimum. W tym celu warto ćwiczyć podczas lekcji umiejętność rozwijania wypowiedzi, poszerzać zasób słownictwa, wskazywać uczniom różnorodne sposoby realizacji polecenia w taki sposób, aby wypowiedź została uznana jako rozwinięta. Warto, aby uczeń w trakcie pracy nad zadaniem zadał sobie kilka pytań, np.: *w jaki sposób realizuję dany podpunkt polecenia?*, *za pomocą ilu i jakich zdań?*, *za pomocą ilu czasowników/przymiotników?*, *jak wiele szczegółów przekazuję?* Tak postawione pytania upewnią piszącego, iż żaden element polecenia nie został zrealizowany zbyt pobieżnie lub całkowicie pominięty.

Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych

Poziom podstawowy

Opis arkusza dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

Arkusz zadań dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera z zakresu języka angielskiego (GA-P2-152) został przygotowany na podstawie arkusza GA-P1-152 zgodnie z zaleceniami specjalistów. Uczniowie otrzymali zadania dostosowane pod względem graficznym: wyróżniono informację o numerze każdego zadania i liczbie punktów możliwych do uzyskania za jego rozwiązanie, zwiększono odstępy między wierszami w tekstach i zastosowano pionowy układ odpowiedzi. W związku z wydłużonym czasem trwania egzaminu, na płycie CD do zadań sprawdzających rozumienie tekstów słuchanych wydłużono przerwy przeznaczone na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Przy każdym zadaniu zamkniętym umieszczono informację o sposobie zaznaczenia właściwej odpowiedzi.

Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

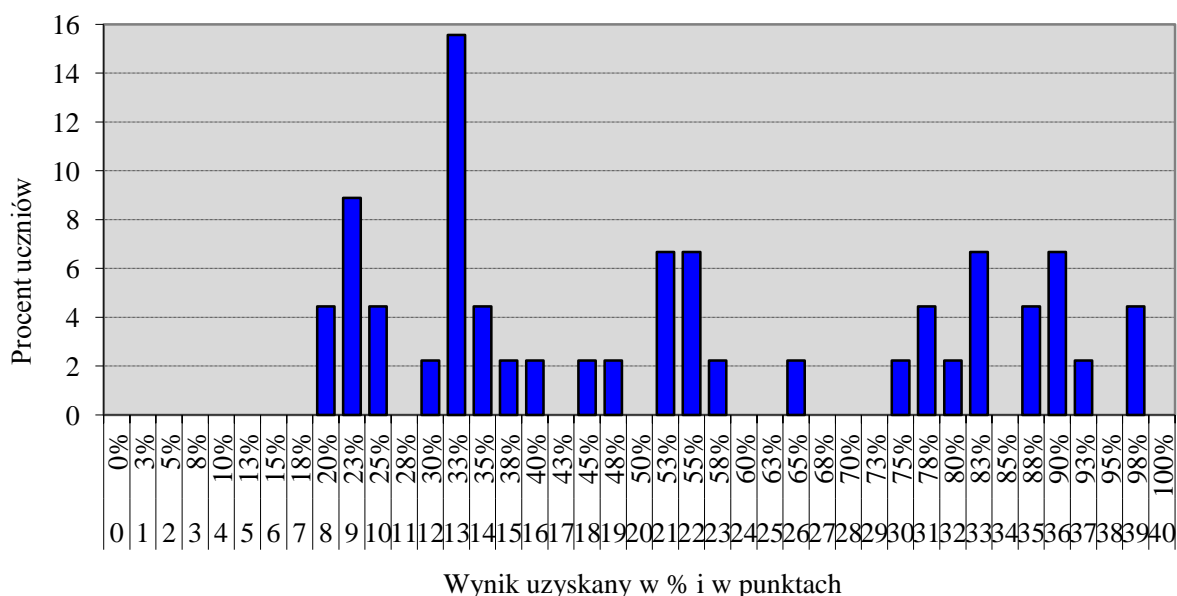
Tabela 23. Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
23	20	98	65	28; 43; 65; 80; 93	61,87	25,08

Opis arkuszy dla uczniów słabowidzących i niewidomych

Arkusze dla uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych z zakresu języka angielskiego (GA-P4-152, GA-P5-152, GA-P6-152) zostały przygotowane na podstawie arkusza standardowego zgodnie z zaleceniami specjalistów. Uczniowie słabowidzący otrzymali arkusze, w których dostosowano wielkość czcionki: GA-P4-152 – Arial 16 pkt, GA-P5-152 – Arial 24 pkt. W arkuszu GA-P5-152 materiał ikonograficzny został dodatkowo opisany. Na płycie CD do zadań sprawdzających rozumienie tekstów słuchanych wydłużono przerwy przeznaczone na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Dla uczniów niewidomych przygotowano arkusze w brajlu.

Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych

Wykres 9. Rozkład wyników uczniów

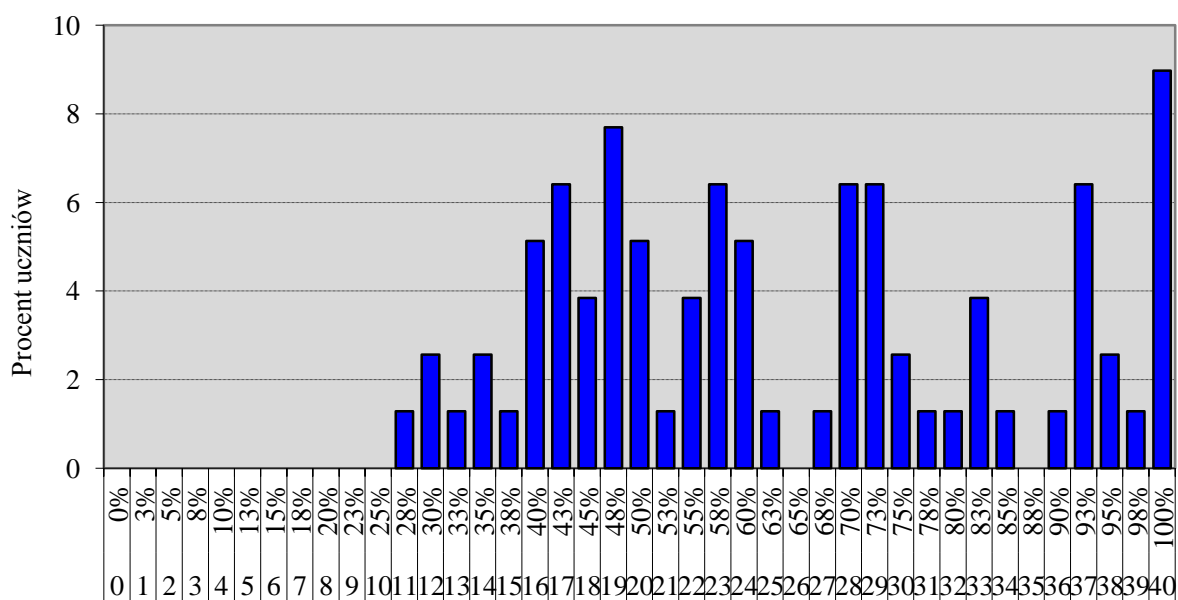
Tabela 24. Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
GAP4-36	20	98	53	33	56,03	26,95
GAP5-8	25	78	34	33	41,75	17,39
GAP6-1	-	75	-	-	-	-

Opis arkusza dla uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących

Uczniowie słabosłyszący i niesłyszący rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu GA-P7-152 przygotowanym zgodnie z zaleceniami specjalistów. Arkusz składał się z 9 zadań zamkniętych, sprawdzających opanowanie przez uczniów umiejętności w następujących obszarach: rozumienie tekstów pisanych, znajomość środków językowych oraz znajomość funkcji językowych.

Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących

Wynik uzyskany w % i w punktach

Wykres 10. Rozkład wyników uczniów

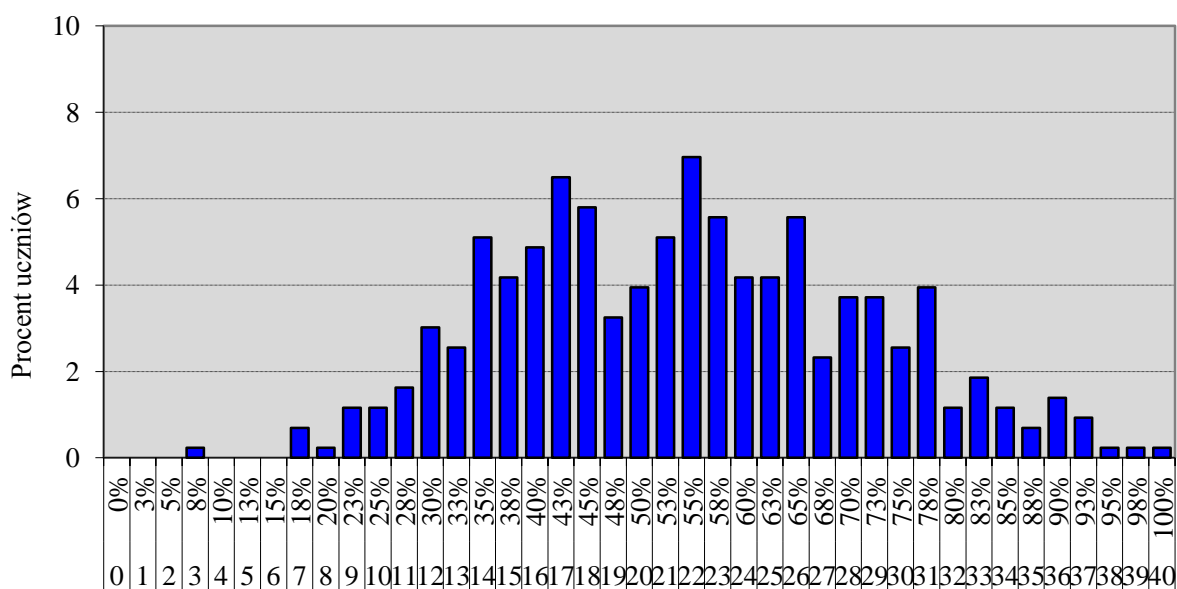
Tabela 25. Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
78	28	100	60	100	64,18	21,41

Opis arkusza dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu GA-P8-152 przygotowanym zgodnie z zaleceniami specjalistów. Arkusz zawierał 13 zadań zamkniętych, sprawdzających opanowanie przez uczniów umiejętności w następujących obszarach: rozumienie tekstów słuchanych, rozumienie tekstów pisanych, znajomość funkcji językowych oraz znajomość środków językowych. Dostosowane do potrzeb tej grupy zdających było tempo nagrań na płycie CD oraz długość przerw na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Zadania zamieszczone w arkuszu były bliskie sytuacjom życiowym zdających. Polecenia były jasne, proste i zrozumiałe.

Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Wynik uzyskany w % i w punktach

Wykres 11. Rozkład wyników uczniów

Tabela 26. Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
431	8	100	55	55	54,47	17,11

Poziom rozszerzony

Opis arkusza dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

Arkusz zadań dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera z zakresu języka angielskiego (GA-R2-152) został przygotowany na podstawie arkusza GA-R1-152 zgodnie z zaleceniami specjalistów. Uczniowie otrzymali zadania dostosowane pod względem graficznym: wyróżniono informację o numerze każdego zadania i liczbie punktów możliwych do uzyskania za jego rozwiązanie, zwiększono odstępy między wierszami w tekstach i zastosowano pionowy układ odpowiedzi. Zmodyfikowany został także temat wypowiedzi pisemnej. Przy każdym zadaniu zamkniętym umieszczono informację o sposobie zaznaczenia właściwej odpowiedzi.

Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

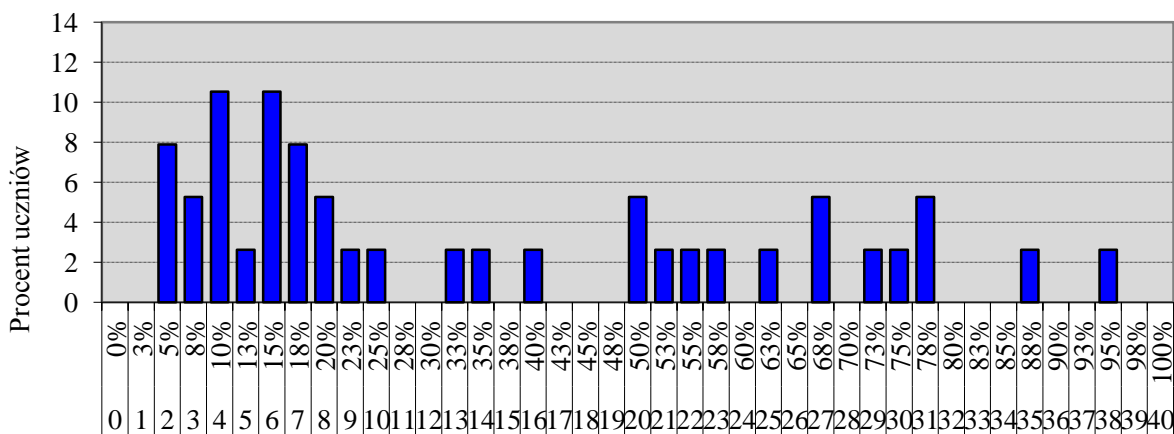
Tabela 27. Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
22	10	98	33	10	39,09	24,55

Opis arkuszy dla uczniów słabowidzących i niewidomych

Arkusze dla uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych z zakresu języka angielskiego (GA-R4-152, GA-R5-152, GA-R6-152) zostały przygotowane na podstawie arkusza standardowego zgodnie z zaleceniami specjalistów. Uczniowie słabowidzący otrzymali arkusze, w których dostosowano wielkość czcionki: GA-R4-152 – Arial 16 pkt, GA-R5-152 – Arial 24 pkt. Na płycie CD do zadań sprawdzających rozumienie tekstów słuchanych wydłużono przerwy przeznaczone na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Dla uczniów niewidomych przygotowano arkusze w brajlu.

Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych

Wynik uzyskany w % i w punktach

Wykres 12. Rozkład wyników uczniów

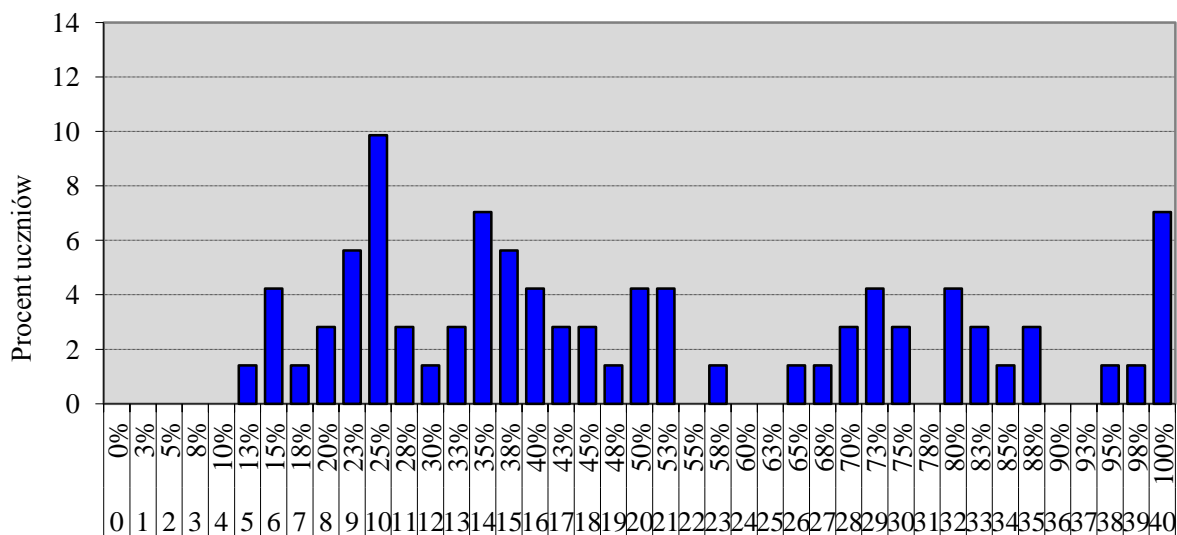
Tabela 28. Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
GAR4-31	5	95	20	10	37,90	29,18
GAR5-7	5	55	23	15	24,43	16,15
GAR6-1	-	70	-	-	70,00	-

Opis arkusza dla uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących

Uczniowie słabosłyszący i niesłyszący rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu GA-R7-152 przygotowanym zgodnie z zaleceniami specjalistów. Arkusz składał się z 7 zadań (4 zadania zamknięte i 3 zadania otwarte), sprawdzających opanowanie przez uczniów umiejętności w następujących obszarach: rozumienie tekstów pisanych, znajomość środków językowych oraz wypowiedź pisemna.

Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących

Wynik uzyskany w % i w punktach

Wykres 13. Rozkład wyników uczniów

Tabela 29. Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
71	13	100	43	25	50,35	26,55

Opis arkusza dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu GA-R8-152 przygotowanym zgodnie z zaleceniami specjalistów. Arkusz zawierał 13 zadań (10 zadań zamkniętych oraz 3 zadania otwarte), sprawdzających opanowanie przez uczniów umiejętności w następujących obszarach: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych, znajomość środków językowych oraz wypowiedź pisemna. Dostosowane do potrzeb tej grupy zdających było tempo nagrań na płycie CD oraz długość przerw na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Zadania zamieszczone w arkuszu były bliskie sytuacjom życiowym zdających. Polecenia były jasne, proste i zrozumiałe.

Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Tabela 30. Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
16	13	78	24	23	35,25	20,85

Język niemiecki – poziom podstawowy

1. Opis arkusza standardowego

Arkusz składał się z 40 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz oraz zadań na dobieranie) ujętych w 11 wiązek. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności określone w podstawie programowej III.0 w czterech obszarach: rozumienie ze słuchu (12 zadań), rozumienie tekstów pisanych (12 zadań), znajomość funkcji językowych (10 zadań) oraz znajomość środków językowych (6 zadań). Za rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 1. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba uczniów		5153
Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	bez dysfunkcji	4754
	z dysleksją rozwojową	399
	dziewczeta	2533
	chłopcy	2620
	ze szkół na wsi	2272
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	1562
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	927
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	392
	ze szkół publicznych	4866
	ze szkół niepublicznych	287

Z egzaminu zwolniono 12 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 2. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	1
	słabowidzący i niewidomi	13
	słabosłyszący i niesłyszący	13
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	222
	Ogółem	249

3. Przebieg egzaminu

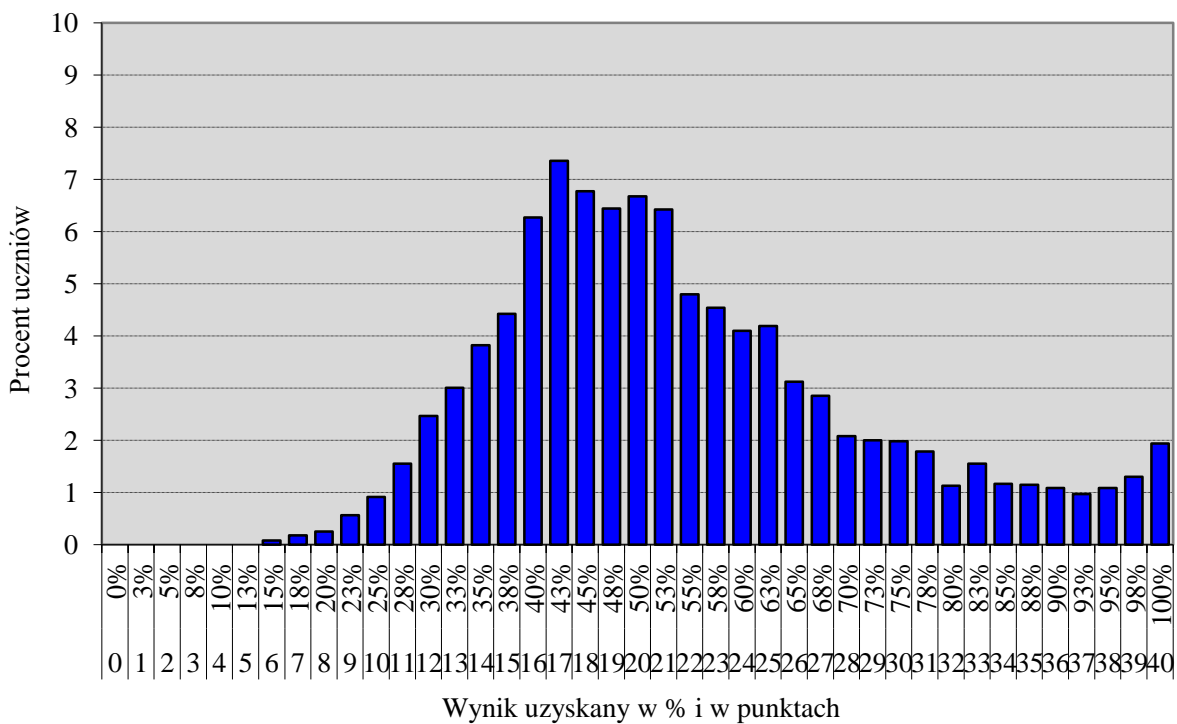
Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		23kwietnia 2015 r.	
Czas trwania egzaminu		60 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym	
		do 80 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu dostosowanym	
Liczba szkół		449	
Liczba obserwatorów ¹³ (§ 143)		14	
Liczba unieważnień ¹⁵	w przypadku		
	§ 47 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
		wniesienia lub korzystania przez ucznia w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	nie dotyczy
		zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym uczniom	nie dotyczy
	§ 47 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
	§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	nie dotyczy
	§ 146 ust. 4	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
inne (np. złe samopoczucie ucznia)		nie dotyczy	
Liczba wglądów ¹⁵ (§ 50)		1	

¹³Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wykres 1. Rozkład wyników uczniów

Tabela 4. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
5153	15	100	50	43	54,63	17,81

Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Tabela 5. Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Język niemiecki – poziom podstawowy		
wynik procentowy	wartość centyla	stanin
0	1	1
3	1	
5	1	
8	1	
10	1	
13	1	
15	1	
18	1	
20	1	
23	2	
25	3	
28	4	
30	6	
33	9	3
35	13	
38	18	
40	23	4
43	30	
45	36	
48	42	5
50	48	
53	53	
55	58	
58	63	
60	67	6
63	71	
65	74	
68	76	
70	79	
73	81	7
75	83	
78	85	
80	86	
83	88	
85	89	
88	91	8
90	92	
93	93	
95	95	
98	97	9
100	100	

Wyniki w skali centylowej i staninowej umożliwiają porównanie wyniku ucznia z wynikami uczniów w całym kraju. Na przykład, jeśli uczeń z języka niemieckiego na poziomie podstawowym uzyskał 85% punktów możliwych do zdobycia (wynik procentowy), to oznacza, że jego wynik jest taki sam lub wyższy od wyniku 89% wszystkich zdających (wynik centylowy), a niższy od wyniku 11% zdających i znajduje się on w 7 staninie.

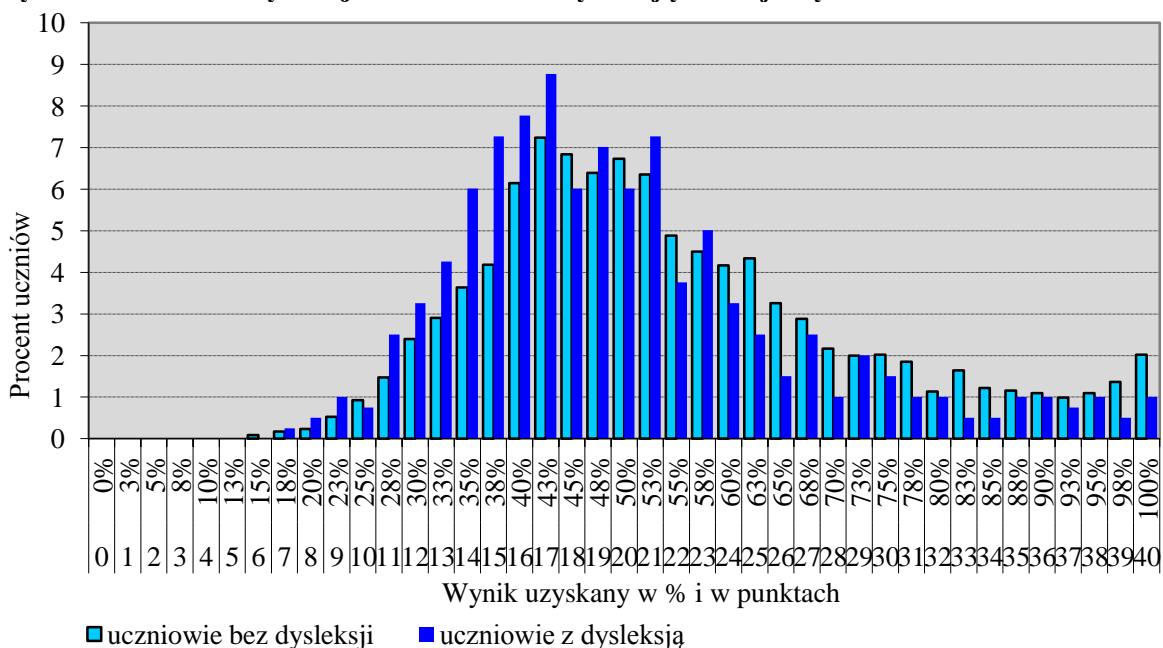
Średnie wyniki szkół¹⁴ na skali staninowej

Tabela 6. Wyniki szkół na skali staninowej

Stanin	Przedział wyników (w %)
1	30-39
2	40-43
3	44-47
4	48-51
5	52-56
6	57-62
7	63-70
8	71-79
9	80-100

Skala staninowa umożliwia porównywanie średnich wyników szkół w poszczególnych latach. Uzyskanie w kolejnych latach takiego samego średniego wyniku w procentach nie oznacza tego samego poziomu osiągnięć.

Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

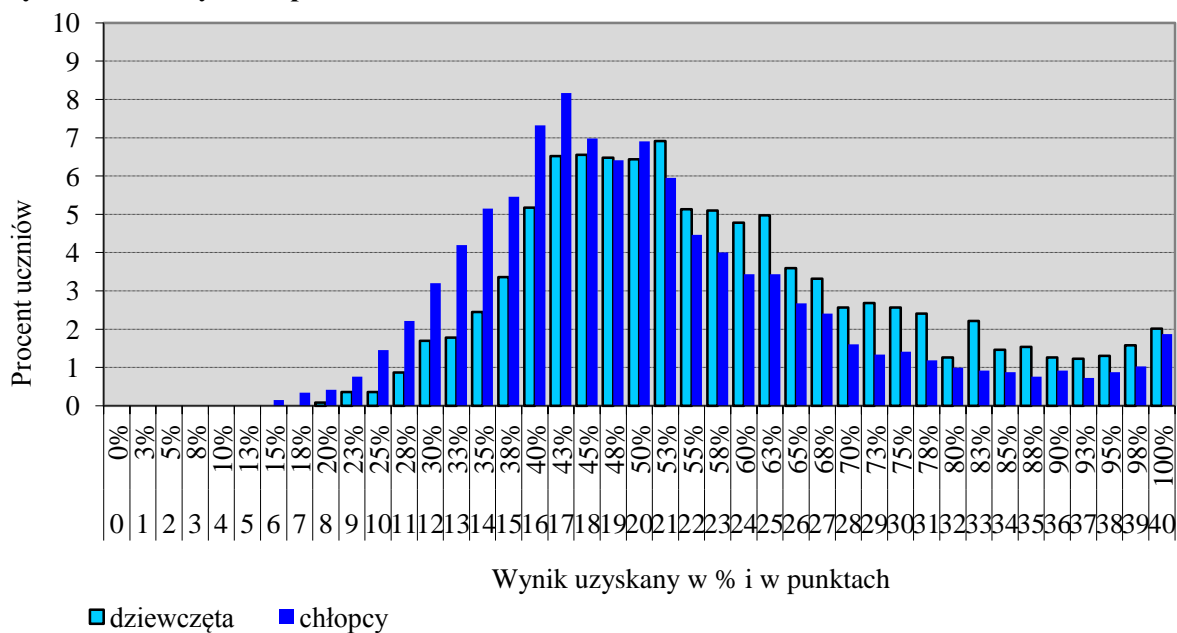
Wykres 2. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

Tabela 7. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	4754	15	100	53	43	55,01	17,87
Uczniowie z dysleksją rozwojową	399	18	100	48	43	50,17	16,51

¹⁴Ileokroć w niniejszym sprawozdaniu jest mowa o wynikach szkół w 2015 roku, przez szkołę należy rozumieć każdą placówkę, w której liczba uczniów przystępujących do egzaminu była nie mniejsza niż 5. Wyniki szkół obliczono na podstawie wyników uczniów, którzy wykonywali zadania z arkusza GN-P1-152.

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 3. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 8. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	2533	20	100	55	53	57,93	17,54
Chłopcy	2620	15	100	48	43	51,44	17,49

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 9. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	2272	15	100	50	43	52,87	16,84
Miasto do 20 tys. mieszkańców	1562	15	100	53	45	54,54	16,58
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	927	18	100	53	43	56,06	18,72
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	392	18	100	55	100	61,85	23,07

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 10. Wyniki uczniów szkół publicznych i niepublicznych – parametry statystyczne

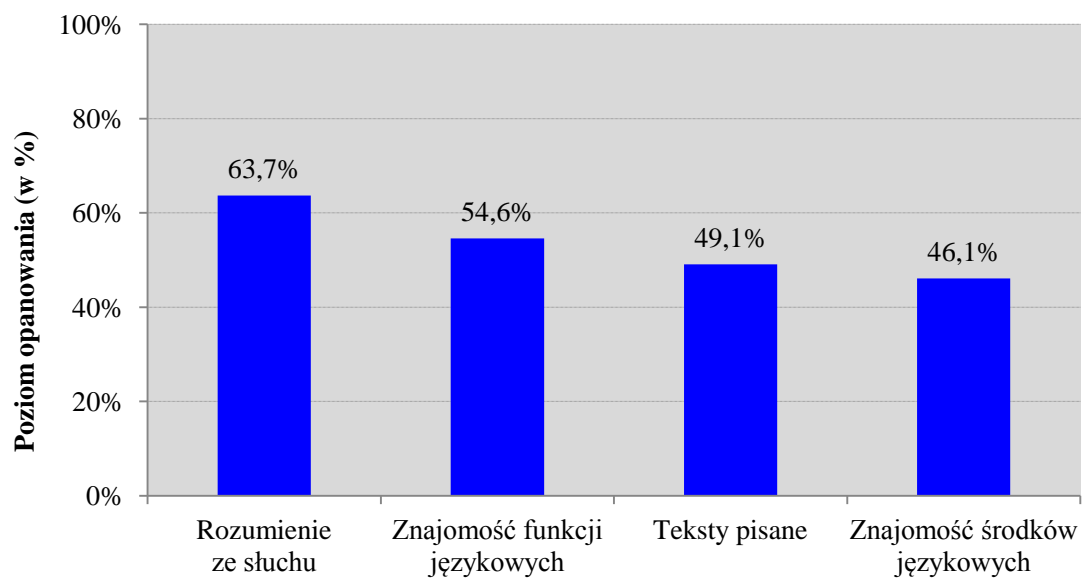
	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	4866	15	100	53	43	55,18	17,60
Szkoła niepubliczna	287	15	100	40	40	45,26	18,82

Poziom wykonania zadań

Tabela 11. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Nr zad.	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	87%
	1.2.		44%
	1.3.		67%
	1.4.	2.5) Uczeń określa kontekst wypowiedzi.	51%
	1.5.	2.2) Uczeń określa główną myśl tekstu.	68%
	2.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	71%
	2.2.		56%
	2.3.		88%
	2.4.		75%
	3.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	38%
	3.2.		58%
	3.3.		60%
IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Znajomość funkcji językowych	4.1.	6.3) Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.	44%
	4.2.	6.1) Uczeń nawiązuje kontakty towarzyskie (np. przedstawia siebie i inne osoby [...]).	69%
	4.3.	6.2) Uczeń stosuje formy grzecznościowe.	30%
	4.4.	6.5) Uczeń wyraża swoje opinie i życzenia, pyta o opinie i życzenia innych.	79%
	5.1.	6.4) Uczeń prosi o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia.	43%
	5.2.	6.7) Uczeń wyraża prośby i podziękowania oraz zgodę lub odmowę wykonania prośby.	37%
	5.3.	6.3) Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.	52%
	6.1.	6.6) Uczeń wyraża swoje emocje.	55%
	6.2.	6.8) Uczeń prosi o powtórzenie bądź wyjaśnienie tego, co powiedział rozmówca.	58%
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	7.1.	3.2) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	58%
	7.2.	3.4) Uczeń określa kontekst wypowiedzi.	36%
	7.3.	3.4) Uczeń określa kontekst wypowiedzi.	55%
	7.4.	3.2) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	39%
	8.1.	3.1) Uczeń określa główną myśl tekstu.	49%
	8.2.	3.2) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	45%
	8.3.	3.2) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	62%
	8.4.	3.3) Uczeń określa intencje nadawcy/autora tekstu.	59%
	9.1.	3.2) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	54%
	9.2.		47%
	9.3.		28%
	9.4.		56%
I. Znajomość środków językowych	10.1.	1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	37%
	10.2.		27%
	10.3.		31%
	11.1.	1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	64%
	11.2.		65%
	11.3.		52%

Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Wykres 4. Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Język niemiecki – poziom rozszerzony

1. Opis arkusza standardowego

Uczniowie bez dysfunkcji oraz uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się wykonywali zadania zawarte w arkuszu standardowym. Arkusz składał się z 20 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego oraz zadań na dobieranie) ujętych w 5 wiązek oraz 11 zadań otwartych (dwóch wiązek zadań sprawdzających znajomość środków językowych oraz jednego zadania sprawdzającego umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej). Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności określone w podstawie programowej III.1 w czterech obszarach: rozumienie ze słuchu (10 zadań), rozumienie tekstów pisanych (10 zadań), znajomość środków językowych (10 zadań) oraz tworzenie wypowiedzi pisemnej (1 zadanie). Za rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 12. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba uczniów		2129
Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	bez dysfunkcji	2008
	z dysleksją rozwojową	121
	dziewczeta	1068
	chłopcy	1061
	ze szkół na wsi	829
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	700
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	485
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	115
	ze szkół publicznych	1986
	ze szkół niepublicznych	143

Z egzaminu zwolniono 11 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 13. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	1
	słabowidzący i niewidomi	4
	słabosłyszący i niesłyszący	8
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	-
	Ogółem	13

3. Przebieg egzaminu

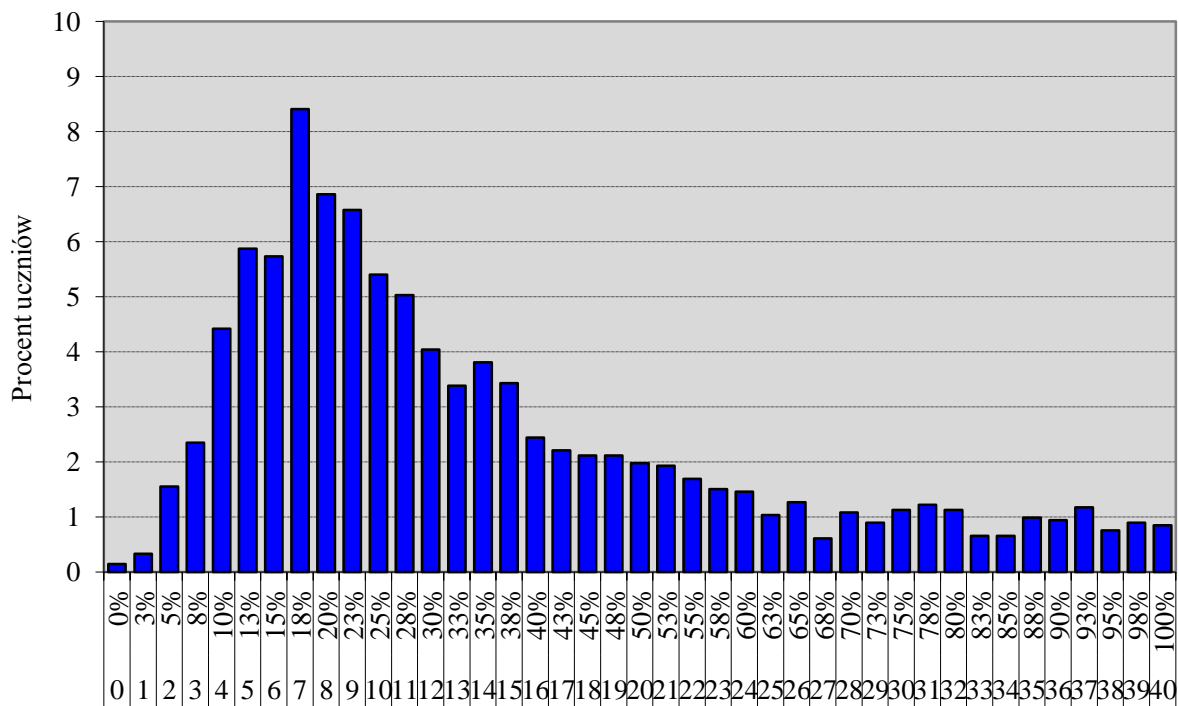
Tabela 14. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		23 kwietnia 2015 r.	
Czas trwania egzaminu		60 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym	
		do 90 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu dostosowanym	
Liczba szkół		262	
Liczba zespołów egzaminatorów		2	
Liczba egzaminatorów		49	
Liczba obserwatorów ¹⁵ (§ 143)		11	
Liczba unieważnień ¹⁷	w przypadku		
	§ 47 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
		wniesienia lub korzystania przez ucznia w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	nie dotyczy
		zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym uczniom	nie dotyczy
	§ 47 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
	§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	nie dotyczy
	§ 146 ust. 4	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
inne (np. złe samopoczucie ucznia)		nie dotyczy	
Liczba wglądów ¹⁷ (§ 50)		-	

¹⁵Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wynik uzyskany w % i w punktach

Wykres 5. Rozkład wyników uczniów

Tabela 15. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
2129	0	100	28	18	35,37	23,60

Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Tabela 16. Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Język niemiecki – poziom rozszerzony		
wynik procentowy	wartość centyla	stanin
0	1	1
3	1	
5	2	
8	4	
10	8	2
13	13	
15	19	3
18	26	
20	32	4
23	38	
25	43	
28	47	
30	51	5
33	54	
35	58	
38	60	
40	63	
43	65	
45	67	6
48	69	
50	71	
53	72	
55	74	
58	76	
60	77	
63	78	
65	80	7
68	81	
70	82	
73	83	
75	85	
78	86	
80	87	
83	88	
85	89	
88	91	8
90	93	
93	94	
95	96	9
98	97	
100	100	

Wyniki w skali centylowej i staninowej umożliwiają porównanie wyniku ucznia z wynikami uczniów w całym kraju. Na przykład, jeśli uczeń z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym uzyskał 80% punktów możliwych do zdobycia (wynik procentowy), to oznacza, że jego wynik jest taki sam lub wyższy od wyniku 87% wszystkich zdających (wynik centylowy), a niższy od wyniku 13% zdających i znajduje się on w 7 staninie.

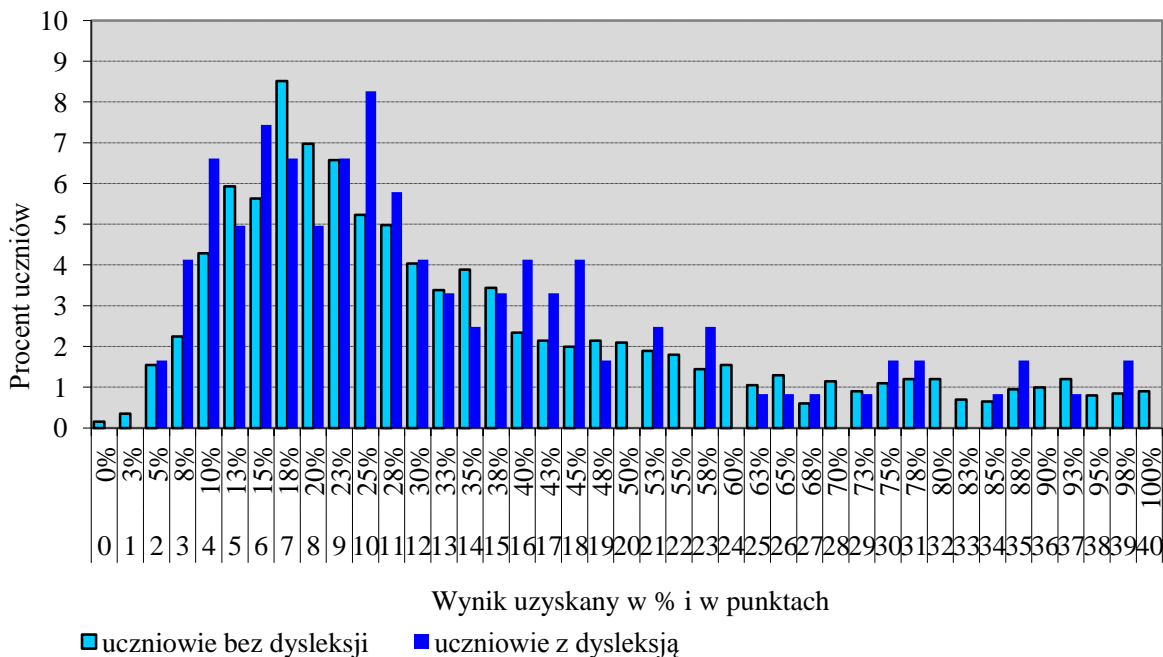
Średnie wyniki szkół¹⁶ na skali staninowej

Tabela 17. Wyniki szkół na skali staninowej

Stanin	Przedział wyników (w %)
1	9–14
2	15–19
3	20–26
4	27–31
5	32–38
6	39–48
7	49–68
8	69–87
9	88–96

Skala staninowa umożliwia porównywanie średnich wyników szkół w poszczególnych latach. Uzyskanie w kolejnych latach takiego samego średniego wyniku w procentach nie oznacza tego samego poziomu osiągnięć.

Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

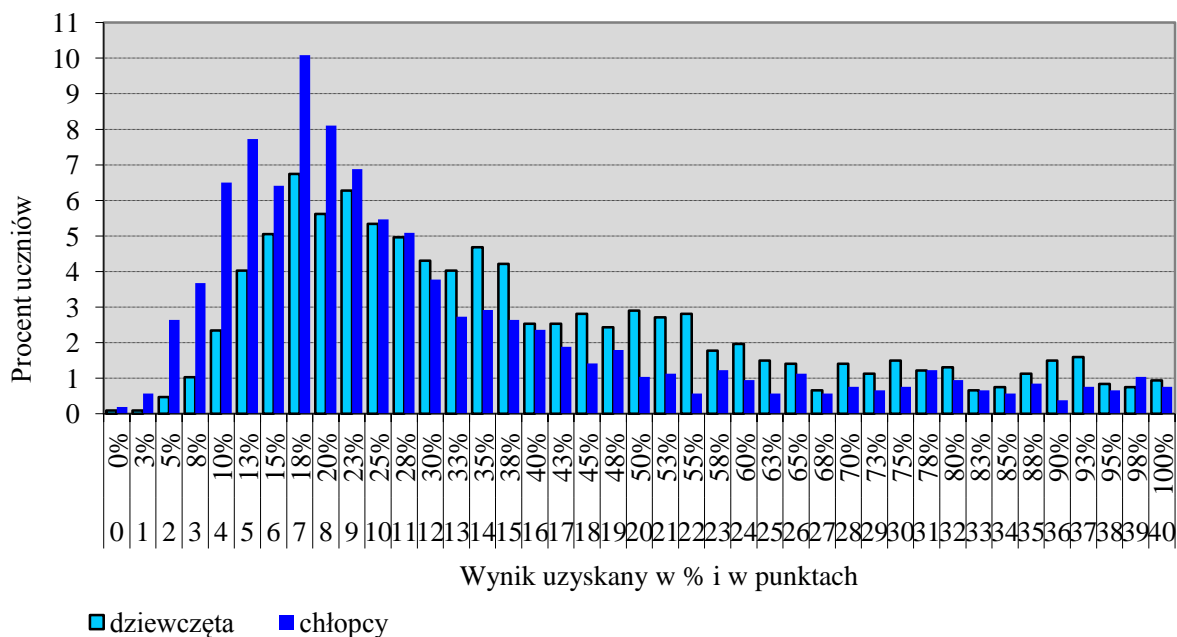
Wykres 6. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

¹⁶Ilekoć w niniejszym sprawozdaniu jest mowa o wynikach szkół w 2015 roku, przez szkołę należy rozumieć każdą placówkę, w której liczba uczniów przystępujących do egzaminu była nie mniejsza niż 5. Wyniki szkół obliczono na podstawie wyników uczniów, którzy wykonywali zadania z arkusza GN-R1-142.

Tabela 18. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	2008	0	100	28	18	35,55	23,70
Uczniowie z dysleksją rozwojową	121	5	98	25	25	32,45	21,76

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 7. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 19. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	1068	0	100	33	18	39,86	23,56
Chłopcy	1061	0	100	23	18	30,85	22,78

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 20. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	829	0	100	28	18	33,65	21,07
Miasto do 20 tys. mieszkańców	700	0	98	28	18	34,30	21,02
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	485	0	100	25	13	33,28	23,88
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	115	5	100	78	100	63,17	34,91

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 21. Wyniki uczniów szkół publicznych i niepublicznych – parametry statystyczne

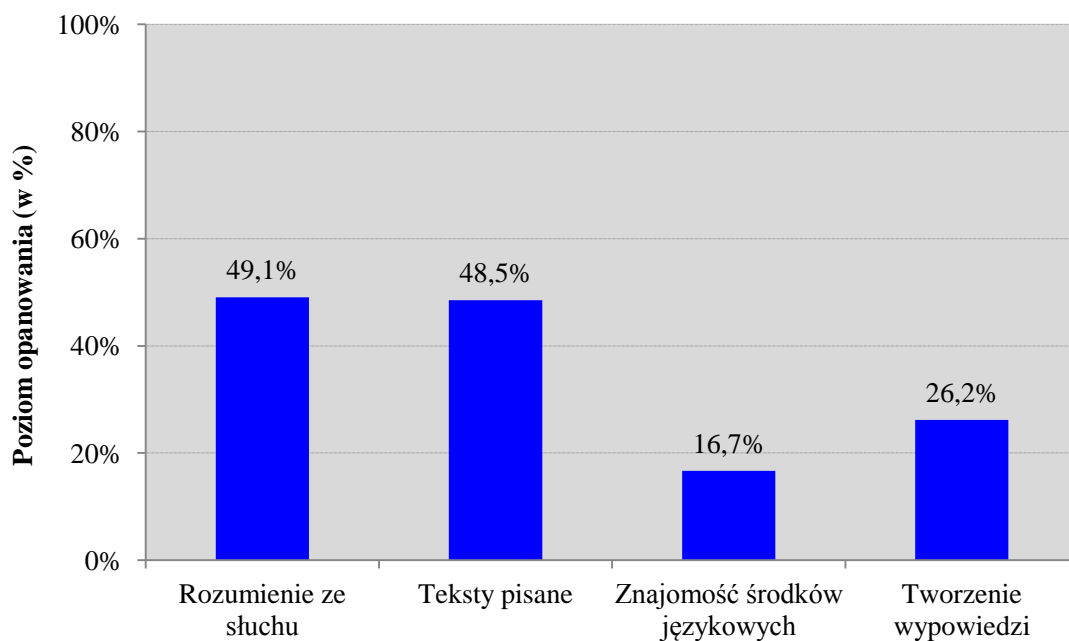
	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	1986	0	100	28	18	36,08	23,40
Szkoła niepubliczna	143	0	100	15	13 i 18	25,62	24,35

Poziom wykonania zadań

Tabela 22. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Nr zad.	Wymagania szczegółowe/Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)	
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	41%	
	1.2.		47%	
	1.3.	2.5) Uczeń określa kontekst sytuacyjny tekstu.	71%	
	1.4.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	51%	
	1.5.		78%	
	1.6.	2.4) Uczeń określa intencję nadawcy/autora tekstu.	38%	
	2.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	35%	
	2.2.		44%	
	2.3.		49%	
	2.4.		37%	
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	3.1.	3.2) Uczeń określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	31%	
	3.2.		51%	
	3.3.		22%	
	4.1.	3.6) Uczeń rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	75%	
	4.2.		54%	
	4.3.		46%	
	4.4.		60%	
	5.1.	3.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	56%	
	5.2.		42%	
5.3.	51%			
I. Znajomość środków językowych	6.1.	1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	25%	
	6.2.		15%	
	6.3.		21%	
	6.4.		15%	
	6.5.		26%	
	7.1.	1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	20%	
	7.2.		4%	
	7.3.		27%	
	7.4.		7%	
	7.5.		7%	
I. Znajomość środków językowych III. Tworzenie wypowiedzi IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Wypowiedź pisemna	8.	5. Uczeń tworzy krótkie, proste i zrozumiałe wypowiedzi pisemne, np. e-mail: 1) opisuje ludzi, przedmioty, miejsca, zjawiska i czynności 4) relacjonuje wydarzenia z przeszłości 5) wyraża i uzasadnia swoje poglądy 6) przedstawia opinie innych osób 9) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji. 7. Uczeń reaguje w formie prostego tekstu pisanego, np. e-mail, w typowych sytuacjach: 2) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia.	treść	24%
		spójność i logika wypowiedzi	31%	
		zakres środków językowych	29%	
		poprawność środków językowych	23%	

Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Wykres 8. Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Komentarz

Poziom podstawowy

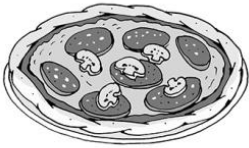
Za rozwiązanie zadań z języka niemieckiego na poziomie podstawowym gimnazjaliści uzyskali średnio 55% punktów.

Tegoroczni gimnazjaliści osiągnęli najwyższe wyniki za zadania sprawdzające umiejętność rozumienia ze słuchu. Uczniowie uzyskali w tej części arkusza średni wynik – 64% punktów. Najtrudniejsze były dla gimnazjalistów zadania sprawdzające znajomość środków językowych. Za rozwiązanie tych zadań uczniowie otrzymali średnio 46% punktów. W niższym stopniu uczniowie opanowali umiejętności z zakresu rozumienia tekstów pisanych. Za zadania z tego obszaru uczniowie uzyskali średni wynik 49% punktów. Wyższy średni wynik – 55% punktów uczniowie uzyskali za rozwiązanie zadań sprawdzających znajomość funkcji językowych. Poniżej przyjrzymy się kilku wybranym zadaniom, których rozwiązanie sprawiło uczniom problemy.

Wśród zadań sprawdzających umiejętność **rozumienia ze słuchu** znajdowały się zarówno zadania łatwe, jak i trudne dla gimnazjalistów. Oznacza to, iż poziom opanowania umiejętności rozumienia wypowiedzi ustnej jest zróżnicowany w zależności od tematyki poruszanej w zadaniu, jak i samego typu zadania. W wiązce zadań 1. najwięcej trudności sprawiło uczniom zadanie 1.2., sprawdzające umiejętność wyszukiwania w tekście określonych informacji (44% poprawnych odpowiedzi). Wyższe wyniki uzyskali uczniowie za rozwiązanie zadania 1.5, które sprawdzało umiejętność określania głównej myśli tekstu (68% poprawnych odpowiedzi). Zadanie 1.4, w którym uczniowie mieli określić kontekst wypowiedzi, również nie było dla nich najłatwiejsze. Ponad połowa (51%) gimnazjalistów rozwiązało poprawnie dane zadanie. Poniżej przedstawiono analizę wspomnianych zadań 1.2., 1.4. oraz 1.5.

1.2. Was hat der Mann gegessen?

A.

B.

C.

Transkrypcja

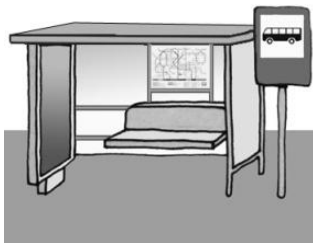
Tekst 2.

Entschuldigung, ich habe eine Frage. Ist das meine Rechnung? Hier stimmt etwas nicht. Ich habe keine Pizza gegessen, sondern Fisch. Das war eine Makrele. Und Kuchen habe ich auch nicht genommen. Schauen Sie, bitte, noch einmal auf die Rechnung!

Zadanie 1.2. prawidłowo rozwiązało 44% gimnazjalistów. Mimo prostego słownictwa występującego w tekście (*Pizza, Fisch, Kuchen*) oraz podobieństwa słów w języku polskim i niemieckim (*Makrele, Pizza*) wielu uczniów nie potrafiło wskazać poprawnej odpowiedzi. Prawdopodobnie trudność sprawiło uczniom zrozumienie treści wyrażonych w czasie przeszłym *Perfekt*, a także znaczenie spójnika *sondern*: *Ich habe keine Pizza gegessen, sondern Fisch*. Ponad połowa uczniów wybrała błędne odpowiedzi A. lub B. Gimnazjaliści usłyszeli w nagraniu wyrażenie *Pizza gegessen*, lecz nie zwrócili uwagi na to, że w zdaniu tym występuje przeczenie *keine*. Tym uczniom atrakcyjna wydała się odpowiedź A.

1.4. Wo sprechen die Personen?

A.

B.

C.

Transkrypcja

Tekst 4.

Junge: Was machst du denn hier?

Mädchen: Ich möchte nach Hause. Ich warte auf die Linie 20. Wir wohnen jetzt in einem neuen Haus.

Junge: Und wie gefällt es dir?

Mädchen: Es ist schön, aber wir brauchen neue Möbel. Heute fahre ich mit meinen Eltern einen Tisch kaufen.

Junge: Schau mal, dein Bus kommt!

Tekst będący podstawą do zadania 1.4. nie zawierał złożonych struktur leksykalno-gramatycznych. Mimo to prawie połowa uczniów wybrała błędne odpowiedzi. Można przypuszczać, że osoby, które wybrały odpowiedź B., kierowały się następującymi informacjami w dialogu: *Wir wohnen jetzt in einem neuen Haus. (...) Es ist schön, aber wir brauchen neue Möbel*. Uczniowie wybierający odpowiedź C., sugerowali się prawdopodobnie występującymi w tekście pojedynczymi

słowa typu *Möbel, Tisch*. Jednak przedstawiony w dialogu opis domu nie oznaczał, iż rozmówcy w nim są. Ze zdań rozpoczynających i kończących rozmowę wynika, że rozmówcy znajdują się na przystanku autobusowym: *Ich möchte nach Hause. Ich warte auf die Linie 20. (...) Schau mal, dein Bus kommt!*

1.5. Der Text ist über

- A. Filmmusik.
- B. Kinobesucher.
- C. Schauspieler.

Transkrypcja

Tekst 5.

Diese Statistiken hört man gern. Immer mehr junge Menschen gehen jetzt ins Kino! Sie sehen sich gern die neuesten Filme mit bekannten Schauspielern an. Wichtig ist aber auch: Man trifft sich im Kino mit Freunden. Lange Diskussionen danach machen den Jugendlichen viel Spaß!

Reporter w zadaniu 1.5. informuje o tym, że coraz więcej młodych ludzi uczęszcza do kina. Z tekstu dowiadujemy się, że młodzi ludzie coraz chętniej oglądają najnowsze filmy w kinie. Równie chętnie młodzież spotyka się, aby podyskutować o filmach. Informacje te jednoznacznie wskazywały na to, że mowa jest o osobach chodzących do kina, a nie o muzyce filmowej czy aktorach. 68% uczniów wskazało prawidłową odpowiedź.

W przeciwieństwie do zadań sprawdzających umiejętność rozumienia ze słuchu, zadania sprawdzające umiejętność rozumienia wypowiedzi pisemnych były większym wyzwaniem dla uczniów. Średni wynik uzyskany przez gimnazjalistów w tej części arkusza to 49% punktów. Jednym z trudniejszych było zadanie 7.2. (średni wynik – 36% punktów). Sprawdzało ono umiejętność określania kontekstu wypowiedzi. Ta sama umiejętność sprawdzana była także poprzez zadanie 7.3. Za jego rozwiązanie uczniowie uzyskali wyższe wyniki niż za rozwiązania zadania 7.2. (55% poprawnych odpowiedzi).

7.2.

- ✓ **Bitte keine Hunde und keine anderen Haustiere mitbringen! Sie machen unsere Tiere nervös.**
- ✓ **Besuch der Tierhäuser bis 17.00 Uhr.**

7.3.

BITTE!
Helfen Sie unseren Tierpatienten und geben Sie Ihrem Liebling im Wartezimmer kein Futter!

- A. Am Wochenende kann man Zookarten billig kaufen.
- B. Diesen Text kann man in der Tierklinik finden.
- C. Hier kann man mit dem Hund Urlaub machen.
- D. Diesen Text kann man im Zoo lesen.
- E. Hier kann man etwas gratis bekommen.

7.2.	7.3.
D	B

Zadaniem uczniów było dopasowanie do każdego ogłoszenia pasujące odpowiedniego zdania A.–E. W tekście do zadania 7.2. kluczowym był ostatni fragment *Besuch der Tierhäuser bis 17.00 Uhr*. Uczniowie nie zrozumieli podanych w tekście informacji z powodu nieznaności słownictwa, w tym rzeczownika złożonego *Tierhäuser*. Mniej trudności sprawiło im rozwiązanie zadania 7.3. Charakterystyczne słownictwo, takie jak *Tierpatienten, Wartezimmer*, jednoznacznie wskazywało na to, że tekst można przeczytać w klinice dla zwierząt (*Tierklinik*).

W zakresie **rozumienia tekstów pisanych** najłatwiejsze było zadanie 8.3. (średni wynik – 62% punktów).

 <p>Manfred, wir können uns heute leider nicht treffen. Vielleicht gehen wir nächste Woche ins Kino. Am Nachmittag kommt Anna zu mir. Sie braucht meine Hilfe bei den Matheaufgaben. Später besuche ich noch meine Oma. Daniel</p>	<p>8.3. Was macht Daniel am Nachmittag?</p> <p>A. Er geht mit Anna ins Kino. B. Er hilft Anna in Mathematik. C. Er besucht Anna nach der Schule.</p>
---	--

Gimnazjaliści nie mieli trudności ze wskazaniem czynności wykonywanej przez Daniela po południu: okolicznik czasu *am Nachmittag*, który był istotny dla rozwiązania zadania, występował zarówno w pytaniu, jak i w kluczowym fragmencie tekstu. Uczniowie prawidłowo zrozumieli treść dwóch zdań *Am Nachmittag kommt Anna zu mir. Sie braucht meine Hilfe bei den Matheaufgaben.* Gimnazjaliści znający znaczenie zarówno rzeczownika *Hilfe*, jak i czasownika *helfen* potrafili wskazać poprawną odpowiedź, dotyczącą pomocy udzielanej Annie przez Daniela. W tekście do Manfreda Daniel przekazywał dwie informacje: odwołanie wspólnego wyjścia do kina (*Vielleicht gehen wir nächste Woche ins Kino.*) oraz konieczność pomocy Annie po południu. Uczniowie, którzy wybrali błędną odpowiedź A. prawdopodobnie połączyli te dwie informacje i wywnioskowali, że Daniel idzie do kina z Anną.

W zakresie zadań sprawdzających **znajomość funkcji językowych** najwięcej trudności sprawiło uczniom zadanie 4.3. (30% poprawnych odpowiedzi). Zadaniem gimnazjalistów było wybranie właściwej reakcji na proste pytanie o samopoczucie: *Wie geht es dir heute?* Największa grupa uczniów wybrała odpowiedź E. *Heute eine Tomatensuppe.* Odpowiedzi uczniów świadczą o tym, że wybierają oni często odpowiedzi zupełnie nielogiczne, bazując tylko na jednym usłyszonym słowie, w tym przypadku *heute*, które wystąpiło w pytaniu i odpowiedzi E.

Znajomość funkcji językowych była sprawdzana także w dwóch zadaniach wielokrotnego wyboru o tej samej liczbie możliwych odpowiedziach: zadanie 5. i 6. W zadaniu 6. uczeń wybierał właściwą reakcję do sytuacji opisanej w języku polskim, natomiast w zadaniu 5. Reagował odpowiednio na pytanie lub odpowiedź sformułowane w języku niemieckim.

Podobnie jak w latach ubiegłych, rozwiązanie zadania 5. było dla uczniów trudniejsze niż rozwiązanie zadania 6. (odpowiednio 44% punktów – zadanie 5. i 64% punktów – zadanie 6.). Najłatwiejszym dla gimnazjalistów było zadanie jednostkowe 6.3., w którym należało zapytać obcokrajowca o jego pochodzenie (78% poprawnych odpowiedzi). Nie powinno to dziwić, jako że pytania dotyczące danych osobowych, imienia i nazwiska, wieku, kraju pochodzenia i miejsca zamieszkania rozmówcy należą do podstawowych zwrotów stosowanych podczas nauki języka obcego oraz w nawiązywaniu kontaktów towarzyskich. Natomiast trudność sprawiło gimnazjalistom wybranie poprawnej odpowiedzi w zadaniu 6.1. 55% z nich wiedziało, jak powinna brzmieć reakcja na niespodziewany przyjazd cioci z Niemiec.

Trudne było dla nich także rozwiązanie zadania 5.2. Prawidłową odpowiedź na pytanie *Kann ich Ihnen helfen?* potrafiło wskazać tylko 37% uczniów. Uczniowie wybierali najczęściej odpowiedź A.,

w której występował ten sam czasownik *helfen*, ale w trzeciej osobie liczby pojedynczej. Wynika z tego, że uczniowie często skupiają swoją uwagę jedynie na elementach wspólnych, co w wielu przypadkach prowadzi do udzielania błędnych odpowiedzi. Gimnazjaliści często nie zwracają uwagi na kontekst, w jakim dany wyraz się pojawia.

O niewystarczającym stopniu opanowania struktur leksykalno-gramatycznych świadczą wyniki uzyskane przez uczniów za rozwiązanie zadań 10. i 11., sprawdzających **znajomość środków językowych**. Zadanie 10. należało do najtrudniejszych zadań w całym arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie tego zadania gimnazjaliści uzyskali średnio 32% punktów.

A. Freizeit	B. lernen	C. Pokal	D. Fitnessstudio	E. Trainer	F. warten
--------------------	------------------	-----------------	-------------------------	-------------------	------------------

Wir laden alle Schüler zum Probetraining ein!
 Das Fitnesscenter *Impuls* organisiert ein individuelles Training für euch. Die besten **10.1. E** planen Aerobic- oder Zumba-Übungen für euch. Ihr könnt in unserem **10.2. D** auch Yoga-Übungen machen. Nach dem Training **10.3. F** Billard, Sauna oder Hallenbad auf euch. Besucht uns doch mal!

Dużą trudność sprawiło uczniom wybór słowa odpowiednio uzupełniającego zdanie. Jedynie 27% uczniów prawidłowo uzupełniło lukę w zadaniu 10.2. Aby poprawnie uzupełnić tę lukę, należało zwrócić uwagę na występujący w zdaniu przyimek *in* z celownikiem oraz odmieniony zaimek dzierżawczy *unserem*, które wskazywały na konieczność uzupełnienia luki rzeczownikiem wyrażającym miejsce.

Prawidłowe rozwiązanie zadania 11., sprawdzającego znajomość struktur gramatycznych, nie sprawiło uczniom tak dużych trudności, jak rozwiązanie zadania 10. Średni wynik w zadaniu 11. to 60% punktów. Na podstawie analizy wyników uzyskanych przez uczniów za poszczególne zadania jednostkowe w zadaniu 11. można stwierdzić, że największym wyzwaniem dla gimnazjalistów była odmiana zaimka zwrotnego w zadaniu 11.3. Poprawnie rozwiązało je 52% uczniów.

Poziom rozszerzony

Uczniowie przystępujący do egzaminu gimnazjalnego z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym uzyskali średnio 35% punktów za rozwiązanie wszystkich zadań w arkuszu.

Taki sam średni wynik – 49% punktów uczniowie uzyskali za rozwiązanie zadań sprawdzających rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych. Niższe wyniki otrzymali za rozwiązanie zadań, które sprawdzały znajomość środków językowych oraz umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej (odpowiednio 17% i 26% punktów).

Zadania z obszaru **rozumienie ze słuchu** sprawdzają różne umiejętności: znajdowanie w tekście określonych informacji, określanie kontekstu sytuacyjnego oraz określanie intencji osoby mówiącej. Najwięcej trudności sprawiło uczniom wyszukiwanie informacji szczegółowych. Najtrudniejsze było zadanie 2.1.

C. In der Schule trage ich eine Jeansjacke.
E. Ich will nicht so aussehen wie die anderen Jugendlichen.

Transkrypcja
Wypowiedź 2.1.
 Die Sachen, die ich trage, müssen mir einfach stehen. Jetzt ziehen sich alle jungen Menschen gleich an, aber ich möchte mich ganz anders kleiden, meinen eigenen Stil haben. Meine Kleidung sollte fein und nicht zu sportlich sein. Wenn ich ausgehe, ziehe ich eine elegante Hose und ein weißes Hemd dazu an. Jeanssachen sind nichts für mich.

Poprawnej odpowiedzi w tym zadaniu udzieliło 35% gimnazjalistów. W powyższym zadaniu nastolatek zwraca uwagę na to, że wszyscy młodzi ludzie ubierają się podobnie, a on chciałby odróżnić się ubiorem od innych, mieć własny styl. Zatem do wypowiedzi 2.1. należało wybrać zdanie E. Kluczowe znaczenie w tym zdaniu miała konstrukcja *nicht so ... wie*. Uczniowie, którzy udzielili błędnej odpowiedzi, najczęściej wybierali opcję C. Prawdopodobnie sugerowali się słowem *Jeans* występującym w wyrazach złożonych *Jeansjacke* (w zadaniu) oraz *Jeanssachen* (w tekście).

W zadaniach sprawdzających **umiejętność rozumienia tekstów pisanych** gimnazjaliści uzyskali średnio 49% punktów. Uczniowie osiągnęli najwyższe wyniki za rozwiązanie zadania 4. (średni wynik 58% punktów), sprawdzającego umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu. Niższe wyniki trzecioklasiści uzyskali w zadaniu 5., które polegało na wyszukiwaniu w tekście określonych informacji (średni wynik 49% punktów). Największym wyzwaniem w tej części arkusza było dla gimnazjalistów zadanie 3. (średni wynik 35% punktów) sprawdzające umiejętność określania głównej myśli.

Najłatwiejszym było zadanie 4.1. 75% uczniów udzieliło poprawnej odpowiedzi. Tym samym jest to najwyższy wynik za zadanie jednostkowe uzyskany przez gimnazjalistów w zakresie rozumienia tekstów pisanych.

Zadanie 4.

Tobias verbringt den Sommer zusammen mit seinen Eltern wieder an der Ostsee. **4.1. B.** Dort reservieren sie immer das gleiche Zimmer mit einem schönen Ausblick aufs Meer.

B. Sie wohnen jedes Jahr im Hotel „Arien“.

W tekście opisano letni pobyt rodziny Tobiasa nad morzem. Uczniowie, którzy wybrali prawidłową odpowiedź, słusznie zwrócili uwagę na okolicznik miejsca *dort* w zdaniu następującym po luce i logicznie połączyli go z określeniem miejsca *im Hotel* w odpowiedzi B. Większość z nich prawidłowo zidentyfikowała także okoliczniki czasu, które wskazywały na coroczne wyjazdy rodziny Tobiasa w to samo miejsce (*wieder* w zdaniu przed luką, *jedes Jahr* w poprawnej odpowiedzi).

Niższy wynik w obszarze rozumienia tekstów pisanych uczniowie uzyskali za rozwiązanie zadania 5. Gimnazjaliści, na podstawie opisu umiejętności oraz predyspozycji do występów publicznych trzech dziewcząt, powinni wskazać najbardziej odpowiadający im zespół muzyczny. Najtrudniejsze było wybranie zespołu dla Karli opisanej w zadaniu 5.2.

5.2. D.

Karla: Gitarre konnte ich nie spielen und das interessiert mich gar nicht. Ich wollte immer singen. Seit langem bin ich im Schulchor. Meine Lieblingsmusik ist Rock und deshalb möchte ich in einer bekannten Rockband vor einem großen Publikum singen.

D.

LOOK steht für Lukas (Schlagzeug), Olivier (Gitarre), Olga (Keyboard) und Katrin (Saxophon). Bestimmt hast du schon von uns gehört. Wir machen jetzt eine Tournee in Norddeutschland. In unsere Konzerte kommen oft Tausende von Jugendlichen! Jetzt suchen wir eine Sängerin für unsere Rockband.

A.

Wir gründen eine Rockband und möchten Konzerte geben. Zurzeit haben wir noch keinen Namen. Aber wir brauchen eine sehr gute Sängerin – das ist für uns wichtig. Du solltest auch Schlagzeug spielen. Melde dich bei Martin! Tel. 049 576 00 32

Zadanie 5.2. poprawnie rozwiązało 42% uczniów. Aby wybrać prawidłową odpowiedź, należało w tekście D. odnaleźć informacje zbieżne z umiejętnościami i oczekiwaniami Karli. Uczniowie wybierający tę odpowiedź, słusznie sugerowali się występującymi w opisie zespołu słowami:

Rockband, Sängerin, eine Tournee, in Konzerte kommen Tausende Jugendliche. Wielu z nich wybierało jednak odpowiedź A. Kierowali się oni prawdopodobnie tylko informacją o poszukiwaniach wokalistki. Nie zwrócili jednak uwagi na zdanie: *Du solltest auch Schlagzeug spielen.*, które eliminowało wybór tego tekstu jako odpowiadającego do opisu Karli.

Najniższy wynik w części arkusza sprawdzającej rozumienie tekstów pisanych uczniowie uzyskali za zadanie 3., dotyczące zakupów robionych przez Internet. Zadanie to sprawdzało umiejętność określania głównej myśli poszczególnych części tekstu. Średni wynik w tym zadaniu wyniósł 35% punktów. Najtrudniejsze było zadanie 3.3.

3.3. A.

Immer mehr Menschen kaufen per Internet. Bei den Online-Einkäufen sind Bücher die Nummer Eins. Rund 70 Prozent der Kunden kaufen Bücher in Online-Shops. Sehr beliebt sind auch Kleidung, Schuhe und Elektronikartikel von bekannten Marken.

A. Die populärsten Sachen beim Online-Shopping

Prawidłowo rozwiązało to zadanie 22% uczniów. Przyczyną niskich wyników uzyskanych przez gimnazjalistów za rozwiązanie tego zadania mógł być problem ze zrozumieniem wyrażen: *Bücher sind die Nummer Eins, sehr beliebt sind auch Kleidung, Schuhe und Elektronikartikel.* Prawdopodobnie uczniowie nie zrozumieli kontekstu, w którym były one użyte i nie zwrócili uwagi na to, że produkty wymieniane w tekście są najczęściej kupowane przez klientów sklepów internetowych. Słownictwo w tekście nie było trudne, poszczególne nazwy artykułów (*Bücher, Kleidung, Schuhe und Elektronikartikel*) należą do podstawowego zasobu struktur leksykalnych. Największa grupa gimnazjalistów wskazała błędną odpowiedź E., w której występowało słowo *Rabatt* (E. *Online-Shopping mit Rabatt*). Prawdopodobnie wybierali oni tę odpowiedź ze względu na występujące w tekście wyrażenie *70 Prozent*. Jednak nie odnosi się ono do wielkości rabatu, a do liczby klientów, którzy kupują książki w sklepach internetowych.

Stosowanie środków językowych to umiejętność zdecydowanie opanowana przez gimnazjalistów na najniższym poziomie. W tym obszarze średni wynik uzyskany przez nich to 23% punktów. Większość uczniów nie potrafiła poprawnie uzupełnić tekstu w zadaniu 6. oraz przetłumaczyć fragmentów zdań w zadaniu 7.

Zadanie 6. (średni wynik 20% punktów) polegało na uzupełnieniu luk w tekście wyrazami podanymi w ramce. Należało dostosować formę wyrazu tak, aby powstał spójny i logiczny tekst. Najwięcej trudności w tym zadaniu sprawiło uczniom uzupełnienie luki 6.4. Tylko 15% z nich poprawnie dobrało wyraz z ramki i prawidłowo utworzyło liczbę mnogą słowa *Gast*. Niewiele więcej uczniów (15% poprawnych odpowiedzi) utworzyło poprawną formę stopnia wyższego przysłówka *langsam*. Co czwarty gimnazjalista znał odmianę czasownika modalnego *können* po zaimku *man* (26% poprawnych odpowiedzi).

Najtrudniejszym było zadanie 7. (średni wynik 13% punktów). Tylko 4% uczniów potrafiło przetłumaczyć na język niemiecki fragment zdania *najlepszy uczeń*, co wskazuje, że odmiana przymiotnika w stopniu najwyższym nie została opanowana przez gimnazjalistów. 7% piszących poprawnie przetłumaczyło fragment *langsam*. Przyczyną błędów popełnianych w tym zadaniu była nieumiejętność zastosowania jednego z czasów przeszłych: *Perfekt* lub *Präteritum*.

Częstą przyczyną niepowodzeń w rozwiązywaniu zadań otwartych, sprawdzających znajomość środków językowych było także popełnianie błędów ortograficznych. Należy pamiętać, że w zadaniach 6. i 7. wymagana jest pełna poprawność ortograficzna wpisywanych odpowiedzi.

Niewątpliwie dużym wyzwaniem dla uczniów było zadanie 8. Za jego rozwiązanie uczniowie uzyskali średnio 26% punktów. Przyczyną niskich wyników za to zadanie były przede wszystkim: ograniczony zasób stosowanych środków językowych oraz liczne błędy, co wpłynęło na komunikatywność wypowiedzi. Na podstawie analizy wyników można stwierdzić, iż najmniej punktów uczniowie otrzymali w kryterium treści (24% punktów). Oznacza to, że tylko zdawkowo przekazali informacje wymagane w zadaniu. Równie niski wynik uczniowie osiągnęli w kryterium

poprawności środków językowych (23% punktów), w kryterium zakresu środków językowych (29% punktów) oraz w kryterium spójności i logiki wypowiedzi (31% punktów). Wielu uczniów w ogóle nie podjęło próby napisania własnej wypowiedzi.

„Pod lupą” – rozwinięcie poszczególnych elementów polecenia w wypowiedzi pisemnej

Jak co roku gimnazjaliści przystępujący do egzaminu z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym musieli zmierzyć się z napisaniem własnej wypowiedzi na podany temat.

Tegoroczne polecenie do zadania 8. brzmiało:

Kilka dni temu zwyciężyłeś(-aś) w szkolnej olimpiadzie sportowej. W e-mailu do kolegi/koleżanki z Berlina:

- **wyjaśnij, dlaczego uczestniczyłeś(-aś) w tej olimpiadzie**
- **przedstaw problem, który powstał podczas olimpiady**
- **napisz, jak zareagowali koledzy na wiadomość o Twoim zwycięstwie.**

Podpisz się jako XYZ.

***Rozwiń** swoją wypowiedź w każdym z trzech podpunktów, pamiętając, że długość e-maila powinna wynosić od 50 do 100 słów. Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji, spójność, bogactwo językowe oraz poprawność językowa.*

Mogłoby się wydawać, że napisanie krótkiego e-maila jest całkiem proste. Jednak średni wynik, uzyskany przez gimnazjalistów za to zadanie (26% punktów) wskazuje na to, że wielu uczniów miało trudności z formułowaniem wypowiedzi. Ponad połowa z nich otrzymała za to zadanie 0 punktów, co oznacza, że nie podjęli oni próby napisania tej wiadomości lub prace, które napisali były w znacznej części lub całości niekomunikatywne.

Niniejsze omówienie zadania 8. ma służyć pomocą wszystkim uczniom, którzy w przyszłości staną przed wyzwaniem, jakim jest skonstruowanie dobrej wypowiedzi pisemnej. Poniższe wnioski mogą się przyczynić do odniesienia sukcesu, jednak nie wolno zapominać o tym, że zadanie egzaminacyjne wymaga spełnienia określonych warunków. Jednym z nich jest właściwa realizacja tematu w kryterium treści. Za wypowiedź w tym kryterium uczeń może uzyskać od 0 do 4 punktów zgodnie z poniższą tabelą.

Do ilu elementów uczeń się odniósł?	Ile elementów rozwinął?			
	3	2	1	0
3	4 p.	3 p.	2 p.	1 p.
2		2 p.	1 p.	1 p.
1			1 p.	0 p.
0				0 p.

Uczniowie w swoich wypowiedziach muszą nie tylko starannie odnieść się do wszystkich podpunktów polecenia, ale także każdą przekazywaną informację powinni opisać w sposób bardziej szczegółowy. Zdarza się, że właśnie z powodu zbyt pobieżnego potraktowania poszczególnych podpunktów polecenia nawet uczniowie, którzy prezentują dość bogate słownictwo, stosują różnorodne struktury gramatyczne, nie uzyskują maksymalnej liczby punktów w kryterium treści. Jak poważny jest to problem, ilustruje przedstawiona poniżej praca.

Hallo ABC,
am Montag war ein Sporttag in meiner
Schule. Ich habe an der Olympiade
teilgenommen, weil ich Tennis liebe.
Das Spiel war gut aber es gab ein
Problem. Es regnete. Ich habe
gewonnen und meine Freundin war
sehr zufrieden.

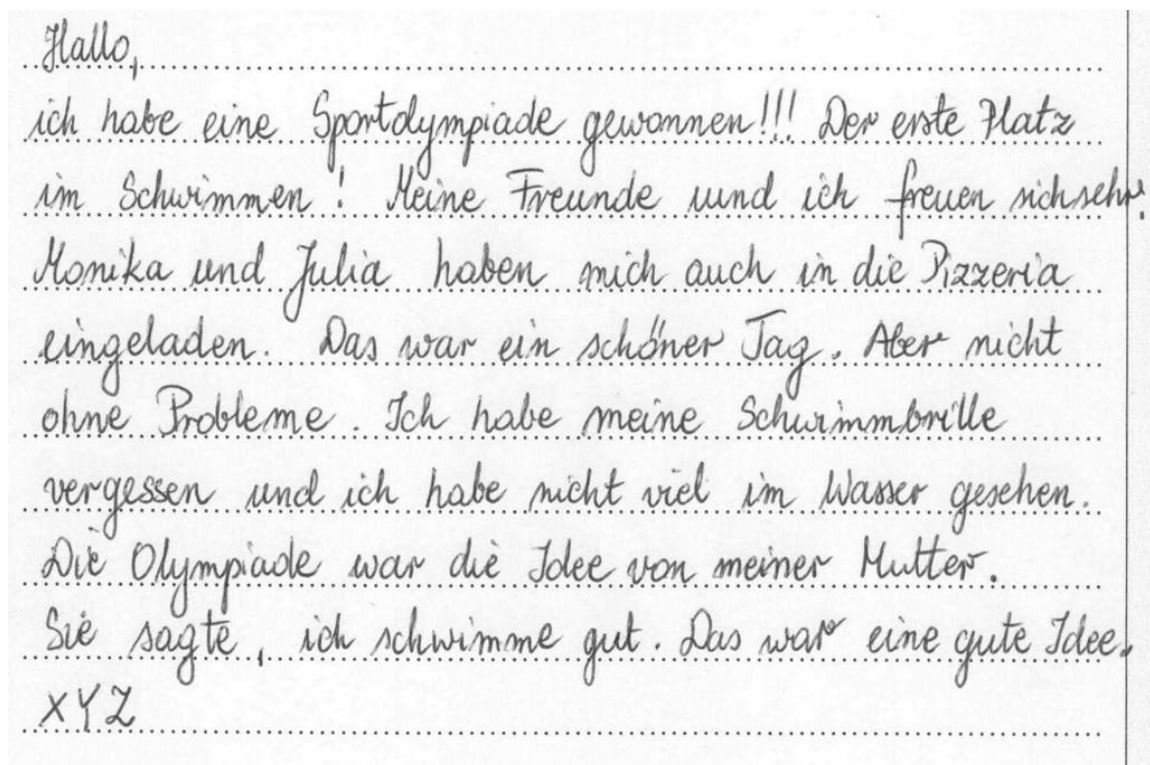
Liebe Grüße

XYZ

Uczeń odnosi się do wszystkich podpunktów polecenia, ale udziela krótkich odpowiedzi. Powodem wzięcia udziału w olimpiadzie sportowej jest miłość do gry w tenisa. Przecież nie tak trudno byłoby rozbudować tę wypowiedź o dodatkowe informacje, np. *Ich spiele Tennis seit 5 Jahren.*, aby w pełni zrealizować ten podpunkt. Warto podkreślić, że w zdaniu zawierającym powód pojawia się bardzo ładna struktura gramatyczna wymagająca użycia szyku końcowego, a mimo to wypowiedź jest uboga treściowo. W swojej wypowiedzi uczeń informuje o problemie, jednak nie rozwija swojej myśli. Problemem był padający deszcz. Rozwinięcie jednego aspektu to dobry sposób, aby w pełni zrealizować podpunkt polecenia, dlatego wskazane byłoby tutaj dodanie informacji o tym na przykład, jaki wpływ miał deszcz na grę: *Es regnete und ich konnte nicht gut spielen.* Kolejnym sposobem rozwijania swojej wypowiedzi jest podanie dwóch różnych aspektów dotyczących tego samego podpunktu polecenia. Przedstawiając reakcję na zwycięstwo, uczeń pisze, że przyjaciółka była zadowolona. Podanie kolejnego aspektu (działanie podjęte przez przyjaciółkę/koleżankę wyrażone czasownikiem) spowodowałoby rozwinięcie wypowiedzi np. *Meine Freundin war zufrieden und sie hat mir gratuliert.*

Częstą praktyką stosowaną przez uczniów jest podchodzenie do tematu wypowiedzi jak do pewnego schematu: „pytają mnie w zadaniu, a więc krótko odpowiadam”. Efektem tego jest to, że stosunkowo dobrze napisana praca może być oceniona w kryterium treści na jeden punkt, co rzutuje na całościową ocenę. Należy pamiętać, że w takiej sytuacji można jej przyznać maksymalnie po jednym punkcie w pozostałych trzech kryteriach, co oznacza, że uczeń może zdobyć jedynie 4 punkty za swoją pracę.

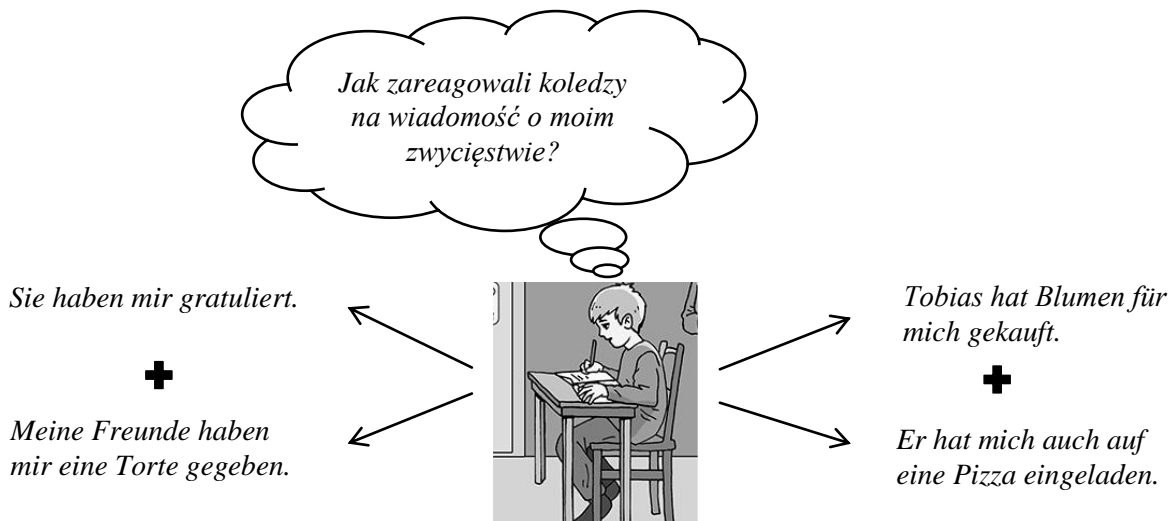
Przykładem właściwej realizacji podpunktów polecenia jest następująca praca ucznia:

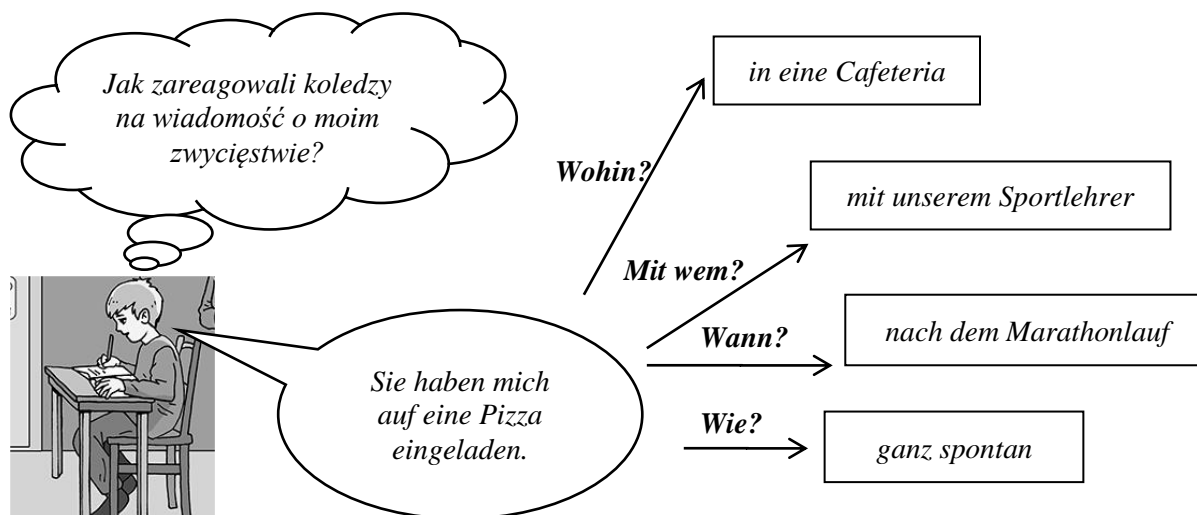
Hallo,
ich habe eine Sportolympiade gewonnen!!! Der erste Platz
im Schwimmen! Meine Freunde und ich freuen sich sehr.
Monika und Julia haben mich auch in die Pizzeria
eingeladen. Das war ein schöner Tag, aber nicht
ohne Probleme. Ich habe meine Schwimmbrille
vergessen und ich habe nicht viel im Wasser gesehen.
Die Olympiade war die Idee von meiner Mutter.
Sie sagte, ich schwimme gut. Das war eine gute Idee.
XYZ

Uczeń w swojej wypowiedzi informuje odbiorcę o zwycięstwie i czyni to już w pierwszym zdaniu. Dalej gimnazjalista opisuje zwycięstwo w olimpiadzie. Możliwe jest, aby pisząc swobodnie ustalać kolejność realizacji omawianych podpunktów polecenia. Uczeń opisuje na wstępie reakcję kolegów na wspomniane już w pierwszym zdaniu zwycięstwo. Rozwija ten podpunkt polecenia za pomocą opisu emocji, jakie towarzyszyły przyjaciółom oraz opisuje podjęte przez nich działanie. Dzień zwycięstwa nie obył się niestety bez problemów. Uczeń pisze o tym, że zapomniał okularów pływackich i rozwija myśl, dodając informację o konsekwencji tego stanu rzeczy. Na koniec swojej wypowiedzi uczeń podaje powód wzięcia udziału w olimpiadzie. Ciekawie pisze o tym, że to mama skłoniła go do wystartowania w niej. Rozwinięcie tego podpunktu realizowane jest poprzez dodanie informacji o talencie sportowym nadawcy listu.

Przygotowując uczniów do pisania własnego tekstu, można zaproponować im zaplanowanie swojej wypowiedzi pisemnej według pewnego schematu: najpierw podajemy wymaganą informację, a następnie rozbudowujemy ją za pomocą dodatkowych elementów. Możliwe jest oczywiście przekazywanie poszczególnych informacji w dowolnej kolejności. Ważne jest, aby uświadomić uczącym się, że praca musi zawierać jasny przekaz, a informacje powinny łączyć się ze sobą logicznie, tworząc spójny tekst. Podczas zajęć dydaktycznych można zaproponować uczniom ćwiczenie polegające na rozbudowywaniu przekazywanej informacji o kolejne elementy, tak jak przedstawiono poniżej.

Opisując reakcję kolegów, można wymienić kilka działań, jakie podjęli oni po zwycięstwie piszącego. Pozwoli to na rozwinięcie tego podpunktu polecenia, a czytelnik będzie w pełni poinformowany.

Powyższy przykład pokazuje inny sposób rozwinięcia tego samego podpunktu. Uczeń podaje jedną reakcję kolegów na jego zwycięstwo. Píše, że koledzy zaprosili go na pizzę, a następnie rozbudowuje swoją wypowiedź za pomocą dodatkowego opisu, który jest odpowiedzią na pytania pomocnicze takie jak: dokąd?, kiedy? z kim?, jak?

Rozwinięcie poszczególnych podpunktów polecenia nie powinno sprawić problemów gimnazjalistom nawet o przeciętnych umiejętnościach językowych. W trakcie procesu dydaktycznego uczniowie powinni mieć możliwość korzystania z języka obcego w różnorodnych sytuacjach, wypowiadać się na różne tematy, starać się, by ich wypowiedzi nie kończyły się na jednozdaniowych, zdawkowych kwestiach. Zbyt często uczniowie wykonują jedynie zadania takie jak uzupełnianie luk, transformacje, zadania wielokrotnego wyboru. Tymczasem powinni jak najczęściej mieć możliwość wykorzystywania materiałów podręcznikowych lub autentycznych (teksty, obrazki itp.) jako podstawę do wyrażania swoich opinii, przypuszczeń, a także do tworzenia różnorodnych opowiadań. Warto pokazać uczniom, w jaki sposób planować wypowiedź pisemną, aby móc otrzymać maksymalną liczbę punktów.

Wnioski

Analiza wyników egzaminu z języka niemieckiego pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków dotyczących pracy z gimnazjalistami w kolejnych latach.

❖ Analiza wyborów uczniów w zadaniach zamkniętych ilustruje, że uczniowie bardzo często udzielają odpowiedzi, sugerując się pojedynczymi słowami występującymi w tekstach. Bardzo ważne jest zwracanie im uwagi na kontekst, w jakim poszczególne słowa są użyte i ich powiązanie z odpowiedziami w zadaniu. Dobrą praktyką jest wymaganie od uczniów, aby potrafili uzasadnić zarówno wybór opcji właściwej, jak i powody odrzucenia opcji, które są dystraktorami w zadaniu. Dzięki temu bardziej świadomie będą wybierać odpowiedzi na egzaminie.

❖ Inną ważną umiejętnością, która wymaga szczególnej uwagi podczas zajęć w szkołach, jest umiejętność łączenia wyrażen synonimicznych. Identyfikowanie i zestawianie ze sobą wyrażen o podobnych znaczeniach jest szczególnie przydatne w rozwiązywaniu zadań wielokrotnego wyboru. Ponadto umiejętność wyrażania myśli przy pomocy różnorodnych środków językowych jest niezbędne przy formułowaniu płynnej wypowiedzi pisemnej. Należy poświęcić więcej czasu na doskonalenie tej umiejętności w procesie edukacyjnym.

❖ Znajomość środków językowych to od lat część arkusza, w której zadania są największym wyzwaniem dla uczniów. Duży odsetek z nich nie podejmuje próby ich rozwiązania albo uzyskuje bardzo niskie wyniki. Wskazywać to może na zbyt duże skupienie się na umiejętnościach receptywnych i mniej intensywną pracę nad jakością języka uczniów. Tymczasem brak znajomości podstawowych struktur gramatycznych lub bardzo ograniczony zasób słownictwa wpływa nie tylko na wynik zadań sprawdzających znajomość środków językowych, ale bardzo często powoduje zaburzenie komunikacji w wypowiedzi pisemnej (np. na skutek użycia niewłaściwego czasu lub słowa). Co więcej, bardzo często ograniczony zasób środków językowych pośrednio powoduje też problemy z rozwiązywaniem zadań w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu i rozumienie tekstów pisanych, ponieważ brak znajomości podstawowych struktur gramatycznych znacznie utrudnia lub uniemożliwia zrozumienie fragmentów tekstu kluczowych do rozwiązania zadania.

❖ Aby poprawnie wykonać zadania otwarte sprawdzające znajomość środków językowych, należy także pamiętać o uważnym czytaniu poleceń. Zadania przygotowywane są w taki sposób, aby sprawdzona została konkretna struktura gramatyczna lub wyrażenie leksykalne a polecenie do zadania jest jego integralną częścią. Aby odpowiedź ucznia została uznana za poprawną, musi ona spełniać wszystkie warunki w nim określone. Zdarza się, że uczniowie przekraczają limit słów podany w zadaniu 7. lub uzupełniają luki w zadaniu 6. nie przekształcając w żaden sposób wyrazu podanego w ramce. Należy też pamiętać, że we wszystkich zadaniach sprawdzających znajomość środków językowych wymagana jest pełna poprawność ortograficzna.

❖ Podczas realizacji polecenia w wypowiedzi pisemnej niezwykle istotną kwestią, przekładającą się bezpośrednio na ilość punktów otrzymanych za wykonanie zadania, jest umiejętne rozwijanie poszczególnych podpunktów polecenia. Dlatego ważne jest, aby przyzwyczajać uczniów do wnikliwej analizy polecenia i planowania swojej wypowiedzi w taki sposób, aby zawierała ona przekaz, którego realizacja nie jest ograniczona jedynie do niezbędnego minimum. W tym celu warto ćwiczyć podczas lekcji umiejętność rozwijania wypowiedzi, poszerzać zasób słownictwa, wskazywać uczniom różnorodne sposoby realizacji polecenia w taki sposób, aby wypowiedź została uznana jako rozwinięta. Warto, aby uczeń w trakcie pracy nad zadaniem zadał sobie kilka pytań, np.: *w jaki sposób realizuję dany podpunkt polecenia?*, *za pomocą ilu i jakich zdań?*, *za pomocą ilu czasowników/przymiotników?*, *jak wiele szczegółów przekazuję?* Tak postawione pytania upewnią piszącego, iż żaden element polecenia nie został zrealizowany zbyt pobieżnie lub całkowicie pominięty.

Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych

Poziom podstawowy

Opis arkusza dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

Arkusz zadań dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera z zakresu języka niemieckiego (GN-P2-152) został przygotowany na podstawie arkusza GN-P1-152 zgodnie z zaleceniami specjalistów. Uczniowie otrzymali zadania dostosowane pod względem graficznym: wyróżniono informację o numerze każdego zadania i liczbie punktów możliwych do uzyskania za jego rozwiązanie, zwiększono odstępy między wierszami w tekstach i zastosowano pionowy układ odpowiedzi. W związku z wydłużonym czasem trwania egzaminu, na płycie CD do zadań sprawdzających rozumienie tekstów słuchanych wydłużono przerwy przeznaczone na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Przy każdym zadaniu zamkniętym umieszczono informację o sposobie zaznaczenia właściwej odpowiedzi.

Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

Tabela 23. Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
1	-	20	-	-	20,00	-

Opis arkuszy dla uczniów słabowidzących i niewidomych

Arkusze dla uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych z zakresu języka niemieckiego (GN-P4-152, GN-P5-152, GN-P6-152) zostały przygotowane na podstawie arkusza standardowego zgodnie z zaleceniami specjalistów. Uczniowie słabowidzący otrzymali arkusze, w których dostosowano wielkość czcionki: GN-P4-152 – Arial 16 pkt, GN-P5-152 – Arial 24 pkt. W arkuszu GN-P5-152 materiał ikonograficzny został dodatkowo opisany. Na płycie CD do zadań sprawdzających rozumienie tekstów słuchanych wydłużono przerwy przeznaczone na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Dla uczniów niewidomych przygotowano arkusze w brajlu.

Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych

Tabela 24. Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
GNP4 - 11	28	88	50	50	49,55	16,74
GNP5 - 2	50	53	51,5	-	51,50	2,12

Opis arkusza dla uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących

Uczniowie słabosłyszący i niesłyszący rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu GN-P7-152 przygotowanym zgodnie z zaleceniami specjalistów. Arkusz składał się z 9 zadań zamkniętych, sprawdzających opanowanie przez uczniów umiejętności w następujących obszarach: rozumienie tekstów pisanych, znajomość środków językowych oraz znajomość funkcji językowych.

Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących

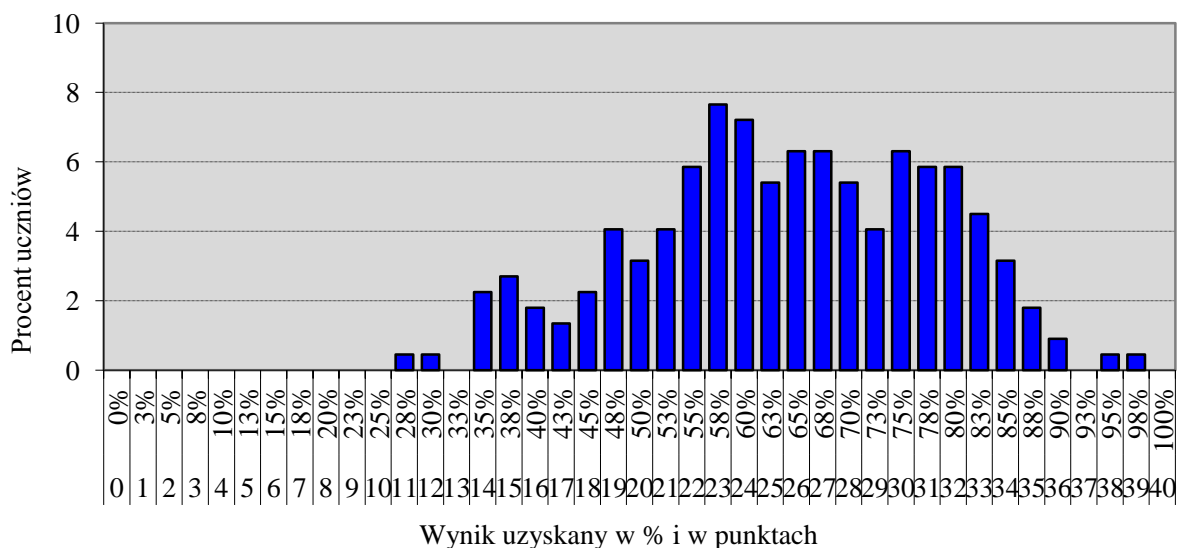
Tabela 25. Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
13	30	100	55	30 i 63	57,00	22,41

Opis arkusza dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu GN-P8-152 przygotowanym zgodnie z zaleceniami specjalistów. Arkusz zawierał 13 zadań zamkniętych, sprawdzających opanowanie przez uczniów umiejętności w następujących obszarach: rozumienie tekstów słuchanych, rozumienie tekstów pisanych, znajomość funkcji językowych oraz znajomość środków językowych. Dostosowane do potrzeb tej grupy zdających było tempo nagrań na płycie CD oraz długość przerw na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Zadania zamieszczone w arkuszu były bliskie sytuacjom życiowym zdających. Polecenia były jasne, proste i zrozumiałe.

Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Wykres 9. Rozkład wyników uczniów

Tabela 26. Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
222	28	98	65	58	64,25	14,15

Poziom rozszerzony

Opis arkusza dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

Arkusz zadań dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera z zakresu języka angielskiego (GN-R2-152) został przygotowany na podstawie arkusza GN-R1-152 zgodnie z zaleceniami specjalistów. Uczniowie otrzymali zadania dostosowane pod względem graficznym: wyróżniono informację o numerze każdego zadania i liczbie punktów możliwych do uzyskania za jego rozwiązanie, zwiększono odstępy między wierszami w tekstach i zastosowano pionowy układ odpowiedzi. Zmodyfikowany został także temat wypowiedzi pisemnej. Przy każdym zadaniu zamkniętym umieszczono informację o sposobie zaznaczenia właściwej odpowiedzi.

Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

Tabela 27. Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
1	-	13	-	-	13,00	-

Opis arkuszy dla uczniów słabowidzących i niewidomych

Arkusze dla uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych z zakresu języka niemieckiego (GN-R4-152, GN-R5-152, GN-R6-152) zostały przygotowane na podstawie arkusza standardowego zgodnie z zaleceniami specjalistów. Uczniowie słabowidzący otrzymali arkusze, w których dostosowano wielkość czcionki: GN-R4-152 – Arial 16 pkt, GN-R5-152 – Arial 24 pkt. Na płycie CD do zadań sprawdzających rozumienie tekstów słuchanych wydłużono przerwy przeznaczone na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Dla uczniów niewidomych przygotowano arkusze w brajlu.

Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych

Tabela 28. Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
GNR4 - 4	8	20	16,5	-	15,25	5,25

Opis arkusza dla uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących

Uczniowie słabosłyszący i niesłyszący rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu GN-R7-152 przygotowanym zgodnie z zaleceniami specjalistów. Arkusz składał się z 7 zadań (4 zadania zamknięte i 3 zadania otwarte), sprawdzających opanowanie przez uczniów umiejętności w następujących obszarach: rozumienie tekstów pisanych, znajomość środków językowych oraz wypowiedź pisemna.

Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących

Tabela 29. Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
8	10	100	30,5	23 i 100	45,88	36,56

Język rosyjski – poziom podstawowy

1. Opis arkusza standardowego

Arkusz składał się z 40 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego, prawda-fałsz oraz zadań na dobieranie) ujętych w 11 wiązek. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności określone w podstawie programowej III.0 w czterech obszarach: rozumienie ze słuchu (12 zadań), rozumienie tekstów pisanych (12 zadań), znajomość funkcji językowych (10 zadań) oraz znajomość środków językowych (6 zadań). Za rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 1. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba uczniów		160
Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	bez dysfunkcji	148
	z dysleksją rozwojową	12
	dziewczeta	101
	chłopcy	59
	ze szkół na wsi	114
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	18
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	20
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	8
	ze szkół publicznych	158
	ze szkół niepublicznych	2

Nie było laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 2. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	-
	słabowidzący i niewidomi	-
	słabosłyszący i niesłyszący	-
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	4
	Ogółem	4

3. Przebieg egzaminu

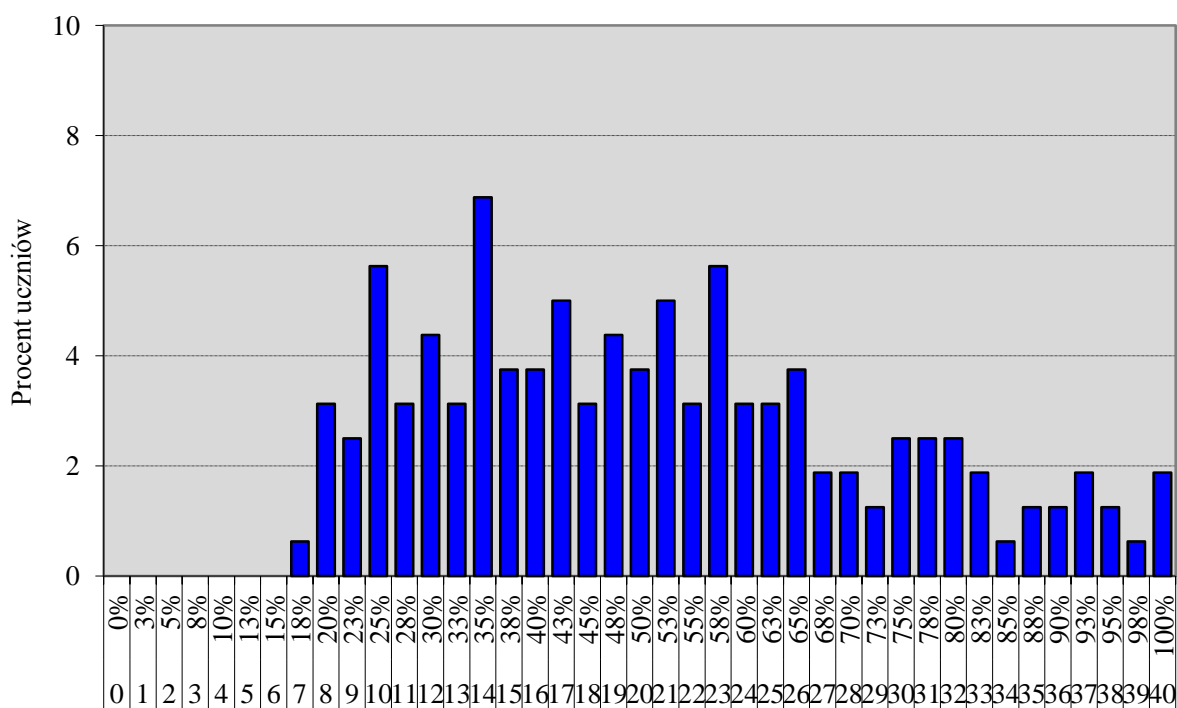
Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		23 kwietnia 2015 r.	
Czas trwania egzaminu		60 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym	
		do 80 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu dostosowanym	
Liczba szkół		21	
Liczba obserwatorów ¹⁷ (§ 143)		-	
Liczba unieważnień ¹⁹	w przypadku		
	§ 47 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
		wniesienia lub korzystania przez ucznia w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	nie dotyczy
		zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym uczniom	nie dotyczy
	§ 47 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
	§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	nie dotyczy
	§ 146 ust. 4	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
inne (np. złe samopoczucie ucznia)			nie dotyczy
Liczba wglądów ¹⁹ (§ 50)		-	

¹⁷Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wynik uzyskany w % i w punktach

Wykres 1. Rozkład wyników uczniów

Tabela 4. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
160	18	100	50	35	51,77	21,08

Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Tabela 5. Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Język rosyjski – poziom podstawowy		
wynik procentowy	wartość centyla	stanin
0	1	1
3	1	
5	1	
8	1	
10	1	
13	1	
15	1	
18	1	
20	3	
23	4	
25	6	2
28	9	
30	13	
33	17	3
35	21	
38	25	
40	29	4
43	33	
45	37	
48	41	
50	44	5
53	48	
55	51	
58	54	
60	58	
63	61	
65	64	6
68	67	
70	70	
73	73	
75	76	
78	79	7
80	82	
83	85	
85	87	
88	90	8
90	93	
93	95	
95	97	9
98	98	
100	100	

Wyniki w skali centylowej i staninowej umożliwiają porównanie wyniku ucznia z wynikami uczniów w całym kraju. Na przykład, jeśli uczeń z języka rosyjskiego na poziomie podstawowym uzyskał 80% punktów możliwych do zdobycia (wynik procentowy), to oznacza, że jego wynik jest taki sam lub wyższy od wyniku 82% wszystkich zdających (wynik centylowy), a niższy od wyniku 18% zdających i znajduje się on w 7 staninie.

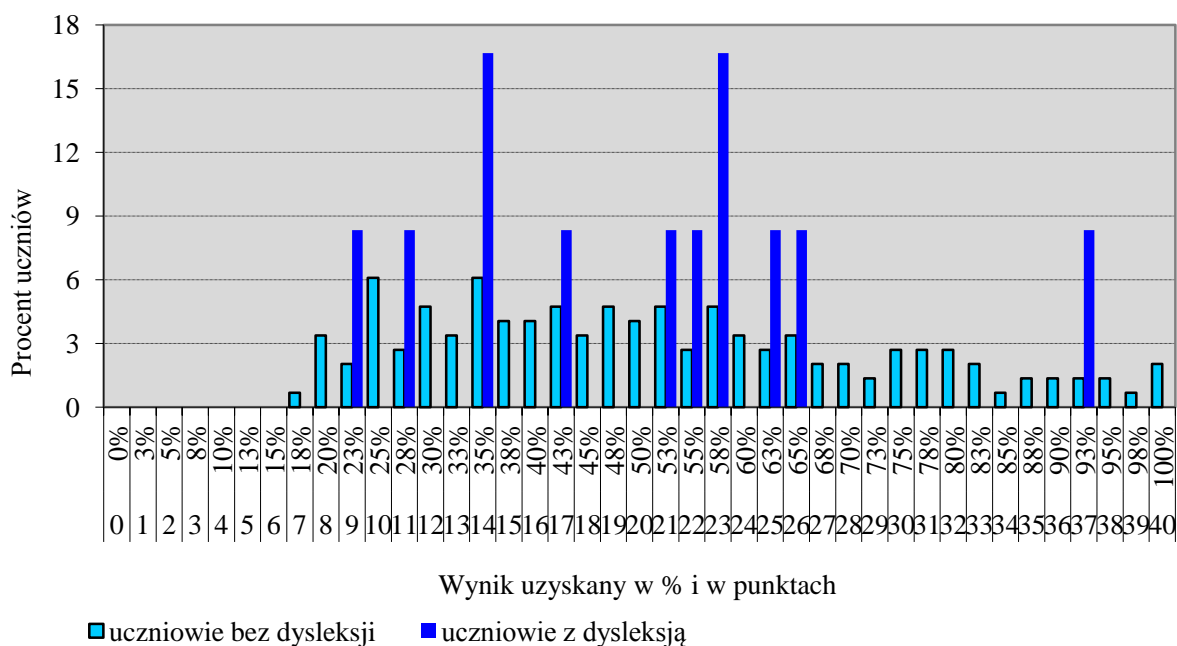
Średnie wyniki szkół¹⁸ na skali stanikowej

Tabela 6. Wyniki szkół na skali staninowej

Stanin	Przedział wyników (w %)
1	27–33
2	34–40
3	41–46
4	47–53
5	54–60
6	61–68
7	69–75
8	76–82
9	83–98

Skala staninowa umożliwia porównywanie średnich wyników szkół w poszczególnych latach. Uzyskanie w kolejnych latach takiego samego średniego wyniku w procentach nie oznacza tego samego poziomu osiągnięć.

Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

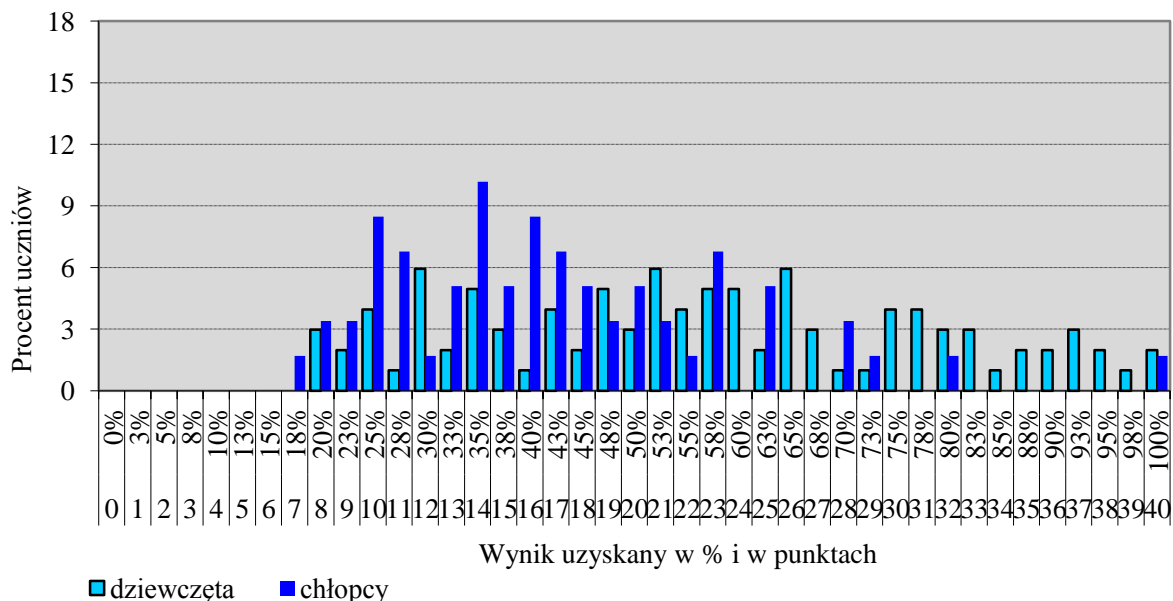
Wykres 2. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

Tabela 7. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	148	18	100	49	25 i 35	51,85	21,27
Uczniowie z dysleksją rozwojową	12	23	93	54	35 i 58	50,75	19,33

¹⁸Hełroć w niniejszym sprawozdaniu jest mowa o wynikach szkół w 2015 roku, przez szkołę należy rozumieć każdą placówkę, w której liczba uczniów przystępujących do egzaminu była nie mniejsza niż 5. Wyniki szkół obliczono na podstawie wyników uczniów, którzy wykonywali zadania z arkusza GR-P1-142.

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 3. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 8. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	101	20	100	55	30; 53; 65	57,04	21,78
Chłopcy	59	18	100	40	35	42,75	16,40

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 9. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	114	18	100	53	35	53,08	20,46
Miasto do 20 tys. mieszkańców	18	20	90	38	25; 30; 38	41,56	18,26
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	20	25	100	49	25	55,50	23,04
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	8	23	100	36,5	30	46,75	26,80

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 10. Wyniki uczniów szkół publicznych i niepublicznych – parametry statystyczne

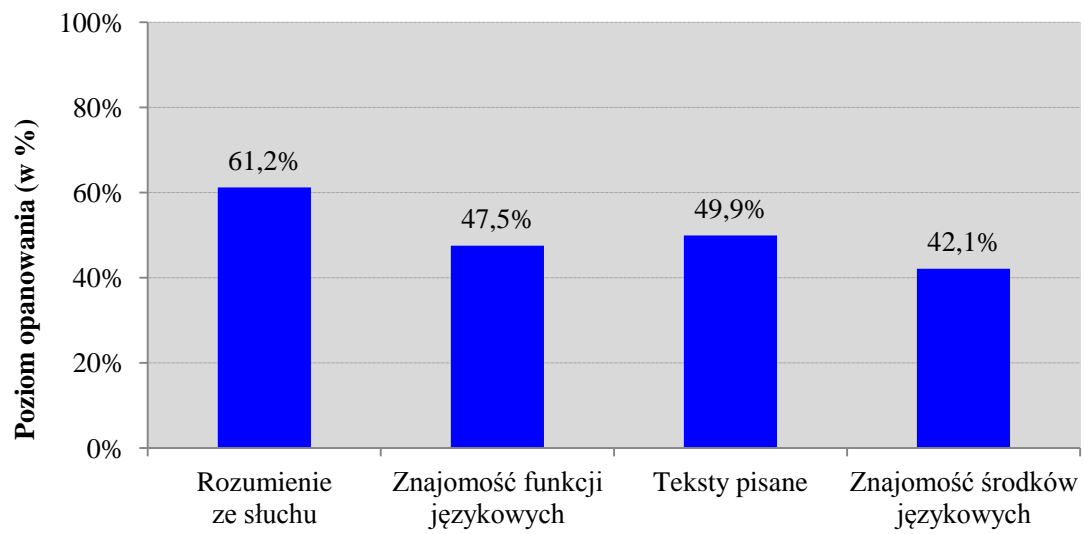
	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	158	18	100	50	35	51,99	21,09
Szkoła niepubliczna	2	25	43	34	25; 43	34,00	12,73

Poziom wykonania zadań

Tabela 11. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Nr zad.	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	68%
	1.2.		75%
	1.3.		43%
	1.4.	2.5) Uczeń określa kontekst wypowiedzi.	88%
	1.5.	2.4) Uczeń określa intencje nadawcy/autora tekstu.	64%
	2.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	55%
	2.2.		52%
	2.3.		52%
	2.4.		71%
	3.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	47%
	3.2.		65%
	3.3.		2.4) Uczeń określa intencje nadawcy/autora tekstu.
IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Znajomość funkcji językowych	4.1.	6.3) Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.	35%
	4.2.	6.1) Uczeń nawiązuje kontakty towarzyskie.	45%
	4.3.		51%
	4.4.		37%
	5.1.	6.7) Uczeń wyraża [...] zgodę [...] wykonania prośby.	51%
	5.2.	6.1) Uczeń nawiązuje kontakty towarzyskie.	46%
	5.3.	6.5) Uczeń wyraża swoje opinie [...].	57%
	6.1.	6.3) Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.	71%
	6.2.	6.1) Uczeń nawiązuje kontakty towarzyskie.	46%
	6.3.	6.2) Uczeń stosuje formy grzecznościowe.	38%
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	7.1.	3.2) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	57%
	7.2.		16%
	7.3.	3.4) Uczeń określa kontekst wypowiedzi.	58%
	7.4.		35%
	8.1.	3.1) Uczeń określa główną myśl tekstu.	70%
	8.2.	3.3) Uczeń określa intencje nadawcy/autora tekstu.	52%
	8.3.	3.2) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	47%
	8.4.		56%
	9.1.	3.2) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	46%
	9.2.		59%
9.3.	55%		
9.4.	49%		
I. Znajomość środków językowych	10.1.	1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	27%
	10.2.		41%
	10.3.		29%
	11.1.	1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	71%
	11.2.		49%
11.3.	[...].	36%	

Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Wykres 4. Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Język rosyjski – poziom rozszerzony

1. Opis arkusza standardowego

Uczniowie bez dysfunkcji oraz uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się wykonywali zadania zawarte w arkuszu standardowym. Arkusz składał się z 20 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego oraz zadań na dobieranie) ujętych w 5 wiązek oraz 11 zadań otwartych: dwóch wiązek zadań sprawdzających znajomość środków językowych oraz jednego zadania sprawdzającego umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności określone w podstawie programowej III.1 w czterech obszarach: rozumienie ze słuchu (10 zadań), rozumienie tekstów pisanych (10 zadań), znajomość środków językowych (10 zadań) oraz tworzenie wypowiedzi pisemnej (1 zadanie). Za rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 12. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba uczniów		1
Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	bez dysfunkcji	1
	z dysleksją rozwojową	-
	dziewczeta	1
	chłopcy	-
	ze szkół na wsi	1
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół publicznych	1
	ze szkół niepublicznych	-

Nie było laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 13. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	-
	słabowidzący i niewidomi	-
	słabosłyszacy i niesłyszacy	-
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	-
	Ogółem	-

3. Przebieg egzaminu

Tabela 14. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu	23 kwietnia 2015 r.		
Czas trwania egzaminu	60 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym		
	do 90 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu dostosowanym		
Liczba szkół	1		
Liczba zespołów egzaminatorów	-		
Liczba egzaminatorów	1		
Liczba obserwatorów ¹⁹ (§ 143)	-		
Liczba unieważnień ²¹ w przypadku	§ 47 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
		wniesienia lub korzystania przez ucznia w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	nie dotyczy
		zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym uczniom	nie dotyczy
	§ 47 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
	§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	nie dotyczy
	§ 146 ust. 4	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
	inne (np. złe samopoczucie ucznia)		nie dotyczy
Liczba wglądów ²¹ (§ 50)	-		

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Tabela 15. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
1*	-	53	-	-	53,00	-

*nie podano parametrów statystycznych – jedna osoba przystąpiła do egzaminu

¹⁹Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Tabela 16. Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Język rosyjski – poziom rozszerzony		
wynik procentowy	wartość centyla	stanin
0	1	1
3	1	
5	2	
8	3	
10	6	2
13	11	
15	16	3
18	22	
20	27	
23	32	4
25	36	
28	41	
30	45	
33	48	5
35	52	
38	55	
40	58	
43	60	
45	63	
48	65	6
50	68	
53	71	
55	73	
58	75	
60	77	
63	79	7
65	81	
68	83	
70	85	
73	86	
75	88	
78	90	8
80	91	
83	93	
85	93	
88	94	
90	95	
93	96	9
95	97	
98	98	
100	100	

Wyniki w skali centylowej i staninowej umożliwiają porównanie wyniku ucznia z wynikami uczniów w całym kraju. Na przykład, jeśli uczeń z języka rosyjskiego na poziomie rozszerzonym uzyskał 80% punktów możliwych do zdobycia (wynik procentowy), to oznacza, że jego wynik jest taki sam lub wyższy od wyniku 91% wszystkich zdających (wynik centylowy), a niższy od wyniku 9% zdających i znajduje się on w 8 staninie.

Średnie wyniki szkół²⁰ na skali staninowej

Tabela 17. Wyniki szkół na skali staninowej

Stanin	Przedział wyników (w %)
1	15–19
2	20–24
3	25–28
4	29–34
5	35–41
6	42–49
7	50–60
8	61–70
9	71–100

Skala staninowa umożliwia porównywanie średnich wyników szkół w poszczególnych latach. Uzyskanie w kolejnych latach takiego samego średniego wyniku w procentach nie oznacza tego samego poziomu osiągnięć.

Komentarz

Poziom podstawowy

160 gimnazjalistów przystępujących do egzaminu uzyskało średnio 52% punktów. Najwyższe wyniki uzyskali za rozwiązanie zadań sprawdzających umiejętność rozumienia ze słuchu, uzyskując w tej części arkusza średnio 61% punktów. Niższy średni wynik uczniowie osiągnęli w obszarach: znajomość funkcji językowych i rozumienie tekstów pisanych (odpowiednio 48% i 50% punktów). Największym wyzwaniem dla nich były natomiast, podobnie jak w latach ubiegłych, zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik – 42% punktów). Poniżej przyjrzymy się kilku wybranym zadaniom, których rozwiązanie sprawiło uczniom problemy.

Wśród zadań sprawdzających umiejętność **rozumienia ze słuchu** znajdowały się zarówno zadania łatwe, jak i trudne dla gimnazjalistów. uczniowie Wyższe wyniki uczniowie uzyskali za rozwiązanie zadań dotyczących określania kontekstu i intencji autora tekstu, natomiast w zadaniach, sprawdzających umiejętność wyszukiwania określonych informacji wyniki uczniów były bardziej zróżnicowane (od 43% do 75% punktów). Poniżej przedstawiono analizę zadania 1.3., które było najtrudniejsze dla gimnazjalistów w tej części arkusza (43% poprawnych odpowiedzi).

²⁰Ileokroć w niniejszym sprawozdaniu jest mowa o wynikach szkół w 2015 roku, przez szkołę należy rozumieć każdą placówkę, w której liczba uczniów przystępujących do egzaminu była nie mniejsza niż 5. Wyniki szkół obliczono na podstawie wyników uczniów, którzy wykonywali zadania z arkusza GR-R1-142.

1.4. Что будет делать Даша?

А.

В.

С.

Transkrypcja:

- Игорь, мама завтра возвращается. Нам надо убрать квартиру.
- Снова уборка? Я же недавно убирал и даже окна помыл!
- Не волнуйся, окна мыть мы не будем. Но порядок навести надо!
- Дашка, если ты беспорядок видишь, то ты и убирай. Можешь полы помыть. Я даже ведро с водой тебе принесу.
- Конечно, помою, а ты займись посудой. Или ты грязные тарелки тоже не видишь?
- Ладно, помою.

Tekst, na którym było oparto zadanie, nie był trudny, a mimo to uczniowie wybierali błędne odpowiedzi. Nie wystarczyło wychwycenie zwrotów nawiązujących do zamieszczonych w arkuszu obrazków; udzielenie poprawnej odpowiedzi na pytanie wymagało połączenia kilku informacji w tekście. Należało odróżnić czynności wykonywane przez Daszę od tych wykonywanych przez Igora, a także zwrócić uwagę na to, którą z przedstawionych na obrazkach czynności Dasza będzie dopiero wykonywać.

Wśród zadań sprawdzających umiejętność **rozumienia tekstów pisanych** trudne dla gimnazjalistów było zadanie 3.1., w którym uczniowie wyszukiwali określonych informacji.

3.1. Пассажиры получают в купе бесплатный завтрак.

P

F

Transkrypcja:

Уважаемые пассажиры! В нашем поезде работает уютный вагон-ресторан, где вы в течение всего пути можете позавтракать, пообедать или поужинать. Предлагаем большой выбор десертов со свежими сезонными фруктами и ягодами. Цены блюд вы найдёте в меню, которое лежит в каждом купе. У проводника можно также купить прохладительные напитки – лучшее средство от жары. Во всех вагонах есть холодильники и бесплатное спутниковое телевидение со многими каналами на русском языке. В каждом купе работают кондиционеры, которые помогут вам пережить июльскую духоту и высокую температуру. Желаем вам счастливого пути!

Aby poprawnie rozwiązać zadanie nie wystarczyło usłyszeć, że śniadanie jest podawane w pociągu. Trzeba było też zrozumieć, czy jest bezpłatne i gdzie jest serwowane. Tylko 47% uczniów zwróciło uwagę na kluczowe wyrażenia „вагон-ресторан”, „цены блюд вы найдёте в меню”, wskazujące na prawidłową odpowiedź.

Porównując poziom wykonania zadań w części sprawdzającej **znajomość funkcji językowych**, można zauważyć, że uczniowie osiągają wyższe wyniki (51% punktów) za rozwiązanie zadań, w których sytuacja i reakcja są zapisane w arkuszu (zadanie 5. i 6.), niż, kiedy muszą zareagować na komunikat słuchany (za zadanie 4. średni wynik wynosi 42% punktów). Zrozumienie komunikatu ze słuchu wymaga opanowania bardziej złożonych umiejętności, ponieważ zadanie w swojej formie jest zbliżone do warunków, w jakich odbywa się autentyczna rozmowa, a uczniowie nie mają możliwości, aby kilkakrotnie powracać do usłyszanych odpowiedzi. Czas reakcji jest tu ograniczony długością trwania przerw w nagraniu, które przeznaczone są na rozwiązanie zadania.

- A. По утрам и после обеда.
- B. Ну что ты! Она добрая.
- C. Врач сказал, что она здорова.
- D. Дворняжка, но похожа на овчарку.
- E. Совсем молодая. Ей только два года.

Transkrypcja:

Wypowiedź 1.

Какой породы твоя собака?

Wypowiedź 2.

Это взрослая собака?

Wypowiedź 3.

Ты часто выводишь её на прогулку?

Wypowiedź 4.

А она кусается?

Najwięcej problemów sprawiło uczniom zadanie 4.1. Rozwiązanie tego zadania wymagało znajomości wyrazu *порода* i skojarzenia go z wyrazami *дворняжка*, *овчарка*. Poprawną odpowiedź D. wybrało 35% uczniów. Tymczasem dla 18% gimnazjalistów atrakcyjna była odpowiedź E. Prawdopodobnie, uczniowie, nie znając znaczenia wyrazu *порода*, rozumieli pytanie 4.1. jako *Jaki jest twój pies?* i wybierali odpowiedź, w której występował opis psa: *Совсем молодая. Ей только два года.*

Spośród wszystkich zadań sprawdzających znajomość funkcji językowych największym wyzwaniem dla gimnazjalistów było zadanie 6.3., które wymagało znajomości formy grzecznościowej wyrażającej gratulację *Поздравляю с успехом!* Zadanie to prawidłowo rozwiązało 38% uczniów. Ponad połowa uczniów (56%) wybrała błędną odpowiedź A. Prawdopodobnie nie zwrócili oni uwagi na to, że reakcja dotyczyła już zdanego egzaminu. Poza tym słowo *поздравлять*, mimo że jest uczniom znane, bardziej kojarzy im się z polskim „*pozdrawiać*” i nie wszyscy pamiętają, że znaczenie tego słowa w języku rosyjskim jest zupełnie inne.

6.3. Chcesz pogratulować koledze zdanego egzaminu. Co powiesz?

- A. Желаю тебе удачи!
- B. Ты наверняка сдашь!
- C. Поздравляю с успехом!

Analiza wyników w obszarze **rozumienia tekstów pisanych** ilustruje, że podobnie jak w przypadku zadań dotyczących rozumienia ze słuchu, uczniowie uzyskiwali wyższe wyniki za rozwiązanie zadań, w których odpowiedź była podana wprost. Poniżej omówiono dwa przykładowe zadania 7.1. i 7.2.

7.1.

Внимание!

Если собираетесь в лес...

Перед выходом из дома:

- оденьтесь ярко
- скажите родителям, в какой район идёте
- положите в рюкзак сотовый телефон, дождевик, свитер, небольшой запас еды и воды.

Если заблудитесь в лесу:

- не поддавайтесь панике
- ищите ориентир (тропинку, горку...).

7.2.

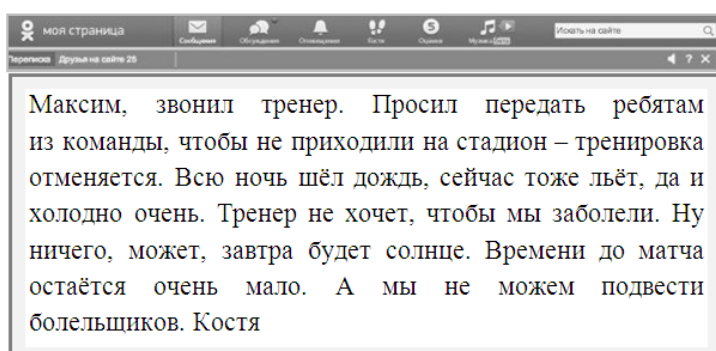

Каждому, кто купит 3 билета на фильм – плакат с автографом режиссёра бесплатно!

- A. Этот текст можно увидеть в лесу.
- B. Этот текст можно увидеть в кондитерском отделе.
- C. Из этого текста можно узнать, сколько стоит билет в кино.
- D. В этом тексте есть информация о том, как получить подарок.
- E. В этом тексте есть информация о том, что надо взять с собой на природу.

W zadaniu 7.1. 57% uczniów poprawnie odczytało informację o tym, co należy zabrać ze sobą do lasu (*Если собираетесь в лес... положите в рюкзак сотовый телефон, дождевик, свитер, небольшой запас еды и воды*). Natomiast w zadaniu 7.2. tylko 16% uczniów wybrało prawidłową odpowiedź. Prawdopodobnie trudność tego zadania związana jest z tym, że gimnazjaliści, aby prawidłowo wybrać odpowiedź, musieli skojarzyć zdanie „*jak otrzymać prezent*” z tym, że zakup trzech biletów daje możliwość otrzymania bezpłatnie plakatu, który jest prezentem. Atrakcyjnymi odpowiedziami były zdania A. i C. Pojawiły się w nich wyrażenia *билет в кино* i *в лесу* wykorzystane również w tekście 7.2., który jest afiszem filmu.

W obszarze zadań, sprawdzających umiejętność rozumienia tekstów pisanych warto też zwrócić uwagę na zadanie 8.3., sprawdzające umiejętność wyszukiwania określonych informacji.

8.3. Тренировки не будет из-за

- A. акции болельщиков.
- B. болезни тренера.
- C. плохой погоды.

Aby udzielić prawidłowej odpowiedzi w powyższym zadaniu, należało zrozumieć zdanie *Всю ночь шёл дождь, сейчас тоже льёт, да и холодно очень.* i skojarzyć go z *плохой погодой*. Ponad połowa uczniów (53%) wybrała błędne odpowiedzi A. i B., sugerując się pojedynczymi słowami, które powtarzały się w tekście i w zadaniu: *болезнь, тренер, заболели, болельщики*.

Najtrudniejsze były dla uczniów zadania sprawdzające **znajomość środków językowych** (średni wynik – 42% punktów). Porównując wyniki uzyskane za poszczególne zadania w tym obszarze umiejętności, można stwierdzić, że uczniowie w wyższym stopniu opanowali zakres struktur gramatycznych (średni wynik za zadanie 11. wynosi 52% punktów) niż podstawowe słownictwo (średni wynik za zadanie 10. wynosi 32% punktów).

А. болеть	В. выиграл	С. матч	D. отдыхать	Е. мяч	F. проиграл
-----------	------------	---------	-------------	--------	-------------

Ребята!

10 мая в рамках Чемпионата города по баскетболу состоится **10.1. С** между «Метеором» и «Баскетом». Встреча начинается в 18.00. Наш «Метеор» ещё ни разу не **10.2. F** и всё время занимает первое место в турнирной таблице. Приходите на трибуны **10.3. А** за нашу команду!

Trudne dla uczniów było uzupełnienie luki w zadaniu 10.3. 29% uczniów poprawnie uzupełniło ją czasownikiem *болеть*. Ten czasownik był użyty w zadaniu w znaczeniu „*kibicować*”. Tymczasem wielu uczniów kojarzyło go wyłącznie ze znaczeniem *chorować*. Prawie co trzeci uczeń (30%) wybrał błędną odpowiedź D. *отдыхать*. Trudności uczniowie mieli również z uzupełnieniem luki w zadaniu 10.1. Tylko 27% uczniów potrafiło poprawnie rozwiązać to zadanie. Uzupełniając tę lukę, należało zdecydować, który z rzeczowników *матч* czy *мяч* logicznie pasuje do kontekstu. 26% uczniów wybrało błędną odpowiedź *мяч*. Możliwe, że uczniowie nie zwrócili uwagi na wskazówkę znajdującą się w następnym zdaniu: wyraz *встреча*, który w tym kontekście jest synonimem wyrazu *матч*. Logicznym uzupełnieniem luki 10.2. był czasownik *проиграл*.

Wnioski

Analiza wyników egzaminu z języka rosyjskiego pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków dotyczących pracy z gimnazjalistami w kolejnych latach.

❖ Analiza wyborów uczniów w zadaniach zamkniętych ilustruje, że uczniowie bardzo często udzielają odpowiedzi sugerując się pojedynczymi słowami występującymi w tekstach. Bardzo ważne jest zwracanie im uwagi na kontekst, w jakim poszczególne słowa są użyte i ich powiązanie z odpowiedziami w zadaniu. Wykonanie zadania nie powinno polegać jedynie na sprawdzaniu rozwiązań poprzez odczytanie poprawnych odpowiedzi. Dobrą praktyką jest wymaganie od uczniów, aby potrafili uzasadnić zarówno wybór opcji właściwej, jak i powody odrzucenia opcji, które są dystraktorami w zadaniu. Dzięki temu bardziej świadomie będą wybierać odpowiedzi na egzaminie.

❖ Na podstawie wyników egzaminu gimnazjalnego można stwierdzić, że uczniowie w niższym stopniu opanowali umiejętność określania głównej myśli poszczególnych części tekstu. Częstą przyczyną tego jest to, że koncentrują swoją uwagę na słowach, które dobrze znają, zapominając,

że dopiero po przeczytaniu całego akapitu można określić jego główny temat. Ponadto czasami wskazanie prawidłowej odpowiedzi wymaga nie tylko zrozumienia poszczególnych wyrażenia, ale też skojarzenia pewnych faktów. Wiele tekstów wykorzystywanych na lekcjach może służyć jako doskonały materiał do ćwiczenia tych umiejętności, np. poprzez wymyślenie tytułu do całego tekstu lub jego części.

❖ Inną ważną umiejętnością, która wymaga szczególnej uwagi podczas zajęć w szkołach jest umiejętność łączenia wyrażenia synonimicznych. Identyfikowanie i zestawianie ze sobą wyrażenia o podobnych znaczeniach jest szczególnie przydatne w rozwiązywaniu zadań wielokrotnego wyboru. Ponadto umiejętność wyrażania myślenia przy pomocy różnorodnych środków językowych jest niezbędne przy formułowaniu płynnej wypowiedzi pisemnej. Na doskonalenie tej umiejętności należy poświęcić więcej czasu w procesie edukacyjnym.

❖ Znajomość środków językowych to od lat część arkusza, w której zadania są największym wyzwaniem dla gimnazjalistów. Duży odsetek uczniów nie podejmuje próby ich rozwiązania albo uzyskuje bardzo niskie wyniki. Wskazywać to może na zbyt duże skupienie się na umiejętnościach receptywnych i mniej intensywną pracę nad jakością języka uczniów. Tymczasem brak znajomości podstawowych struktur gramatycznych lub bardzo ograniczony zasób słownictwa pośrednio wpływa na uzyskanie niskich wyników za rozwiązanie zadań w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu i rozumienie tekstów pisanych, ponieważ brak znajomości podstawowych struktur gramatycznych znacznie utrudnia lub uniemożliwia zrozumienie fragmentów tekstu kluczowych do rozwiązania zadania.

Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych

Poziom podstawowy

Opis arkusza dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu GR-P8-152 przygotowanym zgodnie z zaleceniami specjalistów. Arkusz zawierał 17 zadań zamkniętych, sprawdzających opanowanie przez uczniów umiejętności w następujących obszarach: rozumienie tekstów słuchanych, rozumienie tekstów pisanych, znajomość funkcji językowych oraz znajomość środków językowych. Dostosowane do potrzeb tej grupy zdających było tempo nagrań na płycie CD oraz długość przerw na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Zadania zamieszczone w arkuszu były bliskie sytuacjom życiowym zdających. Polecenia były jasne, proste i zrozumiałe.

Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Tabela 18. Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
4	60	98	70,5	-	74,75	16,40

Język francuski – poziom podstawowy

1. Opis arkusza standardowego

Arkusz składał się z 40 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego, prawda-fałsz oraz zadań na dobieranie) ujętych w 11 wiązek. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności określone w podstawie programowej III.0 w czterech obszarach: rozumienie ze słuchu (12 zadań), rozumienie tekstów pisanych (12 zadań), znajomość funkcji językowych (10 zadań) oraz znajomość środków językowych (6 zadań). Za rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 1. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba uczniów		113
Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	bez dysfunkcji	108
	z dysleksją rozwojową	5
	dziewczeta	81
	chłopcy	32
	ze szkół na wsi	22
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	1
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	11
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	79
	ze szkół publicznych	113
	ze szkół niepublicznych	-

Z egzaminu zwolniono 10 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 2. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	-
	słabowidzący i niewidomi	-
	słabosłyszący i niesłyszący	-
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	-
	Ogółem	-

3. Przebieg egzaminu

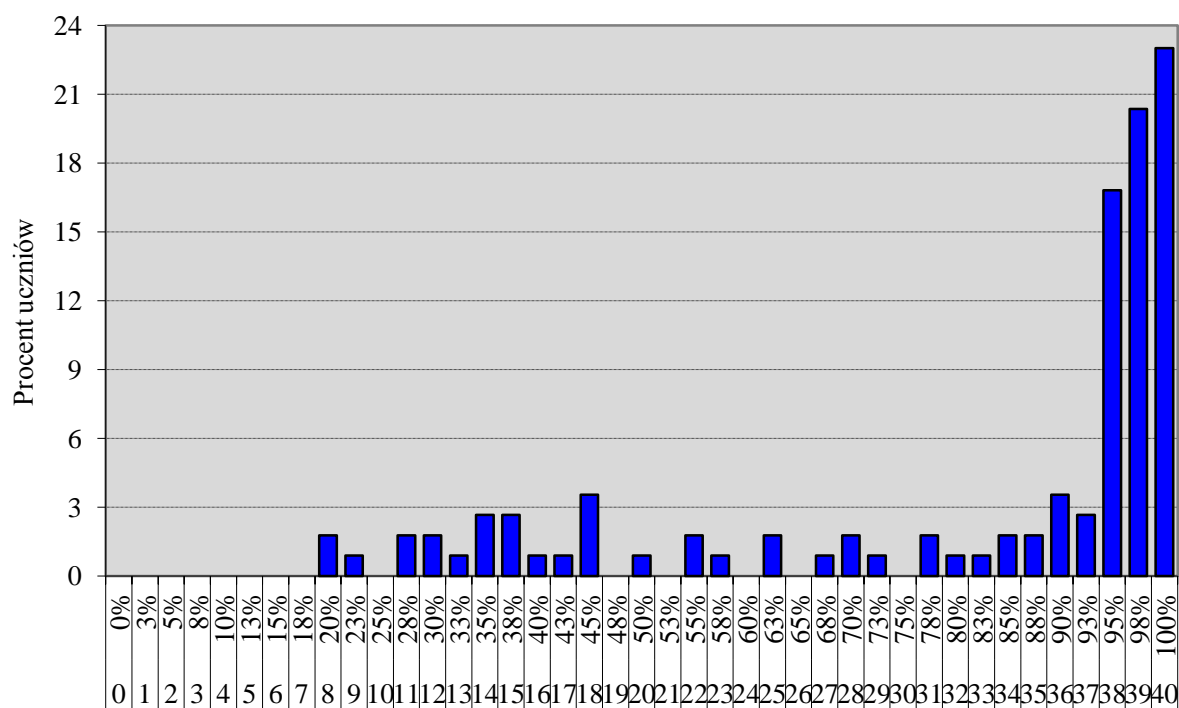
Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		23kwietnia 2015 r.	
Czas trwania egzaminu		60 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym	
		do 80 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu dostosowanym	
Liczba szkół		13	
Liczba obserwatorów ²¹ (§ 143)		-	
Liczba unieważnień ²²	w przypadku		
	§ 47 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
		wniesienia lub korzystania przez ucznia w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	nie dotyczy
		zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym uczniom	nie dotyczy
	§ 47 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
	§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	nie dotyczy
	§ 146 ust. 4	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
inne (np. złe samopoczucie ucznia)		nie dotyczy	
Liczba wglądów ²² (§ 50)		-	

²¹Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wynik uzyskany w % i w punktach

Wykres 1. Rozkład wyników uczniów

Tabela 4. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
113	20	100	95	100	82,14	24,75

Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Tabela 5. Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Język francuski – poziom podstawowy		
wynik procentowy	wartość centyla	stanin
0	1	1
3	1	
5	1	
8	1	
10	1	
13	1	
15	1	
18	1	
20	2	
23	3	
25	5	
28	6	2
30	9	
33	12	
35	15	3
38	18	
40	20	
43	22	
45	24	
48	26	4
50	28	
53	29	
55	31	
58	32	
60	33	
63	35	
65	36	
68	38	
70	39	
73	41	5
75	42	
78	44	
80	46	
83	49	
85	52	
88	54	
90	58	
93	61	
95	68	
98	78	
100	100	7, 8, 9

Wyniki w skali centylowej i staninowej umożliwiają porównanie wyniku ucznia z wynikami uczniów w całym kraju. Na przykład, jeśli uczeń z języka francuskiego na poziomie podstawowym uzyskał 80% punktów możliwych do zdobycia (wynik procentowy), to oznacza, że jego wynik jest taki sam lub wyższy od wyniku 46% wszystkich zdających (wynik centylowy), a niższy od wyniku 54% zdających i znajduje się on w 5 staninie

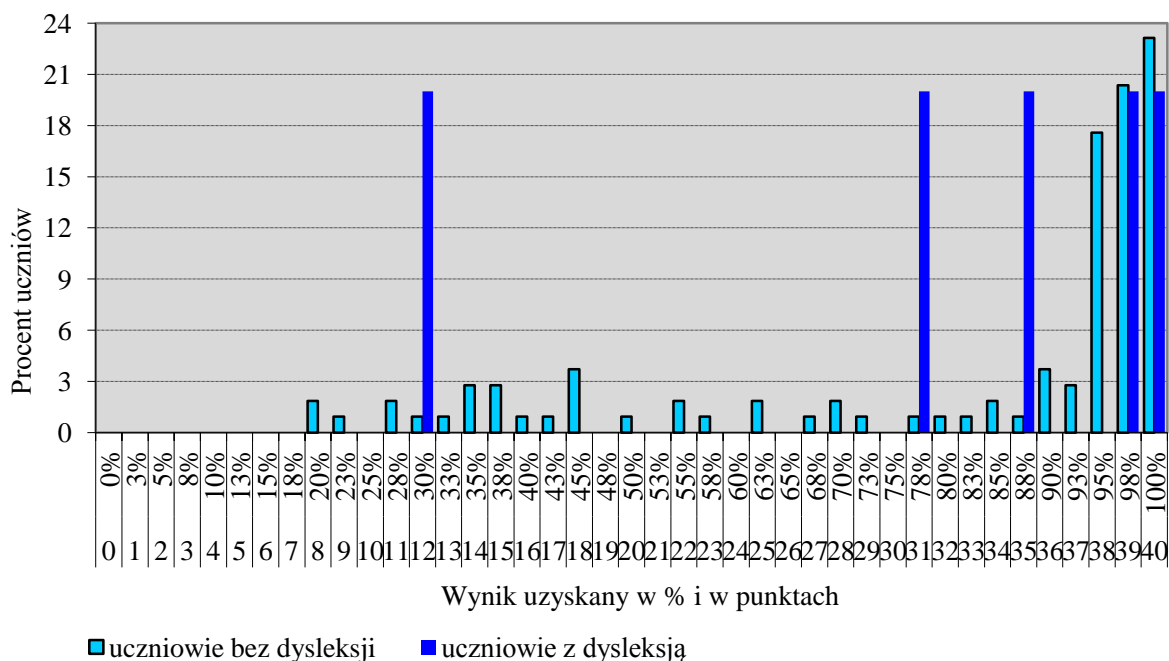
Średnie wyniki szkół²² na skali staninowej

Tabela 6. Wyniki szkół na skali staninowej

Stanin	Przedział wyników (w %)
1	25–33
2	34–35
3	36–43
4	44–63
5	64–82
6	83–92
7	93–96
8	97–100
9	

Skala staninowa umożliwia porównywanie średnich wyników szkół w poszczególnych latach. Uzyskanie w kolejnych latach takiego samego średniego wyniku w procentach nie oznacza tego samego poziomu osiągnięć.

Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

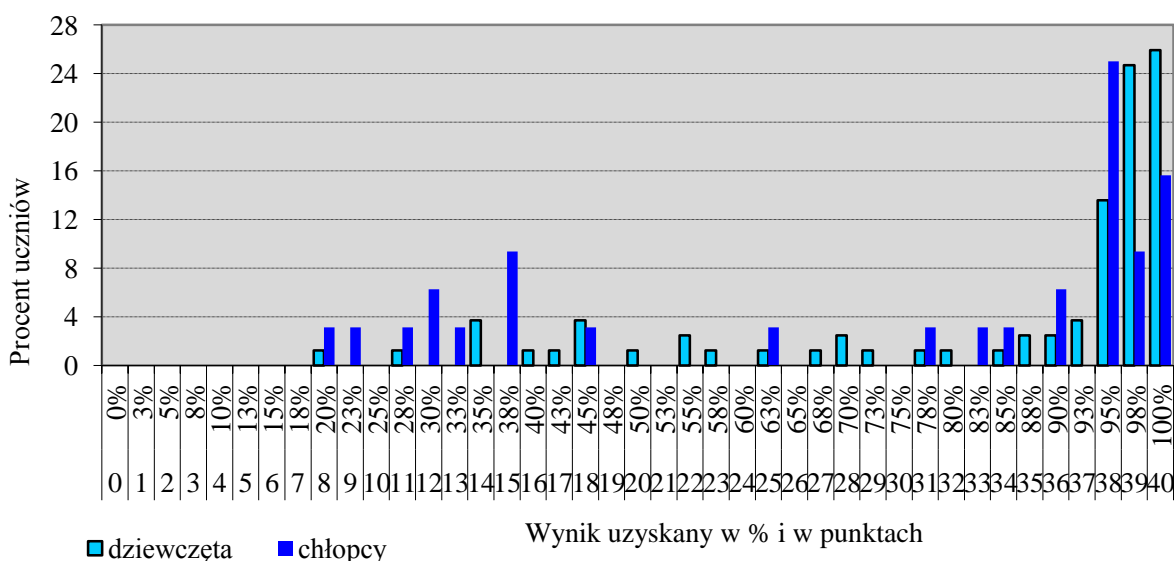
Wykres 2. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

Tabela 7. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	108	20	100	95	100	82,30	24,70
Uczniowie z dysleksją rozwojową	5	30	100	88	-	78,80	28,66

²²Hełkoć w niniejszym sprawozdaniu jest mowa o wynikach szkół w 2015 roku, przez szkołę należy rozumieć każdą placówkę, w której liczba uczniów przystępujących do egzaminu była nie mniejsza niż 5. Wyniki szkół obliczono na podstawie wyników uczniów, którzy wykonywali zadania z arkusza GF-P1-152.

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 3. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 8. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	81	20	100	98	100	85,38	21,85
Chłopcy	32	20	100	92,5	95	73,94	29,73

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 9. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	22	20	88	38	45	41,14	15,96
Miasto do 20 tys. mieszkańców	1	-	68	-	-	-	-
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	11	43	100	80	100	81,09	19,71
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	79	30	100	98	100	93,89	12,03

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 10. Wyniki uczniów szkół publicznych i niepublicznych – parametry statystyczne

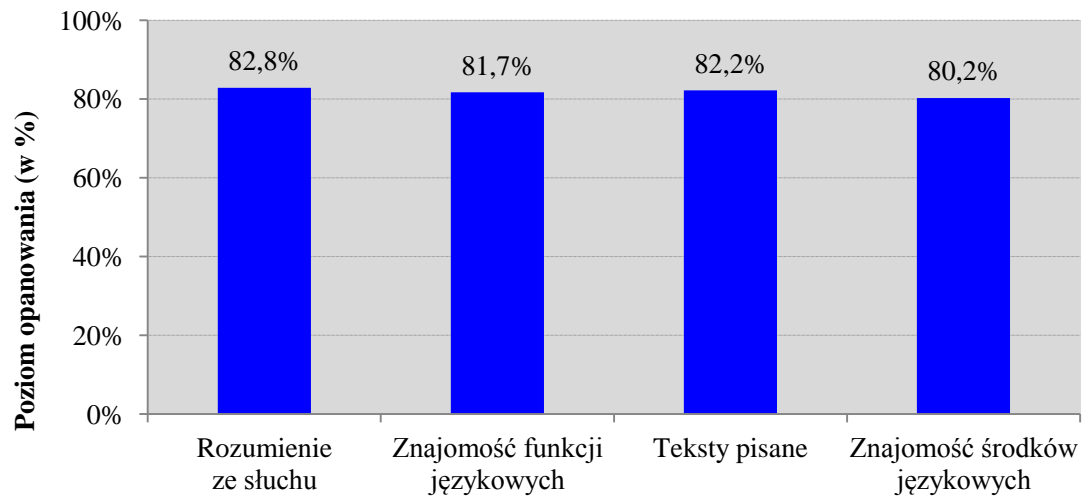
	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	113	20	100	95	100	82,14	24,75
Szkoła niepubliczna	-	-	-	-	-	-	-

Poziom wykonania zadań

Tabela 11. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Nr zad.	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	67%
	1.2.		90%
	1.3.		77%
	1.4.	2.5) Uczeń określa kontekst wypowiedzi.	91%
	1.5.	2.2) Uczeń określa główną myśl tekstu.	87%
	2.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	88%
	2.2.		85%
	2.3.		81%
	2.4.		75%
	3.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	84%
	3.2.		86%
	3.3.		81%
	IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Znajomość funkcji językowych	4.1.	6.7) Uczeń wyraża prośby i podziękowania [...].
4.2.		6.3) Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.	73%
4.3.		6.1) Uczeń nawiązuje kontakty towarzyskie.	76%
4.4.		6.5) Uczeń wyraża [...] opinie [...].	74%
5.1.		6.2) Uczeń stosuje formy grzecznościowe.	85%
5.2.		6.3) Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.	92%
5.3.		6.5) Uczeń wyraża swoje opinie [...].	88%
6.1.		6.1) Uczeń nawiązuje kontakty towarzyskie.	81%
6.2.		6.2) Uczeń stosuje formy grzecznościowe.	76%
6.3.		6.5) Uczeń wyraża swoje [...] życzenia [...].	91%
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	7.1.	3.4) Uczeń określa kontekst wypowiedzi.	73%
	7.2.	3.2) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	71%
	7.3.	3.2) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	85%
	7.4.	3.4) Uczeń określa kontekst wypowiedzi.	88%
	8.1.	3.1) Uczeń określa główną myśl tekstu.	73%
	8.2.	3.3) Uczeń określa intencje nadawcy/autora tekstu.	88%
	8.3.	3.2) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	77%
	8.4.	3.2) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	81%
	9.1.	3.2) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	87%
	9.2.		89%
	9.3.		92%
9.4.	82%		
I. Znajomość środków językowych	10.1.	1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	82%
	10.2.		79%
	10.3.		78%
	11.1.	1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	79%
	11.2.		89%
	11.3.		74%

Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Wykres 4. Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Język francuski – poziom rozszerzony

1. Opis arkusza standardowego

Uczniowie bez dysfunkcji oraz uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się wykonywali zadania zawarte w arkuszu standardowym. Arkusz składał się z 20 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego oraz zadań na dobieranie) ujętych w 5 wiązek oraz 11 zadań otwartych: dwóch wiązek zadań sprawdzających znajomość środków językowych oraz jednego zadania sprawdzającego umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności określone w podstawie programowej III.1 w czterech obszarach: rozumienie ze słuchu (10 zadań), rozumienie tekstów pisanych (10 zadań), znajomość środków językowych (10 zadań) oraz tworzenie wypowiedzi pisemnej (1 zadanie). Za rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 12. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba uczniów		78
Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	bez dysfunkcji	75
	z dysleksją rozwojową	3
	dziewczęta	59
	chłopcy	19
	ze szkół na wsi	-
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	6
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	72
	ze szkół publicznych	78
	ze szkół niepublicznych	-

Z egzaminu zwolniono 10 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 13. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	-
	słabowidzący i niewidomi	-
	słabosłyszący i niesłyszący	-
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	-
	Ogółem	-

3. Przebieg egzaminu

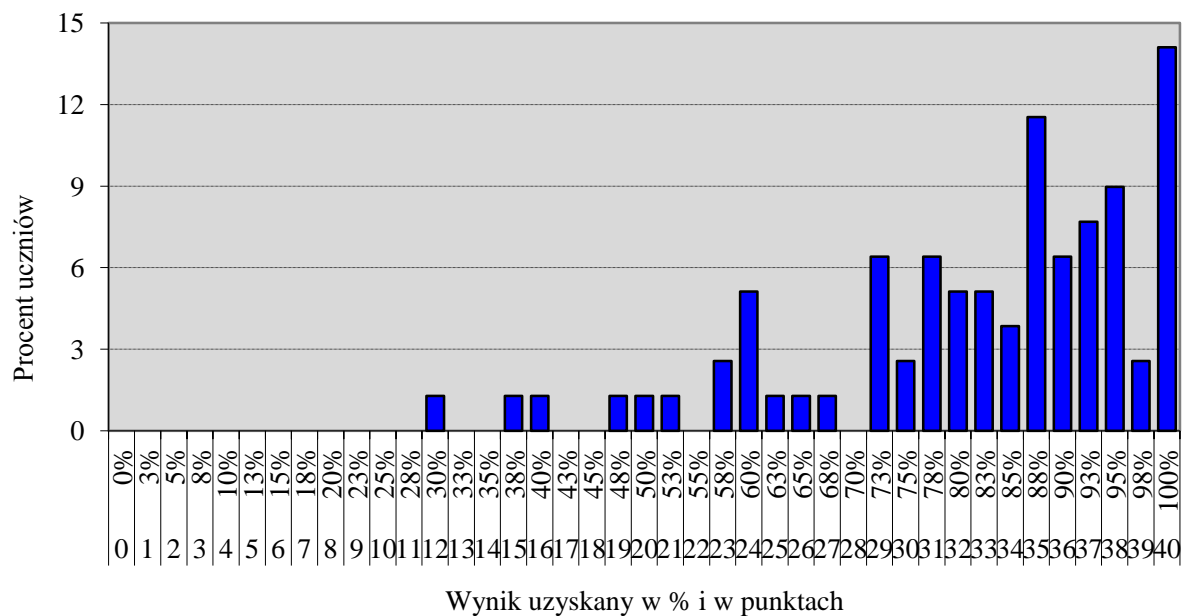
Tabela 14. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		23 kwietnia 2015 r.	
Czas trwania egzaminu		60 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym	
		do 90 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu dostosowanym	
Liczba szkół		2	
Liczba zespołów egzaminatorów		-	
Liczba egzaminatorów		1	
Liczba obserwatorów ²³ (§ 143)		-	
Liczba unieważnień ²³	w przypadku		
	§ 47 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
		wniesienia lub korzystania przez ucznia w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	nie dotyczy
		zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym uczniom	nie dotyczy
	§ 47 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
	§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	nie dotyczy
	§ 146 ust. 4	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
	inne (np. złe samopoczucie ucznia)		nie dotyczy
Liczba wglądów ²³ (§ 50)		-	

²³Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wykres 4. Rozkład wyników uczniów

Tabela 15. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
78	30	100	88	100	81,85	16,36

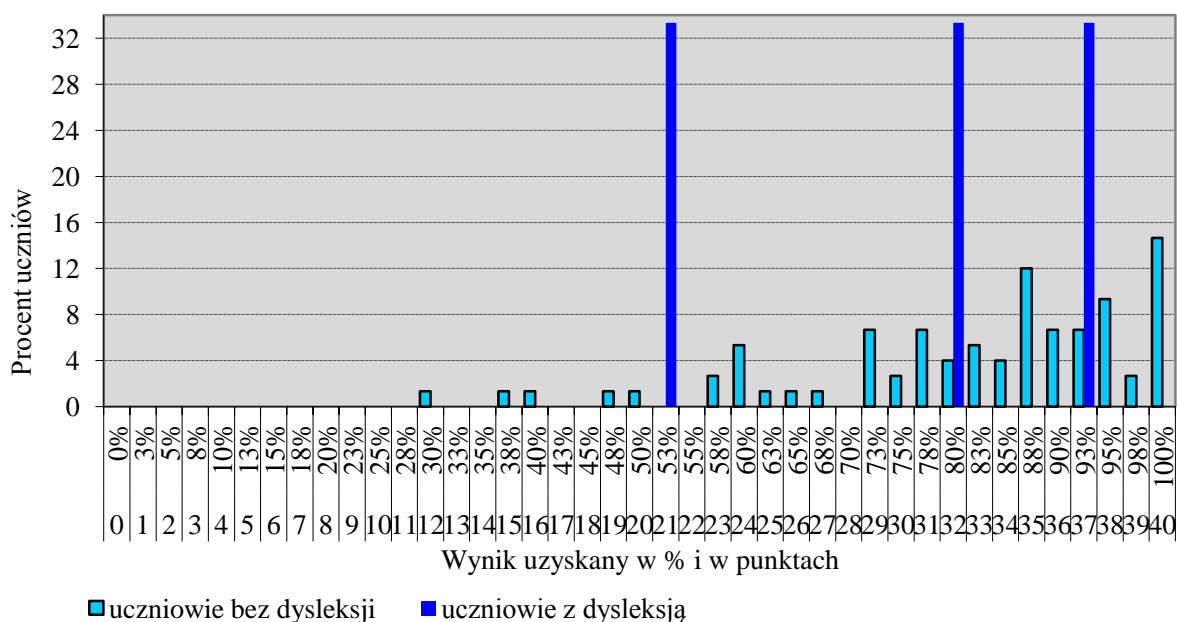
Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Tabela 16. Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Język francuski – poziom rozszerzony		
wynik procentowy	wartość centyla	stanin
0	1	1
3	1	
5	1	
8	1	
10	3	
13	3	
15	5	
18	6	2
20	8	
23	9	
25	10	
28	10	
30	11	
33	12	
35	13	3
38	14	
40	14	
43	15	
45	17	
48	19	
50	19	
53	21	4
55	22	
58	25	
60	28	
63	31	
65	32	
68	34	
70	36	5
73	39	
75	43	
78	46	
80	49	
83	53	
85	55	
88	58	6, 7, 8, 9
90	61	
93	64	
95	67	
98	69	
100	100	

Wyniki w skali centylowej i staninowej umożliwiają porównanie wyniku ucznia z wynikami uczniów w całym kraju. Na przykład, jeśli uczeń z języka francuskiego na poziomie rozszerzonym uzyskał 80% punktów możliwych do zdobycia (wynik procentowy), to oznacza, że jego wynik jest taki sam lub wyższy od wyniku 49% wszystkich zdających (wynik centylowy), a niższy od wyniku 51% zdających i znajduje się on w 5 staninie.

Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

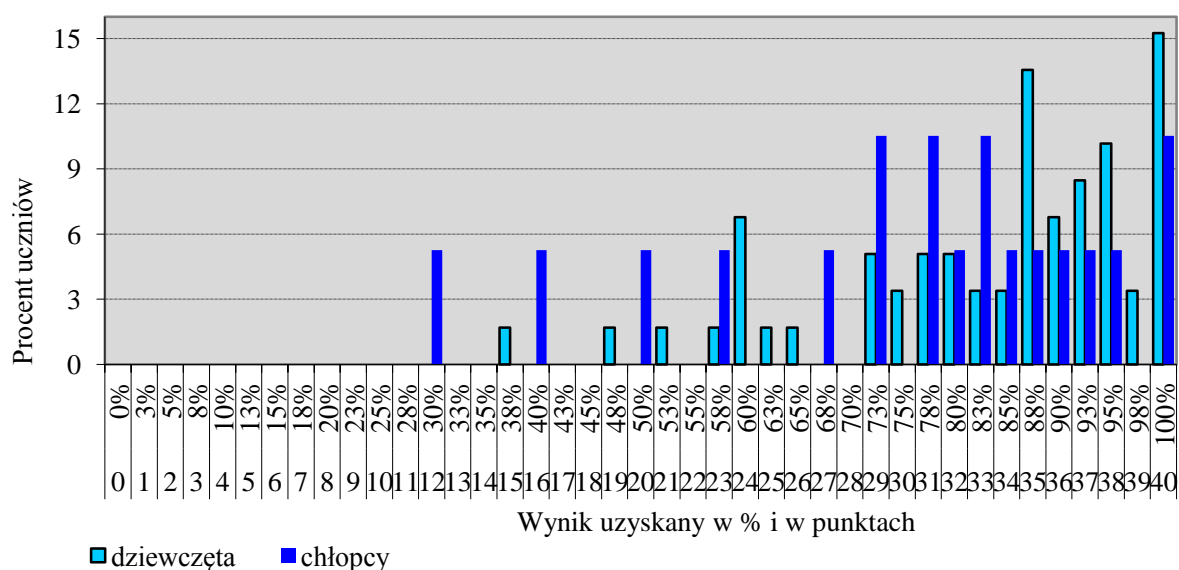

Wykres 5. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

Tabela 17. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	75	30	100	88	100	82,11	16,30
Uczniowie z dysleksją rozwojową	3	53	93	80	-	75,33	20,40

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 6. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 18. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	59	38	100	88	100	83,71	14,93
Chłopcy	19	30	100	80	73; 78; 83; 100	76,05	19,49

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 19. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	-	-	-	-	-	-	-
Miasto do 20 tys. mieszkańców	-	-	-	-	-	-	-
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	6	48	85	66,5	60	66,83	13,29
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	72	30	100	88	100	83,10	16,04

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 20. Wyniki uczniów szkół publicznych i niepublicznych – parametry statystyczne

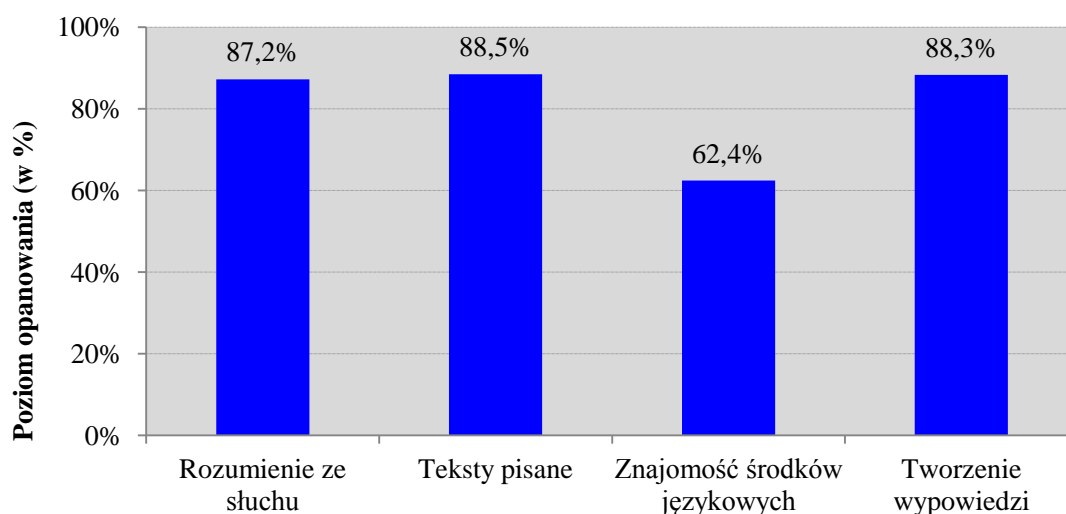
	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	78	30	100	88	100	81,85	16,36
Szkoła niepubliczna	-	-	-	-	-	-	-

Poziom wykonania zadań

Tabela 21. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Nr zad.	Wymagania szczegółowe/Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)	
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych)	1.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	91%	
	1.2.		88%	
	1.3.	2.5) Uczeń określa kontekst wypowiedzi.	90%	
	1.4.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	83%	
	1.5.		96%	
	1.6.		96%	
	tj. Rozumienie ze słuchu	2.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	90%
		2.2.		81%
		2.3.		76%
		2.4.		81%
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych)	3.1.	3.2) Uczeń określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	77%	
	3.2.		99%	
	3.3.		88%	
	tj. Rozumienie tekstów pisanych	4.1.	3.6) Uczeń rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	96%
		4.2.		79%
		4.3.		79%
		4.4.		97%
	5.1.	3.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	92%	
	5.2.		90%	
	5.3.		86%	
I. Znajomość środków językowych	6.1.	1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	88%	
	6.2.		74%	
	6.3.		38%	
	6.4.		85%	
	6.5.		60%	
	tj. Znajomość środków językowych	7.1.	1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	65%
		7.2.		73%
		7.3.		60%
		7.4.		44%
		7.5.		36%
I. Znajomość środków językowych	8.	5. Uczeń tworzy krótkie, proste i zrozumiałe wypowiedzi pisemne, np. e-mail: 1) opisuje ludzi [...] i czynności 4) relacjonuje wydarzenia z przeszłości 5) wyraża i uzasadnia swoje poglądy [...] 6) przedstawia opinie innych osób 9) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji. 7. Uczeń reaguje w formie prostego tekstu pisanego, np. e-mail, w typowych sytuacjach: 2) [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.	treść	82%
			spójność i logika wypowiedzi	93%
III. Tworzenie wypowiedzi		1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych), umożliwiających realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów: 1) człowiek 3) szkoła 5) życie rodzinne i towarzyskie 8) podróżowanie i turystyka.	zakres środków językowych	90%
			poprawność środków językowych	94%
IV. Reagowanie na wypowiedzi	tj. Wypowiedź pisemna			

Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Wykres 10. Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Komentarz

Poziom podstawowy

Uczniowie klas trzecich przystępujący do egzaminu z języka francuskiego na poziomie podstawowym uzyskali średnio 82% punktów. Stopień opanowania przez nich poszczególnych umiejętności sprawdzanych na egzaminie był zbliżony. Najwyższe wyniki uczniowie uzyskali za rozwiązanie zadań sprawdzających umiejętność rozumienia ze słuchu uzyskując średnio 83% punktów, niższe wyniki osiągnęli za rozwiązanie zadań sprawdzających znajomość funkcji językowych i rozumienie tekstów pisanych (82% punktów). Najwięcej trudności sprawiły uczniom egzamin na poziomie podstawowym zadania sprawdzające znajomość środków językowych (80% punktów).

W części arkusza sprawdzającej umiejętności z obszaru **rozumienia ze słuchu** uczniowie na podobnym poziomie opanowali umiejętności: określania kontekstu wypowiedzi (zadania 1.4. i 3.3.) i głównej myśli tekstu (zadanie 1.5.), a także wyszukiwania w tekście określonych informacji (pozostałe jednostki w zadaniach 1.–3.). Zadanie 1.1., sprawdzające właśnie tę ostatnią umiejętność, było najtrudniejsze dla uczniów w tej części arkusza (67% poprawnych odpowiedzi).

1.1. Quelle est la profession du père de Michel ?

A.

B.

C.

Transkrypcja:

Marie : Michel, ton père est très sympathique.

Michel : Oui, Marie. Je l'aime très fort. Chaque jour, pendant des heures, il examine des personnes malades à l'hôpital et quand il rentre, il joue sur l'ordinateur avec mon frère et moi. Et puis, il nous aide à faire les devoirs de mathématiques. Comme ça, nous avons toujours de bonnes notes à l'école.

Atrakcyjną dla uczniów była odpowiedź C. Wybrało ją 33% gimnazjalistów. Prawdopodobnie wpływ na wybór tej odpowiedzi miał czasownik *examiner* (badać chorego), zbliżony fonetycznie do polskiego słowa „egzaminować”, a tym samym kojarzący się z czynnością przypisywaną nauczycielowi, a nie związanym z badaniem lekarskim. Część uczniów mogła się również sugerować wyrażeniem *devoirs de mathématiques*, które pojawiło się pod koniec nagrania. Do prawidłowego rozwiązania zadania, czyli wskazania odpowiedzi B., niezbędne było zrozumienie dopełnienia czasownika *examiner*, czyli wyrażenia *personnes malades* oraz okolicznika miejsca *à l'hôpital*, precyzujących znaczenie tego czasownika.

Spośród wszystkich zadań sprawdzających **znajomość funkcji językowych** największym wyzwaniem dla uczniów było zadanie 4., w którym należało dobrać właściwą reakcję do usłyszanych wypowiedzi. Było to jednocześnie najtrudniejsze zadanie w całym arkuszu na poziomie podstawowym (średni wynik 76% punktów). W swojej formie zadanie to jest najbardziej zbliżone do warunków, w jakich odbywa się autentyczna rozmowa.

- A. Moi, je veux jouer dans un groupe de rock.
- B. C'est une belle blonde aux cheveux longs.
- C. Elle est là, en face de la porte.
- D. Pour elle, c'est génial !
- E. Avec plaisir, merci !

Transkrypcja:

Wypowiedź 1.

J'ai deux billets pour le concert de Zaz, tu viens avec moi ?

Wypowiedź 2.

Tu sais où je peux trouver Marie ?

Wypowiedź 3.

Ton amie Justine, elle est comment ?

Wypowiedź 4.

Qu'est-ce qu'elle pense de ce concert ?

Najłatwiejsze dla uczniów było dobranie właściwej reakcji do wypowiedzi 1. Poprawną odpowiedź zaznaczyło 80% piszących, którzy wykazali się znajomością typowej reakcji na zaproszenie *Avec plaisir, merci !* Trudne dla uczniów było wybranie prawidłowej reakcji do wypowiedzi 4. Zadanie to rozwiązało prawidłowo 74% gimnazjalistów. Właściwą reakcją na pytanie o opinię było *Pour elle, c'est génial !* Tymczasem dla 11% uczniów atrakcyjną była odpowiedź A. Prawdopodobnie, słysząc w pytaniu słowo *concert* uczniowie dobierali reakcję, w której występowały słowa z tego samego zakresu tematycznego, nie zwracając przy tym uwagi na różny podmiot w obu zdaniach.

Qu'est-ce qu'elle pense de ce concert ?

Moi, je veux jouer dans un groupe de rock.

Pozostałe zadania w części sprawdzającej reagowanie językowe (zadanie 5. i 6.) były łatwe dla uczniów (średni wynik odpowiednio 88% punktów i 83% punktów). Mając możliwość kilkakrotnego przeczytania proponowanych rozwiązań zapisanych w arkuszu, uczniowie częściej wybierali prawidłową odpowiedź niż w przypadku zadania wymagającego reakcji na komunikat słuchany. Trudne było jedynie zadanie 6.2., które wymagało znajomości formy grzecznościowej *Je vous en prie*. Najprawdopodobniej uczniowie zasugerowali się pojedynczymi słowami występującymi w opisie sytuacji (*mejsce* i *autobus*) i wskazywali jako prawidłowe te reakcje, w których występowały te dwa słowa.

6.2. Ktoś pyta, czy może zająć wolne **miejsce** obok Ciebie w **autobusie**. Co mu odpowiesz?

A. Prenez **le bus**, s'il vous plaît.

B. Vous avez pris ma **place**.

C. Je vous en prie.

Dużym wyzwaniem były dla uczniów niektóre zadania sprawdzające **rozumienie tekstów pisanych**, a w szczególności umiejętność rozumienia tekstu jako całości: określanie kontekstu wypowiedzi (zadanie 7.1.) oraz głównej myśli tekstu (zadanie 8.1.). Oba zadania rozwiązało poprawnie 73% uczniów. Gimnazjaliści wybierali często te rozwiązania, w których znajdowało się to samo lub bardzo podobne słowo, co w treści zadania.

Zadanie 7.1.

**Salon professionnel
des conducteurs
de camion**

Découvrez leur **travail** !

AU PROGRAMME :

- Présentations vidéo
- Expositions de véhicules
- Ateliers pour enfants

Cafétéria (chocolat chaud gratuit !)

W tym zadaniu blisko 20% uczniów wybrało zdanie C. (*Dans cette annonce, on propose du travail dans un café.*), w którym, tak jak w ogłoszeniu, pojawiło się słowo *travail*, a także słowo *café*, zbliżone znaczeniowo do *cafétéria* występującego w ogłoszeniu. Strategia skojarzeń leksykalnych, często przydatna w rozwiązywaniu zadań podczas egzaminu, okazuje się niewystarczająca w zadaniach sprawdzających rozumienie tekstu jako całości. Aby wskazać poprawną odpowiedź E. (*On s'adresse aux personnes qui veulent mieux connaître un métier.*), należało zrozumieć cały kontekst wypowiedzi, tj. fakt, że ogłoszenie skierowane jest do osób pragnących lepiej poznać zawód kierowcy samochodów ciężarowych. Na zainteresowanych czekały liczne atrakcje przewidziane w programie przez organizatora. Wskazówką dla uczniów powinno być także zdanie *Découvrez leur travail !*, nawiązujące do zwrotu *connaître un métier*, który występuje w zdaniu E.

Zadanie 8.1.

Message ✕

De : Jean-Paul

À : Lucas

Objet : Voyage

Salut Lucas,

Je t'écris pour te raconter mon **voyage**. C'était un **cauchemar** !

Je t'ai dit au revoir à l'aéroport et tout a commencé : j'ai perdu mon billet (je l'ai enfin retrouvé... dans mon sac). Pendant le vol, je n'ai pas dormi à cause d'un enfant qui pleurait. Après, on a perdu mon bagage ! Et mon portable ? Je l'ai laissé chez toi. Mais je suis enfin arrivé chez moi.

À bientôt,

Jean-Paul

Jean-Paul raconte

- A. son rêve d'un voyage.
- B.** son retour à la maison.
- C. son séjour chez un ami.

W przypadku zadania 8.1. jedna czwarta uczniów wybrała odpowiedź A. Na wybór tego właśnie rozwiązania mogła wpłynąć obecność słowa *voyage* zarówno w treści zadania, jak i w odpowiedzi A. oraz zestawienie ze sobą rzeczowników *rêve* (sen) i *cauchemar* (koszmar). Tymczasem poprawnym rozwiązaniem zadania była odpowiedź B. Jean-Paul nie opowiadał bowiem swojego snu o podróżowaniu (*son rêve d'un voyage*), lecz rzeczywistą podróż powrotną do domu (*son retour à la maison*), którą odbył w niedalekiej przeszłości i której ramy czasowe zostały określone poprzez zdania: *Je t'ai dit au revoir à l'aéroport [...].* i *[...] je suis enfin arrivé chez moi.*

Na podstawie wyników uczniów można stwierdzić, że w części sprawdzającej rozumienie tekstów pisanych gimnazjaliści w wyższym stopniu opanowali umiejętność wyszukiwania informacji szczegółowych. Większość z nich poprawnie rozwiązała zadanie 9.3. (92% poprawnych odpowiedzi), przyporządkowując wyrażenie *un métier extraordinaire* do takich fragmentów tekstu, jak *brillante experte en ingénierie médicale* czy *l'astronaute*. Najtrudniejsze dla uczniów było zadanie 7.2., które poprawnie rozwiązało 71% z nich, wskazując odpowiedź D. *On ne doit pas sortir de sa maison pour gagner de l'argent*. 12% uczniów wybrało jednak zdanie E. *On s'adresse aux personnes qui veulent mieux connaître un métier.*, które odwoływało się do tej samej grupy semantycznej *travail*, co ogłoszenie 7.2. Ogłoszenie to jednak nie stanowiło oferty zapoznania się z arkanami zawodu, ale było propozycją pracy dla osób, które chciałyby zarabiać pieniądze bez wychodzenia z domu. Rozwiązanie tego zadania wymagało od uczniów znajomości wyrażenia przyimkowego *chez vous* i przyporządkowania słowa *un travail* do wyrażenia z nim związanego *gagner de l'argent*.

Zadania sprawdzające **znajomość środków językowych** były dla uczniów egzamin na poziomie podstawowym najtrudniejsze. Średni wynik za tę część egzaminu to 80% punktów. Uczniowie uzyskali zbliżone wyniki za rozwiązanie zadania 10. sprawdzającego znajomość leksyki i zadania 11., dotyczącego leksyki. W zadaniu 11.1., wymagającym znajomości rekcji czasownika *visiter* 79% uczniów udzieliło poprawnej odpowiedzi. Prawdopodobnie kojarzyli oni wyrażenie *Ville lumière* przede wszystkim z funkcją okolicznika miejsca, a nie dopełnienia bliższego, w tym przypadku czasownika *visiter*. Tym samym wybierali wersje odpowiedzi z przyimkami *à* lub *en*, które zazwyczaj poprzedzają rzeczowniki użyte w funkcji okoliczników miejsca, np. *aller à la campagne*, *aller en ville* itd.

Poziom rozszerzony

Uczniowie przystępujący do egzaminu gimnazjalnego z języka francuskiego na poziomie rozszerzonym uzyskali średnio 82% punktów. Gimnazjaliści uzyskali najwyższe wyniki za rozwiązanie zadań w obszarze rozumienia tekstów pisanych (średni wynik 88% punktów). Największym wyzwaniem dla nich były natomiast zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik 62% punktów).

Na podstawie analizy wyników zadań w części sprawdzającej **rozumienie ze słuchu** można stwierdzić, że uczniowie w porównywalnym stopniu opanowali umiejętność wyszukiwania określonych informacji, określania kontekstu wypowiedzi oraz intencji nadawcy/autora tekstu, nie oznacza to jednak, że wszystkie zadania były dla nich jednakowo łatwe.

Najłatwiejszym zadaniem dla gimnazjalistów było zadanie 1.5., w którym należało wyszukać informację szczegółową w tekście (96% poprawnych odpowiedzi).

1.5. L'idée de protéger les monuments est née

- A. en 1830.
- B. au XXe siècle.
- C. pendant la Révolution.

Fragment transkrypcji:

Savez-vous que les Journées du patrimoine approchent ? Comme tous les ans, les 20 et 21 septembre, nous aurons tous l'occasion de visiter différents monuments, musées et châteaux, souvent gratuitement. [...] C'est pendant la Révolution que pour la première fois, on a eu l'idée de conserver les objets et les bâtiments. Les révolutionnaires voulaient les détruire. Mais certaines personnes ont réussi à les sauver. Plus tard, des écrivains, comme Chateaubriand ou Victor Hugo, ont fait campagne pour protéger les monuments. En 1830, on a créé le poste d'inspecteur général des Monuments historiques, et on a fait une première liste des bâtiments à conserver. [...]

Zadanie 1.5. polegało na wskazaniu, kiedy narodziła się idea ochrony zabytków. Kluczowym dla rozwiązania tego zadania było wyselekcjonowanie i zrozumienie fragmentu mówiącego o tym, że to w czasie rewolucji francuskiej postanowiono w szczególny sposób objąć ochroną cenne przedmioty i budynki. Obecność zdania emfaticznego w tekście słuchanym („*c'est... que*”), którego rolą jest uwypuklenie ważnej dla odbiorcy informacji, najwyraźniej ułatwiła zadanie tym uczniom, którzy zaznaczyli poprawną odpowiedź C. Nie bez znaczenia dla rozwiązania zadania były czasowniki synonimiczne *protéger* i *conserver* oraz fragment tekstu *pour la première fois*, który uczniowie z łatwością identyfikowali z czasownikiem *est née*, występującym w zadaniu.

W obszarze sprawdzającym rozumienie ze słuchu uczniowie uzyskali nieznacznie niższe wyniki za rozwiązanie zadania 2. niż za rozwiązanie zadania 1. Zadanie 2. w całości sprawdzało umiejętność wyszukiwania szczegółowych informacji i oparte było na czterech wypowiedziach na temat korzystania z telefonu komórkowego.

- A. Le téléphone portable, c'est ma boîte à secrets.
- B. Pour moi, le portable est un simple outil de communication.
- C. Si je n'ai pas mon portable sur moi, je ne peux pas me concentrer.
- D. Mes amis ne comprennent pas ma décision de vivre sans portable.
- E. Le portable ne peut pas remplacer les vrais contacts avec mon ami.

Wypowiedź 1.

Le portable ne me servait pas à grand-chose, sauf à occuper ma poche et à regarder l'heure. Je me suis dit : acheter une montre, c'est bien aussi ! Mes copains sont très étonnés. Ils me disent que je suis extravagante parce que je n'ai pas de portable. Pourquoi pas ? Ma mère est contente : elle croyait que je passais trop de temps à parler avec des amis !

Wypowiedź 2.

Quand je me lève, je regarde si j'ai des messages. Souvent, des copains m'envoient des blagues et ça me met de bonne humeur ! À l'école, on peut garder son portable mais, s'il sonne, le professeur le confisque. Je le laisse alors sur vibreur. Pendant la récréation, on s'envoie des photos et des textos. Ça nous occupe, c'est bien, mais je n'imagine pas ma vie sans me retrouver en tête à tête avec mon meilleur ami pour discuter de tout !

Jednym z najtrudniejszych dla uczniów zadań było zadanie 2.2., które poprawnie rozwiązało 81% gimnazjalistów. Rozwiązując to zadanie należało zrozumieć fragment mówiący o tym, że uczeń nie wyobraża sobie, że za sprawą telefonu komórkowego przestanie się widywać na żywo ze swoim przyjacielem. Wskazanie poprawnego rozwiązania E. wymagało skojarzenia tej informacji ze zwrotem *remplacer les vrais contacts avec mon ami*. Tymczasem blisko jedna trzecia uczniów wybrała błędne odpowiedzi. Prawdopodobnie sugerowali się użytymi w pozostałych wypowiedziach wariantami homofonicznymi słowa *ami*, czyli *amis* i *amie*. Zadanie 2.1. było najłatwiejsze dla uczniów (średni

wynik 90% punktów). Do wskazania prawidłowej odpowiedzi D. kluczowe było zrozumienie wyrażenia określającego sceptyczny stosunek przyjaciół dziewczyny do faktu, że nie posiada ona telefonu komórkowego: *Mes copains sont très étonnés., Ils me disent que je suis extravagante [...]*. Uczniowie mogli również zwrócić uwagę na prosty zwrot [...] *je n'ai pas de portable* i odpowiadający mu fragment odpowiedzi D. *vivre sans portable*, w którym przyimek *sans* wyraża brak lub wykluczenie czegoś.

W obszarze **rozumienia tekstów pisanych** uczniowie opanowali w stopniu zadowalającym umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu, którą sprawdzało zadanie 4. (średni wynik 88% punktów). Gimnazjaliści wyszukali właściwe połączenia leksykalne i gramatyczne, które pozwoliły na udzielenie poprawnej odpowiedzi. Nie oznacza to jednak, że wszystkie zadania były dla nich jednakowo łatwe. Najniższy średni wynik uczniowie uzyskali za zadanie 4.2. i 4.3. (79% punktów), a najwyższy za zadanie 4.4. (97% punktów).

Przykład 1.

Ils peuvent avoir une fonction utile **à la maison**, comme le chat qui chasse les souris. **4.2.** ____ C'est aussi important pour toute la famille.

C. Mais parfois, ils sont là seulement pour l'amusement.

Przykład 2.

Votre animal domestique doit avoir **une bonne nourriture** pour être en bonne santé et vivre le plus longtemps possible. **4.4.** ____ Tout ce qui est **préparé** spécifiquement pour votre animal est meilleur pour sa santé que **les restes de vos repas**.

E. Il y a **des produits alimentaires faits** spécialement pour eux.

Aby poprawnie uzupełnić lukę w zadaniu 4.2. (przykład 1.), gimnazjaliści powinni byli wybrać zdanie, w którym autor tekstu mówi, podobnie jak w zdaniu poprzednim, o roli, jaką zwierzęta domowe mogą pełnić w domu. Poprawna odpowiedź C. stanowiła doprecyzowanie wcześniejszej informacji za pomocą spójnika *mais* i przysłówków *parfois* i *seulement*. Część uczniów wybierała odpowiedź D. (*Alors, certains animaux ne peuvent pas vivre à la maison.*), która informowała o czymś zupełnie odwrotnym niż pierwsze zdanie, tj. o zakazie trzymania niektórych zwierząt w domu. Można przypuszczać, że uczniowie sugerowali się słowem *à la maison*, które pojawiło się w zdaniu poprzedzającym lukę w zadaniu 4.2. Inni z kolei decydowali się na odpowiedź A. (*Grâce à eux, les petits deviennent plus calmes.*), która mogła im się wydać atrakcyjna ze względu na zaimkę osobowy *eux*. Zaimek ten jednak zastępuje grupę rzeczowników, w której przynajmniej jeden jest rodzaju męskiego, a słowo *les souris*, które zdaniem części uczniów miał zastępować, jest rodzaju żeńskiego.

W przykładzie 2., poprawna odpowiedź E. logicznie łączy się zarówno ze zdaniem poprzedzającym, jak i kolejnym. Wskazówką dla uczniów były czytelne powiązania leksykalne między zdaniami (*une bonne nourriture*, *les restes de vos repas*, *des produits alimentaires*) oraz czasowniki bliskoznaczne *faire* i *préparer* użyte w stronie biernej w następujących po sobie zdaniach.

Stosowanie środków językowych to umiejętność zdecydowanie najsłabiej opanowana przez tegorocznych gimnazjalistów. Szczególną trudność sprawiło im zadanie 7. Poprawnie rozwiązało je 56% uczniów. Najtrudniejsze dla piszących były zdania 7.4. i 7.5. (odpowiednio 44% i 36% poprawnych odpowiedzi). Zadaniem uczniów było przetłumaczenie podanych w nawiasach fragmentów na język francuski.

W zadaniu 7.4. problem z tłumaczeniem sprawił fragment „pożyczyć mi”, który wymagał od gimnazjalistów rozróżnienia słów *prêter* (pożyczyć coś komuś) i *emprunter* (pożyczyć coś od kogoś) oraz użycia właściwej formy zaimka dopełnienia dalszego. Uczniowie używali najczęściej czasownika *donner*, rzadziej *emprunter*. Z kolei zaimek występujący przed czasownikiem zazwyczaj był użyty poprawnie.

W zadaniu 7.5. (tłumaczenie zwrotu „czekam na dziadka”) gimnazjaliści często popełniali błędy wynikające ze stosowania tzw. kalki z języka polskiego. Część uczniów dodawała po czasowniku *attendre* m. in. przyimek *à* lub *pour*, podczas gdy w języku francuskim czasownik „czekać” wymaga dopełnienia bliższego, a nie dalszego. Błędy w odmianie albo zapisie czasownika były również przyczyną uznawania odpowiedzi za błędne.

Wyższe wyniki uczniowie uzyskali za rozwiązanie zadania 6., a zwłaszcza zadania 6.1. (wstawienie rzeczownika *morceau* we właściwej formie) oraz 6.4. (odmiana czasownika *satisfaire* w trzeciej osobie liczby pojedynczej w czasie teraźniejszym). Gimnazjaliści otrzymali za te zadania odpowiednio 88% punktów i 85% punktów. Trudność sprawiło uczniom rozwiązanie zadania 6.5. Uzykali za nie średnio 60% punktów.

Les chips sont nées, et comme nous le savons tous, elles ont de 6.5. _____ jours devant elles...

W luce w zadaniu 6.5. należało wpisać w odpowiedniej formie wybrany z ramki przymiotnik *beau*. Uczniowie bardzo często wstawiali ten przymiotnik w rodzaju żeńskim, uzgadniając go prawdopodobnie z podmiotem zdania (*les chips/elles*), a nie z rzeczownikiem *jours*.

Ostatnia część egzaminu polegała na napisaniu krótkiej wypowiedzi (50-100 słów) na temat podany w arkuszu.

Byłeś(-aś) z klasą na wycieczce autokarowej. W e-mailu do kolegi z Francji:

- wyjaśnij, dlaczego wybraliście się na taką wycieczkę
- napisz, co przydarzyło się wam podczas waszego wyjazdu
- opisz, jak zareagował nauczyciel na to wydarzenie.

Jest to zadanie sprawdzające jednocześnie kilka umiejętności: opisywanie ludzi i czynności, relacjonowanie wydarzeń z przeszłości, wyrażanie i uzasadnianie swoich poglądów, przedstawianie opinii innych osób oraz przekazywanie informacji i wyjaśnień. Ponadto wypowiedź ucznia powinna mieć odpowiednią formę, być spójna i logiczna, poprawna pod względem językowym, a także zawierać zróżnicowane słownictwo z danego zakresu tematycznego.

W przypadku tego zadania wyniki gimnazjalistów w poszczególnych kryteriach oceny wypowiedzi pisemnej były porównywalne. Najwyższe wyniki uczniowie uzyskali za spójność i logikę wypowiedzi (średni wynik 93% punktów), natomiast największą trudnością sprawiło im przekazywanie określonych w poleceniu informacji (średni wynik 82% punktów). W kryterium zakresu środków językowych oraz kryterium poprawności środków językowych wyniki kształtowały się podobnie (średni wynik odpowiednio 90% punktów i 94% punktów). W niektórych pracach niewłaściwy dobór słownictwa i błędy gramatyczne uniemożliwiały lub znacznie utrudniały komunikatywne przekazanie podstawowych informacji, a to z kolei wpływało na ocenę prac uczniów w kryterium treści. W odniesieniu do uczniów o wyższych kompetencjach językowych niski wynik za kryterium treści wskazuje na trudności w rozwijaniu swoich wypowiedzi i precyzyjnego odwoływania się do informacji z polecenia, niejednokrotnie pomimo bogatego zasobu środków leksykalno-gramatycznych. Problemem wciąż pozostaje uważne czytanie przez uczniów poleceń do zadania.

Wnioski

Analiza wyników egzaminu z języka francuskiego pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków dotyczących pracy z gimnazjalistami w kolejnych latach.

- ❖ Zgodnie z podstawą programową uczeń powinien posiadać świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami). Istotne jest, by nauczyciele, wprowadzając podczas lekcji struktury charakterystyczne dla danego języka, zwracali uwagę uczniów na odmienną sposobu ich funkcjonowania w języku polskim oraz języku obcym. Ograniczy to stosowanie przez nich dosłownych tłumaczeń (tzw. kalek językowych), a w konsekwencji wpłynie pozytywnie na naturalność oraz poprawność ich wypowiedzi.
- ❖ Analiza wyborów uczniów w zadaniach zamkniętych ilustruje, że uczniowie bardzo często udzielają odpowiedzi sugerując się pojedynczymi słowami występującymi w tekstach. Bardzo ważne jest zwracanie im uwagi na kontekst, w jakim poszczególne słowa są użyte i ich powiązanie z opcjami w zadaniu. Wykonanie zadania z podręcznika nie powinno polegać jedynie na sprawdzeniu rozwiązań poprzez odczytanie poprawnych odpowiedzi. Dobrą praktyką jest wymaganie od uczniów, aby potrafili uzasadnić zarówno wybór opcji właściwej, jak i powody odrzucenia opcji, które są dystraktorami w zadaniu. Dzięki temu bardziej świadomie będą wybierać odpowiedzi na egzaminie.
- ❖ Znajomość środków językowych jest największym wyzwaniem dla uczniów. Duży odsetek z nich nie podejmuje próby rozwiązania zadań sprawdzających tę znajomość albo uzyskuje za nie bardzo niskie wyniki. Wskazywać to może na zbyt duże skupienie się na umiejętnościach receptywnych i mniej intensywną pracę nad jakością języka uczniów. Tymczasem brak znajomości podstawowych struktur gramatycznych lub bardzo ograniczony zasób słownictwa wpływa nie tylko na wynik zadań sprawdzających znajomość środków językowych, ale bardzo często powoduje zaburzenie komunikacji, a tym samym uzyskanie mniejszej liczby punktów za przekazanie informacji w wypowiedzi pisemnej (np. na skutek użycia niewłaściwego czasu lub słowa). Co więcej, bardzo często pośrednio powoduje też błędne rozwiązanie zadań w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu i rozumienie tekstów pisanych, ponieważ brak znajomości podstawowych struktur gramatycznych znacznie utrudnia lub uniemożliwia zrozumienie fragmentów tekstu kluczowych do rozwiązania zadania.
- ❖ Jak pokazują wyniki za wypowiedź pisemną, najsłabiej opanowaną przez uczniów umiejętnością jest przekazywanie określonych w poleceniu informacji w sposób komunikatywny i precyzyjny. Aby spełnić to wymaganie, uczniowie powinni zawsze uważnie czytać polecenie. Dzięki temu uzyskają wiele cennych informacji: nie tylko rodzaj tekstu do napisania czy zarysowany kontekst całej sytuacji (czyli m. in. określenie adresata tekstu), ale także trzy informacje, które mają zawrzeć w pracy. Od uczniów wymaga się, że nie tylko uwzględnią wszystkie podpunkty polecenia, ale także, że je rozwiną. Należy im uświadamiać, na czym polega rozwijanie podpunktów i wskazywać im różnorodne sposoby realizacji polecenia w taki sposób, aby wypowiedź została uznana za rozwiniętą. Warto, aby uczeń w trakcie pracy nad zadaniem zadał sobie kilka pytań, np.: *w jaki sposób realizuję dany podpunkt?*, *za pomocą ilu zdań i jakich?*, *za pomocą ilu czasowników/przymiotników?*, *jak wiele szczegółów przekazuję?* Tak postawione pytania upewniają piszącego, iż żaden element polecenia nie jest realizowany zbyt pobieżnie lub nie jest całkowicie pomijany w pracy.

Język hiszpański – poziom podstawowy

1. Opis arkusza standardowego

Arkusz składał się z 40 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego, prawda-falsz oraz zadań na dobieranie) ujętych w 11 wiązek. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności określone w podstawie programowej III.0 w czterech obszarach: rozumienie ze słuchu (12 zadań), rozumienie tekstów pisanych (12 zadań), znajomość funkcji językowych (10 zadań) oraz znajomość środków językowych (6 zadań). Za rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 1. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba uczniów		83
Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	bez dysfunkcji	74
	z dysleksją rozwojową	9
	dziewczeta	57
	chłopcy	26
	ze szkół na wsi	-
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	11
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	72
	ze szkół publicznych	79
	ze szkół niepublicznych	4

Nie było laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 2. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	-
	słabowidzący i niewidomi	-
	słabosłyszący i niesłyszący	-
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	-
	Ogółem	-

3. Przebieg egzaminu

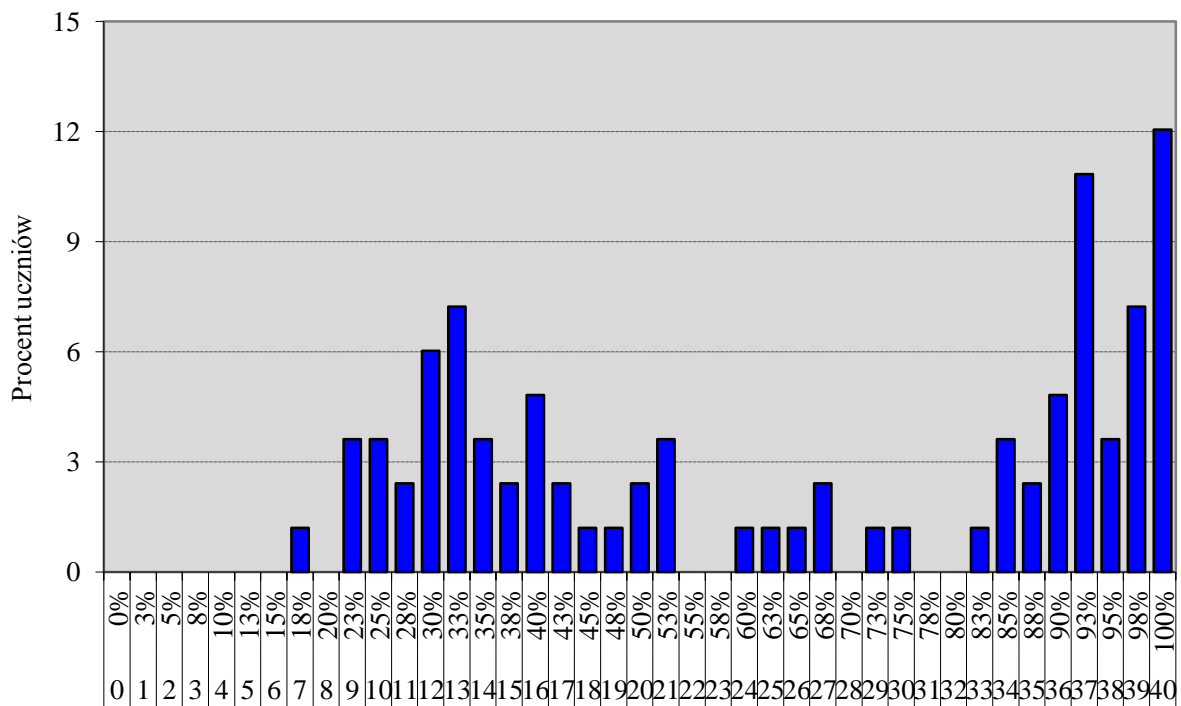
Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		23 kwietnia 2015 r.	
Czas trwania egzaminu		60 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym	
		do 80 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu dostosowanym	
Liczba szkół		12	
Liczba obserwatorów ²⁴ (§ 143)		-	
Liczba unieważnień ²⁴	w przypadku		
	§ 47 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
		wniesienia lub korzystania przez ucznia w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	nie dotyczy
		zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym uczniom	nie dotyczy
	§ 47 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
	§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	nie dotyczy
	§ 146 ust. 4	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
inne (np. złe samopoczucie ucznia)		nie dotyczy	
Liczba wglądów ²⁴ (§ 50)		1	

²⁴Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wynik uzyskany w % i w punktach

Wykres 1. Rozkład wyników uczniów

Tabela 4. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
83	18	100	68	100	65,07	29,29

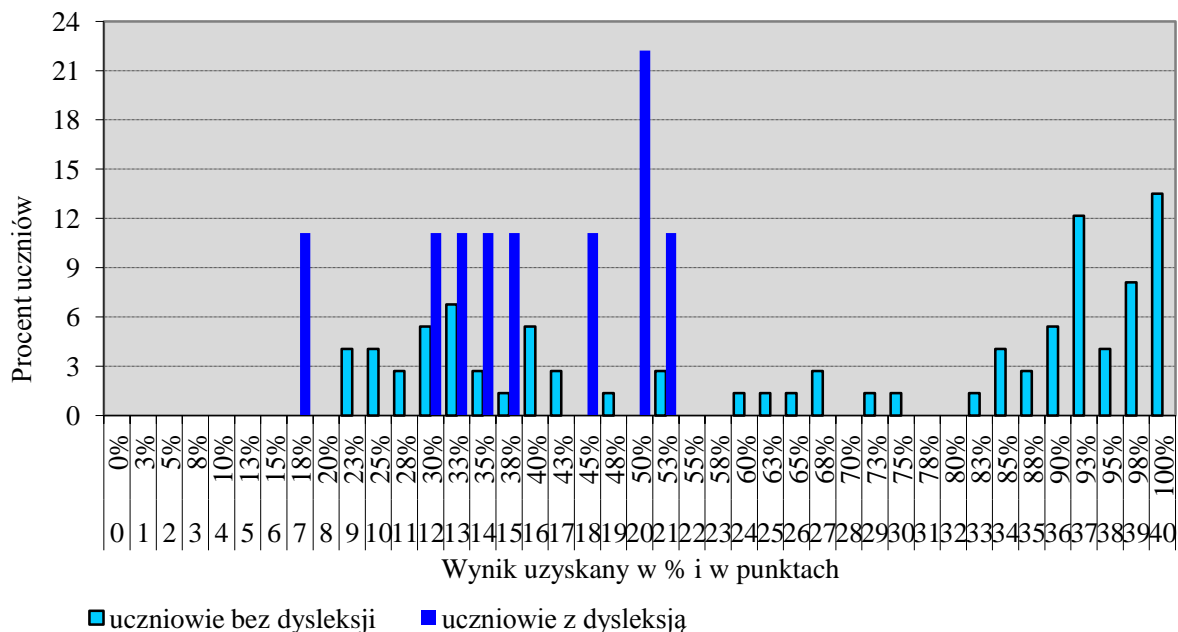
Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Tabela 5. Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Język hiszpański – poziom podstawowy		
wynik procentowy	wartość centyla	stanin
0	1	1
3	1	
5	1	
8	1	
10	1	
13	1	
15	1	
18	1	
20	1	
23	3	
25	5	
28	7	
30	9	
33	13	
35	17	3
38	20	
40	24	
43	27	4
45	28	
48	30	
50	32	
53	36	
55	37	
58	39	
60	41	5
63	43	
65	44	
68	47	
70	48	
73	49	
75	51	
78	53	
80	55	
83	57	
85	62	6
88	66	
90	70	
93	77	7
95	82	
98	89	8, 9
100	100	

Wyniki w skali centylowej i staninowej umożliwiają porównanie wyniku ucznia z wynikami uczniów w całym kraju. Na przykład, jeśli uczeń z języka hiszpańskiego na poziomie podstawowym uzyskał 80% punktów możliwych do zdobycia (wynik procentowy), to oznacza, że jego wynik jest taki sam lub wyższy od wyniku 55% wszystkich zdających (wynik centylowy), a niższy od wyniku 45% zdających i znajduje się on w 5. staninie.

Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

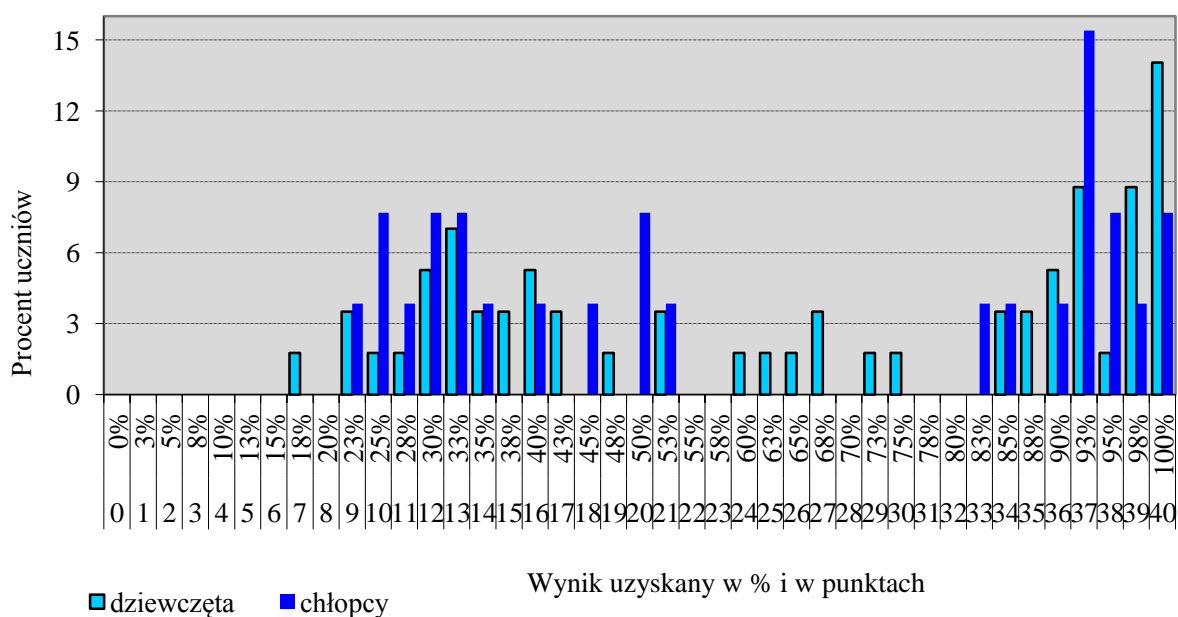

Wykres 2. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz z dysleksją rozwojową

Tabela 6. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	74	23	100	84	100	68,23	29,26
Uczniowie z dysleksją rozwojową	9	18	53	38	50	39,11	11,45

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 3. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 7. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	57	18	100	68	100	66,37	28,99
Chłopcy	26	23	100	51,5	93	62,23	30,31

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 8. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	-	-	-	-	-	-	-
Miasto do 20 tys. mieszkańców	-	-	-	-	-	-	-
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	11	25	100	43	33	52,55	25,09
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	72	18	100	78	93 i 100	66,99	29,56

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 9. Wyniki uczniów szkół publicznych i niepublicznych – parametry statystyczne

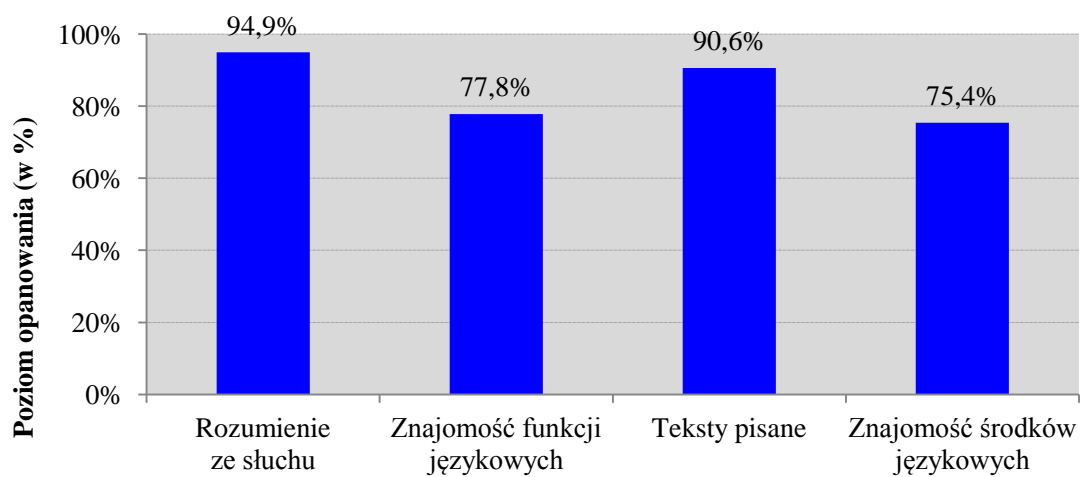
	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	79	18	100	68	93 i 100	65,23	29,60
Szkoła niepubliczna	4	45	100	51,5	-	62,00	25,55

Poziom wykonania zadań

Tabela 10. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Nr zad.	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	76%
	1.2.		82%
	1.3.		78%
	1.4.	2.5) Uczeń określa kontekst wypowiedzi.	63%
	1.5.	2.4) Uczeń określa intencje nadawcy/autora tekstu.	58%
	2.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	65%
	2.2.		66%
	2.3.		53%
	2.4.		84%
	3.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	65%
	3.2.		81%
	3.3.		75%
	IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Znajomość funkcji językowych	4.1.	6.3) Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.
4.2.		64%	
4.3.		60%	
4.4.		6.4) Uczeń prosi o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia.	51%
5.1.		6.3) Uczeń uzyskuje i przekazuje proste informacje i wyjaśnienia.	72%
5.2.			52%
5.3.			72%
6.1.		6.2) Uczeń stosuje formy grzecznościowe.	87%
6.2.			47%
6.3.		6.7) Uczeń wyraża prośby i podziękowania oraz zgodę lub odmowę wykonania prośby.	55%
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	7.1.	3.2) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	64%
	7.2.		55%
	7.3.	3.4) Uczeń określa kontekst wypowiedzi.	61%
	7.4.		55%
	8.1.	3.1) Uczeń określa główną myśl tekstu.	72%
	8.2.	3.3) Uczeń określa intencje nadawcy/autora tekstu.	43%
	8.3.	3.2) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	82%
	8.4.		54%
	9.1.	3.2) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	67%
	9.2.		78%
	9.3.		63%
9.4.	66%		
I. Znajomość środków językowych	10.1.	1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	55%
	10.2.		60%
	10.3.		70%
	11.1.	1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	63%
	11.2.		76%
	11.3.		46%

Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Wykres 4. Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Język hiszpański – poziom rozszerzony

1. Opis arkusza standardowego

Uczniowie bez dysfunkcji oraz uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się wykonywali zadania zawarte w arkuszu standardowym. Arkusz składał się z 20 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego oraz zadań na dobieranie) ujętych w 5 wiązek oraz 11 zadań otwartych: dwóch wiązek zadań sprawdzających znajomość środków językowych oraz jednego zadania sprawdzającego umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności określone w podstawie programowej III.1 w czterech obszarach: rozumienie ze słuchu (10 zadań), rozumienie tekstów pisanych (10 zadań), znajomość środków językowych (10 zadań) oraz tworzenie wypowiedzi pisemnej (1 zadanie). Za rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 11. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba uczniów		34
Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	bez dysfunkcji	34
	z dysleksją rozwojową	-
	dziewczeta	24
	chłopcy	10
	ze szkół na wsi	-
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	34
	ze szkół publicznych	34
	ze szkół niepublicznych	-

Nie było laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 12. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	-
	słabowidzący i niewidomi	-
	słabosłyszący i niesłyszący	-
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	-
	Ogółem	-

3. Przebieg egzaminu

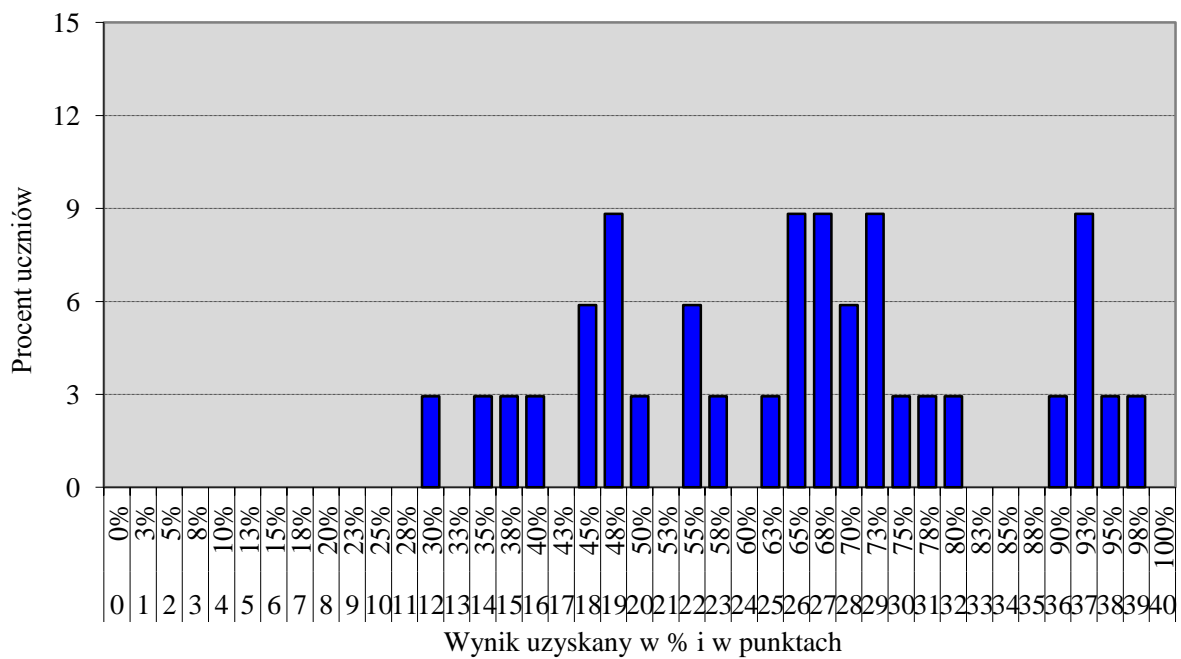
Tabela 13. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		23 kwietnia 2015 r.	
Czas trwania egzaminu		60 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym	
		do 90 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu dostosowanym	
Liczba szkół		1	
Liczba zespołów egzaminatorów		-	
Liczba egzaminatorów		1	
Liczba obserwatorów ²⁵ (§ 143)		-	
Liczba unieważnień ²⁵	w przypadku		
	§ 47 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
		wniesienia lub korzystania przez ucznia w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	nie dotyczy
		zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym uczniom	nie dotyczy
	§ 47 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	nie dotyczy
	§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	nie dotyczy
	§ 146 ust. 4	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
inne (np. złe samopoczucie ucznia)		nie dotyczy	
Liczba wglądów ²⁵ (§ 50)		-	

²⁵Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wykres 4. Rozkład wyników uczniów

Tabela 14. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
34	30	98	66,5	65; 68; 48; 73; 93	65,03	18,55

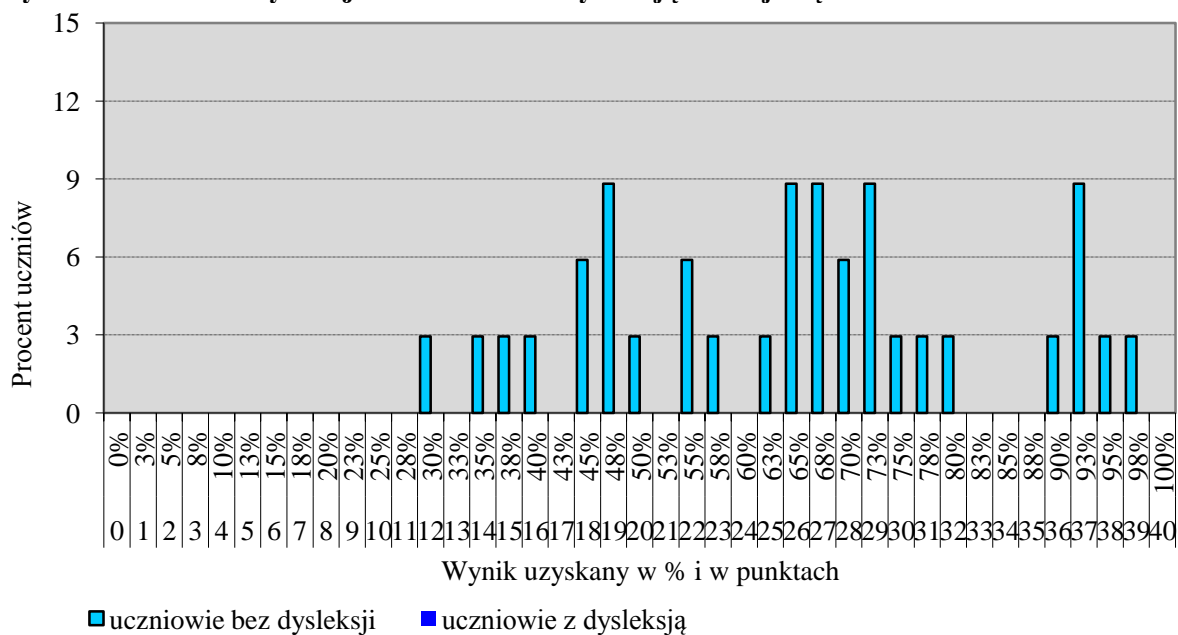
Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Tabela 15. Wyniki uczniów w procentach, odpowiadające im wartości centyli i wyniki na skali staninowej

Język hiszpański – poziom rozszerzony		
wynik procentowy	wartość centyla	stanin
0	1	1
3	1	
5	1	
8	2	
10	2	
13	5	
15	6	2
18	8	
20	8	
23	8	
25	10	
28	11	
30	13	3
33	14	
35	16	
38	19	
40	19	
43	24	
45	29	4
48	31	
50	33	
53	35	
55	38	
58	41	
60	44	5
63	46	
65	49	
68	54	
70	58	
73	61	
75	64	6
78	66	
80	69	
83	71	
85	77	
88	81	
90	85	7
93	90	
95	92	8, 9
98	93	
100	100	

Wyniki w skali centylowej i staninowej umożliwiają porównanie wyniku ucznia z wynikami uczniów w całym kraju. Na przykład, jeśli uczeń z języka hiszpańskiego na poziomie rozszerzonym uzyskał 80% punktów możliwych do zdobycia (wynik procentowy), to oznacza, że jego wynik jest taki sam lub wyższy od wyniku 69% wszystkich zdających (wynik centylowy), a niższy od wyniku 31% zdających i znajduje się on w 6. staninie.

Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

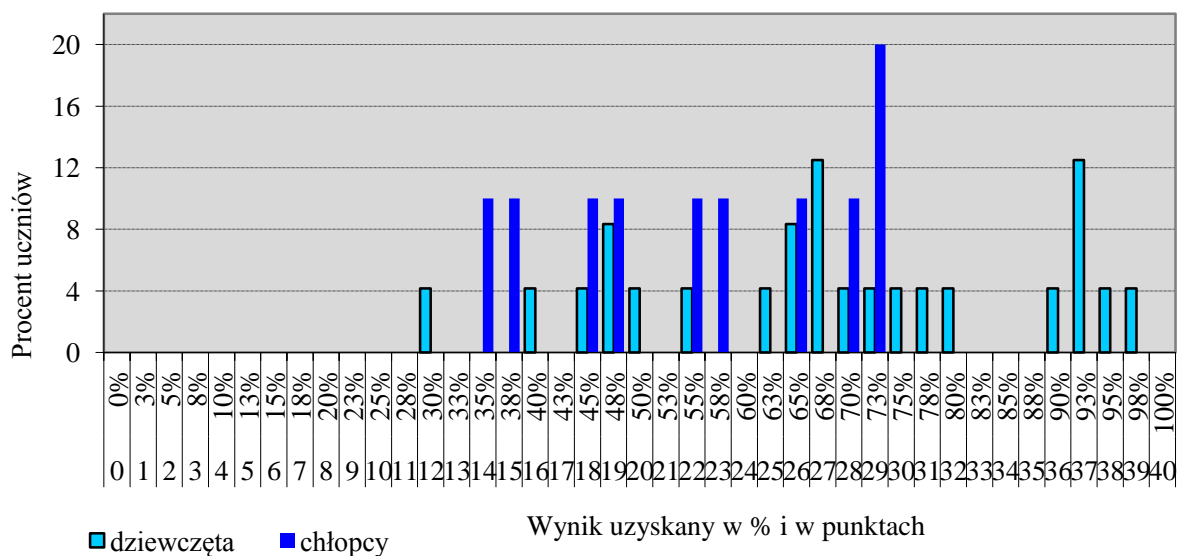

Wykres 5. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji i z dysleksją rozwojową

Tabela 16. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	34	30	98	66,5	48; 65; 68; 73; 93	65,03	18,55
Uczniowie z dysleksją rozwojową	-	-	-	-	-	-	-

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 6. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 17. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	24	30	98	68	68 i 93	68,79	19,10
Chłopcy	10	35	73	56,5	73	56,00	14,18

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 18. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	-	-	-	-	-	-	-
Miasto do 20 tys. mieszkańców	-	-	-	-	-	-	-
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	-	-	-	-	-	-	-
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	34	30	98	66,5	48; 65; 68; 73; 93	65,03	18,55

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 19. Wyniki uczniów szkół publicznych i niepublicznych – parametry statystyczne

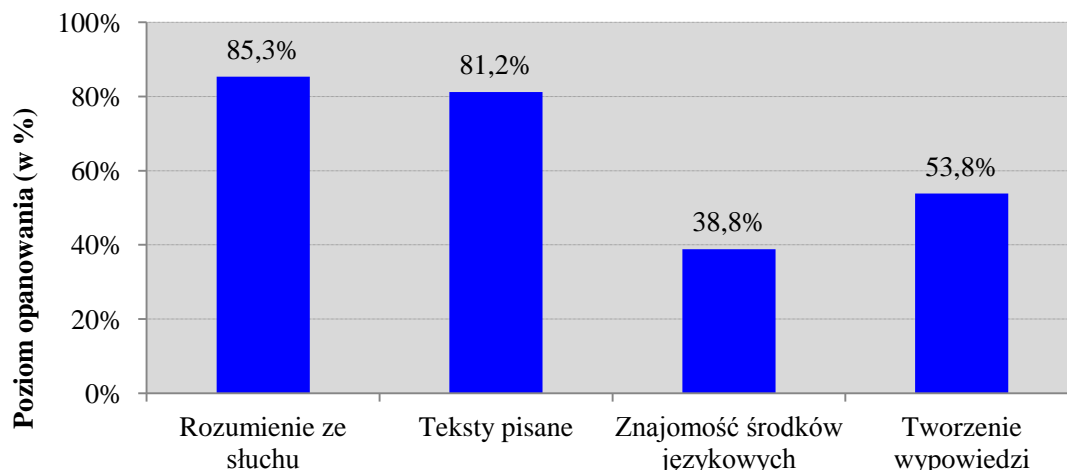
	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	34	30	98	66,5	48; 65; 68; 73; 93	65,03	18,55
Szkoła niepubliczna	-	-	-	-	-	-	-

Poziom wykonania zadań

Tabela 20. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Nr zad.	Wymagania szczegółowe/Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)	
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	97%	
	1.2.		97%	
	1.3.	2.5) Uczeń określa kontekst wypowiedzi.	74%	
	1.4.	2.4) Uczeń określa intencje nadawcy/autora tekstu.	100%	
	1.5.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	74%	
	1.6.		85%	
	2.1.	2.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	94%	
	2.2.		91%	
	2.3.		53%	
	2.4.		88%	
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	3.1.	3.2) Uczeń określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	59%	
	3.2.		88%	
	3.3.		79%	
	4.1.	3.6) Uczeń rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	100%	
	4.2.		85%	
	4.3.		100%	
	4.4.		85%	
	5.1.	3.3) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	71%	
	5.2.		65%	
	5.3.		79%	
I. Znajomość środków językowych	6.1.	1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	68%	
	6.2.		26%	
	6.3.		12%	
	6.4.		41%	
	6.5.		79%	
	7.1.	1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	44%	
	7.2.		12%	
	7.3.		29%	
	7.4.		53%	
	7.5.		24%	
I. Znajomość środków językowych III. Tworzenie wypowiedzi IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Wypowiedź pisemna	5.	5. Uczeń tworzy krótkie, proste i zrozumiałe wypowiedzi pisemne, np. e-mail: 1) opisuje ludzi [...] i czynności 4) relacjonuje wydarzenia z przeszłości 5) wyraża i uzasadnia swoje poglądy [...] 6) przedstawia opinie innych osób 9) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.	treść	51%
		8.	7. Uczeń reaguje w formie prostego tekstu pisanego, np. e-mail, w typowych sytuacjach: 2) [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.	spójność i logika wypowiedzi
	1.		1. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych), umożliwiających realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów: 1) człowiek 3) szkoła 5) życie rodzinne i towarzyskie 8) podróżowanie i turystyka.	zakres środków językowych
				poprawność środków językowych

Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Wykres 7. Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Komentarz

Poziom podstawowy

Średni wynik uzyskany przez gimnazjalistów przystępujących do egzaminu z języka hiszpańskiego na poziomie podstawowym wyniósł 65% punktów. Uczniowie uzyskali najwyższe wyniki za rozwiązanie zadań sprawdzających umiejętność rozumienia ze słuchu (średni wynik 70% punktów); niższe wyniki uzyskali w pozostałych trzech obszarach: rozumienie tekstów pisanych (64% punktów), znajomość funkcji językowych (61% punktów) oraz znajomość środków językowych (62% punktów).

Analiza wyników uzyskanych w obszarze **rozumienia ze słuchu** ilustruje, że najmniej problemów sprawiły uczniom zadania sprawdzające umiejętność wyszukiwania w tekście określonych informacji. Nie oznacza to jednak, że wszystkie zadania sprawdzające tę umiejętność były dla nich jednakowo łatwe. Poniżej zamieszczono analizę zadań: najtrudniejszego dla uczniów (zadanie 2.3.) i najłatwiejszego (zadanie 2.4.).

W zadaniu 2. na podstawie wysłuchanej rozmowy właścicielki mieszkania z pracownikiem firmy przewozowej uczniowie mieli stwierdzić, do którego pomieszczenia należy zanieść przywiezione ze sklepu rzeczy.

2.1. las estanterías

A

A. el baño

2.2. las lámparas

E

B. el salón

2.3. el armario

C

C. la cocina

2.4. los cuadros

B

D. el comedor

E. el dormitorio

Fragment transkrypcji do zadania 2.3. i 2.4.

- [...] ¿y este armario blanco también lo subimos al dormitorio?
- No, no, lo pueden dejar allí, en el suelo, entre la nevera y el fregadero.
- ¿Y por qué no lo colgamos? Es bastante grande.
- No, mi hijo me va a ayudar a colgarlo por la tarde. Por fin voy a tener un lugar donde poner todos mis platos.
- ¿Y estos cuadros? ¿Dónde los ponemos?
- No sé, en el comedor quizá... Eso no lo he decidido todavía. Por el momento pueden dejarlos en el salón.
- [...]

Wskazanie poprawnej odpowiedzi w zadaniu 2.3. wymagało od uczniów zrozumienia słów *nevera* i *frigorífico* i skojarzenia ich z nazwami elementów wyposażenia typowych dla kuchni. Tymczasem wielu z nich błędnie wskazało w tym zadaniu odpowiedź D. O atrakcyjności tego dystraktora mogło zdecydować pojawiające się w dialogu słowo *platos*, które – oprócz znaczenia *talerze*, w jakim zostało użyte w dialogu – ma również znaczenie *dania, potrawy*, i które najprawdopodobniej uczniowie skojarzyli z rzeczownikiem *comedor*, a więc nazwą pomieszczenia przeznaczonego do spożywania potraw. Zadanie to poprawnie rozwiązało 53% uczniów. Natomiast w zadaniu 2.4. poprawną odpowiedź wskazało aż 84% gimnazjalistów. Informacja, dokąd należy zanieść obrazki padała wprost: po krótkim wahaniu (*en el comedor quizá*), właścicielka mieszkania wydała dyspozycję, aby umieścić je w salonie.

W części arkusza dotyczącej rozumienia ze słuchu największą trudnością sprawiło uczniom rozwiązanie zadania sprawdzającego umiejętność określania intencji nadawcy/autora tekstu.

1.5. El chico llama a su amigo para

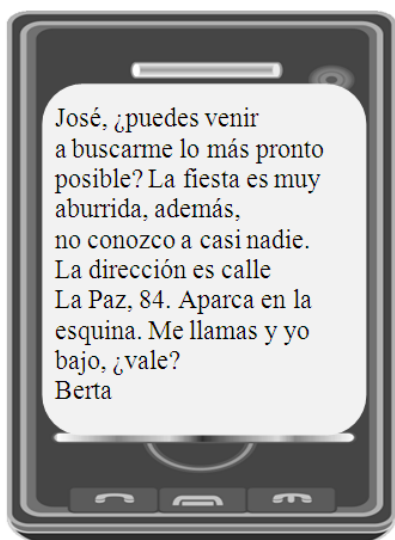
- A. disculparse.
- B. pedirle ayuda.
- C. proponerle salir juntos.

Transkrypcja

Víctor, todo se ha complicado. Sé que hemos quedado hoy para jugar al fútbol, pero no puedo ir. Lo siento. Es que mi profe de Matemáticas ha llamado a mis padres. Se han enterado de mis notas. Además, les ha dicho que no hago los deberes. Me han prohibido salir en toda la semana. ¿Te imaginas? ¡Toda la semana! He tenido que pedir ayuda a María y ahora estoy cobianando sus apuntes. ¡Oué rollo!

Intencją chłopca było nie tylko przekazanie informacji o odwołaniu spotkania, ale też wytłumaczenie się przed kolegą z zaistniałej sytuacji. Poprawną odpowiedź A. w zadaniu 1.5. wskazało 58% uczniów. Dla wielu gimnazjalistów bardziej atrakcyjny był dystraktor B. Kierując się użytym w wypowiedzi wyrażeniem *pedir ayuda*, zrozumieli, że chłopiec zwraca się o pomoc do swojego przyjaciela, co mogło wydać się im logiczne w kontekście kłopotów z nauką. Uczniowie ci nie zwrócili uwagi, że chłopiec istotnie poprosił o pomoc, ale nie przyjaciela, do którego dzwonił, lecz koleżankę, która pożyczyła mu swoje notatki z lekcji. Często wybieraną była też odpowiedź C. Uczniowie najprawdopodobniej swoją uwagę skupili tylko na wyrażeniu *jugar al fútbol* i czasowniku *salir*, które mogły im sugerować, że treść wypowiedzi dotyczy propozycji wspólnego spędzenia czasu.

Zadanie sprawdzające tę samą umiejętność w obszarze **rozumienia tekstów pisanych** było najtrudniejsze dla uczniów.

8.2. Berta ha escrito este mensaje a José para

- A. pedirle un favor.
- B. ofrecerle ayuda.
- C. invitarle a una fiesta.

Wskazanie prawidłowej odpowiedzi A. w zadaniu 8.2. wymagało od uczniów zrozumienia użytego w niej zwrotu *pedir un favor*, wyrażającego prośbę o przysługę, oraz zrozumienia kluczowych dla rozwiązania tego zadania fragmentów tekstu: *José, ¿puedes venir a buscarme [...]?* oraz *Aparca en la esquina. Me llamas y yo bajo*. Poprawnie rozwiązało to zadanie tylko 43% gimnazjalistów. Wielu uczniów uznało, że jest to zaproszenie na imprezę i wybrało odpowiedź C. Wybór tej właśnie odpowiedzi mógł wynikać z bardzo pobieżnego, nieuważnego przeczytania tekstu i zwrócenia uwagi tylko na pojedyncze zwroty lub wyrazy, takie jak *puedes venir, fiesta, calle La Paz*.

Wyższe wyniki uczniowie uzyskali za rozwiązanie zadania 8.1., sprawdzającego umiejętność określania głównej myśli tekstu. 72% z nich nie miało wątpliwości, że skoro Alma, autorka wiadomości, pisze o tym, co zamierza zrobić w ciągu najbliższych godzin (kupić bilety do kina, wstąpić do księgarni po książkę, spotkać się z przyjaciółką) to informuje o swoich planach.

Wyniki uzyskane za rozwiązanie zadań sprawdzających umiejętność wyszukiwania w tekście określonych informacji (osiem zadań w tej części arkusza) były zróżnicowane i wahały się od 54% do 82% punktów. Poniżej zamieszczono analizę zadania 8.4., które sprawiło gimnazjalistom najwięcej problemów, i zadania 9.2., które było dla nich najłatwiejsze.

Zadanie 8.4. oparte było na wiadomości sms, w której Jorge informował Daniela o swoich perypetiach w podróży: awarii pociągu, konieczności przesiadki, ścisku i hałasie panujących w przedziale, uniemożliwiających mu drzemkę. Uczniowie mieli stwierdzić, które z podanych zdań dotyczących autora wiadomości jest prawdziwe: A. *Ha perdido el tren.*, B. *Ha cambiado de tren.*, C. *Ha dormido en el tren*. Aby wskazać prawidłową odpowiedź B., należało wyselekcjonować fragment *El tren se ha averiado y he tenido que bajar en Albacete para coger otro*. Wśród uczniów, którzy wskazali niepoprawne odpowiedzi, najwięcej osób zaznaczyło odpowiedź A. Trudność mógł sprawić czasownik *perder*. Wielu gimnazjalistów знаło prawdopodobnie tylko jego podstawowe znaczenie „zgubić, stracić”. Przetłumaczony dosłownie na język polski zwrot *Ha perdido el tren* – „stracił pociąg”, mógł być kojarzony z informacją o konieczności przerwania podróży z powodu awarii pociągu.

W zadaniu 9.2. należało zdecydować, która z trzech ofert różnych restauracji będzie najodpowiedniejsza dla osoby pragnącej spróbować dań regionalnych. Tylko w ofercie A. informowano o możliwości zjedzenia potraw przygotowywanych zgodnie z tradycyjną recepturą, podzielonych na grupy w zależności od miejsca ich pochodzenia. 78% uczniów bez trudu skojarzyło użyte w tekście przymiotniki *asturiano, gallego, catalán* z odpowiednimi nazwami regionów Hiszpanii i wskazało prawidłową odpowiedź.

Największym wyzwaniem dla uczniów były zadania sprawdzające **znajomość funkcji językowych i środków językowych**. W pierwszym z wymienionych obszarów umiejętności niski średni wynik (65% punktów) uczniowie uzyskali za rozwiązanie zadania 5., które składało się z trzech minidialogów. Najwięcej problemów gimnazjalistom sprawiło uzupełnienie brakującym zdaniem dialogu 5.2.

5.2. X: _____

Y: Yo tampoco lo he visto.

A. Su novio no me gusta nada.

B. No sé dónde está mi móvil.

C. Tú también has visto este programa.

Powyższy dialog poprawnie uzupełniało zdanie B. i odpowiedź tę wskazało 52% uczniów. Ponad jedna trzecia z nich, sugerując się być może użytym w wypowiedzi Y. czasownikiem *he visto*, zaznaczyła odpowiedź C., w której pojawiał się ten sam czasownik. Uczniowie nie zwrócili uwagi na występujące w tych zdaniach przysłówki *también* i *tampoco*, które zarówno z logicznego, jak i gramatycznego punktu widzenia wzajemnie się wykluczały. Poprawne użycie tych przysłówków

istotnie sprawia polskim uczniom kłopoty, należy jednak pamiętać, że jest to jedno z podstawowych zagadnień gramatycznych, z którym powinni zapoznać się już na początku nauki języka hiszpańskiego.

Trudne dla gimnazjalistów było również dobranie właściwej odpowiedzi w dialogu 5.1.

5.1. X: ¿Este bolígrafo es tuyo?

Y: _____

A. No, ese es José.

B. No, es de David.

C. No, no es para Sergio.

W każdej z podanych odpowiedzi użyte było imię osoby, ale każde zdanie pełniło inną funkcję komunikacyjną: A. – identyfikacja osoby, B. – przynależność rzeczy do osoby, C. – przeznaczenie rzeczy (dla kogo). Prawidłową reakcją na postawione pytanie o to, do kogo należy długopis była więc odpowiedź B., którą wybrało 72% uczniów.

Wyniki uzyskane za rozwiązanie zadania 10., sprawdzającego znajomość leksyki, i zadania 11., sprawdzającego głównie znajomość struktur gramatycznych, były porównywalne (odpowiednio 62% i 61% punktów).

Tegorocznymi gimnazjaliści uzyskali wysokie wyniki za rozwiązanie zadania 11.1., w którym należało dobrać odpowiednią formę czasownika i zadania 11.2., w którym należało wpisać odpowiednią formę przymiotnika. Trudność sprawiło uczniom wybranie właściwego przymyka. W zadaniu 11.3. należało uzupełnić wyrażenie *a las diez ___ la mañana*. Poprawną odpowiedzią A. *de* wskazała mniej niż połowa gimnazjalistów (46%). Większość zaznaczyła dystraktor B. *por*. Niski wynik uzyskany za rozwiązanie tego zadania może wynikać z faktu, że rzeczownik *la mañana*, w zależności od znaczenia i konstrukcji gramatycznej, w której jest użyty, może być poprzedzony zarówno jednym, jak i drugim przymikiem. W tłumaczeniu na język polski wyrażenia te brzmią identycznie (*por la mañana* – rano; *a las diez de la mañana* – o dziesiątej rano).

Poziom rozszerzony

Uczniowie przystępujący do egzaminu gimnazjalnego z języka hiszpańskiego na poziomie rozszerzonym uzyskali średnio 65% punktów za rozwiązanie wszystkich zadań w arkuszu.

Wyniki uczniów uzyskane za rozwiązanie zadań zamkniętych sprawdzających umiejętności w dwóch obszarach: rozumienia ze słuchu i rozumienia tekstów pisanych były wyraźnie wyższe (odpowiednio 85% i 81% punktów) od wyników uzyskanych za rozwiązanie zadań otwartych, które sprawdzały znajomość środków językowych oraz umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej (odpowiednio 39% i 54% punktów).

W części **rozumienie ze słuchu** najłatwiejszym zadaniem było zadanie 1., za które uczniowie uzyskali średnio 88% punktów. Zadanie to oparte było na dwóch różnych rodzajach tekstów (dialog i monolog) z dwóch różnych zakresów tematycznych (dom, kultura) i sprawdzało trzy umiejętności: wyszukiwanie szczegółowych informacji w tekście, określanie intencji nadawcy tekstu oraz określanie kontekstu wypowiedzi. Przyjrzyjmy się zadaniu 1.3., sprawdzającemu tę ostatnią umiejętność, które sprawiło uczniom więcej problemów niż pozostałe. Na podstawie wysłuchanego dialogu należało stwierdzić, co robią rozmawiające ze sobą osoby. Przeszwanie mebli w pokoju, wynoszenie książek i pudełek na taras, zabezpieczanie podłogi przed zabrudzeniem, a wreszcie wybór koloru farby do malowania ścian sugerowało, że chodzi o remont pokoju. Prawidłową odpowiedzią C. *Están preparando la habitación para una reforma*. zaznaczyło 74% uczniów. Część uczniów mylnie uznała, że chodzi o wymianę mebli (odpowiedź B.) lub przeprowadzkę do innego mieszkania (odpowiedź A.).

Niższy wynik w tym obszarze – 82% punktów – gimnazjaliści uzyskali za rozwiązanie zadania 2., sprawdzającego umiejętność wyszukiwania w tekście określonych informacji. Do czterech wypowiedzi dotyczących spotkań ze znajomymi należało dobrać odpowiednie zdania. Ponad trzy czwarte uczniów nie miało problemów ze stwierdzeniem, która z wypowiadających się osób zawsze dobrze się bawi z przyjaciółmi niezależnie od miejsca spędzania wolnego czasu (zadanie 2.1.); która z powodu nowych obowiązków umawia się z kolegami rzadziej niż kiedyś (zadanie 2.2.) oraz która osoba chętnie spotykałaby się częściej, ale byłoby to dla niej zbyt kosztowne (zadanie 2.4.). Trudność sprawiło natomiast rozwiązanie zadania 2.3. Dziewczyna nie szczędziła krytycznych uwag pod adresem swoich przyjaciół, m.in. Miguela, który nigdy nie pamięta o miejscu i czasie spotkania. Kluczowym dla rozwiązania tego zadania był ostatni fragment wypowiedzi: *A menudo tengo que hacerle una llamada del estilo: «Esta tarde nos vemos a las 7:00, delante del cine»*. Prawidłową odpowiedzią było więc zdanie E. *suele recordarle a un amigo la hora de la cita.*, jednak odpowiedź tę wybrało tylko 53% gimnazjalistów. Wielu uczniów zaznaczyło odpowiedź D. *siempre espera la llamada de una amiga*. Nie zwrócili oni uwagi, że zdanie, które należało dobrać do wypowiedzi miało dotyczyć osoby mówiącej, a nie chłopca, o którym opowiadała.

W obszarze **rozumienia tekstów pisanych** uczniowie uzyskali wysokie wyniki za rozwiązanie zadania 4., które polegało na uzupełnieniu luk w tekście brakującymi zdaniami (93% poprawnych odpowiedzi). Wykonanie tego zadania wymagało od uczniów przeanalizowania zarówno związków logicznych, jak i leksykalno-gramatycznych istniejących pomiędzy zdaniami. Poniżej zamieszczono analizę zadania 4.1., które poprawnie rozwiązali wszyscy uczniowie.

Fragment tekstu

Sergio se para delante de una tienda de fotografía. Mira el escaparate y entra. **4.1.** ____
Este último está ordenando unas cajas en las estanterías. [...]

Zdania do uzupełnienia

- A.** Dentro hay solo dos personas, un joven de pelo largo y el propietario.
- B.** Los dos hombres quieren salir, pero ven que la puerta está cerrada.
- C.** Va muy rápido, pero pasa delante de la tienda sin pararse.
- D.** En este momento empieza a sonar la alarma.
- E.** Va hasta la caja, la abre y coge el dinero.

Ze zdaniami poprzedzającym lukę logicznie łączą się zdania A., D. i E., mimo to, tylko jedno z nich uzupełnia lukę poprawnie. Wybór właściwej odpowiedzi determinuje zdanie następujące po luce, a w szczególności wyrażenie *Este último*. Wyrażenie to sugeruje, że w doborzonym zdaniu musi pojawiać się rzeczownik rodzaju męskiego i musi to być osoba, ale inna niż chłopiec, który wchodzi do sklepu. Warunek ten spełnia tylko zdanie A. Uzupełnienie pozostałych luk w zadaniach 4.2., 4.3. i 4.4. wymagało dokonania podobnej analizy. Wysoki średni wynik uzyskany za rozwiązanie całego zadania 4. – 93% punktów – dowodzi, że większość uczniów dobrze opanowała umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.

Wskazanie poprawnych odpowiedzi w zadaniach 3. i 5. również nie sprawiło gimnazjalistom większych problemów. O ile jednak wyniki uzyskane za rozwiązanie zadań 5.1., 5.2. i 5.3., sprawdzających umiejętność wyszukiwania w tekście szczegółowych informacji, były porównywalne (odpowiednio 71%, 65% i 79% punktów), to w zadaniach 3.1. – 3.3., sprawdzających umiejętność określania głównej myśli poszczególnych części tekstu, można zaobserwować większe różnice (od 59% do 88% punktów). Zadanie polegało na przyporządkowaniu odpowiednich nagłówków do akapitów, które dotyczyły dinozaurów. Najtrudniejsze dla uczniów było dobranie właściwego tytułu do pierwszego fragmentu tekstu.

3.1. D_

Murieron hace 65 millones de años. Durante mucho tiempo la gente creyó que existían solo en la imaginación, como los dragones u otros monstruos. Los descubrimientos de sus esqueletos confirmaron su existencia y han permitido a los científicos descubrir qué hábitos tenían los dinosaurios, cómo se alimentaban y qué aspecto tenían.

Uczniowie, którzy nie rozwiązyli poprawnie tego zadania, najczęściej wybierali nagłówek B. *Se ha descubierto el origen de los dinosaurios*. Zasugerowali się najprawdopodobniej słowem *origen* i być może już w momencie czytania nagłówek, z góry założyli, że skoro tekst dotyczy dinozaurów, to w pierwszym fragmencie zapewne będzie mowa o pochodzeniu tych zwierząt. Tymczasem akapit 3.1. dotyczył wyników badań naukowców dowodzących istnienia miliony lat temu tych ogromnych gadów, które jeszcze do niedawna traktowane były na równi ze stworami funkcjonującymi tylko w wyobraźni ludzkiej. Do tego właśnie faktu nawiązywał nagłówek D. *Los dinosaurios han dejado de ser un mito más*. Poprawne wykonanie tego zadania wymagało nie tylko zrozumienia poszczególnych wyrażen, ale też dostrzeżenia związku logicznego między informacją o naukowym udowodnieniu istnienia dinozaurów a myślą wyrażoną w nagłówku, że dinozaury przestały być mitem.

Tegoroczne wyniki gimnazjalistów przystępujących do egzaminu na poziomie rozszerzonym pokazują, że umiejętnością opanowaną w najniższym stopniu było **stosowanie środków językowych**. Aż osiem zadań na dziesięć poprawnie rozwiązała mniej niż połowa uczniów.

W języku hiszpańskim najwięcej problemów sprawia opanowanie odmiany czasownika. Najniższe wyniki gimnazjaliści uzyskali za rozwiązanie zadań, w których należało utworzyć odpowiednią formę osobową od bezokolicznika. W zadaniu 7.2. zaledwie 12% uczniów potrafiło utworzyć formę czasownika zwrotnego *sentarse* w drugiej osobie liczby pojedynczej w trybie rozkazującym. Najczęściej popełniane błędy to: brak akcentu graficznego nad sylabą akcentowaną (*sientate* zamiast *siéntate*), brak tzw. oboczności (*séntate*) i użycie niewłaściwego zaimka (*siéntase*). Niejednokrotnie wpisywany wyraz zawierał wszystkie trzy błędy (*sentase*). Rozwiązując zadanie 6.3. wielu uczniów zapomniało, że w zdaniu warunkowym po *si* nigdy nie używa się czasu przyszłego i wstawiło formę *tocará* zamiast *toca*. Niektórzy piszący, widząc stojący przed luką zaimek *te*, sądzili, że należy wpisać czasownik zwrotny i tworzyli formę *tocas* lub *tocarás*. Ten sam rodzaj błędu popełniano najczęściej w pytaniu *¿Os (molestar / ruido) _____ que hacen los vecinos?* (zadanie 7.1.).

Trudność sprawiły uczniom także zadania sprawdzające inne zagadnienia gramatyczne. Ponad połowa gimnazjalistów nie uzyskała punktu w zadaniu wymagającym utworzenia formy zaimka *mío* od zaimka dzierżawczego *mi* (najczęściej zapomniano o postawieniu akcentu graficznego), a ponad 75% uczniów nie potrafiło utworzyć poprawnie stopnia najwyższego przymiotnika w połączeniu z rzeczownikiem (*chica / gracioso*).

Ostatnie zadanie, z którym musieli zmierzyć się uczniowie piszący egzamin na poziomie rozszerzonym, polegało na stworzeniu krótkiej wypowiedzi pisemnej. W tym roku polecenie do tego zadania brzmiało następująco:

Byleś(-aś) z klasą na wycieczce autokarowej. W e-mailu do kolegi z Hiszpanii:

- **wyjaśnij, dlaczego wybraliście się na taką wycieczkę**
- **napisz, co przydarzyło się wam podczas waszego wyjazdu**
- **opisz, jak zareagował nauczyciel na to wydarzenie.**

Tworząc wypowiedź pisemną uczniowie powinni wykazać się opanowaniem różnorodnych umiejętności: przekazania wskazanych w poleceniu informacji, zaplanowania swojej wypowiedzi tak, aby była spójna i logiczna oraz poprawnego stosowania struktur leksykalno-gramatycznych.

Średni wynik uzyskany za to zadanie przez tegorocznych gimnazjalistów to 54% punktów. Może to wynikać z faktu, że około 14% uczniów uzyskało 0 punktów za wypowiedź pisemną. W grupie tej

znalazły się osoby, które albo nie podjęły w ogóle próby jej napisania, albo ich prace były w znacznej części lub całkowicie niekomunikatywne.

Jakość języka ma fundamentalne znaczenie w tworzeniu wypowiedzi pisemnej. Zakres posiadanych środków leksykalno-gramatycznych oraz umiejętność ich stosowania decydują o stopniu precyzji i komunikatywności przekazywanych informacji. Egzaminatorzy oceniający prace tegorocznych gimnazjalistów zwracali uwagę, że wielu uczniów dysponowało dość szerokim zakresem słownictwa, ale nieznanostwo podstawowych zasad gramatyki sprawiała, że niektóre fragmenty ich wypowiedzi przypominały przypadkowy zbiór wyrazów. Do najczęściej popełnianych błędów należało mylenie form różnych czasowników (np. *dio* zamiast *dijo*) lub form osobowych tego samego czasownika, szczególnie pierwszej osoby liczby pojedynczej z trzecią osobą czasowników *ir* i *estar* w czasie *Preterito Indefinido* (*fue* zamiast *fui*; *estuvo* zamiast *estuve*); nieprawidłowe stosowanie czasów przeszłych (głównie *Preterito Indefinido* i *Preterito Imperfecto*), niepoprawne stosowanie czasowników *ser* i *estar* dla wyrażania stanów emocjonalnych (np. *era contento, nervioso* zamiast *estaba contento, nervioso*), nieprawidłowe użycie przyimków (np. *fuimos por/con autobús* zamiast *fuimos en autobús*). Błędy zakłócające komunikację rzutowały na spójność tekstu oraz sprawiały, że uczniowie nie uzyskiwali punktów w ocenie kryterium treści.

W swoich wypowiedziach uczniowie nie realizowali niektórych podpunktów polecenia lub pomijali jego istotne elementy. Zdarzało się to nawet tym gimnazjalistom, którzy dobrze znali język hiszpański. Wynikało to najprawdopodobniej z nieuważnego przeczytania polecenia. Jeden rzut oka wystarczył, aby zorientować się, że dotyczy on opisu wycieczki szkolnej. Temat ten zapewne ucieszył wielu uczniów, ponieważ był bliski ich doświadczeniu. I to właśnie było zgubne dla niektórych. Nie zwrócili oni uwagi, jakie elementy tematu muszą uwzględnić w swojej wypowiedzi. Informowali więc dokładnie o miejscu zorganizowania wycieczki i planie dnia, a pomijali powód wyjazdu. Relacjonowali ciekawe, zaskakujące wydarzenie, ale zapominali o opisanu reakcji nauczyciela lub zamiast reakcji nauczyciela, przedstawiali reakcję kolegów z klasy. Analizując realizację ostatniego podpunktu polecenia, zwraca uwagę również fakt, że często uczniowie mieli problemy z rozwinięciem swojej wypowiedzi. Na ogół ograniczali się do przedstawienia stanu emocjonalnego opiekuna, posługując się dość pospolitymi wyrażeniami, takimi jak *estar contento, nervioso* lub *alegre*.

Wnioski

Analiza wyników egzaminu z języka hiszpańskiego pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków dotyczących pracy z gimnazjalistami w kolejnych latach.

- ❖ Uczniowie bardzo często udzielają odpowiedzi sugerując się pojedynczymi słowami występującymi w tekstach. Bardzo ważne jest zwracanie im uwagi na kontekst, w jakim poszczególne słowa są użyte i ich powiązanie z opcjami w zadaniu. Warto wymagać od uczniów, aby potrafili uzasadnić zarówno wybór opcji właściwej, jak i powody odrzucenia opcji, które są dystraktorami w zadaniu. Dzięki temu bardziej świadomie będą wybierać odpowiedzi na egzaminie.
- ❖ Na niższym poziomie uczniowie opanowali umiejętność określania kontekstu wypowiedzi oraz intencji nadawcy tekstu. Warto zatem w procesie dydaktycznym zwracać uwagę na sformułowania występujące w trzonach zadań, np. „Carmen napisała tę wiadomość, żeby...”, „Te osoby rozmawiają w...”, które wskazują, że jest to zadanie sprawdzające ogólne rozumienie tekstu. Ważne jest, aby uczący się potrafili dokonać syntezy informacji. Uczniowie powinni mieć świadomość, że dopiero po wysłuchaniu lub przeczytaniu całego tekstu można określić intencję nadawcy lub kontekst wypowiedzi. Ponadto często wskazanie prawidłowej odpowiedzi wymaga nie tylko zrozumienia poszczególnych wyrażen, ale też skojarzenia różnych informacji. Wiele tekstów wykorzystywanych na lekcjach może służyć jako doskonały materiał do ćwiczenia tych umiejętności.
- ❖ Inną ważną umiejętnością, która wymaga szczególnej uwagi podczas zajęć w szkołach jest umiejętność łączenia wyrażen synonimicznych. Identyfikowanie i zestawianie ze sobą wyrażen o podobnych znaczeniach jest szczególnie przydatne w rozwiązywaniu zadań wielokrotnego wyboru. Ponadto umiejętność wyrażania myśli przy pomocy różnorodnych środków językowych jest niezbędna

przy formułowaniu płynnej wypowiedzi pisemnej. Na doskonalenie tej umiejętności należy poświęcić więcej czasu w procesie edukacyjnym.

❖ Znajomość środków językowych to od lat część arkusza, w której zadania są największym wyzwaniem dla uczniów. Duży odsetek z nich nie podejmuje próby ich rozwiązania albo uzyskuje bardzo niskie wyniki. Wskazywać to może na zbyt duże skupienie się na umiejętnościach receptywnych i mniej intensywną pracę nad jakością języka uczniów. Tymczasem brak znajomości podstawowych struktur gramatycznych lub bardzo ograniczony zasób słownictwa wpływa nie tylko na wynik zadań sprawdzających znajomość środków językowych, ale bardzo często powoduje zaburzenie komunikacji, a tym samym uzyskanie mniejszej liczby punktów za przekazanie informacji w wypowiedzi pisemnej (np. na skutek użycia niewłaściwego czasu lub słowa). Co więcej, bardzo często pośrednio powoduje to też błędne rozwiązanie zadań w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu i rozumienie tekstów pisanych, ponieważ brak znajomości podstawowych struktur gramatycznych znacznie utrudnia lub uniemożliwia zrozumienie fragmentów tekstu kluczowych do rozwiązania zadania.

❖ Zgodnie z podstawą programową uczeń powinien posiadać świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami). Istotne jest, by nauczyciele, wprowadzając podczas lekcji struktury charakterystyczne dla danego języka, zwracali uwagę uczniów na odmienność sposobu ich funkcjonowania w języku polskim oraz języku obcym. Ograniczy to stosowanie przez nich dosłownych tłumaczeń (tzw. kalek językowych), a w konsekwencji wpłynie pozytywnie na naturalność oraz poprawność ich wypowiedzi.

❖ Polecenie w wypowiedzi pisemnej na poziomie rozszerzonym przygotowywane jest w taki sposób, aby sprawdzić opanowanie kilku wybranych umiejętności z podstawy programowej w zakresie tworzenia tekstów i reagowania językowego. Dlatego ważne jest, aby przyzwyczajając uczniów do wnikliwej analizy polecenia i planowania swojej wypowiedzi. W tym celu warto ćwiczyć na lekcjach dobieranie odpowiednich środków językowych do wykonania poszczególnych elementów polecenia i wskazywać uczniom różnorodne sposoby realizacji wymagania w taki sposób, aby uniknąć niejednoznaczności w pracy. W zależności od grupy językowej ten wachlarz wprowadzanych struktur może być mniej lub bardziej szeroki, ważne jest, aby każdy uczeń, niezależnie od swojego poziomu biegłości językowej, był w stanie zrealizować wymagania podstawy programowej w sposób przejrzysty i komunikatywny dla odbiorcy.

Aneks

1. Gimnazja, w których przeprowadzono egzamin gimnazjalny w kwietniu 2015 r.¹

1.1. Liczba (odsetek) gimnazjów w kraju i województwach – ogółem i z podziałem na szkoły na wsi oraz w miastach do 20 tys., od 20 tys. do 100 tys. i powyżej 100 tys. mieszkańców

Województwo	Wieś		Miasto do 20 tys.		Miasto od 20 tys. do 100 tys.		Miasto powyżej 100 tys.		Razem
	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	
dolnośląskie	137	32,16	96	22,54	87	20,42	106	24,88	426
kujawsko-pomorskie	169	45,92	62	16,85	34	9,24	103	27,99	368
lubelskie	291	65,99	48	10,88	65	14,74	37	8,39	441
lubuskie	60	35,50	52	30,77	18	10,65	39	23,08	169
łódzkie	196	50,00	37	9,44	82	20,92	77	19,64	392
małopolskie	459	64,20	72	10,07	65	9,09	119	16,64	715
mazowieckie	443	49,00	102	11,28	124	13,72	235	26,00	904
opolskie	72	45,86	37	23,57	33	21,02	15	9,55	157
podkarpackie	413	75,36	48	8,76	64	11,68	23	4,20	548
podlaskie	94	44,34	43	20,28	37	17,45	38	17,92	212
pomorskie	187	48,70	45	11,72	63	16,41	89	23,18	384
śląskie	219	30,76	56	7,87	139	19,52	298	41,85	712
świętokrzyskie	133	58,59	36	15,86	29	12,78	29	12,78	227
warmińsko-mazurskie	128	47,76	66	24,63	35	13,06	39	14,55	268
wielkopolskie	318	51,29	124	20,00	94	15,16	84	13,55	620
zachodniopomorskie	92	32,06	73	25,44	55	19,16	67	23,34	287
POLSKA	3 411	49,94	997	14,60	1 024	14,99	1 398	20,47	6 830

1.2. Liczba (odsetek) gimnazjów publicznych i niepublicznych w kraju i województwach

Województwo	Gimnazja publiczne		Gimnazja niepubliczne		Razem
	liczba	procent	liczba	procent	
dolnośląskie	374	87,79	52	12,21	426
kujawsko-pomorskie	338	91,85	30	8,15	368
lubelskie	406	92,06	35	7,94	441
lubuskie	149	88,17	20	11,83	169
łódzkie	346	88,27	46	11,73	392
małopolskie	647	90,49	68	9,51	715
mazowieckie	772	85,40	132	14,60	904
opolskie	144	91,72	13	8,28	157
podkarpackie	519	94,71	29	5,29	548
podlaskie	187	88,21	25	11,79	212
pomorskie	333	86,72	51	13,28	384
śląskie	633	88,90	79	11,10	712
świętokrzyskie	207	91,19	20	8,81	227
warmińsko-mazurskie	232	86,57	36	13,43	268
wielkopolskie	547	88,23	73	11,77	620
zachodniopomorskie	250	87,11	37	12,89	287
POLSKA	6 084	89,08	746	10,92	6 830

¹ Jeśli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczące gimnazjów i gimnazjalistów odnoszą się do uczniów rozwiązujących zadania z arkusza GH-P1-152 z części humanistycznej. Niewielkie różnice liczebności w porównaniu z częścią matematyczno-przyrodniczą wynikały m.in. z różnej liczby uczniów zwolnionych z danej części egzaminu. Nie uwzględniono szkół liczących mniej niż pięcioro uczniów.

2. Uczniowie, którzy przystąpili do egzaminu gimnazjalnego w kwietniu 2015 r.

2.1. Liczba (odsetek) gimnazjalistów w kraju i województwach – ogółem i z podziałem na uczniów szkół na wsi oraz w miastach do 20 tys., od 20 tys. do 100 tys. i powyżej 100 tys. mieszkańców

Województwo	Wieś		Miasto do 20 tys.		Miasto od 20 tys. do 100 tys.		Miasto powyżej 100 tys.		Razem
	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	
dolnośląskie	4 896	20,8	5 925	25,2	5 878	25,0	6 802	28,9	23 501
kujawsko-pomorskie	6 499	33,8	4 606	23,9	2 678	13,9	5 453	28,3	19 236
lubelskie	10 284	49,3	2 957	14,2	4 669	22,4	2 947	14,1	20 857
lubuskie	1 965	21,2	3 373	36,4	1 628	17,6	2 292	24,8	9 258
łódzkie	7 569	34,9	2 986	13,8	6 314	29,1	4 800	22,2	21 669
małopolskie	16 982	51,0	4 798	14,4	4 638	13,9	6 852	20,6	33 270
mazowieckie	17 011	35,3	7 056	14,7	9 212	19,1	14 862	30,9	48 141
opolskie	2 618	30,7	2 645	31,0	2 303	27,0	958	11,2	8 524
podkarpackie	11 684	54,3	3 564	16,6	4 541	21,1	1 741	8,1	21 530
podlaskie	3 349	30,6	2 469	22,5	2 658	24,3	2 474	22,6	10 950
pomorskie	7 543	34,8	3 416	15,7	5 016	23,1	5 722	26,4	21 697
śląskie	9 023	23,7	2 989	7,8	9 100	23,9	17 012	44,6	38 124
świętokrzyskie	5 424	46,6	2 715	23,3	1 891	16,2	1 617	13,9	11 647
warmińsko-mazurskie	4 099	30,0	4 129	30,3	2 830	20,7	2 587	19,0	13 645
wielkopolskie	12 311	36,5	8 720	25,9	7 543	22,4	5 135	15,2	33 709
zachodniopomorskie	2 799	18,9	4 397	29,7	3 474	23,5	4 129	27,9	14 799
POLSKA	124 056	35,4	66 745	19,0	74 373	21,2	85 383	24,4	350 557

2.2. Liczba (odsetek) uczniów gimnazjów publicznych i niepublicznych w kraju i województwach

Województwo	Gimnazja publiczne		Gimnazja niepubliczne		Razem
	liczba	procent	liczba	procent	
dolnośląskie	22 318	95,0	1 183	5,0	23 501
kujawsko-pomorskie	18 593	96,7	643	3,3	19 236
lubelskie	20 006	95,9	851	4,1	20 857
lubuskie	8 765	94,7	493	5,3	9 258
łódzkie	20 656	95,3	1 013	4,7	21 669
małopolskie	31 881	95,8	1 389	4,2	33 270
mazowieckie	45 050	93,6	3 091	6,4	48 141
opolskie	8 310	97,5	214	2,5	8 524
podkarpackie	20 945	97,3	585	2,7	21 530
podlaskie	10 353	94,5	597	5,5	10 950
pomorskie	20 411	94,1	1 286	5,9	21 697
śląskie	36 360	95,4	1 764	4,6	38 124
świętokrzyskie	11 186	96,0	461	4,0	11 647
warmińsko-mazurskie	12 448	91,2	1 197	8,8	13 645
wielkopolskie	32 108	95,3	1 601	4,7	33 709
zachodniopomorskie	14 095	95,2	704	4,8	14 799
POLSKA	333 485	95,1	17 072	4,9	350 7

3. Liczba laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim z jednego z grupy przedmiotów objętych egzaminem, zwolnionych z danej części / danego zakresu² egzaminu gimnazjalnego w 2015 r. na podstawie zaświadczenia stwierdzającego uzyskanie tytułu odpowiednio laureata lub finalisty, otrzymujących zaświadczenie o uzyskaniu z tej części/zakresu egzaminu najwyższego wyniku – w kraju i województwach

3.1. Liczba (odsetek) laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych z części pierwszej w kraju i województwach

Województwo	Finaliści lub laureaci olimpiad / laureaci konkursów								
	Część 1. (lata 2013 i 2014)			Historia i wiedza o społeczeństwie (2015 r.)			Język polski (2015 r.)		
	ogólna liczba zdających	liczba laureatów	procent ogólnej liczby zdających	ogólna liczba zdających	liczba laureatów	procent ogólnej liczby zdających	ogólna liczba zdających	liczba laureatów	procent ogólnej liczby zdających
dolnośląskie	23 504	12	0,05	23 504	14	0,06	23 501	25	0,11
kujawsko-pomorskie	19 300	42	0,22	19 300	49	0,25	19 236	32	0,17
lubelskie	20 858	19	0,09	20 858	33	0,16	20 857	35	0,17
lubuskie	9 261	10	0,11	9 261	6	0,06	9 258	13	0,14
łódzkie	21 664	6	0,03	21 664	16	0,07	21 669	3	0,01
małopolskie	33 273	23	0,07	33 273	37	0,11	33 270	17	0,05
mazowieckie	48 136	16	0,03	48 136	61	0,13	48 141	77	0,16
opolskie	8 525	2	0,02	8 525	21	0,25	8 524	5	0,06
podkarpackie	21 527	12	0,06	21 527	28	0,13	21 530	26	0,12
podlaskie	10 949	50	0,46	10 949	35	0,32	10 950	48	0,44
pomorskie	21 695	12	0,06	21 695	13	0,06	21 697	29	0,13
śląskie	38 116	24	0,06	38 116	92	0,24	38 124	61	0,16
świętokrzyskie	11 648	9	0,08	11 648	22	0,19	11 647	19	0,16
warmińsko-mazurskie	13 643	47	0,34	13 643	120	0,88	13 645	67	0,49
wielkopolskie	33 708	14	0,04	33 708	50	0,15	33 709	40	0,12
zachodniopomorskie	14 803	12	0,08	14 803	24	0,16	14 799	31	0,21
POLSKA	350 610	310	0,09	350 610	621	0,18	350 557	528	0,15

3.2. Liczba (odsetek) laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych z części drugiej w kraju i województwach

Województwo	Finaliści lub laureaci olimpiad / laureaci konkursów								
	Część 2. (lata 2013 i 2014)			Przedmioty przyrodnicze (2015 r.)			Matematyka (2015 r.)		
	ogólna liczba zdających	liczba laureatów	procent ogólnej liczby zdających	ogólna liczba zdających	liczba laureatów	procent ogólnej liczby zdających	ogólna liczba zdających	liczba laureatów	procent ogólnej liczby zdających
dolnośląskie	23 491	11	0,05	23 491	53	0,23	23 489	20	0,09
kujawsko-pomorskie	19 293	93	0,48	19 293	156	0,81	19 290	16	0,08
lubelskie	20 851	20	0,10	20 851	112	0,54	20 852	31	0,15
lubuskie	9 256	13	0,14	9 256	45	0,49	9 255	10	0,11
łódzkie	21 660	3	0,01	21 660	37	0,17	21 664	3	0,01
małopolskie	33 263	23	0,07	33 263	69	0,21	33 262	19	0,06
mazowieckie	48 143	20	0,04	48 143	143	0,30	48 135	73	0,15
opolskie	8 528	15	0,18	8 528	50	0,59	8 525	38	0,45
podkarpackie	21 532	28	0,13	21 532	87	0,40	21 527	19	0,09
podlaskie	10 914	70	0,64	10 914	150	1,37	10 912	51	0,47
pomorskie	21 686	41	0,19	21 686	45	0,21	21 682	19	0,09
śląskie	38 122	49	0,13	38 122	91	0,24	38 121	45	0,12
świętokrzyskie	11 639	11	0,09	11 639	71	0,61	11 640	16	0,14
warmińsko-mazurskie	13 633	29	0,21	13 633	127	0,93	13 635	30	0,22
wielkopolskie	33 709	23	0,07	33 709	156	0,46	33 642	45	0,13
zachodniopomorskie	14 795	17	0,11	14 795	61	0,41	14 785	11	0,07
POLSKA	350 515	466	0,13	350 515	1453	0,41	350 416	446	0,13

3.3. Liczba (odsetek) laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych z części trzeciej z języka angielskiego, języka niemieckiego i języka rosyjskiego w kraju i województwach w 2015 r.

Województwo	Finaliści lub laureaci olimpiad / laureaci konkursów								
	Część 3.								
	Język angielski			Język niemiecki			Język rosyjski		
	ogólna liczba zdających	liczba laureatów	procent ogólnej liczby zdających	ogólna liczba zdających	liczba laureatów	procent ogólnej liczby zdających	ogólna liczba zdających	liczba laureatów	procent ogólnej liczby zdających
dolnośląskie	19 387	17	0,09	3 943	6	0,15	45	0	0,00
kujawsko-pomorskie	16 458	140	0,85	2 250	44	1,96	521	18	3,45
lubelskie	17 601	36	0,20	1 197	37	3,09	1 901	5	0,26
lubuskie	6 848	15	0,22	2 366	1	0,04	26	0	0,00
łódzkie	18 764	13	0,07	2 183	14	0,64	605	7	1,16
małopolskie	30 233	25	0,08	2 817	21	0,75	60	0	0,00
mazowieckie	42 450	68	0,16	3 062	12	0,39	2 306	1	0,04
opolskie	6 095	5	0,08	2 400	30	1,25	20	0	0,00
podkarpackie	19 266	39	0,20	2 068	30	1,45	83	0	0,00
podlaskie	8 603	53	0,62	812	21	2,59	1 471	38	2,58
pomorskie	18 988	26	0,14	2 528	20	0,79	80	0	0,00
śląskie	33 953	48	0,14	3 720	24	0,65	103	6	5,83
świętokrzyskie	9 864	21	0,21	1 123	12	1,07	635	13	2,05
warmińsko-mazurskie	11 311	65	0,57	1 890	27	1,43	413	10	2,42
wielkopolskie	28 188	63	0,22	5 153	12	0,23	160	0	0,00
zachodniopomorskie	11 543	23	0,20	3 164	18	0,57	26	0	0,00
POLSKA	299 552	657	0,22	40 676	329	0,81	8 455	98	1,16

3.4. Liczba (odsetek) laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych z części trzeciej z języka francuskiego i języka hiszpańskiego w kraju i województwach w 2015 r.

Województwo	Finaliści lub laureaci olimpiad / laureaci konkursów					
	Część 3.					
	Język francuski			Język hiszpański		
	ogólna liczba zdających	liczba laureatów	procent ogólnej liczby zdających	ogólna liczba zdających	liczba laureatów	procent ogólnej liczby zdających
dolnośląskie	84	3	3,57	11	0	0,00
kujawsko-pomorskie	53	37	69,81	5	0	0,00
lubelskie	53	10	18,87	94	14	14,89
lubuskie	8	2	25,00	1	0	0,00
łódzkie	75	10	13,33	21	0	0,00
małopolskie	84	24	28,57	52	0	0,00
mazowieckie	196	5	2,55	91	0	0,00
opolskie	10	0	0,00	0	0	0,00
podkarpackie	94	19	20,21	15	0	0,00
podlaskie	63	15	23,81	0	0	0,00
pomorskie	37	0	0,00	38	0	0,00
śląskie	236	32	13,56	48	0	0,00
świętokrzyskie	15	0	0,00	7	0	0,00
warmińsko-mazurskie	15	4	26,67	2	0	0,00
wielkopolskie	113	10	8,85	83	0	0,00
zachodniopomorskie	26	0	0,00	23	0	0,00
POLSKA	1162	171	14,72	491	14	14,89

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. (22) 536-65-00, fax (22) 536-65-04
www.cke.edu.pl ckesekr@cke.edu.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku

ul. Na Stoku 49, 80-874 Gdańsk
tel. (58) 320-55-90, fax (58) 320-55-91
www.oke.gda.pl komisja@oke.gda.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie

ul. Adama Mickiewicza 4, 43-600 Jaworzno
tel. (32) 616-33-99, fax (32) 616-33-99 w.108
www.oke.jaworzno.pl oke@oke.jaw.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie

os. Szkolne 37, 31-978 Kraków
tel. (12) 683-21-01, fax (12) 683-21-02
www.oke.krakow.pl oke@oke.krakow.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży

ul. Al. Legionów 9, 18-400 Łomża
tel./fax (86) 216-44-95
www.oke.lomza.pl sekretariat@oke.lomza.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi

ul. Ksawerego Praussa 4, 94-203 Łódź
tel. (42) 634-91-33, fax (42) 634-91-54
www.komisja.pl komisja@komisja.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu

ul. Gronowa 22, 61-655 Poznań
tel. (61) 854-01-60, fax (61) 852-14-41
www.oke.poznan.pl sekretariat@oke.poznan.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

ul. Plac Europejski 3, 00-844 Warszawa
tel. (22) 457-03-35, fax (22) 457-03-45
www.oke.waw.pl info@oke.waw.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu

ul. Tadeusza Zielińskiego 57, 53-533 Wrocław
tel. (71) 785-18-52, fax (71) 785-18-73
www.oke.wroc.pl sekret@oke.wroc.pl